

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

60 ıncı Birleşim
28 Şubat 2004 Cumartesi

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	593
II. - YOKLAMALAR	611, 628, 646
III. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	595, 612, 629, 647, 657, 687
1. - Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/521) (S. Sayısı : 146)	595
2. - Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/523) (S. Sayısı : 152)	595
3. - Çanakkale Milletvekilleri Mehmet Daniş ve İbrahim Köşdere'nin; Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (Kamu İhale Kanununa Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/212) (S. Sayısı : 305)	595
4. - Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı : 349)	595:610, 612:628, 629:646, 647:655, 657:686, 687:756

**IV. - AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞ-
MALAR****655**

1. - İstanbul Milletvekili Ali Topuz'un, Erzurum Milletvekili Mustafa Nuri Akbulut'un, Partisine sataşması nedeniyle konuşması

655:656

2. - Diyarbakır Milletvekili Cavit Torun'un, İstanbul Milletvekili Ali Topuz'un ileri sürmüş olduğu görüşlerden farklı görüşleri kendisine atfetmesi nedeniyle konuşması

656

V. - ÖNERİLER**687****A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ**

687

1. - Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin Danışma Kurulu önerisi

687

VI. - SORULAR VE CEVAPLAR**757****A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI**

757:770

1. - Adana Milletvekili N. Gaye Erbatur'un, TÜPRAŞ Batman Rafinerisine ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Kemal Unakıtan'ın cevabı (7/1832)

757:759

2. - Erzurum Milletvekili Mustafa Ilıcalı'nın, karayolunda yük taşıyan araçların donanımına ilişkin sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali Coşkun'un cevabı (7/1910)

760:761

3. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın, tüketici dernek ve üst kuruluşlarının projelerine aktarılması gereken kaynağa ilişkin sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali Coşkun'un cevabı (7/1918)

762:768

4. - Edirne Milletvekili Necdet Budak'ın, palm yağı kullanımında oluşan haksız rekabete karşı önlem alınıp alınmayacağına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali Coşkun'un cevabı (7/1948)

769:770

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak sekiz oturum yaptı.

Adana Milletvekili Atilla Başoğlu, çeşitli turizm şirketlerine ait Mercedes O 403 otobüslerin, kaza anında veya seyir halinde alev alıp yanarak can ve mal kayıplarına sebep olmalarına,

Karaman Milletvekili Yüksel Çavuşoğlu, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'ın, Türk parlamenterlerin sınır kapılarından vizesiz geçiş yapabilmeleri yönünde aldığı karara ve bu ülkeyi ziyaretlerindeki izlenimlerine,

Kastamonu Milletvekili Mehmet Yıldırım, Kastamonu İli orman köylüsünün sorunları ile yoğun kar yağışı nedeniyle Tosya İlçesindeki fabrikalarda meydana gelen hasara ve bu konuda alınması gereken tedbirlere,

İlişkin, gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Lüksemburg Meclis Başkanı Jean Spautz ,

Ukrayna Parlamento Başkanı Volodymyr Lytvyn,

Ve beraberindeki parlamento heyetlerinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının konuğu olarak ülkemizi resmî ziyaretlerine ilişkin Başkanlık tezkereleri, Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, Davos'ta düzenlenen Dünya Ekonomik Forumuna katılmak üzere İsviçre'ye,

Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Abdullah Gül'ün, Türkiye-AB ilişkileri konusunda temas ve girişimlerde bulunmak üzere Belçika'ya,

Yaptıkları resmî ziyaretlere katılan milletvekillerine ilişkin Başbakanlık tezkereleri kabul edildi.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1 inci sırasında bulunan, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kurulu, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısının (1/521) (S. Sayısı : 146),

2 nci sırasında bulunan, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının (1/523) (S. Sayısı : 152),

3 üncü sırasında bulunan, Kamu İhale Kanununa Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifinin (2/212) (S. Sayısı : 305),

Görüşmeleri, daha önce geri alınan maddelere ilişkin komisyon raporları henüz gelmediğinden, ertelendi.

4 üncü sırasında bulunan, Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısının (1/731) (S. Sayısı : 349) görüşmelerine devam olunarak, 34 üncü maddesine kadar kabul edildi.

İstanbul Milletvekili Ali Topuz, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Şahin'in, konuşmasında, Grubuna;

Ankara Milletvekili Bayram Ali Meral, Çorum Milletvekili Ağah Kafkas'ın,

Konya Milletvekili Ahmet Işık, Kocaeli Milletvekili İzzet Çetin'in,

Şahıslarına;

Sataşması nedenleriyle açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 28 Şubat 2004 Cumartesi günü saat 14.00'te toplanmak üzere, birleşime 23.52'de son verildi.

Sadık Yakut
Başkanvekili

Yaşar Tüzün
Bilecik
Kâtip Üye

Mehmet Daniş
Çanakkale
Kâtip Üye

Enver Yılmaz
Ordu
Kâtip Üye

BİRİNCİ OTURUM**Açılma Saati : 14.00****28 Şubat 2004 Cumartesi****BAŞKAN : Başkanvekili Nevzat PAKDİL****KÂTİP ÜYELER : Yaşar TÜZÜN (Bilecik), Mehmet DANIŞ (Çanakkale)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 60 ıncı Birleşimini açıyorum.

Toplantı yetersayısı vardır; görüşmelere başlıyoruz.

AHMET ERSİN (İzmir) - Nerede var Sayın Başkanım!

BAŞKAN - Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

III. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. - *Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/521) (S. Sayısı : 146)*

2. - *Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/523) (S. Sayısı : 152)*

3. - *Çanakkale Milletvekilleri Mehmet Daniş ve İbrahim Köşdere'nin; Gelibolu Yarımadası Tarihi Millî Parkı Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (Kamu İhale Kanununa Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/212) (S. Sayısı : 305)*

BAŞKAN - Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısı, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Çanakkale Milletvekilleri Mehmet Daniş ve İbrahim Köşdere'nin, Gelibolu Yarımadası Tarihi Millî Parkı Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifinin geri alınan maddeleriyle ilgili komisyon raporları henüz gelmediğinden, tasarıların ve teklifin müzakeresini erteliyoruz.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları raporlarının müzakeresine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

4. - *Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı : 349) (x)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Hükümet?.. Yerinde.

Sayın milletvekilleri, 34 üncü maddede kalmıştık.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, Kâtip Üyenin sunumunu oturduğu yerden yapmasını oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(x) 349 S. Sayılı Basmayazı 18.2.2004 tarihli 54 üncü Birleşim Tutanağına eklidir.

34 üncü maddeyi okutuyorum:

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yardımcı Hizmet Birimlerinin Görev ve Yetkileri

Özel Kalem Müdürlüğü

MADDE 34. - Özel Kalem Müdürlüğü; bakanın çalışma programını; resmî ve özel yazışmalarını; protokol ve tören işlerini düzenlemek, yürütmek ve bakanın vereceği diğer işleri yapmakla görevlidir.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Denizli Milletvekili Mustafa Gazalci konuşacaklardır.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, birleşim süresince, konuşmacılara, sözlerini toplamaları için sadece 1 dakika eksüre vereceğim; konuşmacı arkadaşlarımızın, milletvekili arkadaşlarımızın konuşmalarını buna göre ayarlamalarını istirham ediyorum.

Sayın Gazalci, buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA GAZALCI (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırması Hakkında Yasa Tasarısının 34 üncü maddesiyle ilgili olarak CHP Grubu adına söz aldım; tümünüzü saygıyla selamlarım.

Değerli arkadaşlar, bu madde, bakanlıklarda, bakanın özel ve resmî yazışmalarını ve törenlerle ilgili işlerini düzenlemek için özel kalem müdürlüğü kurulmasıyla ilgili. Bakanların özel kalem müdürlüğü kurması doğal bir şey, buna kimse karşı çıkmıyor. Doğal olmayan, aralarında çok önemli bakanlıkların bulunduğu 9 bakanlığın -ki bunlar, (II) sayılı cetvelde şöyle belirlenmiş: Dışişleri Bakanlığı, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı- kendi işleriyle ilgili, taşrayla, yani, dış örgütleriyle bağlarının koparılmasıdır ve bakanlıkların, benim işlerimi bana bağlı ilgili kuruluş yapıyor diye, birim kuramamasıdır. Yoksa, özel kalemin kurulmuş olmasının, müsteşar yardımcılarının sayısının, genel müdür yardımcılarının sayısının, danışmanın sayısının o kadar önemi yok. Bu yasa tasarısıyla getirilen en önemli yenilik, 9 önemli bakanlığın kendi kendini bağlamasıdır, kendini yasaklamasıdır.

Bu tasarıda deniliyor ki, bakanlık -örneğin Sağlık Bakanlığı, örneğin Çevre ve Orman Bakanlığı, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, bu saydığım bakanlıklardan herhangi birisi- kendi işiyle ilgili alt birimde bu işler yapılıyor diye, kendisi bir birim kuramayacak, kendisi iş yapamayacak. Bence, bu tasarının en önemli, can alıcı, gerçekten halk yararına olmayan maddelerinden birisi budur.

Değerli arkadaşlar, yoksa, AKP sözcülerinin burada ileri sürdüğü gibi "siz de eskiden yerelleşmeyi istiyordunuz..." Evet, istiyorduk; yerel yönetimlere yetki verilmesini, kaynak aktarılmasını biz istiyoruz; ama, tasarıya ilişkin kaygılarımız var, bizim istemediğimiz şeyler var; bunu söylüyoruz, ısrarla, anlaşılmıyor ya da anlamazlıktan geliniyor.

Bu tasarıyla, kamu çalışanları, yani, işçiler, memurlar, kazanılmış haklarından oluyor. 1 500 000 kamu çalışanı işçi ve memur sözleşmeli yapılıyor. Şimdiye değin, AKP sözcülerinden hiçbirisi bu konuda bir güvence vermedi. Sayın Bakan ağzından kaçırıldı; dedi ki, "tek tek bundan sonra yerel yönetimlerle toplu sözleşme yapacak." Bu tasarının getirdiği en büyük sakıncalardan biri de örgütlenmenin engellenmesidir; yani, kamu çalışanlarının bir bütün içinde örgütlenmesi engelleniyor, parçalanıyor, bölünüyor, "gidin, yerel yönetimlerde haklarınızı alın" deniyor. Şimdi, siz de biliyorsunuz ki, büyük güç, büyük örgütlerdedir. Siz bu örgütlenmeyi parçalıyorsunuz; buna ilişkin burada bir şey söylemiyorsunuz. Yurttaş Ankara'ya gelsin mi; gelmesin; ama, orada hakları alınıyor; kaygılarımızdan biri budur.

İkinci önemli kaygımız, kamu hizmetlerinin daraltılmasıdır, hatta, yok edilmesidir; bunu ısrarla burada söyledik. AKP ile aramızdaki farklardan biri de bu. Bakın, Türkiye'de son yıllarda kamu yatırımı, kamu hizmetleri zaten bütçelerde çok aza inmişti. Şimdi, bu tasarı yasalırsa, artık, kamu hizmetleri sivil kuruluşlara, ucu belli olmayan sivil kuruluşlara... Bunu da ısrarla söyledik burada, yanıtını alamadık. Örneğin, vakıfları bir sivil kuruluş kabul ediyor musunuz, onlara iş yaptırılacak mı? Özel kesim, yerli ve yabancı; burada da gerçekten bir sınırlama yok. "Bu işler gördürülebilir" de denilmiyor; "gördürülür..." Tamam... Peki, 9 bakanlık?.. Hayır; o, birim kuramaz. Bakın, sivil kuruluşlara iş gördürülecek, özel kesime iş gördürülecek; ama, 9 bakanlık bu işler altta yapıyor diye kendisi iş yapamayacak...

Değerli arkadaşlar, şimdi, burada bizim kaygımız şudur: Türkiye -bu tasarının gerekçesinde de yazılmış- bir işsizler ülkesi. Bölgeler arasındaki gelir dağılımında büyük uçurum var. Eğer, bu tasarı gerçekleşirse işsizlik daha çok artacaktır, bölgeler arasındaki adaletsizlik daha da derinleşecektir; çünkü, bugüne değin olduğu gibi, siz, umutları özel kesime bağlıyorsunuz; onlar da gelişmiş bölgelerde ya da işine geldiği yerlerde yatırım yapıyor; ama, asıl işsizlerin olduğu yoksul bölgelerde kamu yatırımı da daraltılacak olursa, işsizlik nasıl çözülecektir?! Kaygılarımızdan birisi de budur değerli arkadaşlar.

Ayrıca, varsayalım ki, özel kesime yaptırdınız. O kamu hizmetinden eskiden insanlar parasız olarak yararlanabilirken, artık bedeli olacak onun; yani, satılacak. "Efendim, bu tasarıda müşteri nerede var?!" Tasarının ruhunda var, tasarının kendisinde var. Özel kesim kamu hizmetini yapacak, bunun da bedeli var diyecek, belediyeler, yerel yönetimler bir çeşit şirket olacak; kaygılarımızdan birisi de budur.

Denetimle ilgili kaygılarımızı söyledik, Anayasayla ilgili kaygılarımızı söyledik, idarenin bütünlüğü zedeleniyor dedik; nedense, duymazlıktan gelindi.

Şimdi, bakın, bir örnek vereyim; somutlaştıralım değerli arkadaşlar. Özellikle AKP'li arkadaşlara seslenmek istiyorum. Bundan bir yıl önce, bugün, bu 9 bakanlığın arasında olan Çevre ve Orman Bakanlığını, Kültür ve Turizm Bakanlığını, bütün karşı çıkmalara karşın, birleştirdiniz. Siz, o zaman, dediniz ki: "Bu bakanlıklar birleştirildiğinde tasarruf olacak, bu bakanlıklar birleştirildiğinde hizmet daha iyi olacak, bu bakanlıklar birleştirildiği zaman sinerji doğacak, hizmet daha da büyüyecek." Şimdi, inşafra düşünün; bir yıl geçti aradan, gerçekten öyle mi oldu değerli arkadaşlar? Yani, kültür, turizmin gölgesinde; çevre, ormanın gölgesinde kalmadı mı?! Bana, bir yıllık sürede, kültürle ilgili, çevreyle ilgili iz bırakan bir iş söyleyebilir misiniz; hayır. Kültür ve Turizm Bakanı bütçede, geldi, bizlere, kültüre ilişkin bir şey bile dağıtmadı; ama, sık sık basından duyuyoruz şimdiden "ören yerlerini satacağız, müzelerin işletmesini yabancılara, yerlilere vereceğiz" diye. Ama, bu tasarıda, Kültür ve Turizm Bakanlığının da, Çevre ve Orman Bakanlığının da, değerli arkadaşlar, taşrayla ilişkileri kesiliyor; baş gövdeden kesiliyor bu 9 bakanlıkta. Bunların içerisinde, demin söylediğim gibi, Kültür ve Turizm Bakanlığı da var.

Değerli arkadaşlar, bir toplumu, bir ulusu ulus yapan kültürüdür. Bakın, siz diyorsunuz ki "CHP, hep karşı çıkıyor." Gerçekten, yalnız CHP mi karşı çıkıyor? Burada, AKP sözcüsü arkadaş, bula bula, bir tek, Zonguldak'tan bir yurttaşın bu yasaya ilişkin, benimsediğini belirten sözlerini birkaç satırla okudu, bir de emekli olacak bir valiyi anlattı. Şimdi, benim elimde birtakım belgeler var. Zamanımın bu geri kalan kısmını bununla ilgili geçirmek istiyorum. Dışarıyı kaynıyor, yurdun her yerinde copa, gözaltına karşın bu tasarıyla ilgili tepkiler var; ama, duymuyoruz, görmüyoruz; gece gündüz, cumartesi, pazar, yangından mal kaçırır gibi, bir an önce bir şeyleri yetiştirmek için bu tasarıyı yasalastırmaya çalışıyoruz.

Bakın, kültür ve turizmden bahsettik. Hiç düşündünüz mü bu Bakanlıkta çalışanlar bu konuyla ilgili ne diyorlar?.. Bir yıl önce kendilerini dinlemedik. Bakın, elimde bir bildiri var; Kültür ve Sanat-Sen'in, yani Kültür ve Sanat Emekçileri Sendikasının bir bildirisi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gazalci, 1 dakikalık ek sürenizi başlatıyorum.

MUSTAFA GAZALCI (Devamla) - 2 dakika vereceksiniz Sayın Başkan...

BAŞKAN - Hayır, 1 dakika efendim; lütfen, konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun.

MUSTAFA GAZALCI (Devamla) - "Bakın, Irak'a silahla girdiler, Türkiye'ye yasayla; hedef, ulusal kültür. Bu tasarı gerçekleştiği zaman kültürden bir eser kalmayacaktır. Bu kültür varlıklarımız, üstelik yerel yönetimlere de bırakılmıyor" diyor bu bildiride. Zaman olmadığı için çok okuyamıyorum.

Değerli arkadaşlar, bakın, 70 000-80 000 üyeli Yol-İş'in bir bildirisi var; "işimiz, işyerimiz, ekmeğimiz, vatanımız için, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısına karşı çıkıyoruz" diyorlar ve sıralamışlar, anlatmışlar.

Bakın, İnönü Üniversitesi bu konuda bir kurultay düzenledi; bu yasanın getireceği ulusal ve uluslararası sakıncayı çeşitli akademisyenleri toplayarak tartıştı.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bu konuda uzmanların görüşleri var. Böyle, Zonguldak'tan bir yurtaş destek vermiş!.. O yurttaşın kim olduğunu bilmiyoruz, örgüt durumunu bilmiyoruz. Ben, size, KESK diyorum, DİSK diyorum, Türkiye Mimar ve Mühendisler Odaları Birliği diyorum, Tabipler Birliği diyorum; bunlar büyük tepki gösteriyor diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gazalci, teşekkür ediyorum.

MUSTAFA GAZALCI (Devamla) - Teşekkür için bir cümle söyleyebilir miyim?

BAŞKAN - Efendim, teşekkür ederim; yok...

Bugün 1 dakikalık uygulama üzerinde ısrarlı olacağım.

MUSTAFA GAZALCI (Devamla) - Saygılar sunuyor, teşekkür ediyorum.(CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahsi adına, Ankara Milletvekili Sayın Yakup Kepenek; buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

YAKUP KEPENEK (Ankara) - Sayın Başkan, sayın bakanlar, değerli arkadaşlar, varsa izleyenlerimiz; 34 üncü maddeyi ve dün burada yaptığım konuşma üzerine Sayın Kafkas'ın görüşlerini de içerecek biçimde bazı şeyler söylemek istiyorum; hepinizi saygıyla selamlarım.

Değerli arkadaşlar, ben ve arkadaşlarım, konuşmalarımızı, olabildiğince kişisel tartışmalardan uzak, gerçek sorunlara yönelik ve çözümlere yönelik yapmak için çaba harcıyoruz, bunu gerçekleştirmeye çalışıyoruz; ancak, burada, gerek sorularda gerekse bu kürsüde -Sayın Kılıç, siz de dahil-siniz- yaptığımız kimi eleştiriler, doğrudan doğruya Başbakanlık Müsteşarı Sayın Ömer Dinçer'e ilişkin oldu. Neden böyle oldu, neden bu iş bu derece kişiselleştirildi?

Değerli arkadaşlar, bunun nedenlerini, Ömer Dinçer'in yaklaşımlarında, yazılarında, çizilerinde siz de kolayca bulabilirsiniz. İyi dinleyin; burada, Ömer Dinçer'i suçlamak diye bir şey yok. Eğer suçlu ise, suçluluk yeri başka. Burada yargılamak diye bir şey yok. O bizim işimiz değil. Biz özgürlükçüyüz, düşünceye saygılıyız. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim alkış için.

Ancak, Ömer Dinçer'in görüşleri eğer cumhuriyet düşmanlığını içeriyorsa, onun tartışma yeri burasıdır; buna da siz hiç itiraz etmeyeceksiniz. İşin özü budur, tartışma noktası da budur.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Var mı öyle bir şey hocam, var mı?!

YAKUP KEPENEK (Devamla) - Değerli arkadaşlar, zamanım kısıtlı, iki noktaya değinmeme izin verin.

Burada söz konusu olan Sayın Müsteşarın görüşlerinin gerekçeye yansımalarıdır. Sayın Kuzu "hayır" diyor; ama, Ömer Dinçer'in küreselleşmeyle ilgili görüşleri bu tasarının esasını oluşturuyor ve o görüşlerde İslamlaşma yaygınlaşacak, küreselleşme İslamlaşmayı getirecek, buradan yerel güçler büyüyecek ve buradan Türk birliği, İslam birliği gibi...

AHMET YENİ (Samsun) - Nerede yazıyor hocam, nerede?..

YAKUP KEPENEK (Devamla) - Burada, şu makalede yazıyor efendim. Aynen, verebilirim. Şimdi de benimsiyor, işte burada, işte burada...

AHMET YENİ (Samsun) - Onları boş verin siz.

YAKUP KEPENEK (Devamla) - Hayır, şimdi de o görüşlere sahip olduğunu kendisi söylüyor. Hükümetimiz de, ne hikmetse, bu görüşleri desteklediğini, bu büyük uzmanın(!) arkasında olduğunu -rahatsız olduğunu belirtmekle birlikte Sayın Bakan- söylüyor.

ZEKİ KARABAYIR (Kars) - Kaç yıl önce yazmış?!

YAKUP KEPENEK (Devamla) - Şimdi de benimsiyor, şu anda da benimsiyor bu görüşleri. Kendisi açıklıyor bunu. Lütfen izleyin.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Yasa metninde var mı hocam, yasa metninde?

YAKUP KEPENEK (Devamla) - Bir dakika, bir dakika... Bitireyim...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, hatibin konuşmasına müdahale etmeyelim.

Buyurun.

YAKUP KEPENEK (Devamla) - Süre istiyorum onun için.

Değerli arkadaşlar, burada söz konusu olan, bir zihniyettir. Bu kafayla, bu küreselleşme anlayışıyla, siz, doğru dürüst bir ulusal gelişme, ilerleme, büyüme sağlayamıyorsunuz, bilime, teknolojiye önem veren bir plan geliştiremiyorsunuz. Esas eksiklik budur. Bu tasarının da eksikliği budur.

Biz, bilime, teknolojiye, ilerlemeye dayalı ulusal kalkınma planı öneriyoruz; çözüm önerimiz budur.

Değerli arkadaşlar, dünyanın her yerinde -içimizde de olabilir- mutlak barışsever olabilir, silahlanmaya tam düşman olabilir, orduya tam karşı çıkan olabilir. Böyle bir insanı, hiçbir hükümet, Milli Savunma Bakanlığının başına getirebilir mi; getirmez; olmaz böyle bir şey, değil mi?.. Ömer Dinçer'in yerinde tutulması da aynen böyledir ve o ölçüde yanlıştır, o ölçüde yıkıcıdır. Bunu, burada dile getirdiğimizde, Sayın Bakan "biz de rahatsızız; ama..." diye söyledi.

Değerli arkadaşlar, şimdi "biz de rahatsızız, ama" yok, gereğini yapmak zorundasınız! Tekrar edeyim, Sayın Dinçer'in bir dakika yerinde bulunması, sizin için de bizim için de toplum için de gerçekten büyük sakınca oluşturuyor.

AHMET YENİ (Samsun) - Şu maddeyle alakalı bir şey demedin Hocam...

YAKUP KEPENEK (Devamla) - Evet, bu maddelerle doğrudan, tasarıyla doğrudan ilgilidir bu söylediklerim; o nedenle tekrar edeyim: Ne şu ne bu, Ömer Dinçer'in bir dakika dahi yerinde tutulması, hepimiz için sakıncalıdır.

Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kepenek.

Şahsı adına, Erzurum Milletvekili Sayın Mustafa Nuri Akbulut?.. Yok.

Şahsı adına, Diyarbakır Milletvekili Sayın Cavit Torun; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

CAVİT TORUN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Yasası Tasarısıyla ilgili olarak kişisel görüşlerimi açıklamak üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Yıllardan beri ülkemizin biriken sorunlarının kaynağı olarak gösterilen kamu yönetimi, uzun yıllardan beri siyasetçilerin hep şikâyet ettiği alanların başında gelmiş ve özellikle seçimler sırasında tüm siyasi partiler, kamu yönetiminin hantallığından söz etmişler ve iktidara geldiklerinde bunu değiştireceklerini halkımıza deklare etmişlerdir.

Türk kamu yönetimi sistemi, çok merkeziyetçi, formalitelere bağlı ve gizliliği esas alan bir yapıya sahip bulunmaktadır. Yetkilerin hemen tamamı merkezde toplanmış bulunmakta, taşrada görev yapan en üst düzeydeki görevliler dahi, inisiyatif kullanma hakkına sahip bulunmamaktadırlar. Örneğin, bir ilköğretim okulu müdür veya müdür muavininin atanması dahi, ancak merkezin verdiği kararla mümkün olmaktadır. Böyle bir iş için, yüzlerce insan kapımızı çalmaktadır.

Toplum düzeninin kesintisiz olarak işlemesi ve kamunun ortak ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik mal ve hizmetlerin üretilip halka sunulması, ulus devletlerin ortaya çıkmasıyla büyük önem kazanmıştır; ancak, ulus devletler de, hemen her devirde, mütecanis özellik taşımadıklarından, bölünme korkusuyla, tüm yetkilerin ellerinde toplanmasına büyük özen göstermiş ve neredeyse, vatandaşlarının nefes alıp vermelerini kontrol edecek duruma gelmişlerdir. Hemen herkesin bir dosyası merkezde vardır ve özellikle vatandaşlarının siyasi yönelimlerinin bilincinde olmayı, merkez kendisine bir vazife bilmiştir. Böyle bir durum, kişiyi, özgür ve saygın birey olmaktan çıkarıp, devletin tebaası haline getirmiştir. Kişilik gelişimi yönünden problem yaşayan vatandaşlarımız, başkalarının oyuncağı olmaktan kurtulamamışlardır.

Kamu Yönetimi Reform Tasarısıyla, merkezin gücünün, bir anlamda, yerel erklerle devri konusundaki çalışmalarda ortaya çıkan maraza, bugün olmasa yarın, yürütme erkini eline geçirme düşüncesinde olan kişilerin hak ve yetkiler konusunda uğrayacaklarını sandıkları güç kaybıdır. Varsın, biz güç kaybına uğrayalım; yeter ki, halkımız kazansın.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin içerisinde bulunduğu kamu yönetim biçiminden memnun olduğunu söyleyen tek bir Allah'ın kulu aramızda bulunmuyor. Hemen herkes, bu yönetim biçiminin sakıncalarını vurguluyor ve acilen tedbir alınmasını istiyor. Bu yönetim biçiminin şeffaf olmadığı, katılımcı niteliğinin bulunmadığı, düşük maliyetle yüksek bir performans sağlamadığı, etkinliğinin az olduğu, insan haklarına saygılı davranmadığı, belirsizliği ve ayırimcılığı azaltacak biçimde hukuka dayanmadığı ve kamu hizmetlerinden güdülen amacın ön- görülebilir niteliğinin bulunmadığı, herkes tarafından vurgulanıyor ve kabul ediliyor.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; yukarıda saydığım kriterleri aştığımızda, kamu adına görev yapan sülhlerin hiçbir çalışmasından vatandaşların haberi olmamakta ve vatandaşlar, verdikleri vergilerle görev yapan bu görevlilerin, bırakın saygısına, sürekli biçimde hışmına maruz kalmaktadırlar. Halk, kendisiyle ilgili kararların alınmasında asla söz sahibi değildir. Bir yere hastane yapıp yapılmayacağına büyükler karar vermekte ve birçok yere siyasi saiklarla yapılan yatırımlar, akıl almaz bina mezarlıkları faaliyete geçmeden yıkılıp gitmektedir veya bir yerin köprü ihtiyacı Ankara'dan giden elemanlarca incelenip karara bağlanmaktadır.

Şimdi, soruyorum, Diyarbakır'ın Çermik İlçesini bilmeyen Tekirdağlı bir kamu görevlisi, yapılan talep üzerine Ankara'dan kalkıp buraya giderek, nasıl bir ihtiyacın varlığına ve yokluğuna karar verecektir?! Diyarbakır ile Adıyaman komşu illerdir; ancak, birbirleriyle fiziki anlamda irtibatları bulunmuyor. Fırat Nehri, bu iki ili birbirine neredeyse hasım yapmış. Bu iki ilin bağlantı ilçeleri olan Çermik ile Gerger halkı, kırk senedir kendilerine anlatılan masalla uyutuluyorlar. Ben, bu masalı, onbeş aydır ete kemiğe büründürmeye çalıştım; ancak, hâlâ bir arpa boyu yol alabilmiş değilim, nerede kaldı Fırat'ı geçem... Peki, bu neden böyle; çünkü, Diyarbakır ilinin batı illerine mesafesini 175 kilometre kısaltacak olan köprü'nün yapımı için Ankara karar verecek. Ankara, an-

cak gözünün önünde olanlara karar veriyor. Bahsetmiş olduğum köprünün yüzlerce Ankara İlinin çevre yolunda var iken, Gerger ile Çermik için gerçekten elzem olan köprünün yapımı meselesi tam bir arapsaçına dönmüş bulunuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Torun, 1 dakikalık eksürenizi başlatıyorum.

Buyurun.

CAVİT TORUN (Devamla) - Her yasada olduğu gibi, bu yasada da birtakım sıkıntılar ve uygulamada aksaklıklar çıkacaktır. Örneğin, performans kriterlerinin ne şekilde belirleneceği, kıstasların ne olacağı önemli sıkıntı kaynaklarından birisidir; ancak, hemen belirtelim ki, bu yönde bir uygulama, hâkim ve savcılar bakımından; çıkarmış oldukları dava dosyalarındaki isabetleri oranında puana tabi tutulmakta, zayıf, orta, iyi, pekiyi gibi notlar alarak mesleklerinde terfi etmekte veya bir süre için yerlerinde saymaktadırlar. Buna benzer performans kriterlerinin her meslek erbabı için seçilecek metotla bulunması zor olmayacaktır; ama bilelim ki, her kutlu doğumun bir sancılı dönemi de vardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sürem doldu; ama, söyleyeceklerim var; Başkanım müsaade ederse devam edeyim; yoksa, teşekkür ediyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sürenizi uzatmayacağım Sayın Torun, Teşekkür ederim nezaketinize.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, madde üzerinde İçtüzüğün 72 nci maddesine göre verilmiş 1 adet önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısıyla "kamuda ilk kez, bütün kamu kurumlarının uyması gereken temel ilkelerin bir bütün olarak ortaya konduğu, kamuda katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, etkililik, hizmetlerin sonucuna odaklılık, insan haklarına saygı, bürokratik işlemlerde ve mevzuatta sadelik, bilgi teknolojilerinden yararlanma vb. ilkelerin uygulanabilir hale getirildiği teşkilat yapıları, yatay organizasyon ve yetki devri esaslı uyarınca yeni ve etkin bir çerçeveye kavuşturulmakta olduğu, bakanlıklar ve kuruluşlar arasındaki görev dağılımı netleştirilerek mükerrerliklerin önlenmesinin öngörüldüğü, gereksiz hale gelmiş kuruluşların veya işlevlerin tasfiyesi veya uygun birimlere devri gündeme getirildiği, merkezî idare ile mahallî idareler arasında yetki ve görev paylaşımı netleştirilerek, merkezî idarenin stratejik düzeyde etkinliği artırılırken, mahallî idarelerin operasyonel düzeyde esneklikleri ve kaynaklarının genişletildiği, devletin asli hizmetleri dışında bakanlıkların taşra teşkilatının ortadan kaldırılarak yerel ve yerinden yönetim birimlerinin güçlendirildiği, kamuda stratejik yönetim anlayışının benimsendiği ve kaynak tahsisi mekanizmalarıyla ilişkisinin kurulduğu, denetim sistemi performans esaslı ve içdenetim boyutunun güçlendirilmiş hale getirildiği, halk denetçisi (ombudsman) mekanizması dahil olmak üzere kamu denetiminin güçlendirildiği, bu kapsamda merkezî idarenin görev ve fonksiyonlarının belirlendiği, mahallî müşterek nitelikli görev ve hizmetlerin mahallî idarelere bırakıldığı, yine bu kapsamda merkezî birimlerin strateji geliştirme, genel koordinasyon ve yönlendirme kapasitesi artırılırken, mahallî idarelerin inisiyatif kullanma ve operasyonel esnekliğinin vurgulandığı, değişen koşulların gerektirdiği farklılaşma ihtiyacını giderecek esneklikler verilirken bütünlük içinde uyumlu çalışmanın gerektirdiği minimum genel standart birliğinin de korunduğu, etkililik ve ekonomiklik ilkelerinden vazgeçmeden, mahallî ihtiyaçların yerel düzeyde karşılanması ilkesinden hareket edildiği, ayrıca, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısında kamu yönetiminde bütünlük ilkesinin korunmasına, merkezî yapılar ile mahallî idareler arasında tamamlayıcı bir anlayışla, işbirliği ile koordinasyona azamî önem verildiği, yine, idarî usul, saydamlık ve vatandaşın bilgi edinme hakkı, e-dönüşüm Türkiye projesi ve e-devlet, bürokrasinin azaltılması ve basitleştirilmesi, vatandaş memnuniyetinin ölçülmesi, performans sistemine ve ödüllendirmeye geçiş, kamuda etik kuralların göz-

den geçirilmesi gibi birçok alanda yapılacak düzenlemelerle bu kanunda öngörülen çağdaş yönetim anlayışı hayata geçirileceği" genel gerekçede belirtilmiş ise de, tasarı, kamuoyunda, sivil toplum kuruluşlarında yeteri kadar tartışılmadığı için, aceleyle yapılacak bir düzenlemeyle, uygulamada büyük sorunlarla karşılaşılacak, kamu yönetiminde arzu edilen kaliteye ulaşılamayacak ve tasarının genel gerekçesinde ve madde gerekçesinde belirtilen hedeflere de erişilemeyecektir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının yasalaşmasıyla, kamu hizmetlerinin yerinden yönetimle daha etkin olarak sunulacağı söylenmektedir. Oysa, sorun, bu hizmetleri merkezi kamu yönetiminin mi yoksa yerel yönetimlerin mi sunacağından önce, devletin bu hizmetleri sunmayı temel görev sayıp saymadığıdır, bu hizmetler için yeterli ödenek ayırıp ayırmadığıdır. Yeni düzenlemenin böyle bir meselesi yoktur; daha doğrusu, kamu hizmeti sunma sorumluluğu merkezi yönetimin üzerinden atılmaya çalışılmaktadır.

Üstelik, kamu hizmeti üretimi sadece yerele aktarılmamakta, yerel yönetimler aracılığıyla bir bölümü piyasaya, özel üretime aktarılmakta, "vatandaş" kavramı yerine "müşteri" kavramı getirilmektedir.

Bütün bu nedenlerle, maddenin görüşülmesine devam edilerek konunun daha çok aydınlığa ve açıklığa kavuşmasında sayısız ve sınırsız yarar bulunduğu inandığımız için, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 72 nci maddesi uyarınca, görüşülmekte olan maddeyle ilgili görüşmelerin devam etmesine karar verilmesi için bu önerge verilmiştir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının görüşülmekte olan 34 üncü maddesiyle ilgili görüşmelerin İçtüzüğü'nün 72 nci maddesi uyarınca devam etmesine karar verilmesini arz ederiz.

Haluk Koç

Ali Kemal Deveciler

Ali Topuz

Samsun

Balıkesir

İstanbul

Oğuz Oyan

Kerim Özkan

İzmir

Burdur

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekilleri, önergeyi...

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Karar yetersayısının aranılmasını istiyorum.

BAŞKAN - Tamam Başkanım, arayacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Sayın milletvekilleri, kâtip üyelerimiz arasında ihtilaf vardır; elektronik cihazla oylama yapacağım.

Oylama için 2 dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, karar yetersayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, İçtüzük gereğince, maddeyle ilgili olarak 10 dakika süreyle soru-cevap işlemi yapacağız.

Soru-cevap işlemi başlatıyorum.

Sayın Arslan, buyurun efendim.

ALİ ARSLAN (Muğla) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Bakan, açıklamalarında, hükümetin halkımıza söz verdiğini, o nedenle, bu yasa tasarısını bir an önce yasalaştırmak için, gece gündüz demeden, haftasonu demeden çalışmamız gerektiğini söylüyor; ancak, bildiğimiz kadarıyla, bu tasarı, yürürlük maddesine kadar görüşülecek ondan sonra diğer yedi sekiz tasarı da yasalaşma noktasına geldikten sonra yürürlüğü belirlenecek deniliyor.

Madem, önümüzde bu kadar uzunca bir süreç olacak, ben, merak ediyorum, bu yasayı ne zaman yürürlüğe koyacaksınız, yürürlük tarihi nedir?

BAŞKAN - Sayın Arslan, teşekkür ederim.

Sayın Işık, buyurun.

AHMET IŞIK (Konya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısının ilgili maddesini görüşmeye devam ediyoruz. Haftasonu olduğu halde büyük bir özveriyle çalışmalarına devam etmekte olan milletvekili arkadaşlarımı tebrik ediyorum. Bu çalışmalarımızın milletimize ve devletimize olumlu katkılar getireceği inancımı da vurgulamak istiyorum. Ayrıca, kamu yönetiminde tarihî değişimi ve dönüşü getirecek olan bu çalışmalardan dolayı da hükümeti tebrik ediyorum.

Sayın Bakanım, madde metninde özel kalem müdürlerinin nitelikleri hakkında bir düzenleme bulunmamaktadır. Kimler özel kalem müdürlüğüne getirilecektir?

İkinci sorum: Devlet Memurları Kanununa göre özel kalem müdürlüğü istisnâ bir görev olarak kabul edilmektedir. Kamu personeliyle ilgili olarak yapılacak yeni yasal çalışmalarda bu husus korunmakta mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Işık, teşekkür ederim.

Sayın Karademir, buyurun.

ERDAL KARADEMİR (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, tarihî ve kültürel değerlerin korunması yalnızca yerel yönetimlerin becerisine bırakılamaz. Bunu anlamak için UNESCO tarafından koruma listesine alınan İstanbul'a bakmak yeterlidir. İstanbul Belediyesi, koruma listesine giren yerleri koruyup geliştiremediği için, İstanbul'un, UNESCO tarafından konumunun değiştirilebileceği ifade edilmiştir.

Tarihî ve kültürel mirasın korunması uygar olmanın bir ölçütüdür. Yerel yönetimlerin en kolay gözden çıkardığı alan tarihî ve kültürel değerlerdir. Bu anlamda, tarihî ve kültürel mirası hedef alan yerel yönetimlerin bu uygulamaları hangi yasal düzenlemeyle önlenecektir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Karademir.

Başka soru talebi yok.

Sayın Bakan, buyurun efendim.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Sayın Arslan "bu tasarıyı yasalaştırmak için neden Türkiye Büyük Millet Meclisini haftasonları da çalıştırıyorsunuz? Bildiğimiz kadarıyla, yürürlük maddesine kadar görüşeceksiniz ve orada bırakacaksınız; sonra, diğer yasalar gelecek" dediler.

Değerli arkadaşlarım, kamu yönetimde yeniden yapılanma taahhüdü, bizim hükümetimizin, bir yıl içerisinde gerçekleştirmeyi taahhüt ettiği, deklare ettiği bir hizmettir. Şu anda, hükümetimiz güvenoyu alalı onbeş ay oldu; dolayısıyla, Anamuhalefet Partisinin, bizi, "acil eylem planında bunu bir yıl içinde gerçekleştirmeyi taahhüt ettiğiniz halde, bir yılı niye geçirdiniz" diye eleştirmesi lazım.

Aslında, bizi bu bakımdan eleştirmelerini ben beklerdim. Neden geç kaldınız diye eleştirmelerini beklerdim.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Yine başlamayın Sayın Bakan!..Yine başladınız çünkü gibi!..

ALİ ARSLAN (Muğla) - Doğru dürüst soru sorduk; cevabını verin.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Şimdi, ne var allahaşkına bunda!..

Anamuhalefet Partisinin, kuşkusuz ki, iktidarı eleştirmesi, iktidarın yapmış olduğu icraatı değerlendirmesi temel görevidir.

ATİLA EMEK (Antalya)- Yanlışlarınıza bakıyoruz... Külliye yanlış yapıyorsunuz!..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Şimdi, biz diyoruz ki, Hükümet olarak bunu bir yıl içerisinde yapmayı vaat etmişiz, buraya hükümet programını getirmişiz, Türkiye Büyük Millet Meclisi de bizim hükümet programımıza güveniyo vermiş, şimdi biz de gecikmişiz.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) -Soruya bağlı cevap verin.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Arkasından, salı günü belediyeler kanunu Meclise sevk edilecek, büyükşehir belediye kanunu tasarısı Meclise sevk edilecek, il özel idaresi kanunu tasarısı da önümüzdeki hafta, muhtemelen salı günü, Türkiye Büyük Millet Meclisine Hükümetimizce sevk edilecek. Kuşkusuz ki komisyonlarda görüşülecek; komisyonlarda, altkomisyona mı gider, üstte görüşülüp buraya mı sevk edilir, komisyon başkanı ve komisyon üyesi arkadaşlarımızın tercihidir; ama, biz, böylesine önemli bir yasa tasarısının en azından yürürlük maddelerine kadar görüşülmesini, diğerleri de Genel Kurula indikten sonra eşzamanlı olarak buradan yasalaşmasını bekliyoruz, konu budur.

"Tarihî ve kültürel değerlerin korunması sadece belediyelerin insafına bırakılamaz" dedi Sayın Karademir.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, dün de buna benzer sorulara verdiğim cevapta şunu ifade etmiştim: Yerel yönetimler de idare içerisinde değerlendirilen kamu kuruluşlarıdır. Anayasamız, 123 üncü maddenin ikinci fıkrasıyla, idareyi, merkezî yönetim ve yerel yönetimlerden ibaret saymış, hepsini bir bütün olarak değerlendirmiştir. Biz, Hükümet olarak, yerel yöneticilere, merkezî yönetimdeki arkadaşlarımıza güvendiğimiz kadar güveniyoruz. Onların, tarihî ve kültürel değerleri koruyacağına yürekten inanıyoruz.

Bu arada, Sayın Kepenek, biraz önce kişisel olarak konuşmasında, yine, Başbakanlık Müsteşarı Sayın Dinçer'le ilgili bir değerlendirme yaptı; ben, burada kişilerle ilgili konuşulmaması gerektiğini, burada olmayan kişilerle ilgili değerlendirme yapılmaması gerektiğini daha önce de ifade etmiştim; ama, Sayın Kepenek şu cümleyi kullanınca, hükümet adına son kez bir açıklama yapmak görev olarak ortaya çıktı diye düşünüyorum. "Ömer Dinçer'in görüşlerini hükümet benimsiyor" şeklinde bir ifade kullandı. Değerli arkadaşlarım, herkesin görüşü kendisini bağlar. Sayın Dinçer'in dokuz yıl önceki görüşü, yapmış olduğu konuşma herhangi bir dinin kurallarının devlet kuralı haline gelmesini yansıtıyorsa, bu amaçla söylenmiş ifadelerse, biz, ne Parti olarak ne Hükümet olarak böyle bir görüşü benimseriz.

YILMAZ KAYA (İzmir) - Kendisini benimsiyorsunuz ama...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Ben, Sayın Dinçer'le görüştüm, o konuşmayla neyi kastettiniz diye kendisiyle sohbet ettim. Bana söylediği şudur...

ALİ ARSLAN (Muğla) - Kendisinin yazdıkları çok açık.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Arkadaşlar, lütfen, dinleyin bir dakika. Samimî olarak burada düşüncelerimizi ifade ediyoruz. Niye tahammül edemiyorsunuz allahaşkına!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Bana söylediği şudur: Cumhuriyet hükümetleri, halkımızın beklediği hizmetleri yapmakta âciz kaldılar. Vatandaşlar, hükümetlerin şahsına, devlete ve cumhuriyete olan güvenlerini önemli ölçüde kaybettiler, hatta, sarsıldı. Cumhuriyeti güçlü kılmamanın yolu, başarılı icraat yapmak ve cumhuriyeti halka mal etmektir. Bunun için, halkın kültürel değerlerini de, dinî değerlerini de diri tutarsak ve hükümetler de başarılı icraat yaparsa, cumhuriyet daha da güçlenir. Ben, o konuşmamda bunu amaçladım, ifadesini kullandılar.

Şimdi, hükümet adına, şu ifadeleri altını çizerek kullanmak istiyorum: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve tüm hükümetler ve bizim hükümetimiz de, cumhuriyetin temel niteliklerinden olan laiklik ilkesinin korunması konusunda son derece hassastır.

Nedir laiklik? İşte, Anayasamız...

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Müsteşarınız onun tersini söylüyor Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Anayasanın 24 üncü maddesinde, kimse, devletin sosyal, ekonomik, siyasi veya hukukî temel düzenini kısmen de olsa, din kurallarına dayandırmak amacıyla istismar edemez ve kötüye kullanamaz, denilmektedir.

Ancak, bu, devletimizin laiklik anlayışı, inançları tamamen dışladığı anlamında yorumlanamaz; çünkü, Anayasanın 2 nci maddesinin gerekçesi son derece açıktır. Anayasa koyucu 82 Anayasasının 2 nci maddesinin laiklikle ilgili bölümünü ifade ederken, laiklikten ne anlaşılması gerektiğini gerekçesine yazmış. Aynen şöyle diyor...

BAŞKAN - Sayın Bakanım, lütfen, sözlerinizi toparlar mısınız...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - İzin verirsiniz, tamamlıyorum.

BAŞKAN - Zaman doldu.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Anayasamızın gerekçesinde "hiçbir zaman dinsizlik anlamına gelmeyen laiklik ise, her ferdin, istediği inanca, mezhebe sahip olabilmesi, ibadetini yapabilmesi ve dinî inançlarından dolayı diğer vatandaşlardan farklı bir muameleye tabi kılınmaması anlamına gelir" deniliyor. 24 üncü maddeyle birlikte, Anayasanın 2 nci maddesinin gerekçesini birleştirdiğimizde, demek ki, Türkiye Cumhuriyeti Devleti, herhangi bir dinin kurallarına göre yönetilemeyecek, herhangi bir dinin kuralı devlet kuralı haline gelemeyecek; ancak, vatandaşların da dinî inanç ve ibadetlerini özgürce yapmalarını temin edecektir; bizim, Hükümet olarak, laiklik anlayışımız budur. Biz, bu kurallara uyan herkesle çalışırız, bu kurallara uymadığını gördüğümüz, bunun aksine davrandığını gördüğümüz eğer kamu personeliyle karşılaşırsak, gerekeni de yaparız.

YILMAZ KAYA (İzmir) - Görmüyor musunuz Sayın Bakan?!

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Hiç kimse endişe etmesin; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, cumhuriyet ilkesine ve cumhuriyetin temel ilkelerine sadıktır, sahiptir ve onun korunmasına da özen gösterecektir.

Çok teşekkür ederim. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, madde üzerinde 7 adet önerge vardır.

Önergeleri, önce geliş sıralarına göre okutacağım, sonra aykırılık derecelerine göre işleme alacağım.

Birinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının 34 üncü maddesinde geçen "düzenlemek" ibaresinin "planlamak" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Halide İncekara

Nusret Bayraktar

Ramazan Toprak

İstanbul

İstanbul

Aksaray

Ekrem Erdem

Niyazi Pakyürek

İstanbul

Bursa

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının 34 üncü maddesinde geçen "resmî ve özel" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İnci Özdemir

Niyazi Pakyürek

Ekrem Erdem

İstanbul

Bursa

İstanbul

Halide İncekara

Ramazan Toprak

İstanbul

Aksaray

BAŞKAN - Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının 34 üncü maddesinde geçen "protokol ve" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Ramazan Toprak

Nusret Bayraktar

Halide İncekara

Aksaray

İstanbul

İstanbul

İnci Özdemir

Niyazi Pakyürek

İstanbul

Bursa

BAŞKAN - Dördüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının 34 üncü maddesinin kenar başlığının "Özel Kalem ve Protokol Müdürlüğü" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Halide İncekara

Nusret Bayraktar

Ramazan Toprak

İstanbul

İstanbul

Aksaray

İnci Özdemir

Niyazi Pakyürek

İstanbul

Bursa

BAŞKAN - Beşinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 34 üncü maddesinde geçen "yürüt-mek" ibaresinden sonra "yapılan çalışmaları değerlendirmek" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Mustafa Demir

Samsun

BAŞKAN- Altıncı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Özel Kalem Müdürlüğü" başlıklı 34 üncü maddesinde yer alan "protokol ve tören işlerini" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Kemal Deveciler

Ali Topuz

Oğuz Oyan

Balıkesir

İstanbul

İzmir

Haluk Koç

Birgen Keleş

Algan Hacaloğlu

Samsun

İstanbul

İstanbul

R. Kerim Özkan

Oya Araslı

Burdur

Ankara

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, en aykırı önergeyi okutup, işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Özel Kalem Müdürlüğü" başlıklı 34 üncü maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Araslı

R. Kerim Özkan

Haluk Koç

Ankara

Burdur

Samsun

Birgen Keleş

Algan Hacaloğlu

Ali Kemal Deveciler

İstanbul

İstanbul

Balıkesir

Ali Topuz

Oğuz Oyan

İstanbul

İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Gerekçe okunsun Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe: 349 sıra sayılı tasarının genel gerekçesinde şu tespitlerde bulunulmuştur:

"Küreselleşme ve sanayi toplumu şartlarından bilgi toplumuna geçiş şeklinde özetlenebilecek olan dünyadaki gelişmeler ile halkımızın artan ve çeşitlenen talepleri, etkililiğin artırılması ve katılımcılık ekseninde kamu yönetiminde kapsamlı bir yeniden yapılanma ihtiyacını gündeme getirmiştir.

Esasen, ülkemizde kamu yönetiminde yeniden yapılanma çabaları uzun bir geçmişe sahiptir. 1930'lu yıllarda başlayan bu yöndeki çalışmalar, 1950'li yıllarda devam etmiş, 1960 sonrası "Merkezî Hükümet Teşkilatı Araştırma Projesi" (MEHTAP) başta olmak üzere çeşitli çabalarla sürdürülmüş, 1988 yılında Altıncı Plan hazırlıkları kapsamında, ilk kez AB'ye uyumu ve vatandaş odaklı olmayı gündeme getiren Kamu Yönetimi Araştırması (KAYA) Projesiyle belli bir olgunluğa ulaşmıştır. Çeşitli plan ve programlarda olduğu gibi 2001-2005 dönemini kapsayan Sekizinci Plan kapsamında da yönetimde yeniden yapılanma ihtiyacı dile getirilmiş ve bu amaçla özel ihtisas komisyonlarınca çalışmalar yapılmıştır.

Ancak, tüm bu çabalar çeşitli nedenlerle başarısız kalmış ve kamu yönetiminde arzu edilen kaliteye ulaşılamamıştır. Yapılan çeşitli araştırmalara, yayımlanan raporlara ve alınan kararlara karşılık, ülkemizin 1980 sonrası ekonomi alanında gerçekleştirdiği serbestleşmeyi ve değişimi kamu yönetimi alanında tam olarak başardığı söylenemez. Bugün yaşadığımız sorunların temelinde bu kısmi değişimin doğurduğu uyum sorunları önemli bir yer tutmaktadır. 1990'lı yıllarda daha belirlen hale gelen kamuda yeniden yapılanma ihtiyacı ihmal edilmiş ve ülkemiz bu alanda diğer ülkelerin gerçekleştirdikleri değişimin oldukça gerisine düşmüştür. Dünya genelinde yaşanan hızlı değişim ve özellikle ülkemizin son yıllarda yaşanan krizlerle sürdürülemez olduğu belirginleşen mevcut yönetim anlayışı ve yapısı dikkate alındığında, kamuda yeniden yapılanmanın vaktinin çoktan gelip geçtiği, bu alanda ihtiyacın da ötesinde bir gerekliliğin olduğu gözlenmektedir.

Bu genel çerçeve içinde hazırlanan Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı yeni ve kapsamlı bir perspektif içinde kamu yönetiminde yeniden yapılanma sürecini başlatmak ve bu sürece rehberlik etmek üzere hazırlanmıştır. Kamu yönetimi zihniyetinde, yaklaşımında ve yöntemleri ile organizasyon yapısında köklü değişiklikler öngören tasar; kapsamlı bir çerçeve ve uzun vadeli bir perspektif içinde, merkezî idare ve mahalli idarelerde, iyi yönetim, ilkelerini hayata geçirmeyi hedeflemektedir."

Tasarının yukarıda yer alan genel gerekçesinde tasarının genel amacı, yeni ve kapsamlı bir perspektif içinde kamu yönetiminde yeniden yapılanma sürecini başlatmak olarak vurgulanmıştır. Genel gerekçesinde büyük değişim ve dönüşüm iddiasında olan ve katılımcılığı öngördüğü vurgulanan bir kanun tasarısının ilgili sivil toplum kuruluşlarının ve üniversitelerin katılımı sağlanmadan hazırlanması da çelişkidir.

349 sıra sayılı kanun tasarısının 34 üncü maddesinin katılımcılıktan uzak bir anlayışla hazırladığı görülmektedir. Madde metninin bazı bölümleri yürürlükteki mevzuatın tekrarı niteliğindedir. 34 üncü madde bu haliyle kapsamaması gereken bütün konuları kapsamakta ve özensiz hazırlanmış bir düzenleme özelliğini taşımaktadır.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle, 349 sıra sayılı kanun tasarısının 34 üncü maddesinin, sivil toplum kuruluşlarının da katkısı sağlanmak suretiyle yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Özel Kalem Müdürlüğü" başlıklı 34 üncü maddesinde yer alan "protokol ve tören işlerini" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Topuz (İstanbul) ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

349 sıra sayılı tasarısının genel gerekçesinde şu tespitlerde bulunulmuştur:

"Küreselleşme ve sanayi toplumu şartlarından bilgi toplumuna geçiş şeklinde özetlenebilecek olan dünyadaki gelişmeler ile halkımızın artan ve çeşitlenen talepleri, etkililiğin artırılması ve katılım- cılık ekseninde kamu yönetiminde kapsamlı bir yeniden yapılanma ihtiyacını gündeme getirmiştir.

Esasen ülkemizde kamu yönetiminde yeniden yapılanma çabaları uzun bir geçmişe sahiptir. 1930'lu yıllarda başlayan bu yöndeki çalışmalar, 1950'li yıllarda devam etmiş, 1960 sonrası "Mer- kezi Hükümet Teşkilâtı Araştırma Projesi" (MEHTAP) başta olmak üzere çeşitli çabalar ile sür- dürülmüş, 1988 yılında Altıncı Plan hazırlıkları kapsamında, ilk kez AB'ye uyumu ve vatandaş odaklı olmayı gündeme getiren Kamu Yönetimi Araştırması (KAYA) Projesiyle belli bir olgunluğa ulaşmıştır. Çeşitli plan ve programlarda olduğu gibi 2001-2005 dönemini kapsayan Sekizinci Plan kapsamında da yönetimde yeniden yapılanma ihtiyacı dile getirilmiş ve bu amaçla özel ihtisas komisyonlarınca çalışmalar yapılmıştır.

Ancak, tüm bu çabalar çeşitli nedenlerle başarısız kalmış ve kamu yönetiminde arzu edilen kaliteye ulaşılamamıştır. Yapılan çeşitli araştırmalara, yayımlanan raporlara ve alınan kararlara kar- şılık, ülkemizin 1980 sonrası ekonomi alanında gerçekleştirdiği serbestleşmeyi ve değişimi kamu yönetimi alanında tam olarak başardığı söylenemez. Bugün yaşadığımız sorunların temelinde bu kısmi değişimin doğurduğu uyum sorunları önemli bir yer tutmaktadır. 1990'lı yıllarda daha belir- gin hale gelen kamuda yeniden yapılanma ihtiyacı ihmal edilmiş ve ülkemiz bu alanda diğer ül- kelerin gerçekleştirdikleri değişimin oldukça gerisine düşmüştür. Dünya genelinde yaşanan hızlı değişim ve özellikle ülkemizin son yıllarda yaşanan krizlerle sürdürülemez olduğu belirginleşen mevcut yönetim anlayışı ve yapısı dikkate alındığında, kamuda yeniden yapılanmanın vaktinin çok- tan gelip geçtiği, bu alanda ihtiyacın da ötesinde bir gerekliliğin olduğu gözlenmektedir.

Bu genel çerçeve içinde hazırlanan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı yeni ve kapsamlı bir perspektif içinde kamu yönetiminde yeniden yapılanma sürecini başlatmak ve bu sürece rehber- lik etmek üzere hazırlanmıştır. Kamu yönetimi zihniyetinde, yaklaşımında ve yöntemleri ile or- ganizasyon yapısında köklü değişiklikler öngören tasarı; kapsamlı bir çerçeve ve uzun vadeli bir perspektif içinde, merkezî idare ve mahallî idarelerde iyi yönetim ilkelerini hayata geçirmeyi hedeflemektedir."

Tasarının yukarıda yer alan genel gerekçesinde, tasarının genel amacı yeni ve kapsamlı bir perspektif içinde, kamu yönetiminde yeniden yapılanma sürecini başlatmak olarak vurgulanmıştır. Genel gerekçesinde büyük değişim ve dönüşüm iddiasında olan ve katılımcılığı öngördüğü vur- gulanan bir kanun tasarısının, ilgili sivil toplum kuruluşlarının ve üniversitelerin katılımı sağlan- madan hazırlanması da çelişkidir.

349 sıra sayılı kanun tasarısının 34 üncü maddesinin katılımcılıktan uzak bir anlayışla hazır- landığı görülmektedir. Madde metninin bazı bölümleri yürürlükteki mevzuatın tekrarı niteliğin- dedir. 34 üncü madde, bu haliyle, kapsamaması gereken bütün konuları kapsamakta ve özensiz hazırlanmış bir düzenleme özelliğini taşımaktadır.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle, 349 sıra sayılı kanun tasarısının 34 üncü maddesinin, sivil top- lum kuruluşlarının da katkısı sağlanmak suretiyle yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 34 üncü maddesinde geçen "yürüt- mek" ibaresinden sonra "yapılan çalışmaları değerlendirmek" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Mustafa Demir

Samsun

MUSTAFA DEMİR (Samsun) - Önergemi geri çekiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge geri çekilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının 34 üncü maddesinin kenar başlığının "Özel Kalem ve Protokol Müdürlüğü" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Nusret Bayraktar (İstanbul) ve arkadaşları

NUSRET BAYRAKTAR (İstanbul) - Önergemi geri çekiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge geri çekilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının 34 üncü maddesinde geçen "protokol ve" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ramazan Toprak (Aksaray) ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

"Tören" ibaresi protokolü de kapsamaktadır.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının 34 üncü maddesinde geçen "resmî ve özel" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Niyazi Pakyürek (Bursa) ve arkadaşları

NİYAZİ PAKYÜREK (Bursa) - İmzamı geri çekiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - İmzanızı geri çekiyorsunuz; peki.

Önerge geri çekilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının 34 üncü maddesinde geçen "düzenlemek" ibaresinin "planlamak" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Halide İncekara (İstanbul) ve arkadaşları

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) - İmzamı geri çekiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın İncekara imzasını geri çekiyor; önerge düşmüştür.

Sayın milletvekilleri, 34 üncü madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

II. - Y O K L A M A

BAŞKAN - Maddenin oylamasından önce bir yoklama talebi vardır; şimdi, bu talebi yerine getireceğim.

Önce, yoklama talebinde bulunan sayın üyelerin isimlerini okutup, salonda bulunup bulunmadıklarını tespit edeceğim; yeterli sayıda sayın üye salonda hazırsa, elektronik cihazla yoklama yapacağım.

Yoklama talebini okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanunun 34 üncü maddesinin oylamasına geçilmeden önce, İçtüzüğü'nün 57 nci maddesi gereğince, yoklama yapılmasını arz ederiz.

Ali Topuz?.. Burada.

İzzet Çetin?.. Burada.

Hüseyin Ekmekcioğlu?.. Burada.

Zekeriya Akıncı?.. Burada.

Halil Akyüz?..

ATİLA EMEK (Antalya) - Ben üstleniyorum efendim.

BAŞKAN - Kabul ediyorsunuz.

Halil Tiryaki?.. Burada.

Mehmet Küçükaşık?.. Burada.

Erdal Karademir?.. Burada.

Yılmaz Kaya?.. Burada.

Salih Gün?.. Burada.

Ali Cumhur Yaka?.. Burada.

Sedat Pekel?.. Burada.

Abdulkadir Ateş?.. Burada.

İsmail Özay?.. Burada.

Selami Yiğit?.. Burada.

Mehmet Kartal?.. Burada.

Mehmet Işık?.. Burada.

Ali Arslan?.. Burada.

Orhan Sür?.. Burada.

Ahmet Ersin?.. Burada.

Şevket Arz?.. Burada.

Sayın milletvekilleri, yoklama için 3 dakika süre vereceğim.

Adlarını okuttuğum sayın üyelerin, yoklama için, elektronik cihaza girmemelerini ve sisteme giremeyip, pusula gönderen sayın üyelerin de salondan ayrılmamalarını rica ediyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekilleri, toplantı yetersayısı vardır.

III. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

4. - *Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı : 349) (Devam)*

BAŞKAN - 34 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

35 inci maddeyi okutuyorum:

İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı

MADDE 35. - İnsan Kaynakları Daire Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Bakanlığın insan gücü politikası ve planlaması konusunda çalışmalar yapmak ve tekliflerde bulunmak,
- b) Bakanlık personelinin atama, nakil, sicil, terfi, ücret, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yürütmek,
- c) Bakanlık teşkilatının eğitim planını hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek,
- d) Bakanlığın görev alanına giren konularda mahallî idarelere dönük eğitim programları hazırlamak ve uygulamak,
- e) Bakan ve müsteşar tarafından verilecek diğer görevleri yapmak.

BAŞKAN - 35 inci madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Kocaeli Milletvekili İzzet Çetin; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, biz, 35 inci maddeye kadar pek çok konuda bu yasanın açmazlarını, ileride ülkemizin ve çalışanların, yoksul kesimlerin başına getireceklerini söylemeye çalıştık, siz de duymamaya çalıştınız; ama, ben burada bir kez daha insan kaynaklarının ne demek olduğunu, sizlere spot olarak açıkladıktan sonra, konuşmama başlamak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, tabii, tasarı "personel birimi" yerine "insan kaynakları" deyimini seçerek, kamu istihdam sistemine ilişkin bakışını ortaya koyuyor. İnsan kaynakları terimi, devleti, hizmet vermek bakımından yasaklayan ve devleti şirketle karıştıran moda terimdir. İnsan kaynakları terimi, belli bir anlayışın ifadesidir. Bu anlayış, kamu hizmeti üstlenmeyi halka hizmet olarak görmekten vazgeçmek, kamu hizmeti yapmayı yalnızca kendi çıkarını maksimize etmenin bir aracı olarak görme anlayışıdır. İnsan kaynakları terimi, kamuda istihdamın sözleşmelilik esasına dayanılacağı anlamına gelmektedir. İnsan kaynakları terimi, personelin ücretinin, kariyerine göre değil, sözleşme ve performansına göre belirleneceği anlamına gelir.

Değerli arkadaşlarım, 35 inci madde, ilk bakışta basit bir isim değişikliği gibi algılanabilir. Bakanlıklarda var olan personel daire başkanlıklarının insan kaynakları daire başkanlığı şekline dönüştürüldüğü gibi bir izlenim veriyor ilk bakışta. Oysa, durum bu kadar basit değil. Bu isim değişikliği, kamu personel rejiminde köklü bir yaklaşımın, yani, ideolojik bir yaklaşımın yerleştirilmek istendiğinin de somut bir göstergesi. Tasarının tümüne hâkim olan bu değişiklik, kamu yönetiminden işletme yönetimine, sizin deyişinizle "tüccar siyasete" geçiş çabasının bir ürünü olarak önümüze getiriliyor. "Personel yönetimi" daha çok kamu yönetiminin kullandığı bir kavram; "insan kaynakları yönetimi" ise özel sektörün, işletmelerin kullandığı bir kavram. Kamu personel yönetimi, personelin işe alınması, terfii, yetiştirilmesi, malî hakları, işten çıkarılması, işe alınan bireyin iş güvenliğinin sağlanması ve sosyal varlığının korunması gibi konular üzerinde durur. Kamu hizmetleri, herkesi ilgilendiren, kamu yararı ağır basan hizmetlerdir. Kamu hizmetlerinden bir kazanç veya bir kâr beklenmez. Kamu görevlilerinden, kamu yararı doğrultusunda, etkin, verim-

li bir çalışma göstermesi beklenir. Bunun için, kamu personel yönetimi önceden belirlenmiş, ayrıntılı, yazılı kurallar çerçevesinde personel yönetim tekniklerini uygular ve idare hukuku çerçevesinde faaliyetlerini yürütür. İnsan kaynakları yönetimi ise, işletmede çalışanlardan kâr maksimizasyonu, diğer adıyla en yüksek kâr hedefiyle çalışmalarını doğal olarak bekleyecek ve planlamalarını, çalışmalarını bu esas üzerinden yürütecektir. Durum böyle olunca, insan kaynakları yönetimi, kamu personel yönetiminden farklı olarak iş hukuku dahilinde faaliyette bulunur. Kısaca, kamu personel yönetiminin temelini kamu yararı, insan kaynakları yönetiminin temelini de kâr, daha çok kâr, acımasızca, en insafsızca kâr oluşturmaktadır. Dolayısıyla, bu isim değişikliği, temelde, kamu hizmeti kavramına yaklaşımın da bir ifadesidir.

Demek ki, bu tasarıyla kamu hizmetleri, kamu yararı doğrultusunda değil, kâr odaklı olarak üretilecek, piyasa koşullarında kârlılığı düşen kamu hizmetleri kolaylıkla terk edilecektir ya da parası olanın yararlanacağı, parası olmayanın kaderine terk edileceği bir hizmet anlayışını, AKP, halkımıza reva görmektedir.

Değerli arkadaşlarım, 35 inci maddenin kamu hizmetinde yaratacağı değişimi böylece belirttikten sonra, maddeye kamu personeli açısından bakacak olursak, açıkça bellidir ki, kamu personeline işletme yönetimi anlayışı egemen kılınacak, tasarının ilgili maddelerinde de belirtildiği gibi, kamu personel rejimi çözülecektir.

AKP Hükümeti ve Başbakan, türlü nedenlerle kamu personeline ilişkin yaklaşımlarını daha önce ortaya koymuşlardı. Örneğin, Sayın Başbakan bir açıklamasında, "kamuda salla başı, al maaşı dönemi kapanmıştır" demiş idi. Yine pek çok basın yayın organında köşe tutunlar, sürekli olarak, kamuda personel fazlalığından dem vurmaktadır. Kamu personeline karşı bu yaklaşım, bir ezber temelinde yürütülmektedir. Bu da, "Ülkemizde kamu şişkin -moda deyimiyle obez- gereğinden fazla istihdam yaratılıyor, bu yüzden de devlet hantallaşılıyor" denilerek bu söylem geliştiriliyor. Bu yüzden de kamu istihdamı daraltılmaya çalışılıyor. Bu madde başta olmak üzere tasarının bazı maddeleri, hatta geneli bu amaca hizmet eder haldedir; devlet memurluğu sistemi çözülecek, kamu çalışanı sayısı azaltılacak. Bu, AKP'nin de temel hedefi. Bunu 46 ncı maddede sizlere biraz daha açacağım. Oysa, pek çok araştırma vardır ki, Türkiye'de kamu personeli fazlalığı önkabulünü çürütmektedir. Şöyle ki; OECD ülkeleri arasında kamu personelinin toplam nüfusa oranı Finlandiya'da yüzde 10, Fransa'da yüzde 8, Almanya'da yüzde 5, çok öykündüğünüz, ağababanız Amerika'da yüzde 7 iken, bu oran Türkiye'de yüzde 3'tür.

Yine, kamu istihdamının toplam istihdama oranı bakımından da Türkiye, pek çok gelişmiş, örnek almaya çalıştığımız ülkenin gerisindedir. Türkiye yüzde 14,2; ABD yüzde 14, Kanada yüzde 19,6; Almanya yüzde 16,1.

Burada temel amaç, kamu personeli sayısını azaltmak, değil, başından beri hep tekrarladığımız sosyal devletin ortadan kaldırılmasıdır; kamu hizmetlerinin piyasaya bırakılması, yani özelleştirilmesidir. Bütün bu düzenlemeler, bu esas amacın temelini, altyapısını oluşturmaya dönüktür.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, bizim gibi milli geliri düşük, nüfus artışı yüksek, ekonomik gelişmesini sağlayamamış ülkelerde, istesek de istemesek de, kamu hizmetlerine gereksinim de yüksek olacaktır. Devletin kamu hizmeti alanlarından çekilmesi veya kamu hizmetinin müşteri odaklı, yani, paralı olarak verilmesi, işsizliğin yüksek oranlarda olduğu ve sürekli olarak arttığı bu ortamda yoksulların, işsizlerin, kısaca, dar ve sabit gelirli kesimlerin sıkıntılarını daha da ağırlaştıracaktır. Kamu personel rejimindeki bu önemli değişiklikle kamu çalışanlarının kaderi de değişip mağdur edilirken, bunların ürettikleri kamu hizmetlerinden yararlanan geniş halk kesimleri de mağdur olacak, zarar görecektir.

Değerli arkadaşlarım, 46 ncı maddede tartışacağız bunu; ama, iş güvencesiz çalışma biçimi getirilmek isteniyor insan kaynakları yönetimiyle. Kamuda iş güvencesi kaldırıldığı zaman, çalışanların, üst yöneticisiyle bağımlılığını artırırsınız. Bunların çalışmalarının değerlendirilmesini perfor-

mans ölçütlerine bağlayarak, bu bağılılığı daha da genişletiyorsunuz, pekiştiriyorsunuz. Bunlar yanlıştır. Mevcut kamu personel rejimiyle, üstlerine ve çıkar gruplarına karşı koruma mekanizmalarına sahip kamu çalışanlarının, bu korumalarını kaldırıyorunuz. Kanunsuz emre karşı anayasal güvenceyi, bu yasayla, bir şekilde işlemez hale getiriyorsunuz. Çalışanları, işlerini korumak ile yasalara bağılılık arasında tercihe zorluyorsunuz. Kamu çalışanlarının, uzun mücadelelerden sonra elde ettikleri, kısıtlı da olsa, toplu sözleşmelilik özünü elde edememişler de olsa, sendikalılık haklarını yok edeceksiniz, yok ediyorsunuz. Kamu çalışanlarını, iradelerini özgürce kullanan, örgütlenerek haklarını arayan bireyler yerine, bu düzenlemelerle, kapıkulu durumuna getirmek istiyorsunuz.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, gerçekten "insan kaynakları" deyimi ile "personel" deyimi arasında, devlet ve şirket arasındaki farkı en belirgin şekilde ortaya koyacak bir başka kavrama rastlayamazsınız. Devletin, belki, belli kuralları ve belli organlarında değişiklik yapabilirsiniz; ama, yerleşik anlayışlarını değiştirdiğiniz zaman... Halkımızın da, bunu, çok kısa süre içinde kavrayamadığından yararlanarak, belki, bunu bilerek yapıyorsunuz; ama, doğru yapmıyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım "insan kaynakları" diyerek... Yarınlarda, bugün çok verimli biçimde çalışan ve ülkesi için varını yoğunu, gece gündüz demeden harcayan kamu çalışanları, elbette, çok büyük sıkıntıya girecek. Onların ölçülebilir verimlilikleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HALİL AYDOĞAN (Afyon) - "Personel" İngilizce, "insan kaynakları" Türkçe...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Devamla) - Oturmuş kuraldır. Pek çok kural vardır ki... Siz Arapça, Farsça terimlerden vazgeçmiyorsunuz. Bırakın, o da İngilizce olarak kalsın.

Değerli arkadaşlar, gerçekten, "insan kaynakları" teriminin seçilmesi, "sosyal devlet" ilkesinden AKP'nin vazgeçtiğinin somut resmidir; bunun başka türlü izahı olamaz; yani, performansa göre ücret vereceksiniz.

Şimdi, ben, size soruyorum; biraz sonra da Sayın Bakana soracağım performans ölçütlerini. Polis memuru arkadaşlarımdan özür dileyerek soracağım soruyu. Yani, dün, kamu çalışanları, Balıkesir'de, Samsun'da eylem yaptı diye coptan geçirildiler. Polisin ölçütünü, performansını, attığı cop sayısına göre mi değerlendireceksiniz, yoksa, onun çektiği çileye göre, onun bilgisine, becerisine, kariyerine göre mi değerlendireceksiniz? Okullarda, öğrencileri 60-70 kişilik sınıflarda okutan öğretmeni mi başarılı kılacaksınız, yoksa, gerçekten, yetiştirdiği öğrenciyi, devlet okullarında yetiştirdiği öğrencileri, anadolu liselerine, fen liselerine kazandırma başarısı gösteren öğretmenleri mi başarılı kılacaksınız? Ölçütünüz ne olacak?

Onun için de, kendinize bağlı... Haa, belki, başka ölçütleriniz vardır. Belki, belli kamu çalışanlarında, ramazan ayında mutfağına, yemekhanesine gidip gitmeme, oruç tutup tutmama sizin için ölçüt olabilir.

AHMET YENİ (Samsun) - Öyle bir şey yok!

İZZET ÇETİN (Devamla) - Ama, bunların büyük tahribatlar yapacağını bilmeniz gerekir. (AK Parti sıralarından gürültüler)

HALİL AYDOĞAN (Afyon) - Çarpıtma!

İZZET ÇETİN (Devamla) - Bunları bilmeniz gerekir. (AK Parti sıralarından gürültüler)

ZAFER HİDİROĞLU (Bursa) - Çarpıtma!

İZZET ÇETİN (Devamla) - Ben size hatırlatıyorum... Ben size hatırlatıyorum; bu benim görevim. Ben hatırlatıyorum...

ÖNER ERGENÇ (Siirt) - Ne biçim konuşuyorsun!

İZZET ÇETİN (Devamla) - Ben hatırlatıyorum... İşte, sübjektif değerlendirme budur. (AK Parti sıralarından gürültüler) Beni haklı kılıyorsunuz değerli arkadaşlarım, öfkelenmeyin! Bakın, benim ne kadar haklı olduğumu ortaya koyuyorsunuz. Bu, sübjektif kriterlerle, insan kaynakları yöntemleriyle, kamuda istihdamı, siz, verimli kılamazsınız diyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Çetin.

Şahsı adına, Aydın Milletvekili Mesut Özakcan söz istemişlerdir. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun.

MEHMET MESUT ÖZAKCAN (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 35 inci maddesinde, şahsım adına, söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, bu kanun tasarısını görüşmeye başladığımız ilk gün, tutanakta da aynen yer aldığı şekliyle "hemen şunu belirteyim: Sayın Başbakanca bu tasarının hazırlanmasında görev şahsıma verilmiştir. Dolayısıyla, koordinasyon görevini baştan beri ben yaptım" diyerek, konuşmalarının başka bir yerinde "öküzün altında buzağı arıyorsunuz" dediler. Sayın Bakanım, sizin buzağınızı görmek için öküzün altına bakmaya gerek yok ki, sizin buzağınız meydanlarda dolanıyor. (AK Parti sıralarından gürültüler)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz haftalarda, Başbakanlık Müsteşarı Ömer Dinçer, çeşitli televizyon kanallarında, canlı yayında "bu kanun tasarısının metnini ben hazırladım, sorumlusu benim" dedi.

AHMET IŞIK (Konya) - Öyle demedi!

MEHMET MESUT ÖZAKCAN (Devamla) - Zaten, Sayın Bakanımız da, koordinasyon görevi yaptığını ifade ediyor. Esasen, Başbakanlık Müsteşarı Ömer Dinçer, hükümete de, Sayın koordinatör Bakanımıza da ve Sayın Başbakanı da saygısızlık ve hakaret etmiş olmuyor mu?! Çünkü, kanun tasarısının altında Sayın Başbakanın ve sayın hükümet üyelerinin imzası vardır. Bu kanun tasarısının sorumlusu da, AKP Hükümetidir. Bu durumdan hiç rahatsızlık duyulmuyorsa, AKP Hükümeti, Ömer Dinçer'in maskesi midir?!

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının "Genel Gerekeç" bölümünde "katılımcılık" sözcüğü tam 15 kez tekrarlanıyor; ama, kanun tasarısının hazırlanışında katılımcılık yok.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de reform çalışmaları, tabandan gelen talep ve ihtiyaçlardan ziyade, yukarıdan, tepeden dayatılan düşüncelerin sonucu oluşuyor. Bunun son örneği de, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısıdır. Sayın Bakanımız "üniversitelerle de görüştük, çalışmalar yaptık" diyor. Bakınız, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Tarık Şengül, Memur-Sen Konfederasyonuna bağlı Bem-Bir-Sen Sendikasının düzenlediği Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısıyla ilgili sempozyumda yaptığı konuşmada "ben, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü öğretim üyesiyim. Bu üniversite çerçevesinde bir ana bilim dalımız var; kentleşme ve kentsel politika planlaması ve yerel yönetimler yüksek lisans programı. Bizim eğitimimizin odağında kamu yönetimi, yerel yönetimler var. Bu son reform sürecinde, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, herhangi bir biçimde fikri sorulan bir yer olmadı" diyor. Tabii ki, üniversitelerimiz duyarsız değil. Bütün üniversitelerimiz kendi çaplarında sempozyumlar, kurultaylar düzenliyor; ama, AKP Hükümeti, bu çalışmaların sonuçlarına da kulaklarını tıkıyor.

Bir örnek vermek gerekirse, İnönü Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Fatih Hilmioğlu'nun onursal başkanlığında "Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı Taslağının Ulusal ve Uluslararası Boyutları" ana kurultay konusuyla ilgili olarak, birinci ulusal kurultayı toplanmış, yürüttüğü çalışmalar

beş oturum ve 30 bildiriyle tamamlanmış. Düzenlemenin, bu tasarının, Anayasaya aykırılığı, açıkça, örnekleriyle ifade edilerek, sonuç olarak "bu düzenlemeyi, Türkiye'de tüm alanlarda devletin etkinliğini ve sosyal devlet ilkesini yok etmekten de öte, devletin üniter yapısına ve ulusal birliğimize yönelik açık bir küresel saldırı olarak görmekteyiz" denilerek, tek yönlü ve dayatmacı tasarının, ülkemiz adına, kabul edilemeyeceği ve tümüyle reddedilmesi gerektiği sonucuna varmıştır. Bu açıklamalar da, AKP Hükümetine, ciddi anlamda katkı olabilir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu tasarının komisyonlara gelişinde de bir tuhaflık, bir gariplik yaşadık. AKP Karabük Milletvekili, aynı komisyonda görev yaptığımız değerli arkadaşımız Mehmet Ceylan, demin sözünü ettiğim sempozyumda yaptığı konuşmada "belki de, Plan ve Bütçe Komisyonundan önce de, ilgili diğer komisyonlara gidebilir; ama nihai aşamada, bizim komisyona, Plan ve Bütçe Komisyonuna gelecek..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özakcan, son 1 dakikanız.

MEHMET MESUT ÖZAKCAN (Devamla) - "...ve oradan da Genel Kurula inecektir" diyor. Ben de aynı düşüncedeydim; ama, öyle olmadı; resmen, bu tasarı, geldiği gibi geçirilmek için, Plan ve Bütçe Komisyonundan da kaçırıldı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu tasarı devletin ekonomik ve sosyal yaşama katkılarının son bulması, ulus devletin ve sosyal devletin tarihe gömülmesi yönündeki stratejiye katkı sağlamak anlamına gelir. Bu tür bir yapılandırma, tek tek bölgeleri ve belediyeleri güçlendirmez; çünkü, devredilen olanak değil, sorunlardır. Bu kanun tasarısına, kamu yönetimini yeniden yapılandırma değil, kamu yönetiminin sistematüğini kökten bozma kanunu diyebiliriz.

Yüce Meclise saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Özakcan.

Madde üzerinde, şahsı adına, İstanbul Milletvekili Nusret Bayraktar; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

NUSRET BAYRAKTAR (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; görüşülmekte olan 349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 35 inci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, genel bir kavram olan kamu yönetimi, yönetimin bir bölümünü ifade etmektedir. En önemli özelliği ise, modern devletin bir yürütme aracı olarak gündelik yaşantımızın ayrılmaz, en önemli parçası olmasıdır. Gelişen ve değişen dünya şartlarına paralel olarak klasik ve hantal devlet yönetim sisteminden şeffaf ve verimli modern yönetim anlayışına geçmekte çok geri kaldık. Bu durumu, yarım asrı aşkın süredir hep tartışıyor, konuşuyoruz; ancak, ne yazık ki, her işte olduğu gibi, bu uygulamada da geç kaldık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, görüştüğümüz yasanın 35 inci maddesinin özü, bugüne kadar uygulanmakta olan yönetim birimlerinden personel biriminin, bundan sonra insan kaynakları daire başkanlığına dönüştürülmesidir ve bu başkanlık biriminin kurulmasına imkân verilip, görevlerinin sayılmakta olduğunu görmekteyiz.

Böylece, modern yönetim anlayışında, kurumlarda çalışanların sadece verili niteliklere sahip personel olmaktan çıkılıp, niteliklerinin sürekli olarak geliştirilebileceği ve dolayısıyla, performanslarının artırılabilceği bir insan kaynağı anlayışına geçilmesi hedeflenmektedir.

Tüm tartışmaların özüne baktığımızda, en önemli unsur olan insan faktörünün, değerli kılması, onun mutluluğu için yarışma ve o kaynağı israf etmeden en iyi ve verimli bir şekilde değerlendirilmesinin gerekli olduğunu düşünüyor ve ona inanıyorum. Gerek AK Parti gerek Cumhuriyet Halk Partisi gerek kamudaki tartışmaların özünde yatan, gerçek insan değerinin üstün tutulması ve onun mutlu olabilmesine yönelik arayışların bulunabilmesidir.

Değerli arkadaşlar, söz buraya gelmişken, sizlerle, kaynakların ve sermayenin israfındaki düşüncelerimi paylaşmak istiyorum. En önemli üç sermaye, insan, nakit ve zaman sermayesidir; ama, ne yazık ki, bugüne kadar, yönetim anlayışımızın zafiyeti ve sorumsuzluklarımızın ortaya koyduğu ölçütler sonucu, maalesef, bu üç önemli sermayeyi de hep israf ettik.

Cumhuriyetimizin kuruluşundan bu yana, fiilî hiçbir savaş yaşamadığımız halde, maalesef, geline nokta ortadadır. Bir de, İkinci Dünya Savaşında yerle bir olan Almanya'yı, Nagazaki'ye ve Hiroşima'ya atılan atom bombasıyla sarsılan Japonya'yı düşündüğümüz ve gelişmelerine baktığımız zaman gördüğümüz tabloyu sizlerle paylaşmak istiyorum. Yerle bir olan Almanya ve Japonya'da, insan kaynakları başta olmak üzere, bütün sorumluların, bütün yöneticilerin, bütün işçilerin, bütün memurların, sabahın erken saatlerinde başlayan mesailerini -mesai kavramına bakarak- sekiz saatini normal yaşam standartları için, dört saatini de ülkesi için, milleti için, devleti için çalışarak büyük fedakârlıklar gösterdiklerini biliyoruz. Bu yoğun çalışmalar sonucu, otuz yıl sonra, Japonya'nın, Almanya'nın nerelere geldiğini hepimiz görüyor ve biliyoruz. Maalesef, ülkemize dönüp bir bakalım. Çünkü konuşmalarda da Sayın Meral'in belirttiği gibi, gerçekten ülkemizde aktif ve üretken kadrolar var. Aktif ve üretken kadrolara imkân verilip verilmediğini tartışmadan, bu aktif, üretken kadrolar neyi ürettiler; Türkiye'yi nereye getirdiler; ne katkıda bulundular; sorumluları kimdir; kendileri mi, değil mi; hepimiz üzerimize düşen payı almalıyız.

"Bir devlet dairesine adımımı atayım da, ondan sonra Allah kerim" diyenler, mesaiye geç gelip erken gidenler, dedikodu ve muhabbet üretenler -istisnalar kaideyi bozmaz- "personel çok iş yok" diyenler, "nasılsa personel çok, iş yok; o halde, ben de salla başı al maaşı gideyim" diyenler... Bir de dayısı varsa... Terfilerle ilgili hepimize, hepinize gelen teklifleri görüyoruz, ne diyorlar: "Bu devleti sen mi kurtaracaksın mantığı var. Ben dürüst çalışıyorum, üretmek istiyorum ama, böyle gelmiş böyle gider diyorlar" Nasıl olsa herkes işini biliyor. Dayısı olanlar da, terfi, atama, nakil ve üst kademelere gelme konusunda hep tavassut ve referans istiyorlar. Bunu, hepimiz birlikte yaşıyoruz.

Bir de, referans olmamızı isteyenler diyorlar ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bayraktar, 1 dakikalık eksürenizi başlatıyorum; lütfen, konuşmanızı tamamlayın.

NUSRET BAYRAKTAR (Devamla) - Ehliyet, liyakat, sadakat, gayret ve fedakârlık konuları hak getire! "Üst düzeyde naklen mevki de istiyoruz" diyenler var. Ceza müesseseleri çalıştırılıyor; ama, ödül müesseseleri yok. Ceza müesseseleri de caydırıcı değil "yapanın yanına kâr kalır" mantığı var. Onun için, ceza ve ödül müesseselerinin ne olduğunu, bir "aferin" sözcüğünün insanlarda motivasyonu ne kadar geliştirdiğini ve o üretken olanlara katkı sağlanması gerektiği hususunda bir hayli örneklerimiz var. Tabii, vaktimiz elvermediği için bu konuların detaylarını anlatma şansımız yok; ama, güzel sözü, güzel uygulamayı, kim, nerede, nasıl söylerse söylesin; doğudan, batıdan, kuzeyden, güneyden, her kesimden, Cumhuriyet Halk Partisinden, kamudan, sivil toplum örgütlerinden mesajlarımızı almalıyız. Uygulamada geç kalmış olduğumuzu, ancak, hantal devlet yönetiminden, şeffâf yerel yönetimlere yetki aktarımı hususunda, geciken konuların düzeltilmesi hususunda bir adım olduğunu, gelecekte de bunların mutlaka değişmez kurallar olmadığını, gerektiğinde de değiştirme imkânına sahip olduğumuzu bilerek, 35 inci maddeyle birlikte bu yasa tasarısının hayırlı olmasını temenni ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NUSRET BAYRAKTAR (Devamla) - Son bir cümle.

BAŞKAN - Sayın Bayraktar, maalesef, bugün, prensibi bozmayacağım; ama, teşekkür eder seniz, Genel Kurul sizin sesinizi duyar.

NUSRET BAYRAKTAR (Devamla) - Ben de teşekkür ediyorum.

Bazı arkadaşlarımız "pimler çekiliyor" dediler. Bu pimlerden kasıt, aslında bombanın pimi değildir; ülkemizi aydınlatacak olan AK Partinin amblemi olan ampulün pimidir. (AK Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bayraktar, teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, madde üzerinde İttüztüğün 72 nci maddesine göre verilmiş bir önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ile "kamuda ilk kez bütün kamu kurumlarının uyması gereken temel ilkelerin bir bütün olarak ortaya konulduğu, kamuda katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, etkinlik, hizmetlerin sonucuna odaklılık, insan haklarına saygı, bürokratik işlemlerde ve mevzuatta sadelik, bilgi teknolojilerinden yararlanma vb. ilkelerin uygulanabilir hale getirildiği, teşkilat yapıları, yatay organizasyon ve yetki devri esasları uyarınca yeni ve etkin bir çerçeveye kavuşturulmakta olduğu, bakanlıklar ve kuruluşlar arasındaki görev dağılımı netleştirilerek mükerrerliklerin önlenmesinin öngörüldüğü, gereksiz hale gelmiş kuruluşların veya işlevlerinin tasfiyesi veya uygun birimlere devri gündeme getirildiği, merkezî idare ile mahallî idareler arasında yetki ve görev paylaşımı netleştirilerek, merkezî idarenin stratejik düzeyde etkinliği artırılırken, mahallî idarelerin operasyonel düzeyde esneklikleri ve kaynaklarının genişletildiği, devletin asli hizmetleri dışında bakanlıkların taşra teşkilatının ortadan kaldırılarak yerel ve yerinden yönetim birimlerinin güçlendirildiği, kamuda stratejik yönetim anlayışının benimsendiği ve kaynak tahsisi mekanizmalarıyla ilişkisinin kurulduğu, denetim sistemi performans esaslı ve içdenetim boyutunun güçlendirilmiş hale getirildiği, halk denetçisi (ombudsman) mekanizması dahil olmak üzere kamu denetiminin güçlendirildiği, bu kapsamda merkezî idarenin görev ve fonksiyonlarının belirlendiği, mahallî müşterek nitelikli görev ve hizmetlerin mahallî idarelere bırakıldığı, yine bu kapsamda merkezî birimlerin strateji geliştirme, genel koordinasyon ve yönlendirme kapasitesi artırılırken, mahallî idarelerin inisiyatif kullanma ve operasyonel esnekliğinin vurgulandığı, değişen koşulların gerektirdiği farklılaşma ihtiyacını giderecek esneklikler verilirken, bütünlük içinde uyumlu çalışmanın gerektirdiği minimum genel standart birliğinin de korunduğu, etkililik ve ekonomiklik ilkelerinden vazgeçmeden, mahallî ihtiyaçların yerel düzeyde karşılanması ilkesinden hareket edildiği, ayrıca, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısında, kamu yönetiminde bütünlük ilkesinin korunmasına, merkezî yapılar ile mahallî idareler arasında tamamlayıcı bir anlayışla işbirliği ile koordinasyona azamî önem verildiği, yine, idarî usul, saydamlık ve vatandaşın bilgi edinme hakkı, e-dönüşüm Türkiye projesi ve e-devlet, bürokrasinin azaltılması ve basitleştirilmesi, vatandaş memnuniyetinin ölçülmesi, performans sistemine ve ödüllendirmeye geçiş, kamuda etik kuralların gözden geçirilmesi gibi birçok alanda yapılacak düzenlemelerle, bu kanunda öngörülen çağdaş yönetim anlayışının hayata geçirileceği" genel gerekçede belirtilmiş ise de, tasarı, kamuoyunda, sivil toplum kuruluşlarında yeteri kadar tartışılmadığı için, aceleyle yapılacak bir düzenlemeyle, uygulamada büyük sorunlarla karşılaşılacak, kamu yönetiminde arzu edilen kaliteye ulaşılamayacak ve tasarının genel gerekçesinde ve madde gerekçesinde belirtilen hedeflere erişilemeyecektir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının yasalaşmasıyla, kamu hizmetlerinin yerinden yönetimle daha etkin olarak sunulacağı söylenmektedir. Oysa, sorun, bu hizmetleri, merkezî kamu yönetiminin mi yoksa yerel yönetimlerin mi sunacağından önce, devletin bu hizmetleri sunmayı temel görev sayıp saymadığıdır, bu hizmetler için yeterli ödenek ayırıp ayırmadığıdır. Yeni düzenlemenin böyle bir meselesi yoktur; daha doğrusu, kamu hizmeti sunma sorumluluğu merkezî yönetimin üzerinden atılmaya çalışılmaktadır.

Üstelik, kamu hizmeti üretimi sadece yerele aktarılmamakta, yerel yönetimler aracılığıyla bir bölümü piyasaya, özel üretime aktırılmakta, "vatandaş" kavramı yerine "müşteri" kavramı getirilmektedir.

Bütün bu nedenlerle, maddenin görüşülmesine devam edilerek, konunun daha çok aydınlığa ve açıklığa kavuşmasında sayısız ve sınırsız yarar bulunduğuna inandığımız için, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 72 nci maddesi uyarınca, görüşülmekte olan maddeyle ilgili görüşmelerin devam etmesine karar verilmesi için bu önerge verilmiştir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının görüşülmekte olan 35 inci maddesiyle ilgili görüşmelerin, İçtüzüğü'nün 72 nci maddesi uyarınca devam etmesine karar verilmesini arz ederiz.

Haluk Koç
Samsun

Ali Kemal Deveciler
Balıkesir

Ali Topuz
İstanbul

Kerim Özkan
Burdur

Oya Araslı
Ankara

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, önergeyi...

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamam Başkanım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Sayın milletvekilleri, karar yetersayısı vardır; önerge kabul edilmemiştir.

Madde üzerinde, 10 dakika süreyle soru - cevap işlemi yapacağız.

Sayın Işık, buyurun.

AHMET IŞIK (Konya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu, tekrar, saygıyla selamlıyorum.

35 inci maddeyle ilgili sorumu arz ediyorum.

Madde gerekçesine baktığımızda, modern yönetim anlayışında, kurumlarda çalışanların sadece verili niteliklere sahip personel olmaktan çıkılıp, niteliklerinin sürekli olarak geliştirilebileceği ve dolayısıyla performanslarının artırılabilceği bir insan kaynağı anlayışına geçilmesi hedeflenmekte olduğu; bu nedenle, bakanlıklarda, bu işlevleri yerine getirmek üzere personel birimi yerine İnsan Kaynakları Daire Başkanlığının kurulması öngörüldüğü ifade edilmektedir.

Sayın Bakan, mevcut mevzuatımızda "personel genel müdürlüğü" tabiri oturmuş bir kavramdır. Bu kavramın "insan kaynakları daire başkanlığı" olarak değiştirilmesinin gerekçeleri nelerdir?

İkinci sorum: İnsan kaynakları daire başkanlıkları, hangi konularda mahallî idarelere dönük eğitim programı uygulayacaklardır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Işık.

Buyurun Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Başkan, aracılığınızla Sayın Bakana sormak istiyorum; tasarının 21 inci maddesinde, bakanlık personel yönetimini yürütecek daire başkanlığına "insan kaynakları" adı verilmişti. Şimdiki durumda, 3046 sayılı Yasada, bu fonksiyon "personel genel müdürlüğü" ya da "personel daire başkanlığı" olarak adlandırılan birime verilmiştir. Tasarı "personel birimi" yerine, "insan kaynakları birimi" deyişini seçerek, kamu istihdam sistemine ilişkin bakışını ortaya koymaktadır.

Tasarı, herhangi bir şirkette değil, devlet idaresinde çalışan, varlık nedeni kamu hizmeti üretmek olan, tek tek çıkarlar karşısında kamunun, yani, halkın genel çıkarlarını gözetmekle yükümlü olan kamu görevlilerini, bütün bu özellikleri yok sayıp, yalnızca bir işgücü, hatta işgücü de değil, bir meta olarak gördüğünü açığa vurmaktadır. Gerçi, AKP'nin bu konudaki yaklaşımını 4857 sayılı Yasa tartışmaları sırasında da görmüştük. Mecellede var olan "ıcarı âdem" yani "kiralık adam" olarak görüyordu işçiyi; şimdi, kamu çalışanlarını da aynı kefeye koyduğunu burada görüyoruz.

Sorum şu: Ücretin performansa göre belirlenmesi, temel ücretin kamu bütçesinden karşılanacağı, bunun üstündeki kısmının performansa göre, dönersermaye gibi sistemlerden karşılanması demektir. Bir hekimin ücreti, ne kadar hastaya bakarsa, o kadar çok olacaktır. Bu kısım, dönersermaye kasasına, müşteri haline getirilen hastadan alınacaktır. Yani, ücreti performansa göre ödemek, tüm temel kamu hizmetlerinin özelleştirilmesiyle mümkündür. Bu nedenle "insan kaynakları" teriminin seçilmesi, bir kez daha vurguluyorum, sosyal devlet ilkesinden vazgeçmek demektir. Bu anlama gelmiyorsa, Sayın Bakan "personel" terimi yerine insan kaynakları terimini seçmenizdeki neden nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Çetin.

Sayın Karademir..

ERDAL KARADEMİR (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, müfettiş kurullarının kaldırılması ve yerine üst yöneticisinin emir ve talimatına bağlı içdenetçilik sisteminin kurulması, ülkemizin öncelikli ihtiyacı durumunda olan yolsuzlukla mücadelede büyük darbe indirecektir. Dolayısıyla, meslekî garantisi olmayan içdenetçilerin bağımsız çalışabilmeleri, objektif rapor yazabilmeleri ve yolsuzlukla mücadele edebilmelerine gerçekten inanıyor musunuz; yoksa, iktidarınızı denetimden mi kaçıırıyorsunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Karademir.

Sayın Akbulut, buyurun.

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Erzurum) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Cumhuriyet Halk Partisinin yerel yönetimlerle ilgili çözüm önerilerinin bir bölümünde, halen merkezî yönetimin takdir etmekte olduğu bazı vergileri yerel yönetimlere devredeceğiz, bunların tavan-taban oranları merkezî yönetim tarafından yasayla belirlendikten sonra tahakkuk ve tahsilini yerel yönetimlere bırakacağız, şeklinde öneri vardır. Türkiye Cumhuriyetinin üniter yapısını tehdit eden asıl tehlike bu değil midir, ne düşünüyorsunuz?

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Akbulut.

Sayın milletvekilleri, soru işlemi tamamlanmıştır.

Sayın Bakanım, 5 dakikalık cevap süresini başlatıyorum; buyurun.

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; Sayın Işık'ın sorusu ile Sayın Çetin'in sorusu aşağı yukarı aynı anlama geliyor. Neden "personel genel müdürlüğü", "personel daire başkanlığı" tabirlerini, isimlerini bırakıp da bunun yerine "insan kaynakları" ibaresini mevzuatımıza taşıyorsunuz; bunun sebebi nedir diye sordular. Önce, değerli arkadaşlarım, şunu ifade edeyim ki "personel" kavramı, statik bir kavramdır ve çalışana, sadece çalışan gözüyle bakan bir kavramdır. Nitekim, böyle olduğu için "personel daire başkanlığı" ibaresi yeterli görülmediğinden, kurumlarımızda bir de eğitim daire başkanlığı kurulmak zorunda kalmıştır. İşte "insan kaynakları daire başkanlığı" tabiriyle, biz, hem personelle ilgili hususu hem de eğitimle ilgili bölümü bir tek kavram altında birleştirerek bu ikilemi ortadan kaldırma ihtiyacını hissediyoruz.

İnsan kaynakları kavramı, personel kavramının statikliğinin aksine, dinamik bir kavramdır. Çalışanı, sadece çalışan olarak görmemektedir; aynı zamanda, onu, bir insan olarak da değerlendirmektedir.

Şimdi, şunu hemen ifade edeyim: Avrupa Birliği ülkelerinde artık personel genel müdürlüğü veya daire başkanlığı ibaresi yoktur. Aşağı yukarı, tamamında insan kaynakları genel müdürlüğü

veya daire başkanlığı kullanılmaktadır. Sanıyorum, buradaki görüşmeler esnasında ifade etmiştim; bundan altı veya yedi ay kadar önce bir resmî ziyaret için Çin'e gittiğimde, Pekin'de, Çin yöneticileri, beni, insan kaynakları merkezine götürdüler, insan kaynakları genel müdürüyle tanıştırdılar, bir hanımefendiydi. Orada yarım saat, bize, insan kaynaklarının niçin kurulduğunu, nasıl istifade ettiklerini anlattılar ve bir de, o genel müdürlükteki çalışmayı bizzat yerinde görmemizi arzu ettiler, o merkezi gezdik.

Yani, bugün, Çin bile artık personel kavramını bırakmış, insan kaynakları kavramını yerleştirmeye ve bunu uygulamaya yansıtmaya çalışıyor. Böylesine çağdaş bir kavramı bizim mevzuatımıza getirmemiz, hem vatandaşımıza sunmayı hedeflediğimiz hizmetler açısından önemlidir hem de çalışanlarımız açısından, memurlarımız açısından ve diğer kamu görevlileri açısından çalışma ortamını iyileştirmemiz bakımından da önemlidir.

İnsan kaynakları, biraz önce ifade ettiğim gibi, çağdaş bir yönetim anlayışıdır, kariyere dayalı bir sistemdir, kamu çalışanlarının niteliklerini sürekli geliştirmeye yönelik bir sistemdir, kamu çalışanlarının sorunlarına ve çalışma ortamına çok boyutlu bir yaklaşımı hedeflemektedir. Bu bakımdan, böylesine çağdaş bir kavramı Türkiye'ye taşımak, hükümet olarak bizim görevimizdir diye düşünüyorum.

Şimdi, Sayın Çetin, bu performans dayalı ücret politikası subjektif değerlendirmelere sebep olmaz mı diye bir ifadede bulundular. Bu yasa tasarısı, performans kriterleriyle ilgili herhangi bir düzenleme getirmemektedir. Peki, bu nerede olacaktır; Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Kanunu Tasarısı Taslağı üzerinde şu anda TODAİ'de yapılan çalışmalar esnasında bu gündeme gelecektir. Şu anda, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Hükümetimizin talebi üzerine "Türkiye için nasıl bir personel rejimine ihtiyaç vardır" yani "memurlarımız ve diğer çalışanlarımızı ilgilendiren bu alanı nasıl tanzim edelim" sorusunun cevabını arıyor. Şu anda, memur sendikalarımız ve konfederasyonlarımız, üniversitelerimizin bu alandaki uzmanlarıyla da bir araya gelerek bir çalışma içerisinde. Tabii, burada ortaya çıkacak olan kriterler ne olabilir; benim aldığım bilgiye göre, mesela, bir kamu görevlisi, bir yıl içinde kendisine gelen evraklar, sayılar ve bunları sonuçlandırma durumu, bir yıl içinde yaptığı araştırma, bir yıl içinde yaptığı araştırmaya dayalı yayın, tebliğ, seminer, işe devamlılığı -biraz önce Nusret Bey de ifade etti; işe devam edip etmeme- kurumun toplam kalitesine sağladığı katkı, kurumun toplam başarı ortalamasına göre durumu gibi kriterler, sanıyorum, şu anda TODAİ'de yapılmakta olan çalışmalarda gündeme gelecek ve taslak, bize sunulacaktır; üstünde de çalışacağız. Dolayısıyla, bu kriterler henüz belli olmadı.

BAŞKAN - Sayın Bakanım, 5 dakikalık süreniz doldu; teşekkür ederim.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, tabii, 5 dakikalık sürede bunları izah etmek çok zor oluyor. Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Karademiir'in sorusu maddeyle ilgili değildi, teftiş kurullarıyla ilgiliydi. O bakımdan, diğer soruları yazılı olarak cevaplandırayım.

Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Sayın milletvekilleri, madde üzerinde 7 adet önerge vardır.

Önergeleri, önce geliş sıralarına göre okutacağım, sonra aykırılıklarına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 35 inci maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ederim.

f) İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı doğrudan Müsteşarlığa bağlıdır."

Mustafa Demir
Samsun

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 35 inci maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ederim.

"f) Bakanlık birimleri arasında personel naklini planlar ve uygulamaya sokar."

Orhan Erdem
Konya

BAŞKAN - Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 35/a maddesinde geçen "çalışmalar yapmak" ibaresinden sonra "projeler üretmek" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Kerim Özkul
Konya

BAŞKAN - Dördüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 35/b maddesinde geçen "emeklilik" ibaresinden sonra "izin" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Kerim Özkul
Konya

BAŞKAN - Beşinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 35/e maddesinde geçen "müsteşar" ibaresinden sonra "genel müdür" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Orhan Erdem
Konya

BAŞKAN - Altıncı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı" başlıklı 35 inci maddesinin (a) bendinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Haluk Koç
Samsun
R. Kerim Özkan
Burdur

Ali Kemal Deveciler
Balıkesir
Birgen Keleş
İstanbul
Oğuz Oyan
İzmir

Ali Topuz
İstanbul
Oya Araslı
Ankara
Mustafa Özyürek
Mersin

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, yedinci önerge en aykırı önerge olduğu için, okutup işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı" başlıklı 35 inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Haluk Koç
Samsun
R.Kerim Özkan
Burdur

Ali Kemal Deveciler
Balıkesir
Birgen Keleş
İstanbul

Ali Topuz
İstanbul
Oya Araslı
Ankara

Oğuz Oyan
İzmir

Mustafa Özyürek
Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANİ KÜRŞAD TÜZMEN (Gaziantep) - Katılmıyoruz efendim.

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Topuz, buyurun.

Sayın Topuz, süreniz 5 dakika.

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; önergemizle, bu maddenin tasarı metninden çıkarılmasını talep ediyoruz. Neden talep ediyoruz; bu tasarının, yanlış bir tasarı olduğunu düşünüyoruz.

Bütün maddelerle ilgili benzer önergeler veriyoruz, bu tasarının görüşülmemesini, geri çekilmesini istiyoruz. Bir konsensüs sağlayarak, bizim yaptığımız eleştirilerin dikkate alındığı ve toplumun çeşitli kesimlerinden gelen eleştirilerin dikkate alınabileceği yeni bir ortamda değerlendirme yapılıp, ondan sonra bunu görüşelim diyoruz.

Bu tartışmalar içerisinde de en bellibaşlı eleştiri konusu, Başbakanlık Sayın Müsteşarının bazı düşüncelerinin bu tasarıya yansımış olmasıdır ve o düşüncelerin, devletimiz için, cumhuriyetimiz için yanlış düşünceler olduğudur; ama, bir türlü birbirimizi anlayamadık. Ne siz bizi anlayabildiniz ne de biz sizi anlayabildik.

Sayın Bakanın biraz evvel yaptığı bir konuşmadan yararlanarak, belki, biz kendimizi size anlatabiliriz diye bir deneme yapmak istiyorum, serinkanlı bir şekilde bir değerlendirme yapmak istiyorum.

Sayın Bakan, sorulan bir soruyu yanıtlarken, Sayın Müsteşar, burada söz konusu makaledeki ve bugün de aynı düşünceleri taşıdığını söylediği makaledeki düşüncelerinin aslında cumhuriyete karşı bir düşünce olmadığını, laikliğe karşı bir düşünce olmadığını belirterek "tam tersine, cumhuriyeti, laikliği güçlendirmek gerekir; onun için ben bunları söyledim" demiş ve Sayın Bakan da buna iyi niyetiyle inanmış; ama, ben şimdi söylüyorum -biraz sonra delillerini göstereceğim- ya Sayın Bakan inanmak istediği için inanmış ya da Sayın Müsteşar, Sayın Bakanı kandırmış; çünkü, Sayın Müsteşarın söyledikleriyle Sayın Bakanın böyle bir yorum yapması kesinlikle mümkün değildir. Birazcık mantık çerçevesinden bakılırsa, bunun böyle olmadığı anlaşılır.

Değerli arkadaşlarım, bakınız, Sayın Müsteşar ne diyor: Makalesinin başında İslamın bir bütün olduğunu söylüyor; yani, kültürel İslam ile siyasal İslam ayrımı yanlıştır; İslam bir bütündür, şeriatıyla beraberdir; şeriatıyla, kültürüyle beraberdir, siyasi tarafıyla yönetsel tarafıyla beraberdir diyor.

Daha sonra cumhuriyetle ilgili bir yorum yapıyor, diyor ki: "Başlangıçta kurulurken ortaya atılan cumhuriyet ilkesinin de zayıfladığını ve işlevini kaybettiğini görüyoruz." İşlevini kaybetmiş, onu güçlendirecekmiş Sayın Müsteşar... "Halk için ve halk adına yönetim diye tarif edilen cumhuriyet kavramının, aslında artık bizim için çok fazla bir mana ifade etmediğini söylememiz de mümkündür." Gözden çıkarmış cumhuriyeti. "İnsanlar, giderek daha çok demokrasiyi, daha çok katılımı ister hale gelmişlerdir. Bununla birlikte, halk adına yönetim yerine, halkın bizzat kendisinin yönetimi daha çok ihtiyaç olarak ortaya çıkmıştır." Yani, burada bir başka çarpıklık da var, sanki, cumhuriyet ile demokrasi birbiriyle çelişirmiş, demokrasi geldikçe cumhuriyet gidermiş, demokrasi artırırken cumhuriyet azalmış; burada, böyle de bir mantık var. Cumhuriyete karşı olmayan bir insanın söyleyeceği laflar değildir bunlar.

Daha devamı var, ileriki bir sayfada şunu söylüyor Sayın Müsteşar...

ABDULLAH VELİ SEYDA (Şırnak) - Bunu çok söylediniz!

ALİ TOPUZ (Devamla) - Çok söyledik; ama, bir türlü sizi bu konuda düşündüremedik. Belki düşünürsünüz diye söylüyorum; çünkü, ben size inanıyorum.

ZAFER HİDİROĞLU (Bursa) - Maddede ne var, maddede?..

ALİ TOPUZ (Devamla) - Siz de, bu cumhuriyet Türkiye'sinde doğmuş insanlarsınız, burada bizim gösterdiğimiz duyarlılığı siz de gösterirsiniz diye bekliyorum. Yoksa, sizi suçlamak gibi bir niyetim yok. Adalet ve Kalkınma Partisi, cumhuriyete karşıdır demek istemiyorum.

MEHMET SARI (Osmaniye) - Burada böyle bir şey var mı?!

ALİ TOPUZ (Devamla) - Evet efendim; var efendim... Var efendim...

BAŞKAN - Sayın Sarı...

ALİ TOPUZ (Devamla) - Bir müsteşar, Türkiye'de cumhuriyet ilkesinin yerini katılımcı bir yönetime devretmesi gerekiyormuş, öyle söylüyor. Laiklik ilkesinin yerinin...

ZAFER HİDİROĞLU (Bursa) - Maddede ne var?!

ALİ TOPUZ (Devamla) - Bana laf atmayın; çok ağır laf söylerim, kalkamazsınız altından. Beni dinlerseniz yararlanırsınız.

BAŞKAN - Sayın Hıdıroğlu...

ALİ TOPUZ (Devamla) - Bunları süreme katacaksınız herhalde efendim.

HALİL TİRYAKİ (Kırıkkale) - Onlar zehri almışlar aldıkları yerden!

ALİ TOPUZ (Devamla) - Ben, kavga çıkarmak için söylemiyorum, medenî insanlar gibi düşüncemi söylüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Topuz, 1 dakikalık eksürenizi başlatıyorum; lütfen, konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun efendim.

ALİ TOPUZ (Devamla) - Peki efendim.

Anlıyorum ki, arkadaşlarımız biraz rahatsız oluyor; sözlerimi bitireyim.

Değerli arkadaşlarım...

MUHARREM CANDAN (Konya) - Yeniden açıklar mısınız onu?!

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Ben açıklarım sana onu!

ALİ TOPUZ (Devamla) - Bir gün, gelirsın, sana, o konuda bir konferans veririm, başka konularda da; hangi konuda bilgiye ihtiyacın varsa, bana başvurabilirsin; hiçbir ayırım yapmadan, herkese yardımcı olurum ben. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, değerli arkadaşlarım, şu çok açıktır: Daha biraz evvel, şu kürsüden konuşan Cavit Torun arkadaşımız, konuşmasında, ulus devlete karşı savaş açtı "ulus devlet, yerini terk etmelidir, yok edilmelidir; ulus devlet dağıtılmalıdır" dedi. Arkadaşımızın konuşmasını alırsınız, okursunuz. Sizde, cumhuriyete, ulus devlete karşı bir tavır sezinliyorum.

Değerli arkadaşlarım, elli küsur yıldır, bu Türkiye'nin yönetiminde biz yokuz. Siz, devamı olduğunu söylediğiniz, Demokrat Partinin devamıydı dediniz bir tarihte; elli küsur yıldır, bu ülkeyi, siz ve sizin gibi düşünenler yönetiyor. Bu sistemi kendi içinde çıkmaza sokan sizlersiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ TOPUZ (Devamla) - Cumhuriyetin işlemez hale gelmesinin sorumlusu, siz ve sizin gibi düşünenlerdir. Şimdi, gelmişsiniz, devleti çıkmaza soktuğunuz için, bizim bu devlet işlemiyor, hazır değiştirmemiz için böyle bir fırsat varken, temelinden kaldıralım, laikliği de kaldıralım, bir sistem kuralım istiyorsunuz; bu, yanlıştır.

BAŞKAN - Sayın Topuz, teşekkür ediyorum.

AHMET YENİ (Samsun) - Kimse öyle bir şey demiyor.

ALİ TOPUZ (Devamla) - Bu söylediklerimizden yararlanırsanız, bundan geri dönersiniz; dönmezseniz, bunun acısını, bunun zorluğunu siz çekersiniz; halkın karşısında bunun hesabını veremezsiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Topuz, teşekkür ederim efendim.

Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza...

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Başkan, karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz.

BAŞKAN - Arayacağım Sayın Çetin.

Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Sayın milletvekilleri, karar yetersayısı yoktur.

Birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 16.03

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 16.13

BAŞKAN : Başkanvekili Nevzat PAKDİL**KÂTİP ÜYELER : Mehmet DANIŞ (Çanakkale), Yaşar TÜZÜN (Bilecik)**

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 60 ıncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

349 sıra sayılı tasarının müzakerelerine devam ediyoruz.

III. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

4. - *Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı : 349) (Devam)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Hükümet?.. Yerinde.

35 inci maddenin metinden çıkarılmasına dair önerenin oylamasında karar yetersayısı bulunamamıştı.

Şimdi, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi yeniden oylarınıza sunacağım ve karar yetersayısını arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir; karar yetersayısı vardır.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı" başlıklı 35 inci maddesinin (a) bendinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Haluk Koç (Samsun) ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANI KÜRŞAD TÜZMEN (Gaziantep) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Önerge sahipleri?..

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

349 sıra sayılı kanun tasarısının "İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı" başlıklı 35 inci maddesinin madde gerekçesinde aynen şu ifadelere yer verilmiştir:

"Modern yönetim anlayışında kurumlarda çalışanların sadece verili niteliklere sahip personel olmaktan çıkılıp, niteliklerinin sürekli olarak geliştirilebileceği ve dolayısıyla performanslarının artırılacağı bir insan kaynağı anlayışına geçilmesi hedeflenmektedir. Bu nedenle, bakanlıklarda, bu işlevleri yerine getirmek üzere personel birimi yerine İnsan Kaynakları Daire Başkanlığının kurulması öngörülmüştür.

Maddede ayrıca insan kaynakları daire başkanlığının görevleri sayılmıştır."

İnsan kaynakları daire başkanlığı yürürlükteki mevzuatta personel daire başkanlığı olarak adlandırılmaktadır. En çok üye sayısına sahip kamu görevlileri sendikalarından KESK, insan kaynakları olarak adlandırılan birimlerin özel sektör kuruluşlarında yer aldığını, bunların kamu yönetimindeki karşılıklarının personel daire başkanlığı olduğunu belirterek, bu ad değişikliğiyle personel yönetimine ilişkin özel sektör ilkelerinin kamu yönetimine yerleştirilmesinin amaçlandığını vurgulamaktadır. Tasarının genel gerekçesinde "21 inci Yüzyılda kamu yönetiminin katılımcı olmak zorunda olduğu" tespitinde bulunulmuştur.

Görüldüğü gibi, 349 sıra sayılı kanun tasarısının genel gerekçesinde ve madde gerekçelerinde katılımcılık anlayışından bahsedilmekle birlikte, tasarının içeriğinin belirlenmesinde katılımcılık anlayışıyla hareket edilmediği görülmektedir.

"İnsan kaynakları" terimi, devleti hizmet vermek bakımından yasaklayan ve devleti şirketle karıştıran moda terimdir. Tasarıyla getirilen bu anlayış değişikliği, kamuda istihdamın sözleşmelilik esasına dayandırılmak istendiğinin de önemli bir göstergesidir. Kamu çalışanları için kariyer yerine, sözleşme ve performansa dayalı bir ücret sistemi öngören tasarıda özellikle insan kaynakları teriminin seçilmesinin nedeni, sosyal devlet ilkesinden tamamen vazgeçilmesi anlamına gelmektedir. Kamu yararı gözetilerek verilmesi gereken hizmetler, özel sektör anlayışıyla verilecektir.

Tasarının 35 inci maddesinde, İnsan Kaynakları Başkanlığına verilen görevlerin yürürlükteki mevzuatta düzenlenen (3046 sayılı Yasanın 30 uncu maddesi) Personel Dairesi Başkanlığına verilen görevlerle karıştırılması durumunda, sadece mahallî idarelere dönük eğitim programlarının hazırlanması görevinin yeni bir görev olarak yer aldığı görülmektedir. Yani, tasarının diğer maddelerinde kamu görevlilerine kurulan tuzaklar gözönüne alınmayarak, sadece 35 inci maddede sayılan görevlere bakılacak olursa, bunların bir yenilik taşımadığı, yürürlükteki mevzuatın bir tekrarı olduğu görülecektir. Ancak, 35 inci maddenin madde gerekçesi, tasarının diğer maddeleriyle birlikte incelendiğinde personel rejimi için kurulan tuzaklar anlaşılabilir.

35 inci madde bu haliyle katılımcılıktan uzaktır, eksiklikler içermektedir ve özensiz olarak hazırlandığı görülmektedir.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle, sivil toplum kuruluşlarının da katılımını sağlamak amacıyla 349 sıra sayılı kanun tasarısının 35 inci maddesinin (a) bendinin yeniden düzenlenmek üzere madde metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetim Temel Kanunu Tasarısının 35/e maddesinde geçen "müsteşar" ibaresinden sonra "genel müdür" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Orhan Erdem
Konya

ORHAN ERDEM (Konya) - Sayın Başkan, önergemi geri çekiyorum.

BAŞKAN - Önerge geri çekilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 35/b maddesinde geçen "emeklilik" ibaresinden sonra "izinli" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Kerim Özkul
Konya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANI KÜRŞAD TÜZMEN (Gaziantep) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe: İzinlerin düzenlenmesi personelin verimli çalışması için gereklidir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 35/a maddesinde geçen "çalışmalar yapmak" ibaresinden sonra "projeler üretmek" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Kerim Özkul

Konya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANI KÜRŞAD TÜZMEN (Gaziantep) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe: İnsan kaynakları daire başkanlığı mevcut imkânların verimli hale getirilmesi için projeler üretmelidir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 35 inci maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ederim.

f) İnsan kaynakları daire başkanlığı doğrudan müsteşarlığa bağlıdır.

Mustafa Demir

Samsun

MUSTAFA DEMİR (Samsun) - Sayın Başkan, önergemi geri çekiyorum.

BAŞKAN - Önerge geri çekilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 35 inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

II. - YOKLAMA

BAŞKAN - Maddenin oylanmasından önce bir yoklama talebi vardır, bu talebi yerine getireceğim.

Önce, yoklama talebinde bulunan sayın üyelerin isimlerini okuyup, salonda bulunup bulunmadıklarını tespit edeceğim. Salonda, yoklama talebinde bulunan yeterli sayıda sayın üye varsa, elektronik cihazla yoklama yapacağım.

Sayın Ali Topuz?.. Burada.

Sayın İzzet Çetin?.. Burada.

Sayın Bayram Meral?..

OYA ARASLI (Ankara) - Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Atıla Emek?.. Yok.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) - Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN - İsmail Değerli?.. Burada.

Vezir Akdemir?.. Burada.

Atilla Başoğlu?.. Burada.

Salih Gün?.. Burada.

Mehmet Boztaş?.. Burada.

Mehmet Küçükaşık?.. Burada.

Kemal Sağ?.. Burada.

Kemal Kılıçdaroğlu?.. Yok.

ENİS TÜTÜNCÜ (Tekirdağ) - Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN - Oğuz Oyan?.. Burada.

Vedat Melik?.. Burada.

Muzaffer Kurtulmuşoğlu?.. Burada.

Mustafa Sayar?.. Burada.

Erdoğan Yetenç?.. Burada.

Nuri Çilingir?.. Burada.

Tuncay Ercenk?.. Yok.

HALİL TIRYAKİ (Kırıkkale) - Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN - Nejat Gencan?.. Burada.

Sayın milletvekilleri, yoklama için 2 dakika süre vereceğim.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayısı vardır.

III. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

4. - *Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İşçileri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı : 349) (Devam)*

BAŞKAN - 35 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

36 ncı maddeyi okutuyorum:

Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı

MADDE 36.- Destek Hizmetleri Daire Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın ihtiyacı olan her türlü yapım, satın alma, kiralama, bakım ve onarım, arşiv, sağlık ve benzeri her türlü idarî ve malî hizmetleri yürütmek.

- b) Taşınır ve taşınmaz mal kayıtlarını tutmak.
- c) Bakanlık sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini plânlamak ve yürütmek.
- d) Bakan ve müsteşar tarafından verilecek diğer görevleri yapmak.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın Mehmet Küçükbaşık; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Toplunun, kamu erkini kullananlardan ve devletten beklentileri nelerdir? Bu sorunun yanıtı en yalın biçimiyle, kamu hizmetlerinin yeterli ve nitelikli bir biçimde kendisine sunulmasıdır; ancak, hepimizin bildiği gibi, ülkemizde uzun yıllardır bu hizmetler kaliteli bir biçimde halka sunulmamakta; ayrıca, her geçen gün daha da kötüye gitmektedir. Ülkemizin içinde bulunduğu borç batağı, izlenen IMF odaklı politikalar kamu hizmetlerini felç olma noktasına getirmiştir. Vatandaşın, bir taraftan vergisini öderken, diğer taraftan basit bir kamu hizmetinden yararlanmak amacıyla "önce, vezneye parayı yatır" muamelesiyle karşı karşıya kalması, devlet-vatandaş ilişkilerini iyiden iyiye zıt kutuplara itmiş, vatandaş, devletten korkar hale gelmiştir. Bu noktada, artık, ne yazık ki, sağlık hizmetleri, eğitim hizmetleri gibi temel kamu hizmetlerinin parası olan için en iyi şekilde verilebildiği, geriye kalan kesimin ise kaderiyle baş başa bırakıldığı görülmektedir.

Peki, devletin görevi nedir? Kâr amacı güden ve açıklarını kapatmak için milletin sırtına yeni yükler getiren, vatandaşını müşteri gibi gören bir yönetim biçimini mi benimsemektir?! Eğer, gerçekten, siyasî olarak bu benimsenmişse, bu, bir tercihtir ve iktidarın, bunu açıkça belirtmesi daha net anlaşılmasına neden olacaktır. Ancak, şurası unutulmamalıdır; Türkiye Cumhuriyeti, sosyal bir hukuk devletidir ve bu, Anayasayla güvence altına alınmıştır.

Maddenin (a) bendinde destek hizmet birimlerinin görevleri sayılmış ve "yapma, yaptıрма, satın alma, kiralama, bakım ve onarım, arşiv, sağlık ve benzeri her türlü idarî ve malî hizmetleri yürütmek" denilmiştir.

Bu arada, Sayın Devlet Bakanımız buradayken -pardon, gitmiş herhalde- yapma ve satın alma derken, son günlerde medyada iki ilginç olay vardı; ben o anlamda kendilerine sormak istemiştım. Biliyorsunuz, Sayın Maliye Bakanımızın oğlunun gümrüklerde oynamayla ilgili, mısırdan sonra, yine Fatih Altaylı'nın köşesinde ilginç bir haber daha çıktı. Bu sefer pirinç satın alınmış; yani, şu anda, bu yasayla birlikte getirilmek istenilen "idarî ve siyasî liberizasyon" diyorsunuz. Daha önce de, ekonomik liberizasyon yapmak istiyordu Sayın Özal. O zaman da, biz biliyoruz ki, terlik yüklü gemiler gümrüğe gelirdi ve bir günde gümrükte muafiyetleri iner, kalkardı. Şimdi de, ne yazık ki, yine bazı istisnâî kişilere, gümrüklerde oynayarak veya sürelerde oynayarak, pirinçte, buğdayda... Eskiden de baldo pirinç vardı; şimdi, yine bunun takibi edildi. Ben, bu konuda net bir cevap almak istiyordum; ama, Sayın Tüzmen gitmiş. Sayın Bakan onu cevaplandırırsa sevinirim. Yani, biz, merak ediyoruz; çünkü, kamuoyunda yayımlandı. Bu pirinci ithal eden kişiler, imtiyazlı kişiler kimler? Gerçekten de, Sayın Hükümetin bunu cevaplandırması gerektiğine inanıyorum.

Tasarının diğer maddelerinde görülen iş gördürme, yaptıрма merakına bu maddede de yer verilmiştir. Şirket-müşteri ilişkisine özentî, kamu hizmeti kavramı içinin boşaltılması, yok edilmesi, ileride ciddi sorunlara gebe olacaktır.

Sağlık hizmetlerinin, destek hizmetleri daire başkanlığı altında yürütülmesi mümkün görülmemektedir. Sağlık hizmetleri uzmanlık isteyen bir daldır ve hizmetin yürütülebilmesi özel bir yönetim ister. Tasarıda, bu daire başkanlığının, bir taraftan taşınır ve taşınmaz mal kayıtlarını tutacağı (b) bendinde, bir taraftan bakanlık sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini yürüteceği (c) bendinde, satın alma, arşiv, bakım, onarım hizmetlerini yerine getireceği (a) bendinde belirtilmektedir. Kamuda nitelikli ve uzman kadrolar ihtiyacının ortada olduğu bir noktada atanacak bu baş-

kanlığı yürütecek bir daire başkanının, birbiriyle hiç ilişkisi olmayan bu konularda nasıl başarılı bir yönetim sergileyeceği ciddi bir sorundur.

Tasarının "merkezî idare tarafından yürütülecek görev ve hizmetler" başlıklı 7 nci maddesinin arasında (h) bendinde, acil durum yönetimi ve sivil savunmayla ilgili ulusal düzeyde yapılması gereken görev ve hizmetlerde bu kavram kapsam arasında sayılmıştır. Kuşkusuz, bu konuda taşraya ve yerel yönetimlere düşen sorumluluklar bulunmakla birlikte, ulusal düzeyde yapılması gereken çok önemli görevler de bulunmaktadır. Buna karşılık, ülkemiz için gerçekten çok önemli olan bu iki konuda yalnızca sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlamak ve yürütmek görevi, tasarının 36 ncı maddesinde destek hizmetleri daire başkanlığının bir birimiyle ilişkilendirilerek yer almıştır. Bu, doğal afetleri de içermesi gereken acil yönetim konularıyla ilgili olarak hiçbir bakanlıkta çalışma yapılmayacağı anlamına gelmektedir.

Bunca yıllık doğal afet deneyimlerinden de anlaşılmaktadır ki, bu hizmetin başarıyla yürütülmesi, tüm ilgili kurum ve kuruluşlarda önceden yapılmış çalışmalara ve planlara ve bunlar arasında taşrada ve merkezde yapılacak çok sıkı bir koordinasyona bağlıdır. Bakanlıklarda bu görevin sahibi, tasarıya göre, bulunmamaktadır. Diğer taraftan, gerçekte doğal afetleri de içeren sivil savunma hizmetleri, destek hizmetleri dairesinin rutin ve sürekli olan ayrıntılı görev ve çalışmaları içinde kaybolacak, önemini ve işlevini de yitirecektir. Özellikle, Türkiye gibi, deprem kuşağı üzerinde bulunan ve afetlerin sıkça yaşandığı bir ülkede, hazırlıklar sürekli bir biçimde yapılmadan, alınması gerekli önlemler ve çalışmalar planlanmadan, bu konularda başarı şansı olamaz. Bunun için de, güçlü bir örgüt yapısına ihtiyaç bulunmaktadır. İçişleri Bakanlığında genel müdürlük olarak örgütlenen bu hizmet, 36 ncı maddede yapılacak bir değişiklik, diğer bakanlıklarda ve yerel yönetimlerde bağımsız bir daire olarak örgütlenmeli; bunlar, bünyesinde doğal afetleri de kapsar biçimde İçişleri Bakanlığına bağlı Sivil Savunma Genel Müdürlüğüyle birbirine paralel çalışmalar yapmalıdır.

Arkadaşlar, dün, Çorum Milletvekilimiz Sayın Ağâh Kafkas bir konuşma yaptı burada ve Cumhuriyet Halk Partisini eleştirdi. Ben, bu hafta içerisindeki bir konuşmamda biz, burada, temel konuları ilgilendiren sadece bir yasa çıkardık; o da İş Kanunu demiştim; bayağı bir tepki almıştım, diğer yasaları anlaşılarak çıkardık, afları, diğerlerini, hepsini anlaşılarak çıkardık diye.

Şimdi, bakınız, o konuda, biz "bu tasarı, sosyal devlet anlayışını yok ediyor" diyoruz.

Sayın Ağâh Kafkas'ın konuşmasını aynen okuyacağım; bu kürsüde yaptı; tehditkâr bir konuşmaydı. Şunu söylüyor kendisi: "Çalışma yasaları da teknik düzenlemelerdir; ancak, bunların felsefesi çok önemlidir."

Felsefe... Yani, bir yasayı çıkarırken, hangi felsefeyle çıkacağı çok önemlidir. Biz de diyoruz ki, Ömer Dinçer'in felsefesi çıkarıyor bu yasayı; anlayın.

Ağâh Kafkas, İş Yasasının hangi felsefeyle düzenleneceğini, çıkarılacağını, düzenlendiğini anlamış da, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının hangi felsefeyle çıkarılacağını hâlâ anlamamış.

Devam ediyorum, bakınız şöyle diyor: "İş hukukunun temel esprisi 'işçiyi koruma, güçsüzü ve mağduru koruma' ilkesinden hareket eder. Sosyal devletin temel esprisi de 'çalışanı, zayıfı koruma' anlayışının bir yansımasıdır ve yasalar bu espri çerçevesinde yürümelidir."

Arkadaşlar, biz, kamu personel rejimini yok edeceksiniz diyoruz, değişecek diyoruz, sosyal devlet ilkesini zedeliyorsunuz diyoruz. Bunlara da "hayır" dediniz.

Bakın, Sayın Kafkas daha başka şeyler de söylüyor, çok ilginç şeyler söylüyor: "Bunların şu ana kadar düzeltilmesi için, Partim içinde, yetkililerle uzun süredir bir çalışma sürdürüyorum. Bilgim, aklı, tecrübem, özgür iradem, parlamenter sorumluluğum ve yaşamım boyunca ödün vermemeye çalıştığım ilkelerim gereği, bu maddeler düzeltilmediği takdirde; ayrıca, 18 inci maddedeki iş güvencesi kapsamını genişleten, işçi sayısını 30'a çıkaran madde düzeltilmediği takdirde ve ay-

rica, iş güvencesinin tazminatlarıyla oynadığı takdirde -beş altı noktayı sayıp- ben, istifa ederim arkadaş" demişti burada, açıkçası. Ne oldu; düzeltildi mi? 30 kişiden 10 kişiye indi mi? Hani temel felsefesi?!. Hani çalışanı?! Ezileni koruma felsefesinden vaz mı geçtiniz de bu sözlerden vaz geçiyorsunuz? Ondan sonra çıkıyorsunuz bu kürsüye, sürekli olarak diyorsunuz ki, Cumhuriyet Halk Partisi böyle yapıyor... Yapmayın... Tutanaklar burada, konuşuklarınız burada. Konuşuklarınızın yapın, konuşuklarınızı yapın...

Bakın, Türkiye'de, yıllardan beri bir özentiniz var. Bakın arkadaşlar, Sayın Bakan dün de bir konuşma yaptı, Cumhuriyet Halk Partisinin geçmişinden bahsetti. Biz, seksen yıllık tarihimizden övünç ve gururla bahsediyoruz; tüm hatalarımızı, tüm günahlarımızı sevaplarımızı da seve seve kabul ediyoruz; ama, buradaki herkes, kendi arkasına bir baksın; kendi arkasında hangi yanlışlıklar, hangi hatalar var, çok iyi baksın. Konuşurken, sanki öyle bir noktadasınız ki -burada 365 kişisiniz-sanki dünyaya 3 Kasım 2002'de geldiniz... Yapmayın arkadaşlar, yapmayın... Dün neler söyledikleriniz belli, bugün neler söyledikleriniz belli, burada söyledikleriniz belli. Hepiniz değişik siyasal partilerden geldiniz.

AHMET YENİ (Samsun) - Siz ne söylüyorsunuz, ona bakın.

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Bakınız, Türkiye'de, o deneme, 1983'te yapıldı, ANAP'la yapıldı, ekonomik liberizasyon diye yapıldı. Şimdi, size aynı şey yaptırılmaya çalışılıyor. Size, şimdi, siyasî liberizasyon diyorlar; yapmayın, allahaşkına yapmayın... Yönelişim dediğiniz bu.

AHMET YENİ (Samsun) - Siz ne söylüyorsunuz?

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Türkiye'nin mevcut devlet yapısını parçalayacaksınız, yerele vermekle, özel sektöre devredeceksiniz...

AHMET YENİ (Samsun) - Halkımıza güven duyun.

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - ...yabancı sermayeye devredeceksiniz; çünkü, yabancı sermaye yerli sermaye arasında bir ayırım, artık, bırakmadınız, kalktı. Bakın "her şey iyiye gidiyor.."

AHMET YENİ (Samsun) - Halkımıza güven duyun.

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - "Halkımızın durumu çok iyiye gidiyor.."

Bakın, ben, size bir örnek vereyim ihracatla alakalı. Çok iyi gidiyor ihracat, değil mi? Ben, geçen çarşamba günü burada bir konuşma yaptım; bu dolar kuruyla, Türk ihracatçısını öldürsünüz dedim; çünkü, ihracatçının bütün girdilerinde kur 1 650 000 lira üzerinden hesaplandı; ama, dolar 1 350 000 lira; zarar ediyor... Buyurun, Uludağ İhracatçılar Birliğinin ve Bursa Ticaret ve Sanayi Odasının rakamlarını okuyayım size: Geçen yıldan bu şubat ayının 15'ine kadar, ihracatta, hazır giyimde eksi yüzde 25, halıda eksi yüzde 17, hububatta eksi yüzde 11, ağaçta eksi yüzde 52, elektrikte eksi yüzde 37, çimentoda eksi yüzde 51, taşıt araçlarında sadece yüzde 9 artış var.

AHMET YENİ (Samsun) - Kanun maddesiyle alakalı mı?

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Tabii; bakın, ben, yönetim biçiminizi anlatıyorum, devleti idare etmekten bahsediyorum, kamu reformundan bahsediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Küçükkaşık, konuşmanızı tamamlar mısınız.

Buyurun.

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Niye zam yaptınız? ÖTV oranını niye artırdınız? Dün, burada bağırıyordunuz "mazota zam yapmadık, yakıta zam yapmadık" diyordunuz. Köylü, mart ayında tarlaya girecek, ekime başlayacak. Dolar mı arttı, ne arttı, hangi girdi arttı da zam yaptınız?! Sigaraya niye zam yaptınız? Lütfen, yapmayın...

BAŞKAN - Sayın Küçükaşık, Genel Kurula hitap eder misiniz.

AHMET YENİ (Samsun) - Maddeyle alakalı...

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Tarif ediyorum; tüm insanları, işte, bu şekilde, özel sektör eline bırakacaksınız.

AHMET IŞIK (Konya) - Seçimden sonra zam yapmıyoruz.

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - IMF istemeseydi yapmazdınız; IMF geldi, öyle yaptınız.

AHMET IŞIK (Konya) - Gerektiğinde zam yapıyoruz, seçimden sonra değil.

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - IMF geldi, IMF...

Sevgiler, saygılar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Küçükaşık.

Madde üzerinde, şahsı adına, Samsun Milletvekili Mustafa Çakır; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Sayın Çakır, süreniz 5 dakikadır.

MUSTAFA ÇAKIR (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 36 ncı maddesiyle ilgili olarak şahsım adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyetinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı, yeni anlayış, yeni yaklaşım ve yeni vizyon değişimini öngörmektedir. Tasarı, kamu yönetiminde katılımcıdır, geleceğe dönüktür, şeffaf, etkin ve verimlidir, insan haklarına saygılı ve hukuka sıkı sıkıya bağlıdır.

Tasarıyla sağlanmak istenilen ikinci husus ise, Türk kamu yönetiminde bulunan stratejik yönetim açığının kapatılmasını sağlamaktır.

Tasarıyla öngörülen üçüncü amaç ise, hantal merkezî yapı yerine, yerinden yönetime öncelik verilmesidir; vatandaş ihtiyaçlarına duyarlı ve esnek bir teşkilat yapısının kurulmasıdır. Takdir edersiniz ki, bu sorunlar geçmişte çözümlenemediği için, her ilimizde, aksayan hizmet ve projeler mevcuttur. Kendi seçim çevremden belirgin birkaç örnek bu görüşlerimi teyit etmektedir. Çarşamba ve Bafra Ovalarının sulama projeleri... Onbeş yıldan beri projeler devam etmekte, ama, ödenekler aksettildiğinden dolayı otuz yıl önce yapılmış olan barajlardan sulama yapılamamaktadır. Tarımsal sanayi, gemi inşa tersanesi, petrol işleme rafinerisi, Karadeniz sahil şeridindeki karayolu ile ülke genelindeki bütün köy yolları; kamu reformu önceden tamamlanabilseydi, ülkemizde bu ve benzeri proje aksaklıkları yaşanmazdı.

Sayın milletvekilleri, Kamu Yönetimi Temel Yasası Tasarısı kanunlaştığı takdirde, bütün kamu kurumlarının uyması gereken ilkeler hukukî bir yapıya kavuşacaktır. Katılımcılık, şeffaflık, insan haklarına saygı, bürokrasinin azaltılması gibi ilkeler uygulanabilir hale gelecektir. İhtiyaca göre değiştirilebilen bir teşkilat yapısı kurulacaktır. Kamu kurumları işler hale getirilecektir. Merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki görev, yetki ve kaynak paylaşımı yeni esaslara bağlanacaktır. Merkezî idare tarafından taşrada yürütülmesi gereken hizmetlerin valilik ve kaymakamlıklar eliyle yürütülmesi sağlanacaktır. Denetim sistemi, verimlilik, esaslı bir yapıya kavuşturulacaktır. Mahallî idarelerin iş ve işlemleriyle ilgili uyumsuzlukların çözümüne yardımcı olmak ve kamu denetimini artırmak amacıyla halk deneticiliği sistemi oluşturulacaktır.

Sayın milletvekilleri, konuşmamda belirttiğim gibi, halkımız, devletimiz ve ülkemiz için çok önemli ve olumlu düzenlemeler ihtiva eden Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının Yüce Meclisimizin güvenine mazhar olacağına inanıyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle, tasarının yasalaşmasıyla hayırlara vesile olmasını diliyor, Yüce Heyetinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Çakır.

Şahsı adına ikinci söz, Muğla Milletvekili Sayın Ali Arslan'a aittir.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ ARSLAN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Yasası Tasarısının 36 ncı maddesiyle ilgili kişisel söz hakkımı kullanıyorum; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, cumhuriyetin kurulduğu dönemlerde, o günkü özgün koşullar içerisinde oluşturulan kamu yönetimi modelimiz, cumhuriyet kurulduktan seksen yıl sonra, gerçekten, halkımızın ihtiyaçlarına cevap veremez hale gelmiştir. O günkü koşullarda yetkilerin ve sorumlulukların büyük bir bölümünü merkezde toplama anlayışı, Atatürk ilke ve devrimlerinin yerleştirilmesi için doğru bir karardır; ancak, bugün, yetkilerin merkezde toplanması sistemi hantallaştırıyor, çözüm bulmayı zorlaştırıyor; halkımız bu durumdan şikâyetçi. Gerçekten, sorunları çok kısa sürede çözemiyoruz.

Bürokrasinin vatandaşa güvenmemesi nedeniyle, kırtasiyecilik, vatandaşın canından bezdirir hale getirmiştir. 1960'lı yıllardan beri, kamu yönetim modelimizi yeniden yapılandırmak için ciddi çalışmalar yapılmış; ancak, nedense, bir türlü başarı sağlanamamıştır. Bu, Kamu Yönetimi Temel Yasası Tasarısının hazırlanması için içnedenler; ancak, dışnedenler de var. Konuşmamın kısa süresi içerisinde dışnedenlere değinmek istemiyorum.

Kamu yönetimindeki değişimin Cumhuriyet Halk Partisi tarafından da kabul gördüğü ve bu konuda çalışmalar yaptığımız aşîkârdır. Zaten, Adalet ve Kalkınma Partili konuşmacılar da, Cumhuriyet Halk Partisinin "Yerel Çözüm 2000" ini, konuşmalarında referans alıyorlar. Bu, bir ihtiyaç.

Hatta, kamu yönetimindeki sıkıntılarla ilgili, biliyorsunuz, fıkralar bile var: Vatandaşın birisi nehre düşüyor. Muhtar geliyor. Muhtara diyor ki: "Kurtar beni." Muhtar diyor ki: "Bekle, ipimiz yok. Gidelim, ihtiyar heyetiyle bir karar alalım. kaymakamdan izin alalım, üç yere teklif verelim; ipi alır, getirir, seni kurtarırım." Adam "ben o zamana kadar boğulur, ölürüm" diyor. O da "İyi ya işte, mevzuata göre ölürsün" diyor.

Gerçekten de, kamu yönetimi sistemimiz büyük bir sıkıntı çekiyor; köklü bir değişikliğe ihtiyaç var.

AHMET YENİ (Samsun) - Biz o değişikliği yapıyoruz.

ALİ ARSLAN (Devamla) - Bu yasa tasarısına bakınca, belki, ipi kolayca bulacağız ve vatandaş kurtaracağız; öyle görünüyor, bu da gerekli zaten. Ancak, bu tasarıyı hazırlayan Sayın Ömer Dinçer'in açıklamalarına bakınca, vatandaş bir an önce kurtaralım derken, binbir emekle kurduğumuz seksen yıllık laik cumhuriyetimizi tam bir batağa atacağız korkumuz var.

AHMET YENİ (Samsun) - Siz hiç korkmayın. biz laik cumhuriyetin sahibiyiz.

ALİ ARSLAN (Devamla) - Maalesef, bu konuda, hiçbir konuşmacı, Sayın Bakan da dahil, konuşmalarıyla, bizi, laik cumhuriyetin temel ilkelerini koruyacağımız konusunda, bu tasarıyla laik cumhuriyetin temel ilkelerinin tehlikeye girmeyeceği konusunda ikna edemediler, edemiyorsunuz.

AHMET IŞIK (Konya) - Laik cumhuriyeti yıkmaya kimsenin gücü yetmez.

BAŞKAN - Sayın Işık...

ENİS TÜTÜNCÜ (Tekirdağ) - Sizin. Başbakanlık Müsteşarını görevden almaya gücünüz yetmiyor...

ALİ ARSLAN (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, gerçekten, gücünüz yetmeyecektir.

BAŞKAN - Sayın Arslan, lütfen, Genel Kurula hitap edin.

Buyurun.

ALİ ARSLAN (Devamla) - Bu tasarının kanunlaşmasında çok acele ediyoruz. Biraz önceki konuşmamda Sayın Bakana sordum "bizi, tatil, gece gündüz demeden çalıştırıyorsunuz; ancak, yürürlük maddesine gelinceye kadar konuşma yapılacak, ondan sonra bitecek; yani, bunu, hemen, acilen yürürlüğe koymayacaksınız, neden bu kadar acele ediyorsunuz" dedim. Cevap şuydu: "Biz söz verdik, halkımız bunu talep ediyor; o nedenle, bu tasarıyı bir an önce geçirmemiz gerekiyor."

Değerli arkadaşlarım, 1970'li yılların ikinci yarısından başlayan küreselleşme rüzgârları sonucunda, biliyorsunuz, uluslararası sermaye, kendisine engel olan bütün kurumları ortadan kaldırmaya çalışıyor. Küreselleşme rüzgârlarının etkisiyle, emeğin yüz yıllık mücadelesi sonucu elde ettiği birtakım değerler geri alınacak. Uluslararası sermayenin iki önemli gücü olan IMF ve Dünya Bankası, bize, Yerel Yönetimler Yasası Tasarısının çıkarılması, yerel yönetimlerde reform yapılması için baskılar yapıyor, telkinlerde bulunuyor. Bildiğimiz kadarıyla, yakın bir zaman önce Dubai'de yapılan toplantıda da, bu konuda, değişiklik yapılacağına dair söz verildi. Bence, hükümetin acelesi, yurttaşın bu konudaki taleplerinden değil; IMF ve Dünya Bankasına verdiğiniz sözleri bir an önce yerine getirebilmek için bu kadar acele ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Arslan, konuşmanızı tamamlar mısınız.

Buyurun.

ALİ ARSLAN (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, biliyorsunuz, geçtiğimiz günlerde -çok kısa bir zaman önce- sizin arkadaşlarınız da, bizim arkadaşlarımız da, 28 Mart seçimleri için aday oldular. Kendileriyle, uzunca bir dönemden beri, siyaseten dayanışma içerisindeyiz. Milletvekillerimiz gelecek, dayanışma içerisinde seçim bürolarını açacağız diye, hafta sonu için büyük programlar yaptılar; maalesef gidemedik; siz de gidemediniz, biz de gidemedik.

AHMET YENİ (Samsun) - Engellediniz...

AHMET IŞIK (Konya) - Sağlık olsun. Millet için çalışıyoruz.

ALİ ARSLAN (Devamla) - Ne acelesi vardı? Bu kadar acele etmenin ne gereği vardı? Üç dört gün daha geç çıksaydı ne olurdu? Ama, IMF ve Dünya Bankası, sizden "bunu bir an önce geçirin" diye talep ettikleri için bu kadar acele ediyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, lütfen, cumhuriyetin temel ilkelerini değiştirecek bu yasa tasarısını düşünerek hazırlayalım, layıkıyla hazırlayalım ve acele etmeyelim; bu haliyle geçerse, gerçekten, büyük kuşklarımız, büyük endişelerimiz var.

Ben, bu yasa tasarısının geçmemesini, geri çekilmesini talep ediyorum ve bu duygularla, Yüce Meclisi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Arslan.

Sayın milletvekilleri, madde üzerinde, İçtüzüğü'nün 72 nci maddesine göre verilmiş bir önerge vardır; önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısıyla "kamuda ilk kez, bütün kamu kurumlarının uyması gereken temel ilkelerin bir bütün olarak ortaya konduğu, kamuda katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, etkililik, hizmetlerin sonucuna odaklılık, insan haklarına saygı, bürokratik işlemlerde ve mevzuatta sadelik, bilgi teknolojilerinden yararlanma vb. ilkelerin uygulanabilir hale getirildiği, teşkilat yapıları, yatay organizasyon ve yetki devri esasları uyarınca yeni ve etkin bir çerçeveye kavuşturulmakta olduğu, bakanlıklar ve kuruluşlar arasındaki görev dağılımı netleştirilerek, mükerrerliklerin önlenmesinin öngörüldüğü, gereksiz hale gelmiş kuruluşların veya işlevlerin tasfiyesi veya uygun birimlere devri gündeme getirildiği, merkezî idare ile mahallî idareler arasında yetki ve görev paylaşımı netleştirilerek, merkezî idarenin stratejik düzeyde etkinliği ar-

tırılırken, mahallî idarelerin operasyonel düzeyde esneklikleri ve kaynaklarının genişletildiği, devletin asli hizmetleri dışında bakanlıkların taşra teşkilatının ortadan kaldırılarak yerel ve yerinden yönetim birimlerinin güçlendirildiği, kamuda stratejik yönetim anlayışının benimsendiği ve kaynak tahsisi mekanizmalarıyla ilişkisinin kurulduğu, denetim sistemi performans esaslı ve içdenetim boyutunun güçlendirilmiş hale getirildiği, halk denetçisi (ombudsman) mekanizması dahil olmak üzere kamu denetiminin güçlendirildiği, bu kapsamda merkezî idarenin görev ve fonksiyonlarının belirlendiği, mahallî müşterek nitelikli görev ve hizmetlerin mahallî idarelere bırakıldığı, yine bu kapsamda merkezî birimlerin strateji geliştirme, genel koordinasyon ve yönlendirme kapasitesi artırılırken, mahallî idarelerin inisiyatif kullanma ve operasyonel esnekliğinin vurgulandığı, değişen koşulların gerektirdiği farklılaşma ihtiyacını giderecek esneklikler verilirken bütünlük içinde uyumlu çalışmanın gerektirdiği minimum genel standart birliğinin de korunduğu, etkililik ve ekonomiklik ilkelerinden vazgeçmeden, mahallî ihtiyaçların yerel düzeyde karşılanması ilkesinden hareket edildiği, ayrıca, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısında kamu yönetiminde bütünlük ilkesinin korunmasına, merkezî yapılar ile mahallî idareler arasında tamamlayıcı bir anlayışla işbirliği ile koordinasyona azamî önem verildiği, yine, idarî usul, saydamlık ve vatandaşın bilgi edinme hakkı, e-dönüşüm Türkiye projesi ve e-devlet, bürokrasinin azaltılması ve basitleştirilmesi, vatandaş memnuniyetinin ölçülmesi, performans sistemine ve ödüllendirmeye geçiş, kamuda etik kuralların gözden geçirilmesi gibi birçok alanda yapılacak düzenlemelerle bu kanunda öngörülen çağdaş yönetim anlayışı hayata geçirileceği" genel gerekçede belirtilmiş ise de, tasarı, kamuoyunda, sivil toplum kuruluşlarında yeteri kadar tartışılmadığı için, aceleyle yapılacak bir düzenlemeyle, uygulamada büyük sorunlarla karşılaşılacak, kamu yönetiminde arzu edilen kaliteye ulaşılamayacak ve tasarının genel gerekçesinde ve madde gerekçesinde belirtilen hedeflere de erişilemeyecektir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının yasalaşmasıyla kamu hizmetlerinin yerinden yönetimle daha etkin olarak sunulacağı söylenmektedir. Oysa, sorun, bu hizmetleri merkezî kamu yönetiminin mi yoksa yerel yönetimlerin mi sunacağından önce, devletin bu hizmetleri sunmayı temel görev sayıp saymadığıdır, bu hizmetler için yeterli ödenek ayırıp ayırmadığıdır. Yeni düzenlemenin böyle bir meselesi yoktur; daha doğrusu, kamu hizmeti sunma sorumluluğu merkezî yönetimin üzerinden atılmaya çalışılmaktadır.

Üstelik, kamu hizmeti üretimi sadece yerele aktarılmamakta, yerel yönetimler aracılığıyla bir bölümü piyasaya, özel üretime aktırılmakta, "vatandaş" kavramı yerine "müşteri" kavramı getirilmektedir.

Bütün bu nedenlerle, maddenin görüşülmesine devam edilerek konunun daha çok aydınlığa ve açıklığa kavuşmasında sayısız ve sınırsız yarar bulunduğu inandığımız için, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 72 nci maddesi uyarınca, görüşülmekte olan maddeyle ilgili görüşmelerin devam etmesine karar verilmesi için bu önerge verilmiştir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının görüşülmekte olan 36 ncı maddesiyle ilgili görüşmelerin İçtüzüğü'nün 72 nci maddesi uyarınca devam etmesine karar verilmesini arz ederiz.

Ali Topuz

İzzet Çetin

Enis Tütüncü

İstanbul

Kocaeli

Tekirdağ

Oya Araslı

Mesut Özakcan

Ankara

Aydın

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri, önergeyi oylarınıza sunuyorum...

ALİ TOPUZ (İstanbul)- Karar yetersayısının aranılmasını istiyorum.

BAŞKAN- Oya sundum Sayın Topuz.

ALİ TOPUZ (İstanbul)- Ayağa kalktım Sayın Başkan.

BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Madde üzerinde 10 dakika süreyle soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Sayın Işık, buyurun.

AHMET IŞIK (Konya)- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu, tekrar, saygıyla selamlıyorum.

36 ncı maddenin gerekçesine baktığımızda, yeni kamu yönetimi anlayışına uygun olarak yardımcı hizmet birimlerinde benzer hizmetleri yapan birimler bir araya toplanarak destek hizmetleri daire başkanlığı kurulması öngörüldüğü, destek hizmetleri daire başkanlığının, bakanlığın kuruluş amacını gerçekleştirmek üzere, çalışan hizmet birimlerine destek hizmetlerini vermekle yükümlü olduğu açıklanmaktadır. Sayın Bakanım, sivil savunma sekreterliğinin kaldırılması, kurumların sivil savunma hizmetlerinde herhangi bir aksamaya yol açabilir mi? Bu konuda nasıl bir tedbir öngörülmektedir?

İkinci sorum: Destek hizmetleri daire başkanlığı, yerlerine ikame olunan hizmet birimlerinden daha fonksiyonel olabilecekler midir?

Son sorum şu: Maddenin (d) bendinde "bakan ve müsteşar tarafından verilecek diğer görevleri yapmak" şeklinde bir ifade mevcuttur. Bunun, hukukî ve idarî çerçevesi nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Işık.

Sayın Akbulut, buyurun.

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Erzurum) - Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Sayın Bakanım, Cumhuriyet Halk Partili bir sözcü, Adalet ve Kalkınma Partisine mensup Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi bir milletvekilinin söylemesine rağmen, tasarının komisyonlardan hızla geçirildiği, kendilerine eleştiri fırsatı tanınmadığı yönünde bir eleştiride bulundular.

Ben, Anayasa Komisyonu üyesiyim. Anayasa Komisyonunda yapılan görüşmelere Cumhuriyet Halk Partili üye arkadaşlarımız katıldı; onların haricinde, önemli sayıda Cumhuriyet Halk Partili milletvekili de toplantıda hazır bulundu. Ancak, geneli üzerinde yapılan görüşmelerde söz alan Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlar, tasarının esasıyla ilgili eleştiriler yerine, yalnızca, tasarıya katkısı olduğunu bildirdikleri bir bürokratımızı eleştirdiler ve maddelere geçilmesi sırasında da toplantıyı terk ettiler.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) -Tamam... Soruyu sor!

İSMAİL ÖZAY (Çanakkale) - Ona biz cevap verelim.

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Erzurum) - Evet, soruyu soruyorum.

Bu değerli sözcümüzün, komisyonlarda gerektiği şekilde katkıda bulunmadıkları şeklindeki görüşüne katılıyor musunuz? Bunu, Değerli Komisyon Başkanımız daha iyi biliyorlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Akbulut, teşekkür ederim.

Sayın Yiğit, buyurun.

SELAMİ YİĞİT (Kars) - Sayın Bakan, görüşmekte olduğumuz tasarının 36 ncı maddesinde yerini bulan destek hizmetleri daire başkanlığı, şimdiki durumda 3046 sayılı Yasanın 29 uncu maddesinde idarî malî işler olarak düzenlenmiştir. Tasarıyla karşılaştırılarak, şimdiki durumdan ne gibi farklılıklar öngörüldüğünü saptamak mümkündür.

Görüşmekte olduğumuz tasarı, bu birimlerin şu anda görevleri arasında yer alan, personele dönük sosyal tesis hizmetleri verme yetkisini ortadan kaldırmaktadır; böylece, personelin, çalıştığı kurumlardaki sosyal tesislerden yararlanmasını engellemektedir.

Bu birimlerin, personele ve ailelerine dönük sağlık hizmeti almalarını düzenleme görevi de ortadan kaldırılmıştır. Son derece düşük maaşla çalıştırılan kamu görevlileri, aileleriyle birlikte sosyal ihtiyaçlarını ve sağlık ihtiyaçlarını karşılama bakımından, kurum ve kuruluşların genel sorumlusuzluğu karşısında yalnız bırakılmıştır. Öte yandan, sağlık ve sosyal ihtiyaçlarını karşılama olanaklarının tümüyle piyasa şartlarına terk edildiği bir ortamda, kamu görevlilerinin, görevlerini kamu adına gereğince yerine getirmeleri nasıl beklenebilir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Yiğit.

Sayın Koçyiğit, buyurun.

MUHSİN KOÇYİĞİT (Diyarbakır) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, şunu üzülerek belirtmek isterim ki, hükümetimiz Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim mekanizmasını çalıştırmamaktadır. Çünkü, güncel konulara ilişkin sorularımızı sözlü soru olarak soruyoruz, birbuçuk yıldan önce sıra gelmiyor; yazılıya çevirip soruyoruz, yine, yanıtını alamıyoruz. Şu anda soracağım soruyu, daha önce sözlü olarak Devlet Bakanı Sayın Babacan'a sordum, yanıtını alamadım. Daha sonra, ocak ayında bütçe görüşmeleri sırasında Genel Kurulda Sayın Maliye Bakanına yönelttim, Sayın Bakanımız, yanıtını sözlü veremeyeceğini, yazılı olarak vereceğini söyledi; iki aya yakın süre geçmesine rağmen, bugüne kadar yanıtını alamadım.

Sayın Bakanım soruyu soruyorum: Özelleştirme mağduru işsiz işçiler, aileleriyle birlikte aç, perişan ve mağdur bir şekilde sokağa terk edilmiş, devletin uzatacağı yardım elini beklemektedir. Bu tasarıyla, bu işsiz mağdurlara yeni mağdurlar eklenecektir. İşsiz ve sefalet içinde dolaşan, aileleriyle birlikte sokağa terk edilen bu mağdur kamu çalışanlarını yeniden işe yerleştirmeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Koçyiğit.

Sayın Bakanım, buyurun.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; Sayın Işık, "sivil savunma sekreterliğinin kaldırılmış olması, bir hizmet aksamasına neden olur mu" diye sordular; hemen bu maddeyle neyi, niçin değiştirdiğimizi bir iki cümleyle anlatırsam, bu soruya da cevap vermiş olurum. Şu anda, mevzuatımızda ve uygulamada kamu kurum ve kuruluşları bünyesinde idarî ve malî işler daire başkanlığı var, bilgiişlem daire başkanlığı var -ki, bilgisayar ve donanımlarının alımı işi bilgiişlem daire başkanlığının en önemli görevleri arasında- ayrıca, Sayın Işık'ın sorusuna konu ettiği sivil savunma sekreterliği var.

Destek hizmetleri daire başkanlığı, bütün bu görevleri bünyesinde birleştirerek bir tek daire başkanlığından yönetmeyi ve böylece ihtiyaçları karşılamayı hedeflemektedir. Dolayısıyla, destek hizmetleri daire başkanlığı, bu tasarıyla kaldırılacak olan sivil savunma sekreterliğinin görevlerini de yapacaktır. Bizim tespitlerimize göre, sivil savunma sekreterliğinin kaldırılmış olması ve bu görevlerin destek hizmetleri daire başkanlığınca yapılacak olması, hizmette bir aksamaya neden olmayacaktır.

Ayrıca, Sayın Işık "bakan ve müsteşar tarafından verilecek diğer görevleri de yapmak, destek hizmetleri daire başkanlığının görevleri arasında sayılmıştır. Diğer görevler nedir" diye sordu. bildiği gibi, (a) fıkrasında "bakanlığın ihtiyacı olan her türlü yapım, satın alma, kiralama, bakım ve onarım, arşiv, sağlık ve benzeri her türlü idarî ve malî hizmetleri yürütmek" deniliyor. burada sayılmayan diğer işler olursa, diğer hizmetler olursa, bunların da askıda kalmamasıyla ilgili "bakan ve müsteşar tarafından verilecek diğer görevleri yapmak" ibaresi de buraya eklenmiştir, hizmette bir boşluk meydana gelmesin düşüncesiyle.

Sayın Akbulut'un sorusunu Sayın Komisyon Başkanımız cevaplayacak.

"Sosyal tesis yapım işi ortadan kaldırılıyor" dedi Sayın Koçyiğit. Hayır; bunu gene destek hizmetleri daire başkanlığı yapmaya devam edecek. "Personelin sağlık hizmetleri de ortadan kaldırılıyor" dedi ki, bakın, burada "sağlık ve benzeri her türlü idari ve mali hizmetleri yürütmek" ibaresi var. O bakımdan, bir boşluk, hizmetlerde bir aksama olmayacaktır; çünkü, metnin içerisinde bunlar vardır.

Sürem dolmak üzere. Komisyon Başkanımız Sayın Kuzu da sürenin bir kısmını kullanmak istiyor. Özelleştirme mağdurlarıyla ilgili soruya dün cevap vermiştim; ama, biraz sonra bir başka madde görüşürken daha detaylı şekilde cevap verme hakkımı mahfuz tutarak, şimdi sözü Komisyon Başkanımıza bırakıyorum efendim.

BAŞKAN - Sayın Kuzu, buyurun.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Mustafa Nuri Akbulut, komisyon üyemdir; Sayın Mesut Özakcan'ın, sayın milletvekilimizin konuşmasına atfen bir sual yöneltti bana. Gerçekten, Sayın Özakcan az önceki konuşmasında, bu tasarının Plan ve Bütçe Komisyonuna gelmesi gerektiğini, alalecele geçirmek için başka komisyona gönderildiğine benzer bir ifade kullandı. Tabii, bu, talihsiz bir ifadedir. 16 tane ihtisas komisyonumuz var, her birinin görev ve yetkileri belirtilmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonu, son yıllarda -çok değerli üyeleri elbette ki vardır, saygımız da vardır; ama- tasarısı ve teklifler üzerinde gerçekten tamamen tahakküm etmiş bir durumda. Meclis Başkanımıza ben bunu daha önce de yazıyla bildirdim. Bu nereden başlamıştır; hatırlarsanız, eski dönemlerde, koalisyon dönemlerinde iktidar partisinin sayısı diğer komisyonlarda az olduğu için, 40 üyeli komisyonun 25'i iktidar partisinin 15'i de muhalefetin olduğundan, rahat geçiririm diye oraya gönderilmiştir. O alışkanlık, maalesef, devam ediyor bugün de. Mutlaka bunun önlenmesi lazım. Aksi halde, diğer komisyonlar işlevsiz kalır. Siz, mali boyutu olan her konu oraya gidecek diyebilirsiniz; o zaman, zannediyorum, Plan ve Bütçe Komisyonuna tüm kanunları göndermemiz gerekir. Çünkü, her yasanın şöyle veya böyle bir mali boyutu vardır. O bakımdan, yapılan bu dağıtım bence doğru olmuştur. Kaldı ki, Plan ve Bütçe Komisyonuna tali komisyon olarak ayrıca sorulmuştur. Bunu özellikle açıklama ihtiyacını duydum.

Teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kuzu.

Sayın milletvekilleri, madde üzerindeki soru-cevap işlemi tamamlanmıştır.

Madde üzerinde 7 adet önerge vardır; önergeleri önce geliş sıralarına göre okutacağım, sonra aykırılıklarına göre işleme alacağım.

Birinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 36 ncı maddesinde geçen "taşınır ve taşınmaz mal kayıtlarını tutmak" ibaresinin "demirbaş ve gayrimenkul kayıtlarını tutmak" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Kerim Özkul
Konya

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 36 ncı maddesinde geçen "Destek Hizmetleri" ibaresinden sonra "satınalma" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Mustafa Demir
Samsun

BAŞKAN - Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 36 ncı maddesinde geçen "bakım ve onarım" ibaresinden sonra "ısıtma ve soğutma" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Orhan Erdem
Konya

BAŞKAN - Dördüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 36 ncı maddesinin sonuna aşağıdaki (e) fıkrasının eklenmesini arz ederim.

Madde 36 (e) fıkrası: Destek hizmetleri daire başkanlığı idarî ve malî hizmetlerin devamlılığı için gerekli tedbirleri alır.

Kerim Özkul
Konya

BAŞKAN - Beşinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 36 ncı maddesinde geçen "Bakanlık sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlamak ve yürütmek" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ederim.

Mustafa Demir
Samsun

BAŞKAN - Altıncı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı" başlıklı 36 ncı maddesinin (b) bendinin Anayasaya aykırılığı nedeniyle madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Topuz
İstanbul
Muzaffer Kurtulmuşoğlu
Ankara
M. Mesut Özakcan
Aydın

İzzet Çetin
Kocaeli
Erdal Karademir
İzmir
Mehmet Boztaş
Aydın

Enis Tütüncü
Tekirdağ
Oya Araslı
Ankara
Mehmet Küçükbaşık
Bursa

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, yedinci önerge en aykırı önerge olduğu için, okutup işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı" başlıklı 36 ncı maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Topuz
İstanbul
Muzaffer Kurtulmuşoğlu
Ankara
M. Mesut Özakcan
Aydın

İzzet Çetin
Kocaeli
Erdal Karademir
İzmir
Mehmet Boztaş
Aydın

Enis Tütüncü
Tekirdağ
Oya Araslı
Ankara
Mehmet Küçükbaşık
Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Topuz?..

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Sayın Muzaffer Kurtulmuşoğlu önerge hakkında konuşacaklar.

BAŞKAN - Sayın Kurtulmuşoğlu, buyurun. (CHP) sıralarından alkışlar)

Sayın Kurtulmuşoğlu, süreniz 5 dakika.

MUZAFFER R. KURTULMUŞOĞLU (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı hakkında söz almış bulunuyorum. Bu da, sizlere, hiçbirinize yeni bir cümle değil. Konuşmama başlamadan önce, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, günlerdir, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı hakkında, gerek iktidar gerekse muhalefet milletvekillerinin konuşmalarını dikkatle izledim. Bazı iktidar milletvekillerinin söylediği gibi, biz de bazı yetkilerin yerel yönetimlere devredilmesini ve yerel yönetimlerin güçlendirilmesini istiyoruz tabii ki; doğrudur; ama, bugün gelen tasarıdaki gibi, üniter devletin yapısını bozacak şekilde değil de, merkezî hükümetlerin yetkilerini hantal devlet yapısından çıkarmak şeklinde olmalıydı diye düşünüyorum.

Ben, bugün, iktidarın, burada, işsize iş, yoksula aş temin edilmesiyle ilgili konuşmasını isterdim. İktidarların görevi, ilkönce, insanları mutlu etmektir. Tabii ki, yasalar çıkacaktır. Bir yasa çıkarken, toplumsal bir mutabakatın sağlanması lazımdır diye düşünüyorum; fakat, bunların hiçbir yapılmadı. Mesela, sivil toplum örgütlerini, üniversiteleri devreye sokmadınız. Üstüne üstlük, karşınızda bir tek Anamuhalefet Partisi var. Onların da görüşünü alsaydınız ne olurdu; bugün, burada, bu kadar tartışmayı yapmazdık diye düşünüyorum.

Sayın milletvekilleri, bugün, burada, bunun yerine, ülkenin ekonomik sorunları, işsizlerin iş sorunu, aşsızların aş sorunu konuşulmalı diye düşünüyorum.

Belediyeler kan ağlıyor. Belediyelerin gelirlerini düşürdünüz, belediyeleri maaş ödeyemez duruma getirdiniz. Kendi yandaşınız belediyelere gereği kadar yardım ediyorsunuz; hani, siyasi ayırım yapmayacaksınız! İktidara öyle geldiniz; ama, sözünüzü tutmadınız; yanlış yaptınız. Bu yanlışları, sizden evvelki iktidarlar da yaptı. Sonuç ne oldu biliyor musunuz sevgili arkadaşlarım; söyleyeyim ne olduğunu; sizin oturduğunuz sıralarda dün onlar vardı, şimdi yoklar. Niçin yoklar; bu millet yaptıklarının karşılığını onlara verdi de ondan yoklar. Şimdi de, yaptığımız yanlışların karşılığı olarak, yarın, aynı dersi size vereceklerdir diye düşünüyorum. Bu Meclis, kimseye baki değildir.

Sağlığın, köy hizmetlerinin ve milli eğitimin yerel yönetimlere, yani il özel idaresine verilmesi demek, devlet kurumlarının siyasete sokulması demektir diye düşünüyorum. Bunun altında yatan ikinci sorun da, sağlıkta, eğitimde özelleştirmenin önünü açmaktır. Bu da, sağlıkta, eğitimde "paran kadar sağlık, paran kadar eğitim" demektir. Bu, sosyal devlet ilkesine aykırıdır.

Sayın Mehmet Fırat Bey, burada "biz, muhalefet partisinin dediklerini yapıyoruz" dedi. Keşke öyle olsaydı da, biz, burada bunları tartışsaydık. Bu Meclis, İktidar ve Anamuhalefet olarak iki gruptan ibarettir; yan yana gelinseydi de toplumla örtüşen bir kamu yönetimi yasası çıkarılsaydı kötü mü olurdu; zannetmiyorum, hiç de kötü olmazdı. İktidarlar alışmışlar; iktidara geldiklerinde, muhalefette söylediklerinin tam tersini yapmayı âdet haline getirmişlerdir. Hep söylüyorum; bu Meclisin en büyük eksikliklerinden bir tanesi, iktidar ve muhalefet arasında iletişim bozukluğunun yaşanmasıdır. Türkiye'den başka Türkiye yoktur. İktidarı uyarıyorum; geliniz, önemli yasalarda muhalefetin de görüşünü alınız. Eğer böyle yaparsanız, çoğu yasalar ne Anayasa Mahkemesinden ne de başka kurumdan döner. Bu millet, sizden ve bizden bunu beklemektedir.

Sayın milletvekilleri, sizleri, tekrar uyarıyorum; bir daha, iki gruplu bir Meclis kolay kolay gelmez. Onun için, toplum, bizden çok şey bekliyor ve beklemekte de haklıdır. Geliniz, bize verilen oyların hakkını hep birlikte verelim diyorum. Yine, yasalar sizin olsun, puan sizin olsun, siz alınız. Biz, muhalefet olarak halkın mutlu olmasını istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kurtulmuşoğlu, konuşmanızı tamamlar mısınız efendim.

Buyurun.

MUZAFFER R. KURTULMUŞOĞLU (Devamla) - Tamamlarım tabî.

Siz istemiyor musunuz; elbette, siz de istersiniz; ama, niçin bir araya gelemediğimizi anlamış değilim.

Tekrar söylüyorum, geliniz, iktidar olarak, her şeyi ben yaparım sevdasından vazgeçiniz. Bu iktidar sevdasının hiç kimseye getirisi olmamıştır, bundan sonra da olacağını zannetmiyorum. Doğrudur, çoğunluğunuz vardır, parmak sayınız 368'dir; ama, unutmayınız ki, halk bu sayıyı, size, yüzde 34'le verdi; geride yüzde 66 gibi bir çoğunluk bulunmaktadır.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elazığ) - Bu sefer yüzde 50'yi verecek.

MUZAFFER R. KURTULMUŞOĞLU (Devamla) - Yani, halkın çoğu size bu güveni vermemiştir; ona göre, çok da mağrur olmaya lüzum yoktur.

Geliniz, tekrar söylüyorum, bu tasarıyı geri çekiniz. Sivil toplum örgütlerinin, dışarıdaki ve içerideki muhalefetin görüşünü alarak, bir bütünlük sağladıktan sonra yeniden görüşülmesini temenni ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kurtulmuşoğlu.

AHMET İŞİK (Konya) - Halkımızın yüzde 81'i size oy vermemiştir!

HALİL TİRYAKİ (Kırıkkale) - Al, hepsi de senin olsun!.. Ne yapacaksın reyleri?! Meydan-dasınız işte!..

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz.

BAŞKAN - Tamam Başkanım.

Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yetersayısı vardır; önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı" başlıklı 36 ncı maddesinin (d) bendinin Anayasaya aykırılığı nedeniyle madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Topuz (İstanbul) ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon önergeye katıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi mi okutayım?

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Sayın Başkan, Sayın Araslı önerge üzerinde konuşacaklar.

BAŞKAN - Sayın Oya Araslı; buyurun.

OYA ARASLI (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Önümüzde bir düzenleme var. Bir hukuk kuralının, uygulanabilirken, içeriğinin hiçbir şekilde tereddüte mahal bırakmaması gerekir. Bu, hukuk devleti ilkesinin bir gereğidir; ama, buna ek olarak Anayasamızda şu hükümler vardır: Anayasanın 123 üncü maddesinde idarenin bir bütün olduğu ve kanunla düzenleneceği bildirilmiştir. Anayasanın 128 inci maddesinde memurların ve kamu görevlilerinin yetki ve görevlerinin kanunla düzenleneceği bildirilmiştir. Anayasanın 8 inci maddesinde de yürütmenin, Anayasaya ve kanunlara uygun olarak yerine getirilecek bir yetki ve görev olduğu açıklanmıştır.

Şimdi, ben size sormak istiyorum; "bakan ve müsteşar tarafından verilecek diğer görevler" sizin için ne kadar belirli? Bu "diğer görevler" ne tür görevler? Anayasa, biraz önce sıraladığım hükümleri vazederken, görevin sınırlarının hiçbir tereddüte mahal bırakmayacak bir biçimde açıklanmasını arzu ettiği için bu hükümleri getirmiştir. Bu hükümlerin vazedilişindeki amaç budur; ama, burada fevkalade belirsiz bir düzenleme karşımızdadır, Anayasanın bu üç hükmünün gereğini karşılamayacak bir düzenleme karşımızdadır.

Aynı şekilde, Anayasa hükümleri bakımından bir sakınca teşkil eden bir yer de (a) bendinde vardır. "Sağlık ve benzeri her türlü idarî ve malî hizmetler" nedir? Burada sıralanan kiralama, yapma, yaptıрма, satın alma ve bunlara benzer olan diğer hizmetler nedir? Bir belirlilik var mı; yok. Uygulamada da güçlük çıkaracaktır, Anayasa hükümlerine uygunluk bakımından da bir güçlük çıkaracaktır; ama, ne yazık ki, alelacele yasa çıkaralım endişesi içerisinde, Anayasanın bu gerekleri gözönünde tutulmamıştır. Bu projenin başmimarı olduğunu her vesileyle açıklayan Başbakanlık Müsteşarı, yazdığının çizdiğinin arkasında durmakla o kadar meşgul olmuştur ki, bunlara vakit ayıramamıştır.

Değerli arkadaşlarım, bir devleti yıkmamanın çeşitli yolları vardır; kimi ham hayal sahipleri, yazdığıyla çizdiğiyle, orada ortaya koyduğu birtakım yol haritalarıyla cumhuriyeti yıkabileceğini düşünür, bunun hayalini kurar, buna kalkışır; kimileri ise, çıkardığı yasaların, anayasal düzeni, normlar hiyerarşisini altüst etmesi, hukuk düzeninden beklenen belirliliği getirmemesiyle bu devleti yıkar. Devlet böyle yıkılır.

Bize "neresinde izler, neresi yanlış" diye sorduğunuz zaman, her vesileyle açıklama yapıyoruz, bunu da iyi dinleyin. Umarız ki, bundan sonra bir daha "neresinde, nasıl yıkılıyor, ne yapılıyor" gibi birtakım sorular sormazsınız. Size, burada, birtakım gerçekleri, olanca açıklığıyla ifade ettiğimizi düşünüyoruz.

Aslında, kamu yönetiminde reform ihtiyacı nereden doğmuştur; yetkilerin, idarî birimler arasında net bir biçimde dağıtılmamış olmasından doğmuştur. İdarenin birimleri, o senin yetkin, bu benim yetkim diye, zaman zaman, aralarında yetki ve görev sorununu tartışmaya başlamışlardır. Bizi kamu reformu yapmaya iten yegâne neden, yetkilerin merkezde toplanmış olması değildir. Bu, bir nedendir; ama, bunun yanında sayısız neden vardır. Onlardan birisi de, mevcut mevzuatımızda, yetkilerin bir belirliliğe kavuşmamış olmasıdır. Siz, buradaki düzenlemede ne yapıyorsunuz; Anayasaya aykırılığın yanı sıra, yeni bir yetki karmaşasına, yeni bir görev karmaşasına yol açıyorsunuz. Bunu yapmayalım arkadaşlar. Anayasaya saygı, bir devletin temel direğidir. Burada hepimiz Anayasaya sahip çıkacağımıza -beğenelim beğenmeyelim, yürürlüktedir- ona uygun hareket edeceğimize yemin ettik. O Anayasa yürürlükte kaldığı sürece, ona uygun düzenleme yapmak gibi bir görevimiz vardır. Ama, siz, hâlâ, bir zamanlar Türkiye'de telaffuz edilmiş olan ve Türkiye'nin başına da çok büyük sorunlar açmış olan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Araslı, lütfen, konuşmanızı tamamlayın.

OYA ARASLI (Devamla) - Bitiriyorum efendim.

"...Anayasa bir kere delinmiş olmakla bir şey olmaz" zihniyetini yaşatmak istiyorsanız, ona sahip çıkmak istiyorsanız, o zaman diyeceğimiz bir tek şey var: Anayasaya saygı yıkıldığı zaman, bir devletin hukuk düzeninin temelleri tehlikeye sokulur; bir devletin hukuk düzeninin temelleri tehlikeye sokulduğu zaman da, çöküş başlamış olur. Bunu, kimsenin aklından çıkarmaması gerekiyor. Bu, hepimizin görevinin de çok önemli bir parçasıdır.

Biz, burada, yasa koyan bir organ olarak görev yapıyoruz. Her istediğimiz alanda yasa yapabiliriz; ama, bir tek koşulla; Anayasanın kuralları içerisinde kalmak, Anayasaya uygun olmak koşuluyla. Maalesef, bu düzenlemede, Anayasaya gereken özenin gösterilmemiş olduğunu görüyoruz ve bu önergeye olumlu oy vermesini, Anayasaya saygı gereği, arkadaşlarımızdan diliyoruz.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Araslı.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan, izin vererseniz, kısa bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Şahin.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; Sayın Araslı, görüşmekte olduğumuz maddenin "bakan ve müsteşar tarafından verilecek diğer görevleri yapmak" fıkrasının Anayasaya aykırı olduğunu ifade ettiler ve Anayasanın 128 inci maddesinin ikinci fıkrasında "memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir" fıkrasına aykırı olduğunu ifade ettiler.

Şu, elimdeki, hâlâ yürürlükte olan 3046 sayılı Kanun. Bakın, bu kanunun birçok maddesinin sonu şöyle bitiyor: "...bakan ve müsteşar tarafından verilecek diğer görevleri yapmak, bakanlıkça verilecek diğer işleri yapmak." Şu kanun, Anayasa Mahkemesinin denetiminden geçti. Bu fıkralar, Anayasa Mahkemesince Anayasaya aykırı bulunmadı.

Şimdi, Sayın Araslı'nın, bir hukuk profesörü olarak bunları bilmesi gerekirdi, bunları inceleyerek buraya çıkması gerekirdi. O bakımdan, burada, Anayasaya aykırılık olmadığı gibi, mevcut hükümler, hâlâ yürürlükte olan kanunlarda aynen olduğu gibi ve Anayasa Mahkemesinin denetiminden geçtiği gibi, bunu büyüterek, rejime yönelik bir düşüncenin ürünü olarak değerlendirmiş olmasını, doğrusu, kabul edilemez bir değerlendirme olarak ifade ediyorum.

Teşekkür ederim.

OYA ARASLI (Ankara) - Sayın Bakan, ne zamandan beri yasalara uygunluk Anayasaya uygunluğun yerine kaim oluyor?!

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 36 ncı maddesinde geçen "Bakanlık sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlamak ve yürütmek" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ederim.

Mustafa Demir

Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

EYÜP FATSA (Ordu) - Gerekçe okunsun Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bakanlıklarda sivil savunma uzmanları tarafından bu işler yürütüldüğünden, bu görevin uzman olmayan kişilere verilmesinin uygun olmadığını düşünüyorum.

BAŞKAN - Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Kanunu Tasarısının 36 ncı maddesinin sonuna aşağıdaki (e) fıkrasının eklenmesini arz ederim.

Madde 36 (e) fıkrası: Destek hizmetleri daire başkanlığı idarî ve malî hizmetlerin devamlılığı için gerekli tedbirleri alır.

Kerim Özkul

Konya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

EYÜP FATSA (Ordu) - Gerekçe okunsun Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kamu hizmetinin sürekli olması sebebiyle gerek görülen tedbirlerin önceden alınabilmesi için bunların kanun metnine yazılması uygun olacaktır.

BAŞKAN - Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 36 ncı maddesinde geçen "bakım ve onarım" ibaresinden sonra "ısınma ve soğutma" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Orhan Erdem

Konya

ORHAN ERDEM (Konya) - Önergemi geri çekiyorum efendim.

BAŞKAN - Önerge geri çekilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 36 ncı maddesinde geçen "destek hizmetleri" ibaresinden sonra "satın alma" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Mustafa Demir

Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Satın alma, yolsuzluk olaylarının en fazla gündeme getirildiği birimlerden biri olduğundan, bununla ilgili faaliyetlerin direkt daire başkanına verilmesi uygun olacaktır.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 36 ncı maddesinde geçen "taşınır ve taşınmaz mal kayıtlarını tutmak" ibaresinin "demirbaş ve gayrimenkul kayıtlarını tutmak" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Kerim Özkul

Konya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bu terimlerin anlaşılır olmak bakımından daha uygun olacağına inanıyorum.

BAŞKAN - Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, 36 ncı madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

II. - Y O K L A M A

BAŞKAN - Maddenin oylamasına geçmeden önce bir yoklama talebi vardır; şimdi bu talebi yerine getireceğim.

Önce, yoklama talebinde bulunan sayın üyelerin isimlerini okutup, salonda bulunup bulunmadıklarını kontrol edeceğim; yeterli sayıda sayın üye salonda hazırrsa, elektronik cihazla yoklama yapacağım.

Sayın milletvekillerinin isimlerini okutuyorum:

Ali Topuz?.. Burada.

İzzet Çetin?.. Burada.

Enis Tüttüncü?.. Burada.

Oya Araslı?.. Burada.

Canan Arıtman?.. Burada.

Ersoy Bulut?.. Burada.

Birgen Keleş?.. Burada.

Selami Yiğit?.. Burada.

İsmail Özay?.. Burada.

Sedat Pekel?.. Burada.

Halil Tiryaki?.. Burada.

Hüseyin Özcan?.. Burada.

İsmet Atalay?.. Burada.

Muhsin Koçyiğit?..

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) - Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN - Atila Emek?.. Burada.

Erdal Karademir?.. Burada.

Atilla Başoğlu?.. Burada.

Kemal Kılıçdaroğlu?.. Burada.

Tuncay Ercenk?.. Burada.

İsmail Değerli?.. Burada.

Sayın milletvekilleri, yoklama için 2 dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayısı vardır.

III. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

4. - *Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı : 349) (Devam)*

BAŞKAN - 36 ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

37 nci maddeyi okutuyorum:

Bağlı ve ilgili kuruluşların danışma ve yardımcı hizmet birimleri

MADDE 37. - Bakanlık bağlı ve ilgili kuruluşlarındaki danışma ve yardımcı hizmet birimlerinin görevleri, bakanlık merkez teşkilatındaki benzer birimlerin görevleri esas alınarak düzenlenir.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, İzmir Milletvekili Sayın Oğuz Oyan; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OĞUZ OYAN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, burada hiçbir toplantıya katılmayan; ama, toplantının yıldızı olan Baş Müsteşarla ilgili birkaç şey söylemek istiyorum ve burada, arkadaşlarıma katılmayarak bazı şeyler söyleyeceğim.

Ben, Sayın Müsteşara haksızlık edildiğini düşünüyorum. Sayın Müsteşara haksızlık edilmiştir; çünkü, aslında, bu tasarıyla ilgili, kamuoyunda birtakım gerçek tartışmanın ortaya çıkması için birtakım unsurların, ancak Sayın Müsteşarın yazısıyla ortaya çıktığını kabul etmek zorundayız. Yani, kendisine biz bir teşekkür borçluyuz. Sayın Müsteşar, maskeli baloda maskesini çıkaran kişidir. Biz, şimdi, o maskeli balonun diğer unsurlarının da maskelerini çıkarmasını istiyoruz; ama, çıkarmıyorlar; hayır diyorlar, Müsteşar bunu böyle dememişti... Adam büyük bir mertlikle, sekiz sene sonra "ben onu dedim, bugün de hâlâ geçerli" diyor. "Geçerli" diyor -bravo- ve "orada oturacağım ben" diyor. Tabii, buna bravo demiyorum; yani, Türkiye Cumhuriyetinde böylesine direnebilmek, arkasında Başbakan olmadan olabilir bir iş değildir. Dolayısıyla, biz, bugün, artık, sadece Müsteşarın koltuğunu terk etmesinin yeterli olmadığını düşünüyoruz. Onu orada tutan Başbakanın da onunla birlikte gitmesi gerekir. (AK Parti sıralarından gürültüler) Değerli arkadaşlarım, gidecektir, merak etmeyin; geldiği gibi gidecektir.

Değerli arkadaşlarım, bu tasarı, kamu hizmeti sorumluluğundan ve denetiminden bir kaçış tasarısıdır. Bu tasarı, sosyal devletten tüccar devlete geçiş tasarısıdır...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elazığ) - İşportacı devlet...

OĞUZ OYAN (Devamla) - Ona geleceğim... Sizin o işportacı mı.. TÜPRAŞ işporta mı?! Dünyanın en büyük 500 şirketi arasında sayılan TÜPRAŞ işporta şirketi mi de satıyorsunuz?!

...Sosyal devletten kaçıştır, piyasaya gidiştir, bütün kamu hizmetleri sorumluluğunu üzerinden atmaktır. Devletin her türlü ekonomik girişimini engelleyen, ama, her türlü kamu hizmeti sunumunu piyasaya devreden bir anlayış bu.

Bu tasarıyla kamu tüzelkişiliğinin teklifi bozup, bunu 1 000 parçaya, bunu 3 000 parçaya ayıracaksınız. Biz, daha, kamu tüzelkişiliği tekken denetim görevimizi yapamıyoruz. Bizim, burada, yasama organı olarak, en önemli denetim görevini yapan bir birim olarak, yasama faaliyeti yanındaki ikinci önemli faaliyetimiz nedir; denetim faaliyetidir. Biz, bu faaliyeti bile yapamıyoruz. Niye yapamıyoruz; çünkü, ne yazık ki, denetimi sonuna kadar götürmüyoruz. Dokunulmazlıkları kaldıramıyoruz, dokunulmazlık dosyası gelenleri inceleyemiyoruz ve burada, birçok bakanın, şu an icraat içinde olan birçok bakanın icraatına, ne yazık ki, engel olamıyoruz; yani, bunun örnekleri var, birazdan vaktim kalırsa değineceğim.

Burada, eğer, biz, sadece genelden yerele geçişin teknik ayrıntılarını tartışıyor olsaydık, yani, denetim böyle daha iyi yapılır, daha kötü yapılır gibi iyi niyetli bir tartışma götürüyor olsaydık, belki, bütün bunları söylemeye gerek kalmazdı; ama, değerli arkadaşlarım, burada çok ciddi bir süreçten geçiyoruz. Kamu kurumlarının, kamu hizmetlerinin parçalanması sürecidir bu ve biz bugün sizin uygulamanıza bakarak, sizin bütün bundan sonra da yapacaklarınıza karşı büyük bir güvensizlik ve büyük bir kuşku duyuyoruz.

Bunun için böyle olduğuna ilişkin birkaç örnek vereyim. Bakınız değerli arkadaşlarım, sizin özelleştirme uygulamanızdan birkaç örnek vereyim. Eğer, bu uygulamalar, sizin o, 3 000 yerel yönetim birimine, özellikle il özel idaresi, 81 tane il özel idaresi aracılığıyla yapacağınız, Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetiminden de kaçıracağınız uygulamalar buna benzeyecekse, vay Türkiye'nin haline!..

SEKA'yı sattınız. Kime sattınız; Albayraklara... O kimdir; o, Yeni Şafak Gazetesinin sahibidir ve aynı zamanda iktidarınızın en büyük şakşakçısıdır. Peki, kaçta sattınız; 1 100 000 dolara.

Bakınız, sadece 185 tane lojmanını örnek vereyim. Bunlar, lojman dediğimiz şeyler, her biri bağımsız daire. Size en kelepir fiyattan bir tarife çıkarayım, en kelepir... 10 milyar liraya satsaydınız tanesini ne ederdi değerli arkadaşlarım; 1 trilyon 850 milyar lira sadece lojmanlar ederdi. Siz, bunun bütününü 1 trilyon 500 milyara sattınız. O bütünde neler vardı. Bakın, hediyesi ne var, ayrıca söyleyeyim: 1 950 dönüm araziyi verdiniz üstüne, sosyal tesisleri verdiniz ve bir de, çalışır durumdaki,

esas ana konu olan, fabrikayı verdiniz; yani, lojman parasını bile karşılamayan bir fiyata bunu yapıyorsunuz. Bu, halkın parasının peşkeşi değil midir?! Halk, sizden bu hesabı sormayacak mı sanıyorsunuz?!

AHMET YENİ (Samsun) - Başka müşteri var mıydı?!

OĞUZ OYAN (Devamla) - Satmak zorunda değilsin. "Başka müşteri var mıydı" diyor!..

Tekel yağmasından örnek vereyim size: Bunu, dörtlü bir şirkete sattınız; bu satış, 292 000 000 dolarlık bir fiyata gerçekleşti. Değerli arkadaşlarım, bu şirketin, yani, Tekel Alkollü İçkiler Şirketinin şu anki stok değeri, stoklarında olan mal; yani, nakde hemen çevrilebilir -ki, biliyorsunuz, bu alkollü içkiler nakde anında çevrilebilen şeyler- 126 000 000 dolar, bu kadar stoku var; düşünüz 292 000 000'dan. Ayrıca, 3 000 işçinin 32 000 000 dolarlık kıdem tazminatını devlet olarak üstleniniz; onu da düşün. Yani, siz, gerçekte, bunu, 292 000 000 dolara değil, 128 000 000 dolara satıyorsunuz. Peki, bu sattığınız işletmenin gerçek değeri ne olabilir; birkaç örnek vereyim.

Şirketin yıllık cirosu 550 000 000 dolar; yani, 128 000 000 doların 5 katına yakın. Bu şirketin ödediği yıllık vergi 385 000 000 dolar. Bu şirketin 13 içki fabrikasından 11'ine son beş yılda yapılan yatırım 258 000 000 dolar değerli arkadaşlarım. Bunu, hep devlet kesesinden yaptık ve burada, sadece Yeni Rakı ve votkanın isim hakkının uluslararası olarak değeri 220 000 000 dolar; sadece isim hakkı; hiçbir tesis vermeden, sadece isim hakkını devretseniz, 220 000 000 dolar ve bunun fabrikalarının varlık değeri de ayrıca 360 000 000 dolar. Siz, böyle bir tesisi peşkeş çekiyorsunuz.

Bakın, dahası var; çok ilginç bir şey daha yaptınız. Bu şirkete teslim 20 Şubatta öngörülmüş-tü; tarih, 27 Şubata ertelendi ve dağıtım şirketi şöyle bir karar aldı: 20 Şubattan 27 Şubata kadar Tekel dağıtım yapmıyor. Niye; çünkü, dağıtım yapsa, satsa, parası devlete gelecek. Bu, alan şirketlere gitsin diye 20 Şubat ile 27 Şubat arasında dağıtımı durdurdu; yani, geçen haftadan bugüne kadar dağıtım durduruldu. Buradan şirketin kârı, ilave kârı ne kadar; 9 000 000 dolar. Yani, siz, bu şirkete bir 13 trilyon lira daha hediye ettiniz. Kimin parasından; kendi cebinizden mi?! Bu milletin gözyaşıyla, bu milletin vergisiyle, göznuruyla biriktirdiği, yaptığı kamu girişimleridir bunlar. Kendi kesenizden böyle bir şeyi yapar mıydınız?! Peki, bütün bunları şeffaflık içinde mi yaptınız?! Biz, bütün bu uygulamaların hiçbir açık artırmaya da gidilmeden yapıldığını biliyoruz.

Değerli arkadaşlar, bu mu adalet, bu mu dürüstlük?! Siz, bu millete nasıl hesap vereceksiniz, bana söyley misiniz!.. Sadece bugün değil, geleceğin... Siz, gelecek nesillere nasıl hesap vereceksiniz?!

BAYRAM ALİ MERAL (Ankara) - Millete değil, Allah'a nasıl verecekler!

OĞUZ OYAN (Devamla) - Başka bir yağmadan daha bahsedeyim; TÜPRAŞ yağmasından bahsedeyim. TÜPRAŞ yağması: 227 000 000 ton petrol işleme kapasitesi olan, yıllık cirosu 13 500 000 000 dolar olan ve dünyanın en büyük 500 şirketi arasında olan TÜPRAŞ'ın şu an toplam cirosu, Koç'un bütün şirketlerinin toplam cirosundan fazla değerli arkadaşlarım; bunu biliyor musunuz? Bunu kaç sattınız; 1 300 000 000 dolara. Stoklarında ne kadar petrol var, kaç para değerinde petrol var biliyor musunuz ve siz, bu şirkete yapılan yatırımın değerini biliyor musunuz; 1 700 000 000 dolarlık yatırım yapıldı bu şirkete son yıllarda. Bu şirketin ihracatı, sadece 2003'te 635 000 000 dolar ve brüt kârı 460 000 000 dolar, ödediği vergiler 7 700 000 000 dolar. Diyeceksiniz ki, vergi yine alınır; alınır tabii, ama, ithalatta alınan fiyatlarla en ufak bir oynama -ki, alan şirket bunu yapabilir, ne idiği belirsiz bir şirkettir- onları düşük göstermek üzerinden milyar dolarlar mertebesinde Hazineye kazık atabilirler.

Değerli arkadaşlarım, siz, bunları, eğer bilmiyordusanız, şimdi öğrenin bari de, bunları geri nasıl alırız diye onun hesabını yapın.

Karşınıza çıkan şirket nedir; karşımıza çıkan şirket, bu son dönemde türemiş Rus vurguncularından bir tanesi. Uluslararası piyasada 1 300 000 000 dolar borcu olan, kendi ortaklarına garan-

ti vesaire vermesi dahi izne tabi olan, veremeyen -uluslararası bankalar bunu yasaklamış- adına Tat-neft ve Efremov Kautschuk denen bir şirket. Son dakikada, usule aykırı olarak, Zorlu Şirketini de buna ortaklığa yamaladılar. Kesinlikle hukuk dışıdır. Böyle bir şirkete, bu ülkenin pırlantasını satabiliyorsunuz, 1 300 000 000 dolar gibi bir fiyata; yani, toplam cirosunun onda 1'ine.

Değerli arkadaşlar, çok yazıktır buna. Türkiye buna layık değil. Türkiye böyle uygulamalara layık değil. Ben, gerçekten, vay benim zavallı yurdum diyorum; vay benim zavallı halkım diyorum; ama, halk, bunların hesabını soracaktır. Sormak için fırsat, 28 Marttır. (AK Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar[!])

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET İŞİK (Konya) - 28 Mart, güzel...

OĞUZ OYAN (Devamla) - Eğer orada sormazsa, öbüründe sorar. Çekirge bir sıçrar, iki sıçrar...

AHMET İŞİK (Konya) - 28 Martı değiştirme... 28 Martı değiştirme...

BAŞKAN - Sayın Oyan, konuşmanızı tamamlayınız.

OĞUZ OYAN (Devamla) - Bakın, orada sorması gerekir; çünkü, Türkiye'de büyük bir soygun vardır. Türkiye'de bu soyguna şimdi "dur" demezlerse, yarın derler.

AHMET İŞİK (Konya) - 28 Martı değiştirme...

OĞUZ OYAN (Devamla) - Şimdiye kadar bütün sağ iktidarların başına ne geldiyse, başınıza gelecek şey odur.

Bakın, size son olarak şunu söyleyeyim: Kamu iktisadî teşebbüslerini satmak, yolsuzluklardan arındırmaz. Bir geceyarısı kararıyla ihracatta, ithalatta fon koyar, kaldırır, vergiyi azaltır indirirsiniz, ondan sonra tavuklara yem diye 4 000 ton ithalat yaparsınız. Onun miktarını daha iyi anlamanız için şöyle söyleyeyim: Bu, tam 10 tonluk kamyonlardan 400 tane kamyon eder; yani, sizin Dikmen'deki Maliye Bakanlığından Ulus'taki Maliye Bakanlığına kadar kamyonları tampon tampona dizeseniz, almaz ve bunu, tabii, yerseniz, tavuklar için ithal etmiş olursunuz.

Türkiye'nin kamu çıkarını, kamu yararını gözetmeyen bir iktidarla karşı karşıyayız. Biz, size karşı mücadelemizi sürdüreceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde, şahsı adına Kırıkkale Milletvekili Halil Tiryaki; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

HALİL TİRYAKİ (Kırıkkale) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 37 nci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Türk Milletini ve Kırıkkaleli hemşerilerimi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, üzerinde konuştuğumuz 37 nci madde şöyle diyor: "Bakanlık bağlı ve ilgili kuruluşlarındaki danışma ve yardımcı hizmet birimlerinin görevleri, bakanlık merkez teşkilatındaki benzer birimlerin görevleri esas alınarak düzenlenir."

Sorarım size, 40 000'e yakın köyümüze hizmet götüren Köy Hizmetlerini ortadan kaldıracaksınız; o zaman, bu madde ne işe yarayacak?! Köy Hizmetlerini, aşırı partizanlık kaçınılmaz hale gelecek olan il yönetimlerine bıraktığınız zaman, pek çok köyümüz hizmet alamayacaktır.

Yakın zamanda, bizim yapıcı muhalefetime rağmen, bir yasa çıkararak 340 belde belediyesini yok etmek istediniz. Bereket versin, Cumhurbaşkanımız veto etti de, yurdumuzun dört bir tarafındaki bu 340 belediyemiz kapatılmaktan kurtuldu.

Cumhuriyet Halk Partisinin kararlı muhalefeti sayesinde bu 340 belde belediyemiz, 28 Mart yerel seçimlerine belediye olarak katılabileceklerdir. Bu 340 belde belediyesi ağırlıklı olarak kırsal

alandadır; çiftçilikle, esnaflıkla uğraşan vatandaşlarımızın yaşadığı beldelerdir. Hem hizmeti yerelleştireceğiz diyorsunuz hem de bu belediyeleri yok etmek istiyorsunuz. Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu! Siz böyle yaparsanız, 37 nci maddedeki danışma ve yardımcı hizmetler birimi, köylümüze, esnafımıza hiçbir hizmet getirmez, olsa olsa fakir fukaraya yük getirir.

Değerli milletvekilleri, kapatılmak istenen belde belediyelerimizin bir kısmı, Türkiye Cumhuriyetiyle yaşıt, çok eski belediyelerimizdir. Yapılması gereken, bu belediyelerimizi, çevre köylerle birlikte, daha güçlü belediyeler haline getirip, köylerimize de şehir hizmetleri götürmektir.

Köylerimizi, beldelerimizi şehirler gibi modernleştirmek için, Türkiye'yi, belediyeler Türkiye'si haline getirmek, Atatürkümüzün "köylü milletin efendisidir" düsturunun gereğidir. Siz, aziz köylülerimizi böylesine hizmetlere layık görmüyorsanız, bu 37 nci madde ne işe yarar?..

Bu tasarı, Avrupa Birliği ölçülerine göre, herkesin kendi köyünde, kasabasında, şehrinde hizmetleri tarafsız bir şekilde, kendi kendilerini yöneterek almalarını sağlayan bir anlayışa sahip değildir. Bu yasa ne getirecek; partizan ve ayrımcı uygulamalarla, köyleri, kasabaları, şehirleri, halkımızı birbirine düşürecektir. Ülkemizin bölünmesi gibi, hiçbir vatanseverin kabul edemeyeceği bir felakete sebep olacaktır.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elazığ) - Anlaşılr bir şekilde oku, anlaşılıyor.

HALİL TİRYAKİ (Devamla) - Laf dinle! Dinle, dinlemesini bil! Ortaya çıkma, laf dinle...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elazığ) - Anlaşılmıyor.

HALİL TİRYAKİ (Devamla) - Laf dinle...

Ayrıca, köylerimize hizmet eden Köy Hizmetlerinin onbinlerce mühendisini, mimarını, işçisini aileleriyle mağdur edecek, işsiz, açsız ve aç bırakacaktır. "Zararın neresinden dönülürse kârdır" atasözüne uygun olarak, Allah'ımızı severseniz, vatanınızı ve halkınızı seviyorsanız, gelin, bu maddeyi tasarı metninden çıkararak, büyük bir yanlışlıktan dönelim.

Sayın milletvekilleri, akıl alacak iş mi; duyduğumuza göre, daha önce kapatamadığınız 340 belde belediyesini kapatmak için, aynı yasayı AKP İktidarı olarak yeniden getirecekmışsiniz. İnsaf arkadaşlar, insaf!.. Bu belediyelerde milyona yakın vatandaşımız yaşıyor; onların milyonlarca akrabası, ülkemizin başka yerlerinde yaşıyor. Böylesine, milyonlarca insanımıza hakaret etmek size yakışır mı?!

Değerli milletvekilleri, 28 Mart'ta belediye seçimleri yapılacak, yeni seçilmiş yöneticiler göreve başlayacak ve siz, bu belediyeleri kapatacaksınız, milyonlarca insanımızı hor görmüş olacaksınız, saygıdeğer halkımızla dalga geçeceksiniz; bunu, bize, düşmanımız bile yapmaz.

Değerli milletvekilleri, nüfusu 2 000'in altında olan belde belediye başkanları, Türkiye Büyük Millet Meclisini ziyaret ettiklerinde, aç, susuz ve uykusuz, bütün partileri ve İçişleri Bakanlığını ziyaret ettiklerinde, hepsi de hüznünlüydü ve ağlıyorlardı. AKP Hükümeti, bu insanlara sahip çıkmadı. Bu insanlar, biz, beldelerimize ne yüzle gidip, çocuklarımızın yüzüne nasıl bakacağız diye ağlıyorlardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tiryaki, 1 dakikalık eksürenizi başlatıyorum; lütfen, konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun.

HALİL TİRYAKİ (Devamla) - Tamam Başkanım.

Belediyeyi muhtarlık yaptınız diyerek çok üzüntülülerdi ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna geldikleri zaman, Genel Başkanımız Sayın Deniz Baykal'ın onlara verdiği söz ve daima yanlarında olacaklarını dile getirmesi ve şu sözleri, daha kulaklarımda çınlıyor: "Sizler, ülkemizin ve bel-

delerimizin çok değerli başkanlarıdır. Hangi partiden olursanız olun, buraya, başınız dik olarak geldiniz ve giderken de daima dik tutarak, ailenize ve beldenize gidin. Sizlere söz veriyorum, bu davanın arkasında, CHP olarak yanınızdayız" dediği an, bu sefer, ağlayanlar, sevinçten ağlamaya başladılar ve bu kanun, Cumhurbaşkanımızın onayından geçmedi.

Değerli milletvekilleri, hükümet olarak, biz, çoğuz, yaparız diyorsunuz; çok yanlış yapıyorsunuz. Biz ise, aklın yolu birdir diyor, Türkiye için ciddi sorunlar yaratacak olan Ömer Dinçer yasasını geri çekin diyoruz.

Anadolu'da bir tabir vardır. Adamın bir oğlu, gözünde ilahmış; fakat, oğlu hep sınıfta kalmış. Adamın gözünde oğlu, her şeyi iyi yapıyormuş; fakat, sınıfta kalıyormuş ve sizler de, aynı o adamın dediği gibi, kendinizi devaynasında görüp, biz biliriz, biz yaparız diyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET YENİ (Samsun) - Hikâye iyiydi!

HALİL TİRYAKİ (Devamla) - 1 dakika daha Sayın Başkan... 30 saniye verin... (CHP sıralarından "Halil Ağaya 1 dakika daha verin" sesleri; AK Parti sıralarından gürültüler)

Dinleyin arkadaşlar; ben, sizinle beraberim, dinleyin... (Alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, bu tasarı, değil elli yıl, elli günde delik deşik olup, Reiscumhurumuzdan...

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Hikâye kayboldu!

MUSTAFA BAŞ (İstanbul) - Hikâye nerede?!

HALİL TİRYAKİ (Devamla) - Bir dakika...

Oysa, kürsüye çıkan arkadaşlar "bu, elli yıldır yapılamayan, reform niteliğinde bir yasa" diyorlar.

Değerli arkadaşlarım, bu yasa değil elli yılda, elli günde delik deşik olup Reiscumhurumuzdan ve Anayasa Mahkemesinden geri dönüp önümüze gelecektir. Adamın "benim oğlum her şeyi bilir; ama, sınıfta kalır" dediğine getirmeyin. Sizler, parmak hesabıyla, Büyük Atatürk'ün Yüce Meclisini sınıfta bırakacaksınız.

MUSTAFA BAŞ (İstanbul) - Keskinlilere selam ver...

HALİL TİRYAKİ (Devamla) - Gelin, bu sevdadan vazgeçin. Sizlere yol gösteren muhalefet ve sivil toplum örgütleriyle işbirliği yaparak, Avrupa Birliğine hazırlanan Türkiye'nin Avrupa'yla kafa kafaya verip toplumumuzu en iyi, insan gibi yaşatacak kavramları birlikte yaparak, Yüce Türk Milletinin önüne çıkalım diyor, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Tiryaki.

Şahsı adına, Erzurum Milletvekili Sayın Mustafa Nuri Akbulut; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 37 nci maddesiyle ilgili olarak şahsım adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tasarının 37 nci maddesinde, bakanlık bağlı ve ilgili kuruluşlarındaki danışma ve yardımcı hizmet birimlerinin görevlerinin, bakanlık merkez teşkilatındaki benzer birimlerin görevlerinin esas alınarak düzenleneceği öngörülmektedir. (Gürültüler)

Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan tasarının isminin "Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı" yerine "Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı..." (AK Parti sıralarından alkışlar)

Sayın Başkanım...

HALİL TİRYAKİ (Kırıkkale) - Hepinize teşekkür ederim, sağ olun. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akbulut, devam edin; buyurun.

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Devamla) - ...olarak değiştirilmesi, hukuk sistemimizde diğer yasalara göre üstünlüğü olan temel veya ayrıcalıklı nitelikleri haiz bir yasa türü bulunmaması nedeniyle çok yerinde olmuştur.

Değerli arkadaşlarım, hangi konuda olursa olsun insanların uzlaşacakları, anlaşacakları, ittifak edecekleri tek yol aklın yoludur. Bugüne kadar, ülkemiz, siyasî çekişmelerden, ideolojik kavga ve tartışmalardan, her türlü ayrımcılıktan büyük zararlar görmüş, bu tür davranışların ülkeye ve millete hiçbir yararının olmadığı anlaşılmıştır. Vatandaşları birbirine düşüren, ümitsizliğe, umutsuzluğa ve karamsarlığa sevk eden bu davranışlar yaşadığımız, bilgi ve teknoloji çağının gerilerinde kalmıştır. Bu tür kısır çekişmelerden, kavgalardan ve tartışmalardan çıkar bekleyen siyasî partilere 3 Kasım 2002 genel seçimlerinde milletimizce verilen cevap tüm siyasetçilere ve siyasî partilere ders olmalıdır. Riya, istismar ve abartı içeren politikalar yerine, halka içten, açık ve samimî davranmanın daha doğru bir yol olduğu yaşanan olaylarla kanıtlanmış olup, önümüzdeki mahallî seçimlerde bir kez daha anlaşılacaktır.

Değerli milletvekilleri, hükümetimizin başarılı çalışmaları kısa sürede meyvelerini vermiş, uzun yıllardan beri umutsuzluk içindeki vatandaşlarımızın yüzleri gülmeye başlamıştır. Yarınlara güvenle ve umutla bakabilen vatandaşlarımız için, aydınlık, kalkınmış, müreffeh bir Türkiye, artık, hayal değil, çok yakın bir gelecektir. Ülkemizde, son yıllarda yaşanan krizlerle de sürdürülemez olduğu bir kez daha anlaşılan mevcut kamu yönetimi anlayışının değiştirilerek yeniden yapılandırılması, Adalet ve Kalkınma Partisinin deneyimli, birikimli ve cesaretli kadroları tarafından Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur. Türkiye'de sade vatandaşımızdan politikacısına, bilim adamından sivil toplum örgütlerine, bürokratından işadamlarına kadar toplumun tüm kesimleri sağlıklı çalışmayan, üretmeyen, kırtasiyeciliğe boğulmuş bir kamu yönetiminin varlığından şikâyetçidir. Esasen, ülkemizde kamu yönetiminin yeniden yapılandırılması çalışmaları elli yılı aşkın bir süreden beri devam etmektedir. 1990'lı yıllarda daha da belirgin hale gelen kamuda yeniden yapılanma ihtiyacı yıllardan beri ihmal edilmiş ve ülkemiz bu alanda değişimi gerçekleştiren diğer ülkelere oranla çok daha gerilerde kalmıştır.

Cumhuriyet Halk Partili milletvekilleri, elli yıldan beri üzerinde çalışılan ve hiçbir cumhuriyet hükümeti tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine getirilme başarısı, cesareti ve kararlılığı gösterilemeyen, ancak AK Parti İktidarı tarafından Meclise sevkı gerçekleştirilen Kamu Yönetiminin Yeniden Yapılandırılması Yasası Tasarısının henüz yeterince olgunlaşmadığını, uzun bir süre daha olgunlaşmasının beklenmesini ve iyice olgunlaştıktan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilmesi gerektiğini ileri sürerek tasarının geri çekilmesini talep etmektedirler. Elli yıllık bir çalışma ve hazırlığı dahi yeterli görmeyenlere soruyorum: Bugüne kadar nerelerdediniz?! Türkiye'yi elli yıl daha mı bekleteceksiniz?! Uluslararası yarışta ülkemizin daha da gerilere gitmesi sizleri çok mu mutlu edecektir?!

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Ne elli yılı?! Neden bahsediyorsun sen?!

ŞEVKET ARZ (Trabzon) - Sen siyasî takvime iyi bak; siyasî takvimi öğren de, ondan sonra konuş.

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Devamla) - Değerli milletvekilleri, Adalet ve Kalkınma Partisi ile Cumhuriyet Halk Partisi arasındaki en bariz farkı buradan kolayca anlamak mümkündür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akbulut, eksürenizi başlatıyorum.

Buyurun.

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Devamla) - Sayın Başkan, az önceki olay nedeniyle konuşamadım, iki dakika verirsiniz...

BAŞKAN - Buyurun.

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Devamla) - Değerli milletvekilleri, Adalet ve Kalkınma Partisi ile Cumhuriyet Halk Partisi arasındaki en bariz farkı buradan kolayca anlamak mümkündür. Bir yanda, devletini yüceltmek, medenî ülkeler seviyesine ulaştırmak, süratle kaldırmak, vatandaşların refah seviyesini artırmak için gecesini gündüzüne katan Adalet ve Kalkınma Partisi ve Hükümeti, diğer yanda, sokaktaki çocuğun dahi değişmesi gerektiğine inandığı bir kamu yönetimi anlayışına ayak direyen, tasarının Türkiye Büyük Millet Meclisine getirildiği ilk günden beri şanlı (!) bir direniş başlatarak, komisyonlardan itibaren görüşmeleri engellemeye çalışan, olay çıkaran, komisyonları terk eden, tasarının maddeleriyle ilgili olarak eleştirilerini dahi esirgeyen...

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Tutanakları okudun mu? Tutanakları oku, tutanakları...

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Devamla) - ...tasarının Genel Kurula gelmesinden sonra ise, İhtüzük hükümlerini kötüye kullanarak, iki satırlık...

BAŞKAN - Sayın Akbulut, bir dakikanızı rica edeyim.

"İhtüzük hükümlerini kötüye kullanmak" diye bir tabir olmaz. O cümlenizi, lütfen tashih ediniz. Bütün siyasi partiler, İhtüzüğün verdiği hakları kullanır; onu tashih ediniz.

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Devamla) - Tamam, Sayın Başkanım.

"İhtüzük hükümlerinden yararlanarak" diyeyim.

BAŞKAN - Tamam, oldu.

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Devamla) - ...yeniden görüşme önergesine, Anayasaya aykırılık ve değişiklik önergelerine, 500 kelimeye yakın gerekçeleri yazıp, okutturarak, Parlamentosunun sınırlı çalışma saatlerini hovardaca harcayan...

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Şahsiyetine uygun kelime kullanıyorsun.

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Devamla) - ...sıklıkla yoklama ve karar yetersayısı istemek gibi taleplerle Genel Kurul çalışmalarını engelleyen vakit geçirmeye yönelik kasıtlı davranışlarla Genel Kurulun gereği gibi çalışmasına fırsat tanımayan ve bu suretle fakir milletimizin, her gün için, trilyonlarla ifade edilen zararına sebep olan ve bunu bir başarı olarak gören Cumhuriyet Halk Partisi, sizlere soruyorum; fakir, aç, açık, kimsesiz vatandaşlarımızın haklarını böyle mi koruyorsunuz?! Bu mudur halkçılık?! Bu mudur milliyetçilik?! Bu mudur devletçilik?! Yeniliğe ayak diremek inkılapçılık mıdır?!

Değerli arkadaşlar, milletimiz, işçi, emekçi, aç, açık, fakir insanlarımızın vergileriyle giderleri karşılayan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akbulut, 2 dakika eksürenizi verdim lütfen...

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Devamla) - Sayın Başkan, bitiriyorum.

BAŞKAN - Hayır efendim, yol olur. Lütfen, teşekkür eder misiniz efendim.

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Devamla) - Sayın Başkan, hemen, iki satır...

BAŞKAN - Genel Kurula teşekkür ederseniz.

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (AK Parti sıralarından alkışlar)

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Başkan, tüzelkişiliğe, CHP'ye hakaret ediyor.

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın konuşmacı, Cumhuriyet Halk Partisinin Meclis çalışmalarına ilişkin olarak, çok yakışıklı kelimeler kullanarak, partiye dönük birtakım eleştiriler yaptı, hakarete bulundu, sataştı; bu nedenle Grubumuza söz verilmesini istiyorum, cevaplamamız lazım.

OĞUZ OYAN (İzmir) - Sayın Başkan, benim konuşmama yanıt verdi ve sözlerimi çarpıttığı için söz hakkım doğdu.

BAŞKAN - Sayın Oyan, Sayın Grup Başkanvekiliniz konuşuyor, lütfen efendim...

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Adalet ve Kalkınma Partisini ilzam ettiğini düşünüyorum; ama, kişiye de cevap verme hakkımızın doğduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN - Sayın Topuz, konuşmacının konuşmalarını ben de dinledim. Evet, Sayın Milletvekili arkadaşımızı, İçtüzük hakları noktasında da ikaz ettim. Evet, "birkısım zamanların israf olduğunu" söyledi. Çok kısa bir açıklama yapmanıza fırsat vereceğim; yalnız...

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Çetin, bir dakika efendim.

Sayın Çetin, siz hangi konuda söz istiyorsunuz?

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Grup adına ben konuşacağım efendim.

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Grubumuz adına, Sayın İzzet Çetin konuşacaklar efendim. (AK Parti sıralarından "öyle şey olur mu" sesleri)

BAŞKAN - Hayır...

Sayın Topuz, Grup Başkanvekili olarak sizin kısa bir açıklama yapmanıza izin vereceğim; ama, Sayın Çetin'e değil.

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Grubumuz adına söz istiyorum; istediğime devrederim.

BAŞKAN - Efendim, siz konuşma yapacaksanız, buyurun; yoksa, diğer arkadaşlara söz vermiyorum.

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Mecbur değilim ben, Grubumuz adına bir başkasını görevlendirebilirim.

BAŞKAN - Efendim, Grubunuzun tüzelkişiliğini siz temsil ediyorsunuz; kısa bir açıklama yapmak üzere, buyurun.

IV. - AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1. - *İstanbul Milletvekili Ali Topuz'un, Erzurum Milletvekili Mustafa Nuri Akbulut'un, Partisine sataşması nedeniyle konuması*

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; böyle bir meseleden dolayı huzurunza çıkmayı hiç istemezdim. Yerimden de ifade ettiğim gibi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunu ilzam etmeyen bir konuşma olmasına rağmen, yanlış bir konuşma olduğu için, Meclisimizin tutanaklarına böyle yanlış konuşmaların kaydedilmek suretiyle ve buna da itiraz edilmemesi halinde, bunun, bir gelenek haline gelebileceği, bir alışkanlık haline gelebileceği kaygısını taşıdığım için, değerli arkadaşımızın, buradaki sözlerini birkaç cümleyle cevaplandırmak istiyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin nasıl çalışacağı, Türkiye Büyük Millet Meclisinin İçtüzüğüne belirlenmiştir. Tüzükte var olan bu imkânlar çerçevesinde, muhalefet partisinin, her imkânı kullanarak, muhalefet ettiği yasayı buradan geçirmemek veya geri çevirmek için verdiği mücadele bir demokrasi mücadelesidir. Bu mücadeleyi bu kürsüden küçümsemek, ancak, demokrasiden nasibini almamakla ifade edilebilir. Bu tür konuşmaların bu kürsüye getirilmemesini sağlamak da, herhalde, gruplarımızın yöneticilerine düşer; hem Cumhuriyet Halk Partisinin hem de Adalet ve Kalkınma Partisinin grup yöneticilerinin, bu kürsüye getirilmesi doğru olmayan düşünceleri önceden engelleme gibi bir görevi üstlenmeleri gerekir.

Ben, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili olarak, bu konuyla ilgili, çok titiz bir tavır izleyeceğimizi bu kürsüden ifade etmek istiyorum ve arkadaşımızın söylediği sözleri de söylenmemiş farz ederek, kendisine iade ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Topuz.

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Erzurum) - Sayın Başkan, demokrasiden nasibini almamakla itham edildim, bana sataşma yapıldı, söz istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Akbulut, oturur musunuz efendim; lütfen, istirham edeyim.

ATİLA EMEK (Antalya) - Sayın Başkan, belki özür dileyecek.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, biraz önce, Diyarbakır Milletvekili Sayın Cavit Torun, Başkanlığımıza müracaat ederek, Sayın Ali Topuz'un konuşması sırasında kendisiyle ilgili olarak, belki sehven söylenmiş olan bazı cümlelerden bahsetti. Ben, tutanakları getirttim, inceledim. Salonumuzda bazen çok fazla uğultu oluyor, sözler tam anlaşılmıyor; dolayısıyla, hatipler birbirinin sözlerine eksik ifadeler kullanabiliyorlar.

Burada, Cavit Torun arkadaşımızla ilgili olarak, Grup Başkanvekili Sayın Topuz'un şu ifadeleri var: "Daha biraz evvel şu kürsüden konuşan Cavit Torun arkadaşımız, konuşmasında, ulus devlete karşı savaş açtı 'ulus devlet yerini terk etmelidir, yok edilmelidir, ulus devlet dağıtılmalıdır' dedi."

Ben, tutanakları getirttim; Cavit Torun Beyin böyle bir ifadesi yok. Kendisi, böyle bir şey söylemediğini, herhalde, kürsüden ifade etmek istiyor.

Buyurun, tashih edin.

Sayın Topuz da, onları, herhalde, sehven, karışıklıkla söylemiştir zannediyorum.

Sayın Torun, herhangi bir sataşmaya fırsat vermeden, zamanımızı da kaybettirmeden, buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

2. - *Diyarbakır Milletvekili Cavit Torun'un, İstanbul Milletvekili Ali Topuz'un ileri sürmüş olduğu görüşlerden farklı görüşleri kendisine atfetmesi nedeniyle konuşması*

CAVİT TORUN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce, görüşülmekte olan tasarıyla ilgili olarak, bir maddede şahsım adına söz aldım. Almış olduğum o söz sırasında da şu ifadeleri kullandım: "Toplum düzeninin kesintisiz olarak işlemesi ve kamunun ortak ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik mal ve hizmetlerin üretilip halka sunulması, ulus devletlerin ortaya çıkmasıyla büyük önem kazanmıştır; ancak, ulus devletler de, her zaman, her devirde mütecanis özellik taşımadıklarından, bölünme korkusuyla tüm yetkilerin elinde toplanmasına büyük önem göstermiş ve neredeyse, vatandaşların nefes alıp vermelerini kontrol edecek duruma gelmiştir."

Bu cümlelerden Sayın Ali Topuz Beyefendinin ne anladıklarını biraz önce Başkanımız ifade etti. Ben, o cümleleri tekrar etmek istemiyorum; ancak, ben, olayı, biraz önce anlatılanların tam denk gelmesi sebebiyle, bir fıkrayla bitirmek istiyorum.

BAŞKAN- Sayın Torun, fıkranızda bir sataşma olmasın.

CAVİT TORUN (Devamla)- Hayır, hayır... Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Adamın çok hoş bir baldızı varmış ve geçinemediği de bir hanımı varmış. Evlerinin yakınında olan bir yatıra gider ve hep dermiş ki "hanımım ölsün, baldızımı alayım." Bir gün evine döndüğünde, baldızının öldüğünü, hanımının hayatta kaldığını görmüş. Tekrar yatıra gitmiş, demiş ki "sen yatar olmaya yatırsın; ama, lafı tersinden anlıyorsun."

Teşekkür ederim. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Torun, teşekkür ediyorum.

III. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

4. - *Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı : 349) (Devam)*

BAŞKAN- Madde üzerinde, içtüzüğün 72 nci maddesine göre verilmiş bir önerge vardır; önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısıyla "kamuda ilk kez bütün kamu kurumlarının uyması gereken temel ilkelerin bir bütün olarak ortaya konulduğu, kamuda katılım, şeffaflık, hesap verebilirlik, etkililik, hizmetlerin sonucuna odaklılık, insan haklarına saygı, bürokratik işlemlerde ve mevzuatta sadelik, bilgi teknolojilerinden yararlanma vb. ilkelerin uygulanabilir hale getirildiği, teşkilat yapıları, yatay organizasyon ve yetki devri esasları uyarınca yeni ve etkin bir çerçeveye kavuşturulmakta olduğu, bakanlıklar ve kuruluşlar arasındaki görev dağılımı netleştirilerek mükerrerliklerin önlenmesinin öngörüldüğü, gereksiz hale gelmiş kuruluşların veya işlevlerin tasfiyesi veya uygun birimlere devri gündeme getirildiği, merkezî idare ile mahallî idareler arasında yetki ve görev paylaşımı netleştirilerek, merkezî idarenin stratejik düzeyde etkinliği artırılırken, mahallî idarelerin operasyonel düzeyde esneklikleri ve kaynaklarının genişletildiği, devletin aslı hizmetleri dışında bakanlıkların taşra teşkilatının ortadan kaldırılarak yerel ve yerinden yönetim birimlerinin güçlendirildiği, kamuda stratejik yönetim anlayışının benimsendiği ve kaynak tahsisi mekanizmalarıyla ilişkisinin kurulduğu, denetim sistemi performans esaslı ve içdenetim boyutunun güçlendirilmiş hale getirildiği, halk denetçisi (ombudsman) mekanizması dahil olmak üzere kamu denetiminin güçlendirildiği, bu kapsamda merkezî idarenin görev ve fonksiyonlarının belirlendiği, mahallî müşterek nitelikli görev ve hizmetlerin mahallî idarelere bırakıldığı, yine bu kapsamda merkezî birimlerin strateji geliştirme, genel koordinasyon ve yönlendirme kapasitesi artırılırken, mahallî idarelerin inisiyatif kullanma ve operasyonel esnekliğinin vurgulandığı, değişen koşulların gerektirdiği farklılaşma ihtiyacını giderecek esneklikler verilirken bütünlük içinde uyumlu çalışmanın gerektirdiği minimum genel standart birliğinin de korunduğu, etkililik ve ekonomik ilkelerinden vazgeçmeden, mahallî ihtiyaçların yerel düzeyde karşılanması ilkesinden hareket edildiği, ayrıca Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısında kamu yönetiminde bütünlük ilkesinin korunmasına, merkezî yapılar ile mahallî idareler arasında tamamlayıcı bir anlayışla, işbirliği ile koordinasyona azamî önem verildiği, yine idarî usul, saydamlık ve vatandaşın bilgi edinme hakkı, e-dönüşüm Türkiye projesi ve e-devlet, bürokrasinin azaltılması ve basitleştirilmesi, vatandaş memnuniyetinin ölçülmesi, performans sistemine ve ödüllendirmeye geçiş, kamuda etik kuralların gözden geçirilmesi gibi birçok alanda yapılacak düzenlemelerle bu kanunda öngörülen çağdaş yönetim anlayışı hayata geçirileceği" genel gerekçe belirtilmiş ise de, tasarı, kamuoyunda, sivil toplum kuruluşlarında yeteri kadar tartışılmadığı için, aceleyle yapılacak bir düzenlemeyle, uygulamada büyük sorunlarla karşılaşılacak, kamu yönetiminde arzu edilen kaliteye ulaşılamayacak ve tasarının genel gerekçesinde ve madde gerekçesinde belirtilen hedeflere de erişilemeyecektir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının yasalaşmasıyla, kamu hizmetlerinin yerinden yönetimle daha etkin olarak sunulacağı söylenmektedir. Oysa, sorun, bu hizmetleri merkezî kamu yönetiminin mi yoksa yerel yönetimlerin mi sunacağından önce, devletin bu hizmetleri sunmayı temel görev sayıp saymadığıdır, bu hizmetler için yeterli ödenek ayırıp ayırmadığıdır. Yeni düzenlemenin böyle bir meselesi yoktur; daha doğrusu, kamu hizmeti sunma sorumluluğu merkezî yönetimin üzerinden atılmaya çalışılmaktadır.

Üstelik, kamu hizmeti üretimi sadece yerele aktarılmamakta, yerel yönetimler aracılığıyla bir bölümü piyasaya, özel üretime aktarılmakta, "vatandaş" kavramı yerine "müşteri" kavramı getirilmektedir.

Bütün bu nedenlerle, maddenin görüşülmesine devam edilerek konunun daha çok aydınlığa ve açıklığa kavuşmasında sayısız ve sınırsız yarar bulunduğu inandığımız için, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 72 nci maddesi uyarınca, görüşülmekte olan maddeyle ilgili görüşmelerin devam etmesine karar verilmesi için bu önerge verilmiştir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının görüşülmekte olan 37 nci maddesiyle ilgili görüşmelerin, İçtüzüğü'nün 72 nci maddesi uyarınca devam etmesine karar verilmesini arz ederiz.

Canan Arıtmaz
İzmir

Oya Araslı
Ankara

Ali Topuz
İstanbul

Atila Emek
Antalya

Nadir Saraç
Zonguldak

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Madde üzerinde 10 dakika süreyle soru-cevap işlemi gerçekleştirilecektir.

Sayın Işık, buyurun.

AHMET İŞİK (Konya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bakanlık bağlı ve ilgili kuruluşlarının danışma ve yardımcı hizmet birimlerinin görevlerinin tek tek sayılması yerine, bakanlık merkez teşkilâtındaki benzer birimlerin görevlerinin esas alınarak düzenleneceği öngörülmüştür. Bu kapsamda, bağlı ve ilgili kuruluşların danışma ve yardımcı hizmet birimleri ile görevleri kuruluş mevzuatlarında bakanlık merkez teşkilâtındakine benzer şekilde düzenlendiği gerekçede açıklanmaktadır.

Bağlı ve ilgili kuruluşlarda, bu kanunda sayılanlar dışında ihtiyaç ortaya çıktığında, başka birim kurulamayacak mıdır?

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Gerekçeyi olduğu gibi okudu.

AHMET İŞİK (Konya) - Uğultu nedeniyle anlaşılmadı; sorumu tekrar ediyorum Sayın Başkanım.

Bağlı ve ilgili kuruluşlarda, bu kanunda sayılanlar dışında ihtiyaç ortaya çıktığında, başka birim kurulamayacak mıdır?

İkinci sorum: Bağlı ve ilgili kuruluşların işlevlerinin daha fonksiyonel hale gelmesine yönelik ayrı bir düzenleme yapılması daha isabetli olmaz mıydı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Işık.

Sayın Çetin, buyurun.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Başkan, bu sorumu tarihe not düşmek için soruyorum ve Sayın Bakandan soruya bağlı kalarak cevap vermesini rica ediyorum.

Hükümet, eylül ayında Dubai'de yapılan IMF ve Dünya Bankasının yıllık ortak toplantısına gitmişti. Bu toplantıdan yurda dönülür dönülmez, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edileceği duyurulmuştu. Tasarının Dubai'de yapılan görüşmelerle ilişkisi olup olmadığı belirsizdi. Belirsizlik, Cumhuriyet Gazetesinin, Dubai'de, ABD ile hükümet arasında bir anlaşma imzalandığını ve bu anlaşmanın iki koşulu olduğunu gösteren anlaşma belgesini yayımlamasıyla ortaya çıktı.

Dubai Anlaşmasında bir koşul, Irak'a asker göndermeyle ilgili konulardan oluşuyordu. İkincisi, kamuda etkinlik ve şeffaflık öngören reformları hızlandırmak ve desteklemek olduğu görüldü. Demek ki, Dubai'den dönülür dönülmez bu tasarının gündeme getirilmesi, Dubai Anlaşmasının bir gereği idi. Bu konu, bu kürsüden Hükümete soruldu; ama, cevap alınmadı. Burada sorulan soruya cevap verilmeliydi.

Dubai Anlaşması, 22 Eylül 2003 tarihli; dayanağı ise, 16 Nisan 2003 günlü, ABD Kongresinin savaş bütçesinden Türkiye'ye 8 500 000 000 dolar kredi açma kararıdır. Hükümet, tasarımı Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderme kararını, Bakanlar Kurulunun 30 Ekim 2003 günlü toplantısında almıştır. Karar, 3 Kasım 2003 günü yapılan bir basın açıklamasıyla duyurulmuştur.

Bu tarihlerde de ilginç bir başka gelişme vardır. Hükümet, tasarımı Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderme kararı aldıktan beş gün sonra, Washington'da, Dünya Bankası, bir karar aldığını dünya kamuoyuna 6 Kasım 2003 günü duyurmuştur. Buna göre, Dünya Bankası, Türkiye'ye, 2004, 2005, 2006 yıllarında 4 500 000 000 dolar kredi verecektir. Bu kredinin konuları nelerdir?

İkinci sorum şudur: Yine, Dünya Bankası'na yapılan açıklamaya göre, bu para, kamu hizmetlerinin yerelleştirilmesi ve belediyeler sisteminin reformu için verilecektir. Kredinin bir başka konusu, eğitim sistemi ile sağlık sistemi reformudur ve bu sistemlerin yerelleştirilmesi ve özelleştirilmesidir. Burada akla gelen soru şudur: Hükümet yetkilileri ve AKP tarafından, hep "bizim Bitlis'in köyündeki çeşme için insanlarımızın Ankara'ya kadar gelmeleri sona erecek, köyün yoluna köydeki yurttaş karar verecek; biz, onlara güveniyoruz" denilmektedir. Bu tasarının gerçek gerekçesi buysa, şu soruya nasıl cevap verilebilir: Bizim insanlarımızın Ankara'ya kadar zahmetleri, neden, ABD'yi 8 500 000 000 dolar, Dünya Bankasını 4 500 000 000 dolar tutarında büyük krediler açacak kadar ilgilendiriyor? Dünya Bankasının açıklaması kendi web sayfasında vardır. İsteyen milletvekili arkadaşlarım, web sayfasına girerek, Dünya Bankası açıklamalarını buradan izleyebilirler. Ben, bu kredinin konularını Sayın Bakandan öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Kılıçdaroğlu, buyurun.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Akbulut, konuşması sırasında, Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna dönerek "ülkemin geriye gitmesi sizi çok mutlu edecektir" diye bir ifade kullandı. Adalet ve Kalkınma Partisine mensup değerli milletvekillerini tenzih ediyorum; ama, sanıyorum, Akbulut, ülkenin geriye gitmesinden özel bir mutluluk duyuyor.

Benim, aracılığınızla, Sayın Bakana sormak istediğim üç kısa sorum var. Bunlardan birisi şu: Katılımcılık, hangi maddede veya maddelerde yer alıyor? Genel gerekçede ağırlıklı olarak katılımcılıktan söz edildiği için.

İkinci sorum: Sayın Bakanım, acaba siz, Ömer Dinçer'in 1995'te yazdığı ve bugün de arkasında durduğu yazıyı okudunuz mu?

Üçüncü sorum: Sayın Ömer Dinçer'in bir yazısının yer aldığı bir kitap daha var. Bu kitap, ne Meclis Kütüphanesinde ne de Millî Kütüphanede bulunuyor. Bu kitaptan haberiniz var mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kılıçdaroğlu.

Sayın Bakan, buyurun.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; önce Sayın Işık'ın sorusundan başlamak istiyorum.

Sayın Işık, sorusunda "bakanlıkların bağlı ve ilgili kuruluşlarının danışma ve yardımcı hizmet birimlerinin görevleri bu maddede tadadî olarak sayılmamıştır; yani, ayrıntılı şekilde yer almamıştır; bunun sebebi nedir" diyor.

Maddede de ifade edildiği gibi, bakanlık merkez teşkilatındaki benzer birimlerin görevleri önceki maddelerde sayıldığı için, burada o maddelerden yararlanılarak bağlı ve ilgili kuruluşların danışma ve yardımcı hizmet birimlerinin görevlerinin sayılacağı... Kanun yapma tekniğine daha uygun olacağı için bu şekilde düzenlenmiştir.

Başka bir birim kurulamayacak mı; kuşkusuz ki, kurulur; ancak, bunun için ilgili bakanlığın veya kuruluşun kanununda değişiklik yaparak, yani, yasama organının bu konuda kanun çıkarması suretiyle kurulabilir.

Sayın Çetin, bu taslağın Dubai'deki görüşmelerde söz verilmesi sonucu mu Meclisin gündemine geldiğini ifade ettiler. Bu kanun tasarısının görüşmeleri esnasında defalarca ifade ettiğimiz gibi, bu kanun tasarısı, önce, bizim Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında öngörülmüş ve kamuda yeniden yapılanmanın bize yüklemiş olduğu bir görev sonucu Türkiye Büyük Millet Meclisinin önüne gelmiştir.

Avrupa Birliğine giriş sürecinde, Ulusal Programda, Türkiye, kamuda yeniden yapılanmayı taahhüt etmiştir. Avrupa Birliğine girişle ilgili yol haritamızda yerine getirmemiz gereken vebibelerden biridir. Avrupa Birliği müktesebatını Türkiye'ye taşımanın gereklerinden biridir. Hem AK Parti hem Cumhuriyet Halk Partisi, Türkiye'nin Avrupa Birliği içerisinde yer almasını samimî olarak savunmaktadır ve Ulusal Programda öngörülenleri yapmayı da her iki siyasî parti istiyor. O bakımdan, hem Ulusal Programın hem Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planının bir gereğidir.

Ayrıca, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının bir gereğidir.

Ayrıca -daha önce de ifade ettim- biz, hükümet programımızda böyle bir yasal düzenleme yapmayı taahhüt etmiştik.

Ayrıca, bizim parti programımızda da vardır.

Tabii, Sayın Çetin'in gündeme getirdiği diğer konular ekonomiyle ilgili konulardır.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Kredi konusu...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Ben, sadece, bu kanun tasarısının hangi amaçla hazırlandığı şeklindeki sorulara cevap veriyorum. Kaldı ki, böyle bir yasal düzenleme yapma zaruretinin Cumhuriyet Halk Partisi de duymuş, bununla ilgili çalışmalar yapmış. İşte "Yerel Yönetimler 2000" adlı programı da, bu tasarıyla, aşağı yukarı, büyük ölçüde benzerlik göstermektedir; hatta, bazı noktalarda daha ileri boyutlardadır.

Ben sormuyorum; ama, televizyonları başında bizleri dinleyen vatandaşlarımızın kafasında şöyle bir soru oluşabilir Sayın Çetin: Peki, Cumhuriyet Halk Partisi, acaba, kimin isteğiyle, hangi uluslararası kuruluşun isteğiyle bunu hazırladı?

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Bakan, ben, Dubai Anlaşmasının koşullarını soruyorum.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Ama, ben, Cumhuriyet Halk Partisinin, Türkiye'nin ihtiyacı olduğu için bunu hazırladığına inanıyorum.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Ben, kredi koşullarını soruyorum.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Cumhuriyet Halk Partisi de, böyle bir tasarımı, uzun yıllardır Türkiye'nin gündeminde olduğu için...

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Dubai Anlaşmasının içeriğini öğrenmek istiyorum?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - ...Türkiye'nin ve halkımızın buna ihtiyacı olduğu için hazırladığı kanaatindeyim.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Bakan, Dubai Anlaşmasının ve Dünya Bankasının kredi koşullarına cevap verin.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Dubai Anlaşmasıyla ilgili sorunuzu, Dubai'deki anlaşmayı imzalayan Sayın Bakana, bir yazılı veya sözlü soru önergesiyle sorabilirsiniz, o cevap verir.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Cevap verilmedi.

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Dubai Anlaşmasının bu Kamu Yönetimi Temel Kanunu taslağıyla hiçbir ilgisi yoktur.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Bakan, siz, Başbakan Yardımcısısınız...

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Kılıçdaroğlu "katılımcılık nerede" dediler. 1 inci maddede var ve kaldı ki, katılımın nasıl gerçekleşeceği, salı günü Parlamente'ye sevk edeceğimiz Belediyeler Kanununda, ilgili maddelerinde vardır. Bunu da kitap haline getirdik. Eğer elimizde fazla varsa, ben, Sayın Kılıçdaroğlu'na, belki, ara verdiğimizde, saat 20.00'de takdim ederim.

Bunun dışında, Sayın Dinçer'le ilgili sorulara, tabii, kamu yönetimiyle ve ilgili maddeyle ilgili olmadığı için cevap veremiyorum.

Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Süre doldu Sayın Bakanım.

Sayın milletvekilleri, madde üzerinde 7 adet önerge vardır. Önergeleri, önce, geliş sıralarına göre okutacağım, sonra, aykırılıklarına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 37 nci maddesinde geçen "benzer birimlerin görevleri" ibaresinin "idari teşkilat birimlerinin görevleri" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Orhan Erdem

Konya

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 37 nci maddesinde geçen "yardımcı hizmet birimleri" ibaresinin "lojistik destek birimleri" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Orhan Erdem

Konya

BAŞKAN - Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 37 nci maddesinde geçen "yardımcı hizmet birimlerinin" ibaresinden sonra "oluşturulmasında" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Mustafa Demir

Samsun

BAŞKAN - Dördüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 37 nci maddesinin sonuna aşağıdaki (a) fıkrasının eklenmesini arz ederim.

"a) Kanunda belirtilmek kaydıyla istisnâ uygulamaya gidilebilir."

Mustafa Demir

Samsun

BAŞKAN - Beşinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 37 nci maddesinde geçen "yardımcı hizmet birimleri" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ederim.

Kerim Özkul

Konya

BAŞKAN - Altıncı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Bağlı ve ilgili kuruluşların danışma ve yardımcı hizmet birimleri" başlıklı 37 nci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Nadir Saraç

Selami Yiğit

İzzet Çetin

Zonguldak

Kars

Kocaeli

Atıla Emek

Canan Arıtman

Ali Topuz

Antalya

İzmir

İstanbul

Oya Araslı

Ankara

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, yedinci önerge en aykırı önerge; okutup işleme alacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Bağlı ve ilgili kuruluşların danışma ve yardımcı hizmet birimleri" başlıklı 37 nci maddesinin Anayasaya aykırılığı nedeniyle tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Araslı

Canan Arıtman

Salih Gün

Ankara

İzmir

Kocaeli

Nadir Saraç

Selami Yiğit

Ali Topuz

Zonguldak

Kars

İstanbul

Atıla Emek

İzzet Çetin

Antalya

Kocaeli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ BULUT (Kahramanmaraş) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Hükümet önergeye katılıyor mu?

DEVLET BAKANİ KÜRŞAD TÜZMEN (Gaziantep) - Katılmıyoruz efendim.

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Gerekçeyi okutun efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasanın 8 ve 128 inci maddeleri memurların ve diğer kamu görevlilerinin görev ve yetkilerinin kanunla gösterileceğini bildirmektedir. Anayasanın 8 ve 123 üncü maddelerinde de yürütmenin ve idarenin kanuniliği ilkeleri yer almaktadır. Söz konusu maddede, bağlı ve ilgili kuruluşların danışma ve yardımcı hizmet birimlerinin görevlerinin, bakanlık merkez teşkilatındaki benzer birimlerin görevleri esas alınarak düzenleneceği bildirilmiştir. Buradaki "benzer birimlerin görev-

leri" ibaresi, taşıdığı esneklik ve belirsizliklerden ötürü, Anayasanın 8 ve 123 üncü maddelerindeki yürütmenin ve idarenin kanuniliği ilkelerine ve 128 inci maddesindeki kanunla belirleme ilkesinin gereklerine aykırıdır.

Anayasanın herhangi bir hükmüne aykırı olan bir düzenlemenin, Anayasanın 2 nci maddesinde belirtilen hukuk devleti ilkesiyle de bağdaşmayacağı açıktır. Çünkü, hukuk devleti kavramı, vatandaşların hukukî güvenlik içerisinde bulundukları, devletin eylem ve işlemlerinin hukuk kurallarına bağlı olduğu bir sistemi anlatır. Anayasa Mahkemesi de hukuk devletini "bütün işlem ve eylemlerinin hukuk kurallarına uygunluğunu, başlıca geçerlik koşulu sayan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmayı amaçlayan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasaya aykırı durum ve tutumlardan kaçan, insan haklarına saygı duyarak bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, Anayasa ve hukuk kurallarına bağlılığa özen gösteren, yargı denetimine açık olan, yasaların üzerinde, yasa koyucunun da uymak zorunda olduğu temel hukuk ilkeleri ile Anayasanın bulunduğu bilinci olan devlet" şeklinde tanımlamıştır.

Bu tanımlar, ortada dururken, yasama erkinin Anayasaya aykırı bir düzenleme yapması hukukun üstünlüğünü zedeler ve dolayısıyla, Anayasanın 2 nci maddesinin yanı sıra, Anayasanın 11 inci maddesinde ifade edilen Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkeleri ile de çelişir.

Yukarıda açıklanan gerekçelerle 349 sıra sayılı kanun tasarısının 37 nci maddesinin tasarısı metninden çıkarılması gerekmektedir.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Başkan, karar yetersayısının aranılmasını istiyorum.

BAŞKAN - Arayacağım efendim.

Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yetersayısı vardır; önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Bağlı ve ilgili kuruluşların danışma ve yardımcı hizmet birimleri" başlıklı 37 nci maddesinin tasarısı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Topuz (İstanbul) ve arkadaşları

BAŞKAN- Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ BULUT (Kahramanmaraş)- Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN- Hükümet?..

DEVLET BAKANİ KÜRŞAD TÜZMEN (Gaziantep)- Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN- Sayın Topuz, gerekçeyi mi okutayım?

ALİ TOPUZ (İstanbul)- Gerekçe okunsun Sayın Başkan.

BAŞKAN- Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

349 sıra sayılı kanun tasarısının "Bağlı ve ilgili kuruluşların danışma ve yardımcı hizmet birimleri" başlıklı 37 nci maddesinin madde gerekçesinde aynen şu ifadeler yer almaktadır: "Bakanlık bağlı ve ilgili kuruluşlarının danışma ve yardımcı hizmet birimlerinin görevlerinin tek tek sayılması yerine, bakanlık merkez teşkilatındaki benzer birimlerin görevlerinin esas alınarak düzenleneceği öngörülmüştür. Bu kapsamda, bağlı ve ilgili kuruluşların danışma ve yardımcı hizmet birimleri ile görevleri kuruluş mevzuatlarında bakanlık merkez teşkilatındakine benzer şekilde düzenlenecektir."

Anayasanın 8 ve 128 inci maddeleri, memurların ve diğer kamu görevlilerinin görev ve yetkilerinin kanunla gösterileceğini bildirmektedir. Anayasanın 8 ve 123 üncü maddelerinde de, yürütmenin ve idarenin kanuniliği ilkeleri yer almaktadır. Söz konusu maddede, bağlı ve ilgili kuruluşların danışma ve yardımcı hizmet birimlerinin görevlerinin, bakanlık merkez teşkilatındaki benzer birimlerin görevleri esas alınarak düzenleneceği bildirilmiştir. Buradaki "benzer birimlerin görevleri" ibaresi, taşıdığı esneklik ve belirsizliklerden ötürü Anayasanın 8 ve 123 üncü maddelerindeki yürütmenin ve idarenin kanuniliği ilkelerine ve 128 inci maddesindeki kanunla belirleme ilkesinin gereklerine aykırıdır.

Anayasanın herhangi bir hükmüne aykırı olan bir düzenlemenin, Anayasanın 2 nci maddesinde belirtilen hukuk devleti ilkesiyle de bağdaşmayacağı açıktır.

Çünkü, hukuk devleti kavramı, vatandaşların hukukî güvenlik içinde bulundukları, devletin eylem ve işlemlerinin hukuk kurallarına bağlı olduğu bir sistemi anlatır. Anayasa Mahkemesi de hukuk devletini "bütün işlem ve eylemlerinin hukuk kurallarına uygunluğunu başlıca geçerlik koşulu sayan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmayı amaçlayan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasaya aykırı durum ve tutumlardan kaçan, insan haklarına saygı duyarak bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, Anayasa ve hukuk kurallarına bağlılığa özen gösteren, yargı denetimine açık olan, yasaların üstünde, yasa koyucunun da uymak zorunda olduğu temel hukuk ilkeleri ile Anayasanın bulunduğu bilinci olan devlet" şeklinde tanımlamıştır.

Bu tanımlar ortada dururken, yasama erkinin Anayasaya aykırı bir düzenleme yapması hukukun üstünlüğünü zedeler ve dolayısıyla, Anayasanın 2 nci maddesinin yanı sıra, Anayasanın 11 inci maddesinde ifade edilen Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkeleriyle de çelişir.

349 sıra sayılı kanun tasarısının 37 nci maddesinin katılımcılıktan uzak bir anlayışla hazırlandığı görülmektedir. 37 nci madde bu haliyle kapsamaması gereken bütün konuları kapsamakta ve özensiz hazırlanmış bir düzenleme özelliğini taşımaktadır.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle, 349 sıra sayılı kanun tasarısının 37 nci maddesinin, sivil toplum kuruluşlarının da katkısı sağlanmak suretiyle yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 37 nci maddesinde geçen "yardımcı hizmet birimleri" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ederim.

Kerim Özkul

Konya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ BULUT (Kahramanmaraş) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANİ KÜRŞAD TÜZMEN (Gaziantep) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Maddede çıkarılması anlamı bozmadığından aynen kalması fazlalık olacaktır.

BAŞKAN - Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 37 nci maddesinin sonuna aşağıdaki (a) fıkrasının eklenmesini arz ederim.

"a) Kanunda belirtilmek kaydıyla istisnâ uygulamaya gidilebilir."

Mustafa Demir

Samsun

MUSTAFA DEMİR (Samsun) - Sayın Başkan, bu önergeyi ve diğer önergeyi geri çekiyorum.

BAŞKAN - Önergeler geri çekilmiştir.

AHMET ERSİN (İzmir) - Okunmayan önerge nasıl geri çekilir?!

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 37 nci maddesinde geçen "yardımcı hizmet birimleri" ibaresinin "lojistik destek birimleri" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Orhan Erdem

Konya

ORHAN ERDEM (Konya) - Önergeyi gerçi çekiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge geri çekilmiştir.

Sayın Erdem, önergelerinizin ikisini de mi geri çekiyorsunuz?

ORHAN ERDEM (Konya) - Evet efendim.

BAŞKAN - Önergeler geri çekilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 37 nci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

37 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Saat 19.30'da toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati : 18.30

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati : 19.30****BAŞKAN : Başkanvekili Sadık YAKUT****KÂTİP ÜYELER : Yaşar TÜZÜN (Bilecik), Mehmet DANİŞ (Çanakkale),**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 60 ıncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Müzakerelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

III. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

4. - *Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı : 349) (Devam)*

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerlerinde.

38 inci maddeyi okutuyorum:

ÜÇÜNCÜ KISIM**Kamu Yönetiminde Denetim****Denetim**

MADDE 38. - Denetim; kamu kurum ve kuruluşlarının faaliyet ve işlemlerinde hataların önlenmesine yardımcı olmak, çalışanların ve kuruluşların gelişmesine, yönetim ve kontrol sistemlerinin geçerli, güvenilir ve tutarlı hale gelmesine rehberlik etmek amacıyla; hizmetlerin süreç ve sonuçlarını mevzuata, önceden belirlenmiş amaç ve hedeflere, performans ölçütlerine ve kalite standartlarına göre; tarafsız olarak analiz etmek, karşılaştırmak ve ölçmek; kanıtlara dayalı olarak değerlendirmek, elde edilen sonuçları rapor haline getirerek ilgililere duyurmaktır.

BAŞKAN - Madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Diyarbakır Milletvekili Sayın Muhsin Koçyiğit; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUHSİN KOÇYİĞİT (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 38 inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına söz almış bulunuyorum; Grubum ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı toplumda yeteri kadar tartışılmadan, toplumun tüm kesimlerinin görüş ve katkıları alınmadan alelacele Meclis gündemine getirilmiştir. Bu kanun tasarısında OECD, Dünya Bankası ve IMF gibi küresel güçlerle sermaye tabanlı kuruluşların görüşleri alınmasına karşın, emek tabanlı güçlerin ve örgütlerin görüşleri alınmamıştır. Bu nedenle bu tasarı, demokratiklikten, katılımcılıktan, açıklıktan uzak bulunmaktadır.

Bu tasarıyla, kamu hizmetleriyle sosyal devletin yerine getirmesi gereken hizmetler merkezî idareden yerel yönetimlere oradan da özel sektöre devredilmek suretiyle tümüyle ortadan kaldırılmakta, kamu hizmetinin ve devletin özelleştirilmesinde, yani, tasfiyesinde yerel yönetimler aracılık görevi yapmaktadır. Devlet, patron; vatandaş, hak isteyen yurttaş konumundan parasıyla kamu hizmetini satın alabileceği müşteri konumuna getirilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısıyla getirilmekte olan denetim modelinde, denetim, iç ve dışdenetim olarak ayrılmakta; dışdenetimin Sayıştaya, içdenetimin ise, her kamu kurumunda en üst yöneticisine bağlı olarak çalışacak iç denetçilere verilmesi öngörülmektedir.

İçdenetim, Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununda bir danışmanlık faaliyeti olarak tanımlanmıştır. Aynı kanunun 64 üncü maddesinin (g) bendinde içdenetçiler tarafından yürütülen denetim sırasında veya denetim sonuçlarına göre soruşturma açılmasını gerektirecek bir durumun tespiti halinde, konunun, ilgili idarenin en üst amirine bildirileceği belirtilmiştir. Söz konusu hükümden de anlaşılacağı üzere, içdenetçilerin, yolsuzlukları derinlemesine araştırma, belge ve delilleri ortaya koyma ve soruşturma yapma yetkileri bulunmamaktadır.

Uluslararası uygulamalarda da, içdenetim, daha çok, üstün astı gözetim yükümlülüğünün bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

Sayıştayın işdenetimi ise, Parlamento adına, merkezî hükümet yerel yönetimlerin yaptıkları kamu giderleri ile topladıkları kamu gelirlerinin, bir hesap mahkemesi olarak, yasalara uygun olarak gerçekleştirip gerçekleştirmediklerinin denetimini ve Parlamentoya rapor edilmesini içermektedir. Diğer bir ifadeyle, sayıştayların yapmış oldukları denetimler, bütçe uygulamasıyla ilgili yasalara uygunluk denetimidir. Sayıştay denetiminde, harcanan paraların ödeneklerinin olup olmadığı, uygun tertipten ödenip ödenmediği gibi hususlar araştırılmamaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; müfettişlik kurumunun kaldırılması ve yerine üst yöneticinin emir ve talimatına bağlı içdenetçilik sisteminin kurulması, ülkemizin öncelikli ihtiyacı durumunda bulunan ve üzerinde geniş bir toplumsal mutabakat sağlanan yolsuzlukla mücadelede büyük bir darbe indirecektir. Atanmalarındaki sürecin doğal bir sonucu olarak, içdenetçilerin, siyasî iktidarların etkisinden uzak, bağımsız ve yansız denetim yapmaları mümkün değildir; çalıştığı müsteşarın, kanunlara aykırı tasarrufunu rapor etmesi söz konusu dahi olamaz. Bu nedenle içdenetçilerin yapacakları iş, tasarıda yer aldığı gibi, danışmanlık faaliyetinden öteye gidemeyecektir.

Değerli milletvekilleri, günümüzdeki karmaşık ekonomik yapı, malî suçların da karmaşık hale gelmesine yol açmıştır. Örneğin; bir haksız Katma Değer Vergi iadesi olayında ya da bir gümrük kaçakçılığında, karapara aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı ve memurlar tarafından işlenen rüşvet ve görevi kötüye kullanma suçları bir arada olabilmektedir. Bu tür suçlar, suç örgütleri tarafından organize olarak, birden çok şehir ve birden çok ülkede kurulan şirketler tarafından müştereken yürütülmektedir. Sadece, içdenetçiler ya da bizzat yöneticiler tarafından yapılması öngörülen denetimle, bu tür çok yönlü suçların açığa çıkarılması ve yargılama aşamasına getirilmesi mümkün değildir.

Kanun tasarısının bu haliyle kabul edilmesi halinde, organize şekilde işlenen, bazen de global yönü bulunan hayalî ihracat, ihale yolsuzlukları, gümrük kaçakçılığı gibi toplumun vicdanında büyük tahribat yaratan suçların soruşturulmasında ciddi bir boşluk doğacaktır. Tabiidir ki, bu suçların soruşturulması, müsteşar ve genel müdür gibi, hükümetle gelip hükümetle gitmesi öngörülen yöneticiler ve bunlara bağlı içdenetçiler tarafından yapılamaz.

Hatırlanacağı üzere, kamuoyuna mal olmuş Bufalo, Fırtına, Mavi Akım, Neşter, Balina, Beyaz Enerji, Örumcek Ağı, Kasırğa gibi büyük operasyonların tamamında ve Meclis Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu çalışmalarında, bugün kaldırılması istenen müfettişler görev almış, sonuçları bakımından, yolsuzluk ve suiistimallerin önüne geçecek örnek çalışmalar yaparak, sorumlu kişilerin yargı önüne çıkarılmasında katkıda bulunmuşlardır.

Değerli milletvekilleri, mevcut durumda, müfettişler, ayrıca, Ceza Kanunuyla ilgili soruşturmalar neticesinde düzenledikleri raporlarla yargının işini hayli kolaylaştırmaktadır. Zira, düzenlenen bu raporlarla, eylemin niteliği, faili, ilgililer hakkında nasıl bir işlem yapılacağı hususunda yargıya bilgi ve rapor verilmektedir.

Ayrıca, teftiş kurullarının ortadan kalkmasıyla, bu kurullarda arşivlenen her türlü önemli bilgi ve bulgunun da yok olması sonucu, devletin kurumsal suç hafızalarının bir bölümü de ortadan kalkmış olacaktır.

Az sayıda yolsuzluk ve usulsüzlük işlemleriyle karşılaşılın Avrupa ülkeleri teftiş kurullarını muhafaza ederken, rüşvet ve yolsuzlukların hiç bitmediği, her geçen gün daha da arttığı ülkemizde, bu kurulların kaldırılmasını akıl ve mantıkla açıklamak mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, Meclis Yolsuzlukları Araştırma Komisyonunca geçtiğimiz günlerde hazırlanan ve kamuoyuna açıklanan raporda belirtilen yolsuzlukların ortaya çıkarılması, bu komisyonunda uzman sıfatıyla görevlendirilen müfettiş ve denetim elemanları sayesinde olmuştur.

Oysa, geçmişte, bu yasa tasarısıyla getirilmek istenen denetim uygulamasına zaman zaman birçok bakanlıkta ve kamu kuruluşunda başvurulmuş; ancak, bu hususta görevlendirilen kamu görevlileri, yani, muhakkikler sağlıklı bir soruşturma yapılması için gerekli bilgi ve tecrübeye sahip olmadıkları, çoğunlukla da kendilerini görevlendiren makamların verdiği talimatlar doğrultusunda işmarlama soruşturma yaptıkları için, bu kişilerce düzenlenmiş olan raporlar bariz usul ve esas hataları nedeniyle savcılıklar tarafından işleme konulmamıştır.

Değerli milletvekilleri, denetim görevinin yöneticiden bağımsız, kendi alanında uzmanlaşmış, kariyer sahibi ve nitelikli elemanlarca yerine getirilmesi, çağdaş kamu yönetimleri için bir zorunluluktur. Avrupa Birliğinin denetim standartlarıyla ilgili olarak yayımlanan 8 nolu genelgesinin 4 üncü maddesinde denetçiler için istenen temel özellikler "meslekle ilgili teorik eğitim görmüş olmak, meslekle ilgili pratik eğitim görmüş olmak, devlet ya da devletçe yetki verilmiş bir kuruluş tarafından düzenlenen meslek yeterlilik sınavında başarılı olmak" şeklinde belirlenmiştir. Bu hususlar dikkate alındığında, denetim elemanının özel eğitilmiş, nitelikli ve tarafsız olması gerektiği ve idare içerisinde herkesin denetim yapamayacağı, gerek ABD ve gerekse Avrupa Birliği gibi, bugün model alınan ülkelerde belirlenen standartlarla da ortaya konulmuştur. Ülkemizde faaliyette bulunan denetim birimleri mensupları, bu kriterlere göre yetişmiş ve görev yapmaktadırlar. Oysa, taslağın 38 inci maddesiyle getirilmek istenen düzenleme, yukarıda belirtilen kriterlere tamamen aykırıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında, amaç bellidir; dürüst, adil, özgüven sahibi, liyakat ve hukuku önplanda tutan, gerektiğinde kendisine teftiş veya soruşturma emrini veren makamlardan gelen hukuka aykırı talep ve telkinlere boyun eğmeyen, kariyer sahibi kişilerin görev yaptığı halihazırdaki teftiş kurullarını tasfiye edip, yerine, Türkiye'de yerleşik bürokratik anlayışa sadık, bulunduğu makam ve mevkiden uzaklaşmamak için hukuka uygun olmasa da amirlerince verilecek talimatlar doğrultusunda işlem yapacak kişilerin görevlendirilmesine imkân veren bir denetim sistemi oluşturmaktır. Eğer bu tasarı yasalaşırsa, kamu yönetim sistemi içindeki sağlam yapılardan bir tanesi daha yerle bir edilmiş olacaktır.

Değerli milletvekilleri, eğer hükümet yolsuzluk ve usulsüzlüklerin önlenmesinde samimî ise, teftiş kurullarını kaldırmak yerine, yürütme organının dışına çıkarıp, hiçbir sınırlama olmadan denetleme yapabilecek bağımsız bir birim haline getirmelidir. Aslında, teftiş ve denetim, doğası gereği bağımsız olmalıdır. Bu güzide kurumları, asılsız ithamlarla yıpratmak ve tasfiye etmek, hiçbir ülkeye ve hiçbir kişiye yarar sağlamaz. Bu konuda yapılması gereken en uygun işlem, tüm teftiş kurumlarını "Kamu Denetim Üst Kurulu" adını taşıyacak tek bir çatı altında toplayarak, teftiş ve denetimi, idarenin dışında, özerk ve bağımsız bir yapıya kavuşturmaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN -Sayın Koçyiğit, toparlar mısınız.

Buyurun.

MUHSİN KOÇYİĞİT (Devamla) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu tasarı, ülkemizin uluslararası sermayenin sınırsız ve kural dışı egemenliğine teslim edilmesi sürecinde önemli bir aşamayı oluşturmaktadır.

Bu tasarıdaki demokrasi, katılım, şeffaflık, bilgiye erişim ve bunun gibi süslü ama içi boşaltılmış kavramların arkasına gizlenilerek, kamusal alanın, sosyal devletin ve kamu kaynağı denetiminin tasfiyesi amaçlanmaktadır.

Bu tasarıda, insanca yaşamın, eğitimin, sağlığın, sosyal güvenliğin bir hak olduğu ve devletin görevinin tüm yurttaşların bu haklardan parasız, sürekli ve eşit olarak yararlanmasını sağlamak olduğu unutturulmak istenmektedir.

Bu tasarıda, kamu hizmetinin tasfiye sürecinde çalışanlar da, önce sözleşmeli statüye geçirilerek aynı tasfiye sürecine sokulmaktadır. Bu süreç sonucunda kamu görevlilerine, keyfiyete, güvencesizliğe, kuralsızlığa ve örgütsüzlüğe açık bir istihdam modeli önerilmektedir. Bu yasa tasarısıyla, teftiş arşivleri yok edilerek, toplum belleğinden tamamen silinmektedir.

Bu nedenle, bu tasarının geri çekilmesini bekliyorum, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Koçyiğit.

Madde üzerinde, şahsı adına söz isteyen İstanbul Milletvekili Halil Akyüz; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

HALİL AKYÜZ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısıyla getirilmek istenen denetim sistemi hakkındaki görüşlerimi paylaşmak üzere söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Denetim, geleneksel yönetim anlayışının bir parçasıdır. Yönetim, bir süreç olarak, planlama, örgütlenme, bütçeleme, yönlendirme, koordinasyon ve denetimden oluşmaktadır. Tasarıdaki denetim, amirlerin astları denetlediği hiyerarşik idarî denetimdir. Tasarıda içdenetim, idarî denetimle özdeşleştirilmekte, ama, içeriği, performans denetimi olarak yeniden düzenlenmektedir. İdarî teftiş ise kaldırılmaktadır. Kamu yönetimi sistemimizde hem idarî denetim hem de idarî teftiş kurumu vardır. İdarî denetim ile idarî teftişin temel farkı; idarî teftişte denetimi gerçekleştiren birey, yürütme yetkisi olmayan, sadece idarî, malî ve yasal denetim yapmakla görevli ve örgütün amirine bağlı, ayrı bir denetim birimi içinde yer alan özel elemandır. İdarî denetim ise, yürütme görevinde bulunan amir tarafından yapılan hiyerarşik denetimdir. Tasarının 38 inci maddesi, idarî teftiş kaldırıp, sadece içeriğini performans denetimi olarak belirlediği içdenetime bırakmaktadır. Örgüt içinde bu, idarenin kişiselleştirilmesidir.

Daha vahim olanı ise, madde 38'in gerekçesine göre, artık denetimde hata, usulsüzlük, yolsuzlukları araştırmak değil, rehberlik, eğitim ve danışmanlık yaklaşımı öne çıkarılmak istenmektedir. Bu yaklaşım, örgütiçi yolsuzluk ve usulsüzlükleri örtme usulü getirmekte, kamu görevlilerini amirlerinin keyfi değerlendirmelerine bırakmaktadır. Yolsuzluk ve usulsüzlükte bulunan, hata yapan, rüşvet alan memur tespit edilince, ona rehberlik ve danışmanlık yapmanın içeriğinin ne olacağı merak konusudur.

Tasarı, ayrıca yolsuzlukları önleyemez iken, tasarruf ihtiyacı gerekçesiyle teftiş kurullarını kaldırmak istemektedir. Teftiş kurulları, içinde bulundukları kamu örgütünün amirlerinden en üst makam olan bakanlara bağlıdır. Amirlerin talimatıyla harekete geçen ve yolsuzluk dosyalarını onlara teslim eden bu kurulları kaldırıp, yolsuzluk dosyalarını işleme koymayarak, onlardan daha fazla suçlu konumda olan amirlere ve siyasi kadrolara, tüm içdenetim yetkisini bırakmak bir çelişkidir. Ülkemizde, yıllardır, teftiş kadrolarının sadece yüzde 40'ının dolu olması, gelen iktidarların denetim konusunda ne kadar isteksiz olduklarının bir göstergesidir; ancak, bir türlü önlenemeyen yolsuzluklardan bu yetersiz kadrolar sorumlu tutularak kaldırılmaktadır.

Avrupa ülkeleri, daha düşük malî suç oranlarına rağmen bu kurulları muhafaza ederken, rüşvet ve yolsuzlukların hiç bitmediği ülkemizde bu kurulların kaldırılmaya çalışılmasını açıklamak mümkün değildir.

Uluslararası standartların gerektirdiği nitelikler dikkate alındığında, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısında öngörülen içdenetçilik modeli, teftiş kurullarının yerine ikame edilmiştir. Tasarıda, içdenetim sisteminde üst düzey yöneticiler tarafından işlenen suçların nasıl soruş-

turulacağı belirsizdir. Üst düzey yöneticinin suçunun, bir başka üst düzey yönetimi yoksa, kendisine bağlı içdenetimcilerin mi yapacağı tartışılacak bir konudur. İçdenetçilik kurumu, devletin denetim ihtiyacını karşılamaktan çok uzak, idarî hiyerarşiye bağlı bir danışmanlık faaliyeti konumundadır. Usulsüzlük ve yolsuzlukları, toplumun ahlakî değerlerini ve devletin devlet olmaktan kaynaklanan denetim fonksiyonunu yerine getiren bağımsız müfettişlere, bugün, her zaman olduğundan daha fazla ihtiyaç vardır.

Değerli milletvekilleri, bir diğer önemli nokta ise, tüm dışdenetimin sadece malî denetimle sınırlanması ve Sayıştaya bırakılmasıdır. Genel ve katma bütçeli dairelerin bütün gelir ve giderlerini, envanterlerini denetleyen, ayrıca yeni kurulan üst kurulların malî denetiminden sorumlu sayılan Sayıştayın, tüm il özel idareleri ve sayıları yaklaşık...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akyüz; toparlar mısınız.

Buyurun.

HALİL AKYÜZ (Devamla) - Bir iki dakika daha vererseniz bitiriyorum Sayın Başkan.

Bakanlıkların taşra birimlerinin tüm görev ve yetkilerinin, kadro, mal ve araçlarının devredildiği yerel yönetimleri denetlemek, önemli uzmanlık bilgisi de gerektirmektedir. Bu nedenle, idarî ve yasalık denetimi yapılması zorunludur. Bu görev yükünü kaldıramayacak şekilde Sayıştaya yüklemek, kamu örgütlerinin denetimini özel denetim şirketlerine gördürmenin önünü açacaktır. Bu denetimin de, yine, kâr amaçlı çalışan özel denetim şirketlerine yaptırılacak olması, halkın, kamu yönetimini denetleme hakkının gasbedilmesiyle aynı anlamdadır.

Değerli milletvekilleri, şunu söyleyebiliriz: Belediyelerin denetim işini özel denetim kurumlarına devrederken, zannediyorum ki bu kurumlara bir de para ödeyeceğiz değil mi?! Halbuki, bu tasarı yasalarsa öyle bir ortam doğacaktır ki, belediyeleri denetleteceğiniz kurumlara para ödemek şöyle dursun "biz size para ödeyelim, bu denetimi bize verin" diyecek bir hayli kurum ve kuruluş çıkacaktır. Bunun ne demek olduğunu ben iyi biliyorum. Türkiye'de yapı denetim kurumları vardır; mimarlar ve mühendisler odalarına bağlıdır, onlar ciddi çalışmaktadırlar; ama, bu özel kurumlar, özel kuruluşlar ve şahıslar, belediyeleri ve devletin belli kurumlarını denetleyecekler. Öyle zannediyorum ki, bir yeni yolsuzluk ortamı doğacaktır. Ben, AKP'nin, İktidarın, böyle bir ortamdan yararlanmayı istediği için bu düzenlemeyi yaptığına inanmak istemiyorum; ama, böyle bir durumla karşı karşıya kalacağınızı ve bu yasanın bu uygulamalarla halka eziyet edeceğini düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HALİL AKYÜZ (Devamla) -Halka eziyet edecek, işkence edecek bu yasayı, bir reform yasası olarak kamuoyunun önüne sunduğunuz için sizi kutluyorum. Böyle bir işkence yasasını reform yasası diye halka anlatmaya çalışmanız, basında ve sağda solda birtakım ortaklar bulmanız da gerçekten üzüntü verici bir tablodur.

BAŞKAN - Sayın Akyüz, teşekkür ediyorum.

HALİL AKYÜZ (Devamla) - Bir cümleyle teşekkür edeyim.

BAŞKAN - Buyurun.

HALİL AKYÜZ (Devamla) - Bu anlayışla, bu yasa tasarısından vazgeçeceğinizi veya bu yasa tasarısını, Türkiye'deki bütün devrimci kuruluşlarla, sivil toplum örgütleriyle ve özellikle muhalefette birlikte yeniden ele alacağınızı ve bunu gerçek bir reform yasası haline dönüştüreceğinizi ümit ediyor; hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ediyorum Sayın Akyüz.

Madde üzerinde şahsı adına söz isteyen Kastamonu Milletvekili Musa Sıvacıoğlu; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

MUSA SIVACIOĞLU (Kastamonu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 38 inci maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, bazı hukukî verileri düzeltmek istiyorum.

Önceki günlerde konuşma yapan Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Sayın Haluk Koç, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının Anayasanın 123, 127 ve 128 inci maddeleri ile yine diğer maddeleri de sayarak 6, 7, 8 ve 9 uncu maddelerine aykırı olduğunu; aynı şekilde, görüşülmekte olan tasarının 41 inci maddesinin de Anayasanın 125 inci maddesine aykırı olduğunu; dolayısıyla iptal edileceğini ifade ettiler.

Anayasanın 125 inci maddesi "Yargı yolu" başlıklıdır; görüşülmekte olan tasarının 41 inci maddesi ise bilgi edinme hakkını içermektedir; dolayısıyla, Anayasanın 125 inci maddesi ile görüşülmekte olan tasarının 41 inci maddesinin uzaktan yakından hiçbir ilgisi yoktur.

Elimde, 1994 yılında hazırlanan "Türkiye'de Siyasî, Hukukî, İdarî Yeniden Yapılanma İhtiyacı" başlıklı bir rapor var. Bakınız, bu raporun "İdarenin Yeniden Düzenlenmesi" başlığı altında şunlar yer almaktadır:

"1- Mahallinde çözülebilecek küçük sorunlar bile, bugün, Ankara'ya taşınmaktadır. Devletteki aşırı merkezîyetçi yaklaşım, merkezî idarenin yükünü artırarak devletin hantallaşmasına sebep olmakta ve asli fonksiyonların yerine getirilmesini engellemektedir.

2- Bunun tabîî sonucu olarak hizmetler aksamakta, rüşvet ve yolsuzluklar artmaktadır.

3- İdarî hukuktaki yetersizlik, devlette keyfî tasarrufların yaygınlaşmasına sebep olmaktadır. İdarî mevzuat tam anlamıyla hukukun üstünlüğüne dayanmadığından, zulme varan uygulamalar, devlet ile vatandaşın arasını açmaktadır.

4- Devletin ekonomik kaynakları elinde tutması sonucu, siyaset ve bürokrasi birer menfaat aracı haline getirilerek, birkısım kirli ilişkiler sonucu Hazine hortumlanmış, devlet iflasın eşiğine getirilmiştir.

5- Halka hizmet vermekle yükümlü kurumlar, halka ve ülkeye yük olmaktadırlar. Şeffaflığın yerini karanlık ilişkiler almıştır."

Bunun sonucu olarak da, idarede mutlaka ve mutlaka bir reforma gidilmesi gerektiği vurgulanarak -bu okuduğum ifadeler, on yıl önce hazırlanmış "Reform" başlıklı bir rapordan alınmıştır- şu önerilerde bulunmaktadır:

"Hizmeti engelleyen merkezci anlayıştan vazgeçilmelidir. Mahallinde çözülebilecek sorunlarla ilgili yetki ve sorumluluklar, yerel yönetimlere devredilmelidir.

Devlet bakanlıkları kaldırılmalı, bakanlık sayısı indirilmelidir.

İdarî mevzuat hukuka uygun olarak yeniden düzenlenmelidir.

Hizmeti aksatan ve geciktiren bürokratik engeller kaldırılmalıdır. Devlet şeffaf olmalıdır.

Devlet, her türlü ekonomik faaliyetten çekilmeli, devlet bankaları ve iktisadî devlet teşebbüsleri acilen özelleştirilmelidir.

Devlet, rant dağıtan kurum olmaktan çıkarılmalıdır."

Peki, tasarının gerekçesinde ne deniliyor; "Kamu yönetiminin yeterli performansı gösteremeyişinde özellikle 1990'lı yıllarda yaşanan siyasî istikrarsızlıklar ve koalisyonlar da etkili olmuştur. Etkili bir koalisyon kültürü üretemeyen bir siyasî yapılanma içinde koalisyon ortakları arasında kamu yönetiminin rasyonel olmayan bir şekilde paylaşımı ve ortak politika oluşturma zorlukları kamu yönetimini olumsuz etkilemiştir. Ayrıca, ülkemizde siyaset ile kamu yönetimi arasındaki ilişki sağlıklı bir temele oturtulamamıştır. Bir yandan siyaset kurumu bürokrasinin gündelik iş-

leyişine gereğinden fazla müdahil olurken, diğer yandan bürokrasi esasen siyaset kurumu tarafından belirlenmesi gereken politika ve stratejiler konusunda siyasetten yeterli girdi almadan çalışma alışkanlığını sürdürmüştür."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Sıvacıoğlu.

MUSA SIVACIOĞLU (Devamla) - Görülmektedir ki, on yıl önce rapora derc edilen teklifler ile bugün hazırlanan ve görüşmekte olduğumuz bu tasarı arasında bir paralellik vardır.

Süremin darlığı nedeniyle, yine, tasarıyla getirilmek istenen birtakım yeniliklerden de kısaca bahsetmek istiyorum.

Bakınız, biraz sonra görüşeceğimiz maddelerde -özellikle 41 inci maddeden itibaren- ilk defa bu tasarıda, ombudsmanla ilgili bir konu yer alıyor. İsveç'te ise, bu, 1709 yılında ortaya atılmış, 1809 yılında da İsveç Anayasasına bir hüküm olarak girmiştir. İsveç, Finlandiya, Danimarka, Norveç, İngiltere, Fransa, Yeni Zelanda, Avusturya, Almanya, İspanya, Hollanda -hepsini saymak istemiyorum- dahil 85 ülkede, bugün uygulama alanı bulmuştur bu müessese; halbuki, bizde ise, görüşmekte olduğumuz tasarıyla, ilk defa hukukumuza girmektedir.

Başkanım müsaade ederse, kısaca bir hususa daha değinmek istiyorum. Ceza hukuku alanında bile, bugün, medyatör veya konsilyatör (conciliateur) dediğimiz bir sistemle, artık, uzlaşma sistemine gidilmektedir. Fransa, Almanya ve Avusturya başta olmak üzere, bazı ülkelerde de, ceza hukukunda, anlaşmaya ve sulh olmaya gidilmektedir.

İşte, burada görüşmekte olduğumuz bu tasarıyla, gerçekten, ülkemizin önünü açan, idare hukuku ve kamu hukukuyla birlikte diğer alanlarda da vatanadaş ile devlet arasında olan ihtilafları çözmek bakımından reform niteliğinde bir kanun tasarısıdır.

Ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyor, sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyor, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Sıvacıoğlu.

Sayın milletvekilleri, madde üzerinde, İhtüzüğün 72 nci maddesine göre verilmiş bir önerge vardır; önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarı ile "kamuda ilk kez bütün kamu kurumlarının uyması gereken temel ilkelerin bir bütün olarak ortaya konulduğu, kamuda katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, etkililik, hizmetlerin sonucuna odaklılık, insan haklarına saygı, bürokratik işlemlerde ve mevzuatta sadelik, bilgi teknolojilerinden yararlanma v.b. ilkelerin uygulanabilir hale getirildiği, teşkilat yapıları, yatay organizasyon ve yetki devri esası uyarınca yeni ve etkin bir çerçeveye kavuşturulmakta olduğu, Bakanlıklar ve kuruluşlar arasındaki görev dağılımı netleştirilerek mükerrerliklerin önlenmesinin öngörüldüğü, gereksiz hale gelmiş kuruluşların veya işlevlerin tasfiyesi veya uygun birimlere devri gündeme getirildiği, merkezî idare ile mahallî idareler arasında yetki ve görev paylaşımı netleştirilerek, merkezî idarenin stratejik düzeyde etkinliği artırılırken, mahallî idarelerin operasyonel düzeyde esneklikleri ve kaynaklarının genişletildiği, devletin asli hizmetleri dışında Bakanlıkların taşra teşkilatının ortadan kaldırılarak yerel ve yerinden yönetim birimlerinin güçlendirildiği, kamuda stratejik yönetim anlayışının benimsendiği ve kaynak tahsis mekanizmalarıyla ilişkisinin kurulduğu, denetim sistemi performans esaslı ve iç-denetim boyutunun güçlendirilmiş hale getirildiği, halk denetçisi (ombudsman) mekanizması dahil olmak üzere kamu denetiminin güçlendirildiği, bu kapsamda merkezî idarenin görev ve fonksiyonlarının belirlendiği, mahallî müşterek nitelikli görev ve hizmetlerin mahallî idarelere bırakıldığı, yine bu kapsamda merkezî birimlerin strateji geliştirme, genel koordinasyon ve yönlendirme

kapasitesi artırılırken, mahallî idarelerin inisiyatif kullanma ve operasyonel esnekliğinin vurgulandığı, değişen koşulların gerektirdiği farklılaşma ihtiyacını giderecek esneklikler verilirken bütünlük içinde uyumlu çalışmanın gerektirdiği minimum genel standart birliğinin de korunduğu, etkililik ve ekonomiklik ilkelerinden vazgeçmeden, mahallî ihtiyaçların yerel düzeyde karşılanması ilkesinden hareket edildiği, ayrıca Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısında kamu yönetiminde bütünlük ilkesinin korunmasına, merkezî yapılar ile mahallî idareler arasında tamamlayıcı bir anlayışla, işbirliği ile koordinasyona azamî önem verildiği, yine idarî usul, saydamlık ve vatandaşın bilgi edinme hakkı, e-dönüşüm Türkiye projesi ve e-devlet, bürokrasinin azaltılması ve basitleştirilmesi, vatandaş memnuniyetinin ölçülmesi, performans sistemine ve ödüllendirmeye geçiş, kamuda etik kural- ların gözden geçirilmesi gibi birçok alanda yapılacak düzenlemelerle bu kanunda öngörülen çağdaş yönetim anlayışı hayata geçirileceği" genel gerekçede belirtilmiş ise de, tasarı kamuoyunda, sivil toplum kuruluşlarında yeteri kadar tartışılmadığı için aceleyle yapılacak bir düzenlemeyle uygulamada büyük sorunlarla karşılaşılacak, kamu yönetiminde arzu edilen kaliteye ulaşılamayacak ve tasarının genel gerekçesinde ve madde gerekçesinde belirtilen hedeflere de erişilemeyecektir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının yasalaşmasıyla kamu hizmetlerinin yerinden yönetimle daha etkin olarak sunulacağı söylenmektedir. Oysa, sorun, bu hizmetlerin merkezî kamu yönetiminin mi yoksa yerel yönetimlerin mi sunacağından önce, devletin bu hizmetleri sunmayı temel görev sayıp saymadığıdır, bu hizmetler için yeterli ödenek ayırıp ayırmadığıdır. Yeni düzenlemenin böyle bir meselesi yoktur; daha doğrusu, kamu hizmeti sunma sorumluluğu merkezî yönetimin üzerinden atılmaya çalışılmaktadır.

Üstelik, kamu hizmeti üretimi sadece yerele aktarılmamakta, yerel yönetimler aracılığıyla bir bölümü piyasaya, özel üretime aktarılmakta, "vatandaş" kavramı yerine "müşteri" kavramı getirilmektedir.

Bütün bu nedenlerle maddenin görüşülmesine devam edilerek konunun daha çok aydınlığa ve açıklığa kavuşmasında sayısız ve sınırsız yarar bulunduğu inandığımız için, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 72 nci maddesi uyarınca, görüşülmekte olan madde ile ilgili görüşmelerin devam etmesine karar verilmesi için bu önerge verilmiştir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının görüşülmekte olan 38 inci maddesiyle ilgili görüşmelerin İçtüzüğü'nün 72 nci maddesi uyarınca devam etmesine karar verilmesini arz ederiz.

Ali Topuz

Ersoy Bulut

Ali Kemal Deveciler

İstanbul

Mersin

Balıkesir

Yavuz Altınorak

Salih Gün

Kırklareli

Kocaeli

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza...

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Sayın Başkan, karar yetersayısının aranılmasını istiyorum.

BAŞKAN - Arayacağım Sayın Topuz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir; karar yetersayısı vardır.

Madde üzerinde 10 dakika süreyle soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Soru sorma süresi 5 dakikadır.

Buyurun Sayın Karademir.

ERDAL KARADEMİR (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, tasarıda teftiş kurullarının ne olacağına açıklık getirilmemektedir. Yeni denetim çerçevesinde teftişe ihtiyaç var mıdır; varsa, bu görev, yürütme erki içinde mi yerine getirilmeli; yok-

sa, işlevine göre çeşitli teftiş kuruluşları, savcılık, polis veya Sayıştay içinde yer alabilir mi? Böyle bir uygulama gerçekleşecekse, bu uygulama demokratik bir uygulama olarak algılanabilir mi?

İkinci sorum: Tasarıda devlet memurluğu kapsamının merkezî yönetimin tepe yöneticileriyle sınırlandırıldığı ve diğer personelin destek ve hizmet görevlilerinin zaman içinde sözleşmeli hale getirileceği anlaşılmaktadır. Bu yapılanmayla, siyasî iktidarla gelip siyasî iktidarla giden bürokratların, siyasî iktidarın memuru mu, yoksa devletin memuru mu olacağı konusunda ne düşünüyorsunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Karademir.

Buyurun Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Başkan, aracılığınızla, Sayın Bakana sormak istiyorum.

Bilindiği gibi, ülkemizde kamu kurumlarının denetimi, 120 farklı kurumdaki müfettiş, denetçi, murakıp, kontrolör unvanına sahip denetim elemanlarının yapılmaktadır. Türkiye düzeyinde, teftiş, denetim ve inceleme yetkisine sahip yaklaşık 5 500 merkez denetim elemanı vardır. Denetim elemanları, özel bir sınavdan sonra mesleğe alınmakta; en az üç yıl olmak üzere teorik ve pratik zorlu bir eğitimden geçirildikten sonra, bu yetiştirme döneminde başarılı olanlar, yazılı ve sözlü olarak iki aşamalı yapılan sınav sonrasında müfettiş, denetçi, murakıp veya kontrolör unvanını almaktadırlar. Bugün, kamuoyunda da bilindiği gibi Balina, Bufalo, Kasırga, Beyaz Enerji adıyla -adını çoğaltabiliriz- pek çok yolsuzluklara ilişkin operasyonlar yapılmış, bu yolsuzluklar, bu müfettiş, denetçi, murakıp veya kontrolörler tarafından ortaya çıkarılmıştır.

Şimdi, burada, siz, denetim ve teftiş elemanlarını safdışı bırakarak, müfettiş güvencesine sahip olmayan, inceleme ve soruşturma yapabilmek için gerekli nitelikleri bulunmayan ve yönetici tarafından subjektif olarak sadece bir olaya mahsus olmak üzere görevlendirilen muhakkiklerden, tarafsız ve sorunu çözücü rapor bekliyorsunuz; bu, mümkün mü?

Zaten, muhakkiklerin bu yönde yapmış oldukları soruşturmalar, bu denetim elemanlarına, yani, denetçi, müfettiş, kontrolör unvanına sahip olan kamu görevlilerine gönderilmiyor mu?

Bundan böyle, kamuda, yöneticilerin kendi denetçilerini kendilerinin ataması, var olan yolsuzlukları, hırsızlıkları teşvik etmeyecek mi?

Dokunulmazlık zırhına bürünerek, bugüne kadar, kendi bakanlarınızın ve milletvekillerinizin dokunulmazlıklarını kaldırmadınız. Şimdi, bu yasa tasarısıyla, pek çok bürokrata, müsteşara ve müsteşar yardımcısına da dokunulmazlık zırhı getiriyorsunuz. Bunu ahlakla, siyasî ahlakla, devlet yönetme ahlakıyla nasıl bağdaştırıyorsunuz? Adalet ve Kalkınma Partisinin adına yakışıyor mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

Buyurun Sayın Işık.

AHMET IŞIK (Konya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, bu tasarıda geçen performans ölçütleri kanunlarla mı tespit edilecektir; yoksa, kurumlar kendileri mi tespit edecektir?

İkinci sorum şu: Bu tasarıda, bakanlıkların teşkilat şemasında teftiş kurullarına yer verilmemiştir. Tasarıda, teftiş kurullarının kaldırıldığına ilişkin bir hüküm de yoktur. Bu kanunla teftiş kurulları kaldırılmakta mıdır? Teftiş kurulları kaldırılıyorsa, müfettişler içdenetçiye mi dönüştürülecektir?

Son sorum: Denetimdeki performans ölçütü ve kalite standartları nelerdir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Işık.

Buyurun Sayın Kılıçdaroğlu.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, geçen gün "siz, teftiş kurullarından acaba intikam mı almak istiyorsunuz" diye bir soru yöneltmiştim; siz, verdiğiniz yanıtta "devlet intikam almaz" demiştiniz. Bütün büyük ülkeler bazı kurumlar üzerine özellikle titrerler ve o kurumların yaşaması için çaba harcarlar. Elbette, teftiş kurullarının pek çok sorunu vardır, eksiklikleri vardır, yanlışlıkları olabilir; ama, Türkiye Cumhuriyetinde en sağlıklı çalışan kurumların başında teftiş kurullarının geldiğini de unutmamak gerekir. Belki, sayılarının çok olduğu yönünde bir şikâyet olabilir; bu doğrudur; sayıları fazladır, sayıları kontrol edilebilir; ama, teftiş kurullarının etkili olmadığını söylemek mümkün değildir. Bugün, teftiş kurulları, Türkiye'de, en etkili, en tutarlı, en ciddi kurumların başında gelir.

Şimdi, böyle bir yapı içerisinde teftiş kurullarını yaşıtmanın...

BAŞKAN - Sayın Kılıçdaroğlu, Sayın Bakana da cevap verme süresi kalırsa iyi olur.

Buyurun.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) - Peki efendim.

Böyle bir yapı içerisinde teftiş kurullarını, yine, yasada öngörülen görevler çerçevesinde yaşatarak sürdürmek daha uygun olmaz mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kılıçdaroğlu.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Önce, şu anda görüşmekte olduğumuz kanun tasarısıyla teftiş kurulu başkanlıkları kaldırılmıyor; çünkü, müfettişler ve teftiş kurullarıyla ilgili düzenlemeler, bakanlıkların kendi teşkilat kanunlarında yapılacaktır. Altını çizerek ifade ediyorum, bu tasarıyla kaldırılmıyor, ilgili kanunlarıyla kaldırılacaktır; ancak, müfettişlerin kadroya bağlı hakları devam edecektir. Müfettişlerden isteyenler, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre içdenetçi olarak atanabileceklerdir.

Bir konu daha var; o konuyu da açıklamak istiyorum. Bilindiği gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisi, bundan bir süre önce Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununu kabul etti ve iç denetçiler müessesesi bu kanunla mevzuatımıza girdi. İç denetçileri -biraz önce, Sayın Çetin'in de sorduğu gibi- bir kurumun amiri "seni içdenetçi yaptım" diyerek içdenetçi yapmıyor. İçdenetçiler, meslekî eğitim ve standarda sahip olacak insanlardır. İçdenetim Koordinasyon Kurulu; yani, şu anda hâlâ yürürlükte bulunan -hâlâ derken, yeni çıkan kanunu kastediyorum- Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre bir yeni müessese kuruluyor, İçdenetim Koordinasyon Kurulu. Bu kurul sertifika verecek. Bu kurulun sertifika vermediği bir kişi içdenetçi olarak atanamayacaktır; yani, içdenetçinin kim olacağına bir kurumun amiri karar vermeyecek; bunlar, Maliye Bakanlığı bünyesinde kurulmuş bulunan ve 7 kişiden oluşan İçdenetim Koordinasyon Kurulunun sertifika verdiği kişiler olacak.

Ayrıca, bir güvence daha var, Sayın Çetin ona temas etti ve "bir kişi, bir muhakkik olarak bir kurumda, bir bakanlıkta, bir konuyu araştırmak için görevlendirildi; zaten, o kişi, kendisini atayan amire karşı sorumludur; dolayısıyla, onun talimatlarını yerine getirir. Siz, yolsuzlukla nasıl mücadele edeceksiniz" demeye getiriyor; ben öyle anladım.

Değerli arkadaşlarım, biraz önce, içdenetçilerin nasıl atanacağını, hangi vasıfları taşıyacağını ifade ettim. Aynı zamanda, içdenetçilerin vermiş olduğu bu raporlar, yani, denetim raporları, o

bakanlıkta ve o kurumda kalmayacak, ilgili amir veya bakan o raporu sumen altına süremeyecek. Niye; şu anda, yürürlükte bulunan Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre, bu raporlardan bir suret, İçdenetim Koordinasyon Kuruluna gönderilecek. Böylece, şimdi olmayan, yeni bir mües- sese getiriyoruz. Bu, yolsuzluklarla mücadelede ileri bir adımdır; dolayısıyla, her şey şeffaf olacak, sumen altında olmayacak. İşte, bu İçdenetim Koordinasyon Kurulu, bütün kamu kurum ve kuruluş- larıyla ilgili bu denetim raporlarını elinde bulundurduğu için, bize göre, çok daha ciddi bir denetim mekanizması kurulmuş olacaktır.

Sayın Başkanım, sürem dolmuş, uyarmıyorsunuz.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Konuşun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Diğer sorulara bir sonraki maddeyi görüşürken veya yazılı olarak cevap veririm.

Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Madde üzerinde 7 adet önerge vardır. Önergeleri, önce geliş sıralarına göre okutacağım, sonra aykırılık derecelerine göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 38 inci maddesinde geçen "önlen- mesine yardımcı olmak" ibaresinin "önlenmesini sağlamak" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Kerim Özkul

Konya

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 38 inci maddesinde geçen "çalışan- ların ve kuruluşların gelişmesine" ibaresinin "çalışanların, kurum ve kuruluşların gelişmesine" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Mustafa Demir

Samsun

BAŞKAN - Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 38 inci maddesinde geçen "hataların önlenmesine yardımcı olmak" ibaresinin "olumsuzlukların önlenmesine yardımcı olmak" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Mustafa Demir

Samsun

BAŞKAN - Dördüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 38 inci maddesinde geçen "ilgililere duyurmaktır" ibaresinin "ilgililere bildirmektir" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Polat Türkmen

Zonguldak

BAŞKAN - Beşinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 38 inci maddesinde geçen "tarafsız olarak" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ederim.

Mustafa Demir

Samsun

BAŞKAN - Altıncı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Kamu yönetiminde denetim" başlıklı 38 inci maddesinde yer alan "performans ölçütlerine" ifadesinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Özcan

Ali Kemal Deveciler

İsmet Atalay

Mersin

Balıkesir

İstanbul

Halil Tiryaki

Ramazan Kerim Özkan

Ali Topuz

Kırıkkale

Burdur

İstanbul

Sedat Pekel

Balıkesir

BAŞKAN - En aykırı ve son önergeyi okutup işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Kamu yönetiminde denetim" başlıklı 38 inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Topuz

Sedat Pekel

Ramazan Kerim Özkan

İstanbul

Balıkesir

Burdur

Enis Tütüncü

İsmet Atalay

Oya Araslı

Tekirdağ

İstanbul

Ankara

Ali Kemal Deveciler

Balıkesir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Oya Araslı konuşacaklar efendim.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Araslı.

OYA ARASLI (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum ve bundan sonraki çalışmalarımıza daha yararlı olabileceğini umduğum için, önerge üzerindeki görüşlerimi ifade etmeden önce bir hususa değinmekte yarar görüyorum.

Biraz önce konuşurken, bir kamu görevlisine verilecek görevin "ve benzeri görevler" diye ifade edilmesinin Anayasaya aykırı bir husus olduğunu belirtmiştim; Sayın Bakanımız da, Anayasa Mahkemesinin 3046 sayılı Kanunu incelediğini ve bu ibareler hakkında iptal kararı vermediğini ifade

etmişlerdi. Anayasa Mahkemesinin 3046 sayılı Kanunla ilgili verdiği kararları inceledim. Hatta, düzenleme, kanun hükmünde kararname iken herhangi bir iptal kararı verilmiş mi bu hususla ilgili, onu da inceledim ve böyle bir iptal kararı verilmediğini gördüm. Sayın Bakanımıza bu hususu iletmişim zaman "3046 sayılı Kanun Anayasa Mahkemesine gitmişti, ona güvenerek böyle bir denetimden de geçmiş olduğunu söyledim" dedi.

Anayasa Mahkemesinin, hakkında iptal istemiyle önüne gelmemiş kanun hükümleri hakkında inceleme yetkisi yoktur, gerekçeyle bağlı değildir; ama, istemle bağlıdır. Eğer, Anayasa Mahkemesinin neyi iptal edip neyi iptal etmediği hususunda işaret ettiğim bu noktalara dikkat etmesizin yorumlar yaparsak, Anayasaya aykırı adımlar atma olasılığımız çok büyük olur. Bu hususu Sayın Bakanın ve sizlerin bilgilerine sunmak istedim.

Değerli arkadaşlarım, denetim, bir devlet mekanizmasında, kamu yönetiminde sağlıklı işler ortaya çıkarılması için, kamu yönetimi mekanizmasının sağlıklı bir biçimde işleyebilmesi için temel unsurlardan birisidir. Toplum, bizden, kamu yönetiminde reform beklerken en fazla istediği birkaç husus vardır; bakanlıkların görevlerinin, yetkilerinin, aralarında ihtilafa mahal bırakmayacak biçimde belirli olması, hantal işlemeye neden olacak yetkilerin bir kısmının merkezî yönetimden alınıp yerel yönetimlere aktarılması, kaliteli, ucuz kamu hizmetine kavuşmak ve denetim; çünkü, ülkemizde yolsuzluklar ayyuka çıkmıştır; öyle ki, yeryüzünde yapılan birtakım sıralamalarda yolsuzluklar bakımından önde gelen bir ülke olmak durumundayız! Bir kamu yönetimi reformu yapıldığı zaman, öncelikle, denetim unsuru, hepimizin en fazla üzerinde dikkatle durması gereken bir unsurdur; ama, tasarıya bakıyorum, denetim, birkaç yerde fevkalade dağınık bir biçimde ifade edilmiş. "Denetim" deniliyor bir tanım yapılıyor. 39 uncu maddede "kapsam ve türler" denilirken yeniden bir tanım yapılıyor. 40 ıncı maddede denetimi özelleştirme imkânı yaratılıyor "Sayıştay dışdenetimi yapar ve yaptırır" denilerek -ki, Anayasaya ne kadar uyduğunu tartışmamız gerekir- ve bütün bu düzenlemeler içerisinde teftiş kurulları denilen, Türkiye'de denetim ve yönetime ilişkin birtakım görevleri fevkalade ehliyetle bugüne kadar yerine getirmiş olan bir kurum yok ediliyor. Şimdi, bu adımları atarken, fevkalade ayrıntılı, ince ve dikkatli düşünmemiz lazım.

Sayın Bakanımız, bundan sonra gelecek birtakım yasalarda yapılacak birtakım düzenlemelerden bahsetti. Bakın, bu tasarı görüşülürken, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, başından beri bir husus üzerinde duruyoruz. Bu kadar ayrıntılı bir kamu yönetimi reformuna kalkışılırken, bir yeniden düzenleme işlevi yerine getirilirken, her şeyi en ayrıntılı biçimde görebileceğimiz bir çalışma düzeni tutulur. Biz, bütününü göremiyoruz; birtakım yerlerde birtakım düzenlemeler yapılacağından söz ediliyor; ama, o düzenlemeler, Sayın Bakanın bildiği, kafasında yaşıttığı düzenlemeler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OYA ARASLI (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Araslı.

OYA ARASLI (Devamla) - Bunların hepsi bir paket halinde önümüze sunulduğu zaman biz bütününü görebiliriz. Şimdi, birtakım parçalar önümüze konulmuş vaziyette; bütününü anlayabilmek, bütünün sakıncalı mı yararlı mı olduğunu bilebilmek imkânımız yok; başından beri buna karşı çıkıyoruz. Bu yöntem, ilkönce, bu tasarımı görüşmek için, böyle bir kamu yönetimini gerçekleştirmek için yerinde bir yöntem değil, doğru bir yöntem değil diyoruz; ama, sizler "Cumhuriyet Halk Partisi katkı vermedi -çünkü, katkıdan anladığımız o, karşı çıkarsak bu katkı olmuyor, engellemek oluyor; ama, sizin önerilerinizi kabul ettiğimiz zaman katkı oluyor- bizim söylediklerimizi kabul etmedi" diye mütemadiyen bizi eleştiriyorsunuz.

İstedikimiz, bu ülkenin insanına, bu ülkeye yarayacak, herkesi sevindirecek ve ülkemizi çağdaşlaştıracak, ileriye götürecek bir düzenleme yapılması; bunu istiyoruz. Bunu yaparken "bu işin içerisinde varız" diye, topluma, vatandaşlarımıza söz vermiş durumdayız; ama, ne yazık ki, yönetiminden başlayarak, getirdiği düzenlemelerle devam ederek; yanlış, özensizce hazırlanmış,

yasama tekniğine uyulmadan hazırlanmış, Anayasaya aykırı hususları gözardı edilmiş bir hazırlıkla, bir tasarıyla karşı karşıyayız. Yol yakinken dönelim arkadaşlar; onu ifade etmek için, bu tasarı metninden çıkarılsın yolundaki önergeleri veriyoruz.

Daha dikkatle düşünelim; çünkü, bir şeyi bozmak, kâğıt üzerinde değiştirmek fevkalade kolaydır; ama, bir yanlış yapıldığı zaman, sonradan o yanlış gidermek fevkalade zordur. Bu amaçla bu önergeleri veriyoruz ve kabul ederseniz, öyle zannediyoruz ki, daha ayrıntılı, daha sakın düşünerek bir düzenleme yapacağız.

Bu amaçla, önergemize destek beklediğimizi ifade ediyor, saygılar sunuyorum.(CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Araslı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının "Kamu yönetiminde denetim" başlıklı 38 inci maddesinde yer alan "performans ölçütlerine" ifadesinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Özcan (Mersin) ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul)- Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

İZZET ÇETİN (Kocaeli)- Gerekçeyi okutun.

BAŞKAN -Gerekçeyi okutuyorum :

Gerekçe :

349 sıra sayılı kanun tasarısının "Kamu yönetiminde denetim" başlıklı 38 inci maddesinin madde gerekçesinde aynen şu ifadelere yer verilmiştir :

"Kanunun üçüncü kısmı kamu yönetiminde denetime ayrılmıştır. Bu kısımda kamu yönetimindeki geleneksel denetim uygulamaları köklü bir şekilde değiştirilmeye çalışılmaktadır.

Her şeyden önce, bu maddede denetimin amacı yeniden belirlenmekte ve denetimde rehberlik, eğitim ve danışmanlık yaklaşımı öne çıkarılmaktadır. Böylece kamu yönetiminde hataları bulmak değil, onları ortaya çıkmadan önlemek, iyi uygulamaları yaygınlaştırarak kamu yönetiminin sistem ve süreçlerinin geliştirilmesini sağlamak ve çalışanları geliştirmek suretiyle performanslarını artırmak mümkün olacaktır.

İkinci olarak, kamu yönetiminde denetimin kapsamı da yeniden tanımlanarak zenginleştirilmektedir. Buna göre, kamu yönetiminde sadece iş yapma süreçleri veya çalışanların eylem ve işlemlerinin mevzuata uygunluğu değil, aynı zamanda kurumun stratejilerine dayalı olarak geliştirilen kurumsal ve kişisel amaç ve hedeflere, hizmetin kalite standartlarına, kısaca faaliyet sonuçlarına göre değerlendirme hususuna da vurgu yapılmaktadır. Bundan böyle hem kurum ve kuruluşlar, hem yöneticiler, hem de çalışanlar sadece mevzuata uygunluk değil, aynı zamanda performanslarına göre değerlendirilmeye tabi tutulacaklardır. Böylece, kişileri denetleme anlayışından işi geliştirme sürecine geçilmesi amaçlanmaktadır.

Son olarak, yönetimin önceden belirleyeceği başarı ölçütleri ve faaliyet sonuçlarının mukayese edilerek düzeltici tedbirlerin alınması esası getirilmektedir. Bu amaçla, periyodik olarak faaliyet raporlarının hazırlanması, saydamlık ilkesine uygun olarak ilgililere ulaştırılması gerekmektedir. Böylece, yöneticilerin ve yargı organlarının yapacağı denetimin yanında kamuoyunun denetimine de işlerlik kazandırılmış olacaktır. Ayrıca, kurum ve kuruluşların bütçelerinin oluşturulması ve kaynak tahsisi de performanslarına ve rasyonel esaslara bağlanacaktır."

Müfettişlik kurumunun kaldırılması ve yerine üst yöneticinin emir ve talimatına bağlı içdenetim sisteminin kurulması, ülkemizin öncelikli ihtiyacı durumunda bulunan ve üzerinde geniş bir toplumsal mutabakat sağlanan yolsuzlukla mücadelede büyük bir darbe indirecektir. Atanmalarındaki sürecin doğal bir sonucu olarak, içdenetçilerin siyasî iktidarların etkisinden uzak, bağımsız ve yansız denetim yapmaları mümkün değildir. Başka bir ifadeyle, böyle bir denetçinin, talimatı altında çalıştığı müsteşarın kanunlara aykırı tasarrufunu rapor etmesi söz konusu olamaz. Bu nedenle içdenetçilerin yapacakları iş, tasarıda da yer aldığı gibi, danışmanlık faaliyetini aşamamaktadır.

Günümüzdeki karmaşık ekonomik yapı malî suçların da karmaşık hale gelmesine yol açmıştır. Bu tür suçlar, suç örgütleri tarafından organize olarak birden çok şehir ve birden çok ülkede kurulan şirketler tarafından müştereken yürütülmektedir. Sadece içdenetçiler ya da bizzat yöneticiler tarafından yapılması öngörülen denetimle bu tür çok yönlü suçların açığa çıkarılması ve yargılama aşamasına getirilmesi de mümkün olmayacaktır.

Müfettişlik mesleği uzmanlık gerektiren teknik bir iştir. Teftiş kurullarına girenler, ülkemizde çok az meslekte olan ağır eğitimlerden geçmekte ve meslekî yeterlilik sınavlarına girmektedirler. Yukarıda anlatılan türde olayların çözümlenebilmesi ancak profesyonel müfettişlerin mesaisiyle mümkün olmaktadır. Üst yöneticilerin, denetim görevi vereceği daha alt düzey yöneticilerin, müfettişlerin yapabildikleri uzmanlık gerektiren işleri yapabilmeleri mümkün değildir.

Kanun maddesinin bu haliyle kabul edilmesi halinde organize şekilde işlenen, bazen de global yönü bulunan hayalî ihracat, ihale yolsuzlukları, gümrük kaçakçılığı gibi toplumun vicdanında büyük tahribat yaratan suçların soruşturulmasında ciddi bir boşluk doğuracaktır. Tabiidir ki, bu suçların soruşturulması, müsteşar ve genel müdür gibi hükümetle gelip hükümetle gitmesi öngörülen yöneticiler ve bunlara bağlı içdenetçiler tarafından yapılamaz.

Yukarıda belirtilen gerekçeler doğrultusunda, 349 sıra sayılı kanun tasarısının 38 inci maddesinin, sivil toplum kuruluşlarının da katılımını sağlayarak yeniden düzenlenmek üzere tasarı metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 38 inci maddesinde geçen "tarafsız olarak" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ederim.

Mustafa Demir

Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?

ADALET BAKANI CEMİL ÇİÇEK (Ankara) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Analiz etmek, karşılaştırmak ve ölçmek, tarafsızlığı özünde barındıran durumlardır. Bu sebeple "tarafsız olarak" ibaresinin madde metninden çıkarılması uygun olacaktır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 38 inci maddesinde geçen "ilgililere duyurmaktır" ibaresinin "ilgililere bildirmektir" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Polat Türkmen

Zonguldak

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) - Önergemi geri çekiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge geri çekilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 38 inci maddesinde geçen "hataların önlenmesine yardımcı olmak" ibaresinin "olumsuzlukların önlenmesine yardımcı olmak" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Mustafa Demir

Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?

ADALET BAKANI CEMİL ÇİÇEK (Ankara) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Hata kavramı, dar kapsamlı bir kavramdır. Daha çok, insan unsuruna dayanmaktadır. Oysa "olumsuzluk" kavramı daha geniş kapsamlıdır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 38 inci maddesinde geçen "çalışanların ve kuruluşların gelişmesine" ibaresinin, "çalışanların, kurum ve kuruluşların gelişmesine" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Mustafa Demir

Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?..

ADALET BAKANI CEMİL ÇİÇEK (Ankara) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Çalışanların ve kuruluşların gelişmesine yönelik denetim yanında, kurumların da bu gelişmesine dahil edilmesi gerekmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 38 inci maddesinde geçen "önlenmesine yardımcı olmak" ibaresinin, "önlenmesini sağlamak" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Kerim Özkul

Konya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Hükümet?...

ADALET BAKANI CEMİL ÇİÇEK (Ankara) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

"Denetim; kamu kurum ve kuruluşlarının faaliyet ve işlemlerinde hataların önlenmesine yardımcı olmak" ibaresi kesinlik ifade etmediğinden...

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

39 uncu maddeyi okutuyorum:

Denetimin kapsamı ve türleri

MADDE 39. - Kamu kurum ve kuruluşlarında iç ve dış denetim yapılır. İç denetim, hataların önlenmesi, risk ve zayıflıkların belirlenmesi, iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılması, yönetim sistemlerinin ve süreçlerinin geliştirilmesi amacıyla yapılan denetimdir.

Dış denetim; kamu kurum ve kuruluşlarının hesap verme sorumluluğu çerçevesinde bütün faaliyet, karar ve işlemlerinin, kurumsal amaç, hedef ve plânlara ve kanunlara uygunluk yönünden incelenmesi ve sonuçlarının değerlendirilmesidir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının iç ve dış denetimi; hukuka uygunluk, malî denetim ve performans denetimini kapsar:

a) Hukuka uygunluk denetimi; eylem ve işlemlerin ilgili kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uygunluğunun,

b) Malî denetim; gelir, gider ve mallara ilişkin hesap ve işlemlerin doğruluğunun, malî tabloların tasdikinin ve mali sistemlerin,

c) Performans denetimi; yönetim bütün kademelerinde gerçekleştirilen faaliyet ve programların plânlanması, uygulanması ve kontrolü aşamalarında ekonomikliğin, verimliliğin ve etkililiğin, Denetlenmesini ifade eder.

BAŞKAN - Madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Adana Milletvekili Sayın Kemal Sağ; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KEMAL SAĞ (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 39 uncu maddesi hakkında görüş açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Tasarıyla getirilmekte olan denetim modelinde denetim, iç ve dışdenetim olarak ayrılmaktadır. Madde dışdenetimin Sayıştaya içdenetimin ise her kamu kurumunda en üst yöneticiye bağlı olarak çalışacak içdenetçiye verilmesini öngörüyor.

Tasarıda içdenetim, hataların önlenmesi, risk ve zayıflıkların belirlenmesi, iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılması, yönetim sistemlerinin ve süreçlerinin geliştirilmesi amacıyla yapılan denetim, dışdenetim ise kamu kurum ve kuruluşlarının faaliyet, karar ve işlemlerinin kurumsal amaç, hedef ve planlara ve kanunlara uygunluk yönünden incelenmesi ve sonuçlarının değerlendirilmesi olarak tanımlanmıştır.

İçdenetim, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Yasasının 63 üncü maddesinde "danışmanlık faaliyeti" olarak tanımlanmıştır. Aynı Kanunun 64 üncü maddesinde de, içdenetçiler tarafından yürütülen denetim sırasında veya denetim sonuçlarına göre soruşturma açılmasını gerektirecek bir durumun tespiti halinde, konunun, ilgili idarenin en üst makamına bildirileceği belirtilmektedir. Söz konusu hükümden de anlaşılacağı üzere, içdenetçilerin, yolsuzlukları derinlemesine araştırma, belge ve delilleri ortaya koyma ve soruşturma yapma yetkileri yoktur.

Sayıştayın denetimi ise, Parlamento adına, merkezi hükümet ve yerel yönetimlerin yaptıkları kamu giderleri ile topladıkları kamu gelirlerinin, bir hesap mahkemesi olarak, yasalara uygun şekilde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin denetimini ve Parlamente rapor edilmesini içermektedir. Sayıştay denetiminde, harcamaların ödeneklerinin olup olmadığı, uygun tertipten ödenip ödenmediği gibi unsurlar, yalnızca evrak üzerinden denetlenebilmektedir.

Bu tasarıda, kurumlararası, uluslararası ve organize nitelik taşıyan denetimler ile yolsuzluk denetimlerinin nasıl yapılacağı düzenlenmediği gibi, malî denetim konusunda, uluslararası uygulamalara uymayan bir sistem öngörülmektedir.

Müfettişlik kurumunun kaldırılması ve yerine üst yöneticinin emir ve talimatına bağlı içdenetçilik sisteminin kurulması, ülkemizin öncelikli ihtiyacı olan ve üzerinde geniş bir toplumsal mutabakat sağlanan yolsuzlukla mücadelede büyük bir darbe indirecektir.

Atanmalarındaki sürecin doğal bir sonucu olarak, içdenetçilerin, siyasal iktidarların etkisinden uzak, bağımsız ve yansız bir denetim yapması mümkün değildir.

İçdenetçilerin yapacakları iş, tasarıda da yer aldığı üzere, danışmanlık faaliyetini aşamayacaktır; aksi hal, eşyanın tabiatına aykırıdır.

Günümüzdeki karmaşık ekonomik yapı, malî suçların da karmaşık hale gelmesine yol açmıştır. Örneğin, haksız bir Katma Değer Vergisi iadesi olayında veya bir gümrük kaçakçılığında, karapara aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı ve memurlar tarafından işlenen rüşvet ve görevi kötüye kullanma suçları bir arada olabilmektedir. Bu tür suçlar, suç örgütleri tarafından, organize olarak, birden çok şehir ve birden çok ülkede kurulan şirketler tarafından müştereken yürütülmektedir.

Ne düşündüğünüzü doğrusu merak ediyorum. Sadece, içdenetçiler ya da bizzat, yöneticiler tarafından yapılması öngörülen denetimle, bu tür çok yönlü suçların açığa çıkarılması ve yargılamaya aşamasına getirilmesi mümkün müdür değerli milletvekilleri?!

Müfettişlik mesleği, uzmanlık gerektiren teknik bir iştir. Teftiş kurullarına girenler, ülkemizde, çok az meslekte bulunan ciddi eğitimlerden geçmekte ve mesleki yeterlilik sınavlarına girmektedirler.

Yukarıda belirttiğim türdeki olayların çözümlenebilmesi, ancak, profesyonel müfettişlerin mesaisiyle mümkün olabilir; aksini iddia ediyorsanız, herhalde, bir hastane müdürünün de kalp ameliyatına girebilmesini olağan karşılıyorsunuz demektir.

Müfettişler, usulsüzlük ve yolsuzluklara karşı, önleyici fonksiyon olarak caydırıcı durumdadırlar. Örneğin, maliye müfettişlerinin hiçbir siyasi ve bürokratik baskı altında kalmadan bağımsız çalışma anlayışları, hepimizin malumudur. Kazanılan bu haklı şöhret bile, muhtemel yolsuzlukların ve usulsüzlüklerin önünde büyük bir engel olarak durmaktadır.

Trilyonluk haksız KDV iadeleri, organize şekilde çalışan rüşvet çeteleri, hayalî ihracat ve kaçakçılık şebekeleri, vergi dairelerinden dosya kaybettiren menfaat gruplarıyla mücadelenin maliye müfettişleri yerine amir-memur tarzı içdenetçilerle önlenmesi kesinlikle mümkün değildir. Yöneticilerin aynı zamanda denetim işlevinin de olması normaldir; ancak, teftiş kurulları, bağımsız nitelikleriyle, yöneticilerin denetimini de yapmaktadırlar. Doğaldır ki, üst yöneticilerin de içinde bulunduğu yolsuzluklar, ancak bunlardan bağımsız çalışan denetim elemanları tarafından ortaya çıkarılabilir. Kanun tasarısının bu şekliyle kabul edilmesi halinde, organize şekilde işlenen bazen de global yönü bulunan hayalî ihracat, ihale yolsuzlukları, gümrük kaçakçılığı gibi toplumun vicdanında büyük tahribat yaratan suçların soruşturulmasında ciddi bir boşluk doğacaktır. Tabiidir ki, bu suçların soruşturulması, 46 ncı maddede öngörüldüğü gibi, müsteşar ve genel müdür gibi hükümetle gelip hükümetle gidecek yöneticiler ve bunlara bağlı içdenetçiler tarafından yapılamaz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ABD'de yaşanan 11 Eylül saldırılarının hemen arkasından tüm dünyada gelişen yeni güvenlik ve savunma konsepti içerisinde uluslararası terör örgütlerinin finansal kaynaklarının tespit edilmesi, terörü besleyen kaynakların kesilmesi, öncelikli tartışma konularından birisi haline gelmiştir. Bu tartışmaların ortak sonuçlarından birisi, ulusal ve uluslararası düzeyde finansal hareketlerin ve ekonomik faaliyetlerin her yönü hakkında bilgi ve istihbarat sahibi olan veya bilgi ve istihbarata ulaşma yeteneğine sahip kadrolara duyulan ihtiyacın vurgulanmasıdır. Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Yasasının 63 üncü maddesinde rehberlik ve danışmanlık faaliyeti olarak tanımlanan içdenetim ve bunu yapacak içdenetçilerle, terörün mali kaynaklarının bulunması ve bunların kaynağına nüfuz etme zorluğu, hatta, imkânsızlığı ortadadır. Bu yasa tasarısını hazırlayanlara bir kez daha sormak istiyorum: Kendi bakanlığının sınırlı işlemleri dışında bir perspektifi olmayan, danışman niteliğindeki içdenetçilerin, uluslararası nitelikteki karapara ve suç organizasyonları ile nasıl mücadele edeceklerini açıklayabilir misiniz?

Getirilen içdenetim ve içdenetçilik sisteminin en büyük sıkıntılarından bir tanesi de, farklı bakanlık memurlarınca müştereken işlenen suçların, yöneticiler ve içdenetçiler tarafından soruşturulmasındaki zorluktur; ayrıca, üst denetçiler tarafından işlenen suçların nasıl soruşturulacağı da bu tasarıda belirsizdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN- Buyurun Sayın Sağ.

KEMAL SAĞ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu kanun tasarısıyla müfettişlik kurumu kaldırılacağına göre, üst yöneticiye isnat edilen suçlarla ilgili soruşturmanın başka bir üst yönetici tarafından mı yapılacağı, yoksa, kendisine bağlı içdenetçilerce mi yapılacağı tartışmaya açık bir durumdadır.

Usulsüzlük ve yolsuzlukların toplumun ahlakî değerlerini erozyona uğrattığı bir dönemde, devletin, devlet olmaktan kaynaklanan denetim fonksiyonunu yerine getiren profesyonel ve bağımsız müfettişlere, bugün, her zamankinden çok daha fazla ihtiyaç vardır. Kamu yönetimi Temel Kanunu Tasarısıyla öngörülen denetim sisteminde, devletin yolsuzlukla mücadele fonksiyonu sahipsiz ve eksik kalmaktadır. Bu nedenle, yolsuzluklarla mücadelede önemli görevler ifa eden bakanlık teftiş kurullarının, tasarıda öngörülen denetim sisteminin tamamlayıcısı olarak, mutlaka, muhafaza edilmesi şarttır.

Anamuhalefet Partisi adına bu konudaki uyarı görevimizi yerine getirdiğimiz inancıyla -çünkü, her konuşmacı hemen hemen bunu neredeyse en az bir kez tekrar etti- İktidar Partisinin bu çok

önemli yanıştan dönmesini, hatta, bu tasarımı çekmesini bir kez daha hatırlatıyor; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Sağ.

Madde üzerinde, şahsı adına söz isteyen Ağrı Milletvekili Mehmet Melik Özmen; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET MELİK ÖZMEN (Ağrı) - Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu madde, gerçekten bu kanunun en önemli maddelerinden birisi, ben bu madde üzerinde konuşmaya başlamadan evvel, öncelikle Nutuktan bir paragraf okumak istiyorum sizlere:

"Biz her vasıttan, yalnız ve ancak bir noktaya nazardan istifade ederiz. O noktaya nazar şudur: Türk Milletini, medenî cihanda layık olduğu mevkie is'ad etmek ve Türk Cumhuriyetini sarsılmaz temelleri üzerinde, her gün, daha ziyade takviye etmek ve bunun için de istibdat fikrini öldürmek."

Kıymetli Başkanım, kıymetli arkadaşlar; teftiş ile tetkik arasında çok ince bir çizgi vardır. Tef-tişte bir baskı vardır, tetkikte sadece bulguların incelenmesi vardır. Eski tabirle, tabîi, söylüyorum.

Şimdi, burada denetim dediğimiz zaman, bu, tetkik faaliyetidir. Tetkik faaliyeti, hakikaten, medenî dünyanın bugün bütün kurumlarında kavram olarak geçiyor ve bu kavram ekonomik faaliyetlerde, kamu faaliyetlerinde baskıcı, teftişe dönük, müfettiş edasıyla, ezici bir bulgu bulup bunun üzerine gitmek değil -yani, halkımızın, hepimizin bildiği bir şey vardır, önemli olan bağcıyı dövmek değil üzüm yemekdir- problemi, bulgusuyla tespit edip, o tespit sonucunda, ilkelere uygun, prensiplere uygun işlemlerin yürütülüp yürütülmediğinin belirlenmesi esasına yöneliktir.

Eğer, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Yüce Meclisinin bugüne kadar çıkarmış olduğu tüm mevzuat, hepimizi bağlayıcı nitelikteyse, kamu kurumlarımız da, bu prensipler etrafında işlemlerini ve hizmetlerini yürütüyorlarsa, o zaman, tabîi ki, bunun, bir denetim mekanizması içerisinde geçirilmesi gerekir; neye göre; birincisi, hukuka göre; ikincisi, malî işlerin devamlılığına göre; üçüncüsü, yapılan işlerin performansına göre. İşte, bu kanun tasarısının, bence, en güzel, en doğru maddelerinden birisi bu maddedir; hukuka, malî yönetime ve performansa göre denetim işlemi...

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Hırsızlığın boyutuna göre de yapabilirsiniz bu işi!

MEHMET MELİK ÖZMEN (Devamla) - Eğer bir yerde bir problem varsa, bunun da, ancak ve ancak tarafsız ve bağımsız yargı tarafından çözülmesi istenir.

Bakın, biz, daha bir ay olmadı zannediyorum, Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununu çıkardık. Bu kanununda içdenetimle ilgili olarak bahsedilen bir kavram var; denetçiler -oluşturulmuş olan bir içdenetim koordinasyon kurulu vardır- koordinasyon kurulu tarafından, kendi alanlarında uzmanlaşmış kişiler içerisinde seçilerek gelmektedirler. Bunlar, gerekli yerlerde, gereken prensiplere uygun işlerin yapıldığını denetleyip, denetim raporlarını da o kuruma vermiyorlar, yine, kendilerini seçen ve denetleyen bir üst kurul olan içdenetim koordinasyon kuruluna aktarıyorlar, bu da bütün milletimiz tarafından takip ediliyor. Eğer bir problem varsa, yargıya intikal ettiriliyor.

İşte, medenî dünyanın gelmiş olduğu aşama budur; ama, biz bununla da yetinmeyeceğiz; daha da ileriye gideceğiz. Muasır medeniyetin fevkine çıkmak yolunda adımlarımızı atacağız. Bunu birlikte yapacağız; AK Parti ile de CHP ile de, birlikte yapacağız, medenî dünyanın fevkine çıkacağız, örnek olacak işler yapacağız; bu Meclis yapacak.

Vaktim kalmadı, şu bir dakika içerisinde, yine, cumhuriyetimizin kurucusu, değerli insan, büyük liderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün söylev ve demeçlerinden bir paragraf okuyup sözlerime son vereceğim.

"Memleket, behemehal çağdaş, medenî ve yenilikçi olacaktır. Bizim için bu, hayat davasıdır." (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özmen.

MEHMET MELİK ÖZMEN (Devamla) - "Bütün fedakârlığımızın semere vermesi buna bağlıdır. Türkiye, ya yeni fikirlerle donatılmış bir idare olacaktır veyahut olmayacaktır. Tutucu fikirler

besleyenler, belli bir sınıfa dayanabileceklerini zannediyorlar. Bu, katiiyen bir vehimdir, bir zandır. İlerleme yolumuzun önüne dikilmek isteyenleri geçeceğiz. Yenilik vadisinde duracak da değiliz. Dünya, müthiş bir cereyanla ilerliyor; biz bu ahengin dışında kalabilir miyiz."

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Özmen.

Madde üzerinde, şahsı adına Mersin Milletvekili Ersoy Bulut söz istemiştir.

Buyurun Sayın Bulut.

ERSOY BULUT (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 39 uncu maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım; Yüce Heyeti saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, onüç yılı aşkın bir süre Tarım Bakanlığında müfettiş muavinliği, müfettişlik ve başmüfettişlik yapmış bir arkadaşınız olarak, Türkiye'deki tüm bakanlıkların ve genel müdürlüklerin müfettiş derneklerinden oluşan federasyonun genel başkanlığını yapmış bir arkadaşınız olarak, hem idarecilik hem de müfettişlik yapmış bir arkadaşınız olarak, müfettişlik mesleğinin ne denli önemli olduğunu en iyi bilenlerdenim.

Ben, 1980 öncesinde müfettişlik yaptım. 1980 öncesinde, müfettişler çok büyük oranda tarafsızdı, bağımsızdı, güvenceliydi, çok yetenekliydi, kaliteliydi. Değil mi Halil Aydoğan?

O itibarla, 1980 öncesinde yolsuzluk yok denecek kadar azdı; ama, 1980 sonrasında, o günün iktidarının "benim memurum işini bilir" sözüne göre, teftiş müessesesi de yozlaştırıldı, çok büyük oranda siyaset girdi, siyasî görüşe göre müfettiş alınır oldu. Ne oldu; son onbeş yılda, Türkiye'de rüşvet ve yolsuzluktan, hırsızlıktan doğan kayıp 120 milyar doları buluyor. Eğer, Türkiye'nin bütçesinden o 120 milyar dolar, o kansızlar tarafından, o vicdansızlar tarafından, allahsızlar tarafından çalınmasaydı, çırpılmasaydı, bugün, Türkiye'nin ne yol sorunu ne okul sorunu ne hastane sorunu ne de postane sorunu olurdu.

O bakımdan, müfettişlik müessesesini 1980 öncesinin o kaliteli, o yetenekli, o tarafsız, o yetkin, o bağımsız konumuna getirmenin gerçekten çok önemli olduğunu size belirtmek istiyorum. Bırakın, içdenetim, dışdenetim, bırakın bu yutturmacayı. Teftiş heyetlerinin ülkede en güzel şekilde sonuç aldığını, biraz evvel söylediğim örnekle gördünüz.

Değerli arkadaşlarım, son zamanlarda, kamuoyunda Balina, Buffalo, Kasırga, Beyaz Enerji, Paraşüt ve Matador gibi isimlerle lanse edilen yolsuzluklar ve milyarlarca dolarlık banka hortumları, kapatmayı düşündüğünüz bu teftiş kurulları tarafından ortaya çıkarılmıştır.

Başbakanın, sık sık, damardan girdik, menfaat çetelerini yok edeceğiz anlamındaki sözlerini hepimiz bilmekteyiz. Ben de soruyorum; menfaat çetelerinden, teftiş kurullarını kapatarak mı, denetim elemanlarını yok ederek mi hesap soracağız? Bu menfaat çeteleri dedikleriniz, sayenizde bağımsız teftiş kurullarından kurtuldukları için, şimdilerde ellerini ovuşturmaktadırlar. Yolsuzlukların diz boyu olduğu inkâr edilemez gerçeğine rağmen, teftiş kurullarını kaldırmakla, yeni yolsuzluklara da yeşil ışık yakmaktasınız. Bundan öncekilerde olduğu gibi, tekrarlıyorum, geliniz, bu maddeye, siz de bizim gibi ret oyu veriniz.

Saygı sunuyorum; teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bulut.

Birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 21.02

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati : 21.46****BAŞKAN : Başkanvekili Sadık YAKUT****KÂTİP ÜYELER : Yaşar TÜZÜN (Bilecik), Mehmet DANIŞ (Çanakkale),**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 60 ıncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır; okutuyorum:

V. - ÖNERİLER**A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ**

1. - Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin Danışma Kurulu önerisi

Danışma Kurulu Önerisi:

Danışma Kurulunca aşağıdaki önerilerin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Salih Kapusuz
AK Parti Grubu Başkanvekili

Nevzat Pakdil
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı Vekili
Ali Topuz
CHP Grubu Başkanvekili

Öneriler:

1- 28.2.2004 Cumartesi günü (bugün) çalışma süresinin saat 24.00'ten sonra, 29.2.2004 Pazar günü 03.00'e kadar uzatılması,

2- 29.2.2004 Pazar ve 1.3.2004 Pazartesi günleri Genel Kurul çalışmalarının yapılmaması,
Önerilmiştir.

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

III. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

4. - Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İşçileri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı : 349) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet?... Yerlerinde.

Sayın milletvekilleri, 39 uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

40 ıncı maddeyi okutuyorum:

Denetlemeye yetkili kurumlar

MADDE 40.- İç denetim, kamu kurum ve kuruluşlarının kendi yöneticileri veya kurumun üst yöneticisinin görevlendireceği iç denetim elemanları tarafından yapılır.

Merkezi idareye dahil kurum ve kuruluşlarla il özel idareleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar ve mahallî idare birliklerinin dış denetimi kanunla belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde Sayıştay tarafından yapılır veya yaptırılır, sorumluların hesap ve işlemleri kesin hükme bağlanır. Bu amaçla Sayıştayın teşkilât yapısı içinde özel ihtisas daireleri oluşturabileceği gibi, bölge düzeyinde birimler kurulabilir.

Mahallî idareler, bunların bağlı kuruluşları, işletmeleri ile mahallî idare birliklerinin malî işlemler dışında kalan diğer idarî işlemleri; idarenin bütünlüğüne, kalkınma planı ve stratejilerine, merkezî idare tarafından belirlenen standart, ilke ve politikalara uygunluğu açısından İçişleri Bakanlığı tarafından da denetlenir.

Köyler ile köylerin kendi aralarında kurdukları birlikler, mülkî idare amirleri eliyle denetlenir.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz isteyen Tekirdağ Milletvekili Sayın Enis Tütüncü; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ENİS TÜTÜNCÜ (Tekirdağ) - Değerli milletvekilleri, tasarının can alıcı maddelerinden birini tartışıyoruz. Bu yasa tasarısı, bilindiği gibi, merkezî idarenin üstlendiği görev, yetki ve sorumlulukları yerel yönetimlere devrediyor. Böyle bir yetki devrinden sonra yerel yönetimlerin son derece ciddi bir biçimde denetlenmesi gerekiyor. Oysa, tartıştığımız tasarının 40 ıncı maddesinde bunun tam tersi yapılmaktadır. Maddede özü itibarıyla teftiş kurullarının ortadan kaldırılması ve denetlemede özdenetleme ilkesiyle birlikte Sayıştayın önplana çıkarılması amaçlanmaktadır.

Öncelikle şunu vurgulamalıyım: Bu düzenlemeyle, denetim, önemini ve gücünü yitirmiştir, anlamını kaybetmiştir; çünkü, Sayıştay dışında denetime ilişkin var olan tüm kurumlar tasfiye edilmektedir değerli milletvekilleri. Denetim yerine, âdeta, denetimsizlik benimsenmektedir. Bu duruma göre, 38 inci, 39 uncu ve 40 ıncı maddelerde denetimden bahsedilmesi ise abesle iştigal etmekten başka bir şey değildir.

Genel gerekçe ve madde gerekçesine baktığımızda, kontrol, teftiş, gözetim, denetim gibi kavramların eşanlamlı olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır. Oysa, bırakınız hukuk alanını, Türkçe bilen birisi bile bu kavramların farklı olduğunu bilir. Teftiş, bir olayı idarî, malî, hukukî yönleri ve sonuçlarıyla inceler; oysa, denetim, sadece evrak üzerinde kontrol yapar.

Değerli milletvekilleri, teftiş kurulları neden kapatılmak istenmektedir? Yerine, işlemesi mümkün olmayan içdenetim sistemi diye bir sistem neden getirilmektedir? Madde gerekçesine göre, teftiş kurulları yeterince etkin ve tarafsız değildir; bu nedenle, yolsuzluklar engellenememektedir. Bu tasarının mimarlarından biri olan Ömer Dinçer'e göre ise, denetim elemanları, devlete, yıllık 68 trilyon Türk Lirası yük getiriyor; bu yükten kurtulmak için, teftiş kurullarını kapatmak gerekiyor.

Gerçekler bu kadar çarpıtılır mı değerli milletvekilleri... Hepimiz biliyoruz ki, teftiş kurulları, devletimize, yalnızca Örümcek Ağı Operasyonunda 665 000 000 dolar, Neşter Operasyonunda 250 000 000 dolar katkı sağladılar. Bugün, kamuoyunda Balina, Kasırga, Beyaz Enerji, Buffalo ve Beyaz Önlük gibi adlarla bilinen birçok yolsuzluk, işte, bu denetim elemanlarının özverili çalışmaları sonunda ortaya çıkarılmadı mı?! Eğer, Mecliste yolsuzlukları araştırabiliyorsak, bunu, denetim elemanlarınca hazırlanan raporlara borçlu değil miyiz?! Meclis Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu, bu raporlara dayanarak çalışmalarını yürütmüyor mu?! Ömer Dinçer'e göre, devlet 68 trilyon liralık yükten kurtulacakmış! Bu, nasıl bir anlayıştır değerli milletvekilleri! Kurullar kapatılınca, bu müfettişlerin işine son verilmiyor ki; devlette istihdamları devam ediyor; kazanılmış hakları var. O halde, tasarruf bunun neresinde; bunu da anlamak mümkün değil.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğer yolsuzluklar engellenemiyorsa, şu gerçeğin altını çizmeliyiz: Bunun nedeni, bu kurulların, madde gerekçesinde belirtildiği gibi etkin çalışamamaları değil, etkin çalışmalarının engellenmesidir. Başbakan, bu yasa tasarısına karşı çıkanları, yönetimi bilmemekle suçladı. Yönetimi bilmeyen kim; eğer müfettişlere soruşturma talimatı vermezseniz, müfettişler kendi inisiyatifleriyle doğrudan harekete geçebilir mi; hazırladıkları raporları sumenalı ederseniz, yolsuzluklar engellenebilir mi? Belediye adaylarınızdan kaç tanesinin soruşturma dosyasının beklediğini biliyor musunuz; bu çerçevede bir araştırma yaptınız mı?

Değerli milletvekilleri, teftiş kurullarının yerini alacak olan içdenetim sistemi nasıl bir sistemdir biliyor musunuz; hükümetle gelip gidecek olan genel müdür veya müsteşarın görevlendireceği kişiler, denetimle görevlendirilmektedir. Bu maddeyle, denetim fonksiyonunu yerine getirecek olan denetçiler, herhangi bir memurun görevlendirildiği, sıradan soruşturmacı, yani, muhakkik derecesine indirilmiştir. Peki, bu kişilerin tayin edeceği içdenetçiler, nasıl tarafsız bir denetim yapacaklardır? Eğer bu yasa geçerse, denetimin siyasallaşması kaçınılmaz olacaktır. Her siyasî iktidar kendi denetçisini getireceğinden, hükümetlerle gelip hükümetlerle gidecek olan denetçiler ortaya çıkacaktır. Denetimde esas olan bağımsızlık ilkesi de tamamen ortadan kalkmış olacaktır.

Bu maddeyle, denetçilerin hiçbir güvencesi kalmayacaktır. Neden kalmayacaktır; çünkü, denetim yapan memurların görevlerine, amirleri istedikleri anda son verebilecektir. Özlük hakları bu amirler tarafından kontrol edilen muhakkiklerin objektif denetim yapacaklarını varsaymak mümkün müdür?! Sayın Başbakan diyor ki: "Ben bir yerde genel müdürsem, genel müdür olduğum kurumun tamamının denetimi de, teftişi de, hepsi kime aittir; birinci derecede bana aittir. Eğer orası batarsa 'sen bu işi yürütemiyorsun arkadaş' der, onu görevden alırsın." Oh ne âlâ, ne âlâ; batırdıktan sonra görevden alacaksınız! Bu nasıl mantık; yani, bunu anlamak mümkün mü?!

Peki, eğer o genel müdür ya da bir müsteşar yolsuzluğa bulaşırsa ne olacak? Bir denetçi, kendini görevlendiren ve amiri durumunda bulunan genel müdürü ya da müsteşarı nasıl denetleyecek? Üstelik, denetim ve teftiş konusunda hiçbir uzmanlığı ve bu konuda kariyeri olmayan kişiler, hangi bilgi ve deneyimle denetim yapacaklardır değerli milletvekilleri?!

Denetim ve teftişin esası, bağımsız ve tarafsız kurullar ve kişilerce yapılmasıdır. Bu düzenleme, böyle bir denetimden vazgeçilmekte olduğunu göstermektedir. Müfettiş güvencesine sahip olmayan, inceleme ve soruşturma yapabilmek için gerekli nitelikleri bulunmayan ve yönetici tarafından sübjektif olarak, sadece bir olaya mahsus olarak görevlendirilen muhakkiklerden, tarafsız ve sorunu çözücü rapor beklemek kesinlikle mümkün değildir.

Geçen kasım ayında, Devlet Bakanımız Sayın Mehmet Ali Şahin teftiş kurullarının kaldırılmasıyla ilgili yapılan eleştirilere şöyle yanıt vermişti: "Tasarı dokunulmaz değil, haklı itirazlar doğrultusunda elbette gerekli düzeltmeler yapılır." Peki, neden bu değişiklikleri yapmadınız Sayın Bakan?! Yapılan eleştirilerin sizce tümü haksız mıydı, bunların içinde bir tek dahi doğru eleştiri yok muydu?!

Değerli milletvekilleri, teftiş kurullarının uzman kadrolarıyla yaptığı denetleme görevi, içi boşaltılarak, dışdenetim adı altında Sayıştaya devredilmektedir. Sayıştay, halen denetim kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarının ancak yüzde 13'ünü denetleyebilmektedir. Bu tasarıyla, merkezi idareye dahil kurum ve kuruluşlar ile il özel idareleri ve belediyelerin hukuka uygunluk, malî ve performansla ilişkin tüm dışdenetim görevi, Sayıştaya verilmektedir. Sayıştayın bu kadar birimi denetleyebilmesi mümkün müdür?! Sakın yanlış anlaşılmasın; biz, Sayıştayın mevcut görevlerini yapabilmesi için daha da güçlendirilmesi gerektiğine inanıyoruz; ancak, Sayıştay, teftiş kurullarının yerini alamaz; çünkü, Sayıştayın soruşturma yetkisi yoktur. Sayıştay, yapılan hizmetlerin yürürlükteki norm ve kurallara uygunluğunu denetler. Kaldı ki, Sayıştayın kârlılık, verimlilik gibi konularda denetim yapması da görev ve uzmanlık alanı dışındadır. Daha da ötede, Sayıştayın bölge düzeyinde birimler kurabileceği ifade ediliyor. Hangi bölgeler bunlar; Marmara, Karadeniz gibi coğrafi bölgeler mi, yoksa Türkiye'nin yeni bölgelere bölünmesi mi planlanıyor? Bölge kalkınma ajansları taslağıyla, Türkiye 26 farklı bölgeye ayrılacak deniliyor. Böyle bir çerçevede mi bunlar düşünülmektedir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Tütüncü.

ENİS TÜTÜNCÜ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu yeni bölgelerde, eğer böyle 26 yeni bölge ihdas edilecekse, Sayıştayın teşkilatlanması, gerekli donanımı sağlaması ve elemanları istihdam etmesi kolay bir iş değildir. Belki, yıllarca, bu bölgelerde sağlıklı bir denetim yapılamayacak demektir.

Bu maddeyle, Sayıştaya, bugüne kadar yapmadığı ve esasen yapamayacağı bazı ağır denetim görevleri yüklenmesinin kasıtlı olduğu ortaya çıkmaktadır. Şu anda bile büyük bir iş yükü altında ezilen Sayıştayın bu maddedeki görevlerini özel şirketlere devretmesi zorunlu görülmektedir. Neyse ki, Anayasa Mahkemesinin, kamu hizmetlerinin özel kişiler tarafından yerine getirilemeyeceği konusunda kararları var; bu, bizi biraz da olsa rahatlatmaktadır.

Sayın milletvekilleri, görüştüğümüz maddeyle, mülki idare amirlerinin denetim yetkileri, yalnızca köyler ve köylerin kendi aralarında kurdukları birliklerle sınırlandırılmıştır. Merkezi yönetimin temsilcileri olan mülki idare amirlerinin, il ve ilçelerdeki yerel yönetim birimleri de dahil, tüm kamu kurum ve kuruluşlarını denetlemesi neden engellenmektedir?! Halkımız, kamu hizmetlerinin, ayırmıcılığa, savurganlığa ve yolsuzluklara yol açmadan gerçekleşmesini istemektedir; bunu sağlamanın yolu, yolsuzlukları, usulsüzlükleri soruşturan ve görevini başarıyla sürdüren teftiş kurullarını ortadan kaldırmak değildir, tam tersine, devletin en sağlıklı çalışan kurumlarından birisi olan teftiş kurullarını güçlendirmemiz ve özerkliklerini artırmamızdır.

Yolsuzlukla mücadele etmekte samimiyseniz, geliniz, bakan ve parlamenterlerin dokunulmazlığını sınırlandırılalım. Siz, geçmiş iktidarları teftiş kurullarının hazırladıkları raporlara dayanarak sorgularken, kendi döneminizle ilgili sorgulamaları engellemek için teftiş kurullarını tasfiye ediyorsunuz. Bunu anlamak ve kabul etmek kesinlikle mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENİS TÜTÜNCÜ (Devamla) - Sayın Başkan, müsamahanıza teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, bu çerçevede sizi tekrar uyarmak istiyoruz: Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz, ülkemizin köklü teftiş kurullarına sahip çıkıyoruz, yolsuzluk ve usulsüzlükleri artıracak bu tasarının yasalaşması halinde ortaya çıkabilecek tehlikeler karşısında sizi bir daha uyarmayı borç biliyoruz.

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Tütüncü.

Madde üzerinde şahsı adına söz isteyen, Ordu Milletvekili Sayın Sami Tandoğdu; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İ. SAMİ TANDOĞDU (Ordu) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 40 ıncı maddesi üzerinde görüşlerimi belirtmek için, şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Kamu yönetiminin çağdaş gereksinmelere uyarak iyi bir şekilde değiştirilmesi, verimli ve etkin bir kamu yönetiminin sağlanması, vatandaşa eziyet değil, hizmet eden bir anlayışın getirilmesi, bugün, gerçekten Türkiye'nin en acil gereksinimlerinden biridir.

Türkiye'de kamu görevi yapan kimseye genelde "memur" denir. Türkiye Cumhuriyetinde, memur, vatandaşa hizmet eden insan anlamına gelmez; bizde, memur, aldığı emri yapan insan demektir. Oysa, gelişmiş ülkelerde, Avrupa'da, İngiltere'de "civil servant" yani, halka hizmet eden adam anlamına gelmektedir. Görüldüğü gibi, fark, önce buradan başlamaktadır. Batı'da, gelişmiş ülkelerde, kamu çalışanları, vatandaşa, tepeden değil, aşağıdan bakarlar; çünkü, vatandaşa hizmet ederek maaş aldıklarını bilirler. Bizde, yani, Türkiye'de ise, memur, aldığı emri yaparak, uygulayarak maaş hak ettiğini bilir. O emir, vatandaşa hizmet için değil, amiri korumak için verilir. Memur ise, vatandaşa emrederek tatmin olur. Demek ki, reforma önce bu noktadan başlamak gerekir.

Kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde uygulanması istenen temel ilkeler çok yerindedir. Örneğin, sürekli gelişim, katılımcılık, saydamlık, hesap verilirlik, öngörülebilirlik, yerindelik, beyana güven, hizmetlerin sonucuna ve hizmetten yararlananların ihtiyaçlarına odaklanma; bu il-

keler arasında, verimlilik ve etkinlik ilkesi öne çıkarılmalıdır. Kamu hizmetlerinin görülmesinde, uygunluk denetiminin yanı sıra, verimlilik ve etkinlik denetimi yapılmalı ve bu konuda, kalıcı ve sağlıklı bir sistem kurulmalıdır.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısında, bahsettiğim denetimlerin, ne amaçla, nasıl, hangi sürede, hangi ölçütler kullanılarak yapılacağı konularında zayıf kalınmıştır, net değildir. Türkiye'de, sosyolojik ve iktisadî alanda bütünleşme ve uluslaşma henüz yeterli düzeye getirilmediği için, kamu hizmetlerinin bu çapta yerel yönetimlere devredilmesi sakıncalıdır. Yerel yönetimler, yapı ve kadro olarak, verimli ve etkin bir kamu yönetimi verebilecek altyapıya, bilgi ve teknik birikime henüz sahip değildir. Üstelik, bu yasa tasarısıyla, yerel yönetimler, bugün kullandıkları kamu kaynağının 4 katı büyüklüğündeki bir kaynağı da, bu tasarı yasalaştıktan sonra kullanacaklardır; yani, bugün, yerel yönetimler, gayri safi milli hâsılanın yüzde 4'ü büyüklüğündeki bir kaynağı kullanırken, bu yasa tasarısı kanunlaştıktan sonra, yüzde 20'yi aşan bir kaynağı kullanacaklardır. Dolayısıyla, ciddi yönetim ve denetim kapasite problemi olan bu idarenin, bu düzeydeki bir kaynağı yönetmesi ve kullanması mümkün değildir. Bu çerçevede, yerel yönetimlerde kapasiteyi güçlendirmek için, süratli ve kapsamlı biçimde, eğitim ve danışmanlık hizmetleri olarak yetiştirilmeleri acilen gereklidir. Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısındaki içdenetim ve Sayıştayın yapacağı dışdenetimin bu ihtiyacı gidermesi tartışma konusudur. Burada, siyasî etkinlik değil, ekonomik, malî ve idarî etkinlik önemli olmalıdır. Kaynakların kullanımında belirlenmiş önceliklere -yani, eğitime, yatırıma, sağlığa- ne şekilde uyulduğuna ve dikkate alınıp alınmadığına bakılmalıdır. Sorumlu olan yöneticilerin mevcut kanunlara, diğer ilgili düzenlemelere ne düzeyde uyup uymadığı, kamu yararı ilkelerine hesap verme sorumluluğu çerçevesinde riayet edilip edilmediği, iç ve dışdenetimde mutlaka yerine getirilmesi gereken hususlardır. Burada, toplumsal fayda esas alınmalıdır.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının, doğru uygulanabilmesini garanti altına alacak düzenlemelerden yoksun olduğu görülmektedir; çünkü, bu, çerçeve bir yasa tasarısıdır. Çerçeve olunca, içinde resim yoktur. Resimler olmadan, bu çerçeve yasanın çıkması sakıncalı olabilir. Ülkemizde, partizanlık, yandaşlık, kayırma, adam kullanma, yolsuzluk çok yüksektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Tandoğlu.

İ. SAMİ TANDOĞDU (Devamlı) - İşte, bu riskleri azaltacak düzenlemelere ihtiyaç vardır. Yönetimde, idarelere sağlanan esneklik kadar, hesap verme ve saydamlık sisteminin de güçlendirilmesi gerekmektedir.

Bu görüşlerimin dikkate alınarak düzenlemelerin yapılacağı umuduyla, Yüce Meclisi ve sizleri saygılarımla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Tandoğlu.

Madde üzerinde soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Buyurun Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Bakan, Sayıştayın millet adına, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına yaptığı denetleme yetkisi ihale edilebilecektir bu tasarıya göre. Bu hükmün gerekçesi nedir? Madde gerekçesinde bu yetkinin ihale edilmesine neden olanak verildiğine ilişkin bir açıklama, gerekçe belirtilmemektedir. Bu hükmün gerekçesi, Türkiye adına, Dünya Ticaret Örgütü tarafından yönetilen "Hizmet Ticareti Genel Anlaşması" adlı, kısaca GATS diye bilinen anlaşma nedeniyle verdiğiniz taahhütler olabilir mi? GATS adlı bu anlaşmaya göre, Türkiye muhasebecilik, danışmanlık ve defter tutma hizmetleri alanında serbest muhasebeci malî müşavirlere kendi aralarında şirket kurma serbestliği tanınmaktadır. GATS anlaşması kapsamında Türkiye taahhütlerine göre durum şöyledir: Yabancı serbest muhasebeci malî müşavirler karşılıklılık şartına bağlı olarak Maliye Bakanlığının teklifi üzerine, Başbakanın onayıyla yetkilendirilirler. Yabancı malî müşavir-

ler, muhasebecilik, vergi danışmanlığı ve malî danışmanlık hizmetlerini verebilirler; yani, yabancı malî müşavir şirketler, ülkede serbestçe şirket halinde faaliyet gösterebilirler. Yabancıların uyacağı tek millî muamele koşulu da şimdilik Türk ve yabancı serbest muhasebeci malî müşavirlerin kurduğu ortak bürolarda veya şirketlerde yabancı isim ve unvan kullanamazlar; tabii, AKP çoğunluğuna bağlı olarak bunu değiştirebilecektir önümüzdeki günlerde.

Ben, şimdi, buradan hareketle soruyorum: Sayıştayın denetim yetkisinin ihale edilmesi ne anlama geliyor? Türkiye Büyük Millet Meclisi adına kullandığı yetkiyi, millet adına gördüğü işlevi ihale etmesi demek değil midir? Osmanlı dönemi uygulamalarına geri mi dönüyoruz? Osmanlı döneminde vergileri toplama yetkisi iltizam sistemiyle ihale edilirdi, şimdi de devletin denetlenmesini ihaleye çıkararak, Türkiye Cumhuriyetini Osmanlılaştırıyor musunuz? Bu denli zayıf bir denetleme sistemi kurmanızın amacı nedir? Sayıştay yetkilerinin ihale konusu yapılması ile bu taahhütler arasında, yani, GATS'a vermiş olduğunuz taahhütler arasında bir ilişki var mıdır? Yine bir dış anlaşma dayatması altında mısınız?

Bir diğer sorum da, demin Sayın Bakan, Dubai Anlaşmasının ekonomik hükümler içerdiğini belirtmişti. Ben, anlaşmanın özüne ilişkin, Dubai Anlaşmasının hükümlerinden sadece birini hatırlatmak istiyorum Sayın Bakana. O anlaşma metinlerinden birisi, Türkiye, bütçe reformu ile ekonomi reformlarını içeren güçlü ekonomik politikalar uygulamaktadır. Bu çerçevede, Türkiye'nin uluslararası malî kurumlarca desteklenen programlarda gösterdiği performans çok büyük öneme sahiptir. Bütçe reformları, yalnızca şu sayılanla sınırlı olmamak üzere, bütçe fazlası, vergi politikası reformu, kamu sektöründe şeffaflık ve etkinliği artırmaya yönelik politikaları kapsayacaktır. Diğer ekonomik reformlar -kısa kesiyorum- kamu teşebbüslerinin özelleştirilmesinde ilerleme sağlanmasını da içermektedir. Diğer hükümleri siz açıklayabilir misiniz Sayın Bakanım?

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

Buyurun Sayın Pekel.

SEDAT PEKEL (Balıkesir) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, aracılığınızla Sayın Bakana iki soru yöneltmek istiyorum.

Bu kanun tasarısıyla ilgili olarak birçok konuşmacı arkadaşım, denetimin ve müfettişlik mesleğinin ortadan kaldırılması gibi konuları sıkça dile getirdiler; ben de, buna göre iki soru yöneltiyorum:

Birincisi, teftiş kurullarının kaldırılmasının gerçek sebeplerini bir kez daha Meclis huzurunda açıklamasını talep ediyorum Sayın Bakandan.

İkinci olarak da, teftiş kurullarının kaldırılmasının arkasında, uzunca bir dönem iktidar olacağını varsayan AKP'nin, bu dönem içerisinde yapacağı tasarrufların denetim dışında bırakılması amacı olduğunu düşünüyorum. Bu durumda, AKP'nin iktidar döneminde sadece belge üzerinde dışdenetim yapan Sayıştay ile iktidara bağlı müsteşar ve genel müdürlerin emrindeki içdenetçilerin yapacağı içdenetimin özellikle belirsizlik içerisinde bırakılmasının gerçek sebebi bu olabilir mi, merak ediyorum, soruyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Pekel.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; önce Sayın Çetin'in sorusundan başlamak istiyorum.

Şu anda görüşmekte olduğumuz maddenin ikinci fıkrasına göre, merkezî idareye dahil kurum ve kuruluşlar ile il özel idareleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar ve mahallî idare birliklerinin dışdenetimi kanunla belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde Sayıştay tarafından yapılır veya yaptırılır.

Sayın Çetin'in tabii, üstünde durduğu burada, "yaptırılır" ın ne anlama geldiği, kime yaptırarak, nasıl yaptırarak; Sayıştay tarafından yapılacağı konusunda aramızda bir ihtilaf yok, kendisinin buraya da bir itirazı yok.

Şimdi, diyelim ki, Allah göstermesin, bir yerde deprem oldu, binalar yıkıldı. O binaların standartlara uygun yapılıp yapılmadığı konusunda idarecilerin sorumluluğu var mı yok mu, bu konuda bir denetim yapıyoruz; ama, Sayıştay denetçisi, bu konuda uzman olmayabilir, uzman çalıştıracak. Nasıl yapacak bu işi; bu konuda uzman olanlardan, işte, üniversite öğretim üyelerinden bilgi alacak, raporlar isteyecek. İşte, buna imkân sağlansın diye böyle bir yaptırılır kelimesi buraya konuldu. Yeminli malî müşavirlerden de bu konuda hizmet satın alacak. Ancak, bu almış olduğu bilgiler, ön incelemeler nihaî bir karar olmayacak; nihaî kararı, yine Sayıştay verecek.

O bakımdan, bu yaptırılır şeklindeki ifade, Sayıştayın denetim konusunda gerçekten kendisinden bekleneni verebilmesi için konulmuştur. Buna ihtiyaç vardır. Bu, falan kurum, falan uluslararası teşkilat bunu istediği için değil, Sayıştayla da görüşülerek, Sayıştayın yetkilileriyle de görüşülerek, böyle bir kelimenin buraya eklenmesinin, Sayıştayın görev ve sorumluluklarını daha iyi yapması için lüzumlu görülmüş ve bu istişare sonucunda konulmuştur, başka bir amacı da yoktur.

Bunun dışında...

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - GATS anlaşmasıyla bağlantılı olarak soruyorum.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Efendim?..

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Hizmet Ticareti Genel Anlaşması ile Sayıştay arasındaki denetlemenin... Sayıştayın devredışı bırakılmasının gerçek nedenini...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayıştay devredışı bırakılmıyor ki burada, nerede bırakılıyor?!

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Uluslararası...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayıştay her zaman devrededir. "Yaptırılır"la ifade edilenin ne olduğunu biraz önce ifade ettim. Biz, bu çalışmayı yaparken, herhangi bir kurum, herhangi bir kuruluş, uluslararası kuruluş, bize, şuraya şöyle bir kelime ekleyin, fıkra ekleyin diye telkinde bulunmamıştır, bulunması da mümkün değildir. Niçin böyle bir tasarıyı hazırladığımızı, daha önce sorduğunuz sorularda da zaten cevaplandırmıştım. Avrupa Birliği bağlamında böyle bir tasarı hazırlanacaktı. Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı doğrultusunda böyle bir tasarının hazırlanması öngörülmüştü. O bakımdan, biz, Türkiye'de denetim konusunda daha randımanlı bir sonucu almak düşüncesiyle bu kelimeyi, yani yaptırılır kelimesini buraya eklemek durumunda kaldık; başka bir amacımız yoktur. Uluslararası kuruluşların talebi üzerine de bu değişiklik yapılmamıştır.

Sayın Başkanım teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Madde üzerinde 2 adet önerge vardır.

Önergeleri önce geliş sıralarına göre okutacağım, sonra aykırılıklarına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasındaki ikinci cümlede geçen "oluşturabileceği" kelimesinin "oluşturulabileceği" şeklinde değiştirilmesini; üçüncü fıkrasına "İçişleri Bakanlığı tarafından" ibaresinden sonra gelmek üzere "18 in-

ci maddenin ikinci fıkrasına göre kurulacak rehberlik ve denetim birimi marifetiyle" ibaresinin eklenmesini ve ayrıca aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Salih Kapusuz
Ankara

Hanefi Mahçiçek
Kahramanmaraş

Haluk İpek
Ankara

Özkan Öksüz
Konya

Mustafa Tuna
Ankara

"Kamu kurum ve kuruluşlarının denetimleri konusunda Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununda yer alan hükümler saklıdır."

BAŞKAN - En aykırı olan ikinci önergeyi okutup, işleme koyacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı Kanun Tasarısının "Denetlemeye yetkili kurumlar" başlıklı 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Topuz
İstanbul

Mehmet Kartal
Van

Enis Tütüncü
Tekirdağ

Ali Rıza Gülçiçek
İstanbul

Muzaffer Kurtulmuşoğlu
Ankara

Birgen Keleş
İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet önergeye katılıyor mu?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Topuz?..

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Usulsüzlük ve yolsuzlukların, toplumun ahlakî değerlerini erozyona uğrattığı bir dönemde, devletin devlet olmaktan kaynaklanan denetim fonksiyonunu yerine getiren "profesyonel ve bağımsız müfettişlere" bugün her zaman olduğundan daha fazla ihtiyaç vardır.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısıyla öngörülen denetim sisteminde devletin yolsuzlukla mücadele fonksiyonu sahipsiz ve eksik kalmaktadır.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle 349 sıra sayılı Kanun Tasarısının 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının sivil toplum kuruluşlarının da katılımı sağlanarak, yeniden düzenlenmesi için tasarı metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasındaki ikinci cümlede geçen "oluşturabileceği" kelimesinin, "oluşturulabileceği" şeklinde değiştirilmesini; üçüncü fıkrasına "İçişleri Bakanlığı tarafından" ibaresinden sonra gelmek üzere, "18 inci maddenin ikinci fıkrasına göre kurulacak rehberlik ve denetim birimi marifetiyle" ibaresinin eklenmesini ve ayrıca aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Salih Kapusuz (Ankara) ve arkadaşları

"Kamu kurum ve kuruluşlarının denetimleri konusunda Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununda yer alan hükümler saklıdır."

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet önergeye katılıyor mu?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Katılıyoruz efendim.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 40 ıncı maddesinin üçüncü fıkrasında mahallî idarelerin İçişleri Bakanlığı tarafından da denetlenmesi öngörülmüştür. Ancak, bu denetimin Bakanlık içinde hangi birim tarafından yapılacağı konusuna açıklık getirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir. Ayrıca Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 40 ıncı maddesinde denetlemeye yetkili kurumlar düzenlenmektedir. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununda da denetlemeye ilişkin hükümler bulunduğundan, bu hükümlerin saklı olduğunun açıkça belirtilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

41 inci maddeyi okutuyorum:

Bilgi edinme hakkı ve saydamlık

MADDE 41. - Gerçek ve tüzel kişiler, kanunla belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bilgi edinme hakkına sahiptir. Kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve tüzel kişilerin talep etmeleri halinde, istenen bilgi ve belgeleri kanunda belirtilen istisnalar dışında vermekle yükümlüdür.

Kamu kurum ve kuruluşları, görev ve hizmet alanlarına giren konulardaki temel nitelikli karar ve işlemlerini, mal ve hizmet alımlarını, satımlarını, projelerini ve yıllık faaliyet raporlarını bilgi iletişim teknolojilerini de kullanmak suretiyle kamuoyunun bilgisine sunarlar.

Kesinleşen faaliyet ve denetim raporları uygun vasıtalarla kamuoyunun incelemesine açık hale getirilir. Mahallî idarelerde bu raporlar meclislerinin ilk toplantısında üyelerin bilgisine de sunulur.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz isteyen İstanbul Milletvekili Algan Hacaloğlu; buyurun.

CHP GRUBU ADINA ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; hepinizi, görüşmekte olduğumuz 349 sıra sayılı yasa tasarısının 41 inci maddesi üzerinde söz almış bulunduğum bu aşamada sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu madde, belki de, Cumhuriyet Halk Partisi olarak içeriğine gönülden katılabileceğimiz tek madde. Bu madde, bilgilendirme hakkıyla ilgili bu madde, çağdaş yönetimin temelini oluşturan saydamlık, katılımcılık ilkelerini kapsayan, o çerçeve içinde bireyin kamu yönetiminde yapılan işlemler hakkında bilgilendirme hakkını alan açan bir madde. Esasında biz bu konuda bir yasayı yakın zamanda AB uyum yasaları çerçevesi içinde kabul ettik ve bir şekilde bu toplum, bilgilendirme hakkının o yasa içinde kabul edilen şekliyle en azından yaşama geçirilmesini, uygulanmasını bekliyor; ama, bu yasada da böyle bir madde var; yani, günışığında yönetim an-

layışı; yani, dürüst yönetime temel teşkil edecek olan bir çerçeve, katılımcılık paralelinde bilgilendirme. Bunlar hep güzel şeyler, gerçekten demokrasinin özü bir anlamda; ancak, Allahaşkına sormak istiyorum değerli arkadaşlarım, bu maddenin, bu söylediğim şeylerin, hükümetinizin bugüne değin izlediği politikalar ve yönetimde uyguladığı yöntemlerle bir ilgisi var mı!.. Şöyle bir bakıyorum, gerçekten, kamu yönetimi yolsuzluk ve çıkar odaklarıyla kuşatılmış, partizanlık diz boyu, yurttışa kapalı hantal bir yönetim yapısı. Bu mevcut yapı sürdürülemez. Bu yasa tasarısının da bir anlamda bunu değiştirmeye yönelik olduğu ifade ediliyor; ama, bir çelişkiyi beraberinizde taşımaktasınız. Bu yasanın bu maddesi ile sizin yaptığınız ve söyleminiz uyum içinde değil. Bu madde, âdeta, partinizin, hükümetinizin takıyyeci anlayışının açık bir görüntüsü.

Evet, bu yapı saydamlaştırılmalı, bireye hizmet anlayışı yeniden şekillendirilmeli, uygulamaya konulmalı; ama, eğer bu ülkenin Sayın Başbakanı "hepimizin hakkında, haklı veya haksız, açılan davalar var; dokunulmazlığı kaldırırsak, geceyarısı kapımıza polis dayanır, alır götürür" diyebiliyorsa, yargıdan kaçmak için dokunulmazlık zırhına sığınabiliyorsa, böyle bir maddeye kim inanır değerli arkadaşlarım?! Eğer, bu yasa tasarısının fikir babası olduğu ifade edilen Başbakanlık Müsteşarının yazmış olduğu bir kitabın intihal, yani çalıntı olduğu ortaya çıkarsa, o yasa tasarısının bu özü doğru olan maddesine gerçekten kim inanır?! Siz inanır mısınız?! Halkımız inanır mı?!

Değerli arkadaşlarım, bilgilendirme hakkı güzel. O yasa tasarısı tartışılırken de bu kürsüden ifade etmiştim; ancak, milletvekilleri olarak, kamu yönetiminde, halkımıza bilgilendirme kapılarını açarken -ve doğrudur, yapılmalıdır- bu yasayı, bu Yüce Meclis çatısında kabul edecek olan milletvekilleri, acaba, kendileri hakkında, halkımızın bilgilendirilmesinin kapılarını açıyorlar mı?! Acaba, kendileri yeterince, acaba, bu çatı yeterince saydam mı?! Diğer Batı demokrasilerinde olduğu gibi, bu çatı altında görev yapmakta olan milletvekilleri, kendi mal varlıklarını, acaba her yıl kamuoyuna açıklıyorlar mı?! Acaba, bu ülkenin Başbakanının, her geçen gün bir yeni şirkete ortak olarak oluşturduğu gelenek, Batı demokrasilerinde temel olan siyasî ahlak kurallarına, etik kurallarına uyuyor mu?! Acaba, seçimlerde yapılan harcamalar, acaba, milletvekillerinin ve bakanların Meclis dışı kazançlarının kaynakları konusunda toplumun bilgilendirme hakkı konusunda adım atıyorlar mı; toplumu bilgilendiriyorlar mı? Soruyorum, bu konularda halkımıza bilgilendirme hakkını verecek olan, Cumhuriyet Halk Partili milletvekillerinin vermiş olduğu yasa tasarısını Anayasa Komisyonunda bekleterek, halkımıza bu hakkı çok görmenin vebali altında kalabileceğinizi acaba düşünmekte misiniz?

Değerli arkadaşlarım, temiz siyaset, esasında, 1 nolu Kopenhag kriteridir. Eğer, Avrupa Birliği kapısını açmak istiyorsak, önce, temiz siyaset için Batı demokrasilerinde geçerli olan kuralları yaşama geçirmeliyiz, o konuda bilgilendirme hakkını uygulamaya koymalıyız. Evet, kamu yönetiminde bilgilendirme, hakkı; ama, evet, siyasette, halkın, onu yönetenler hakkında, yani, milletvekilleriyle ilgili konularda da bilgilendirme, hakkı.

Değerli arkadaşlarım, onaltı ay evvel, halkımızın üçte 1'inin oyunu alarak, Türkiye'de, Türkiye Büyük Millet Meclisinde elde ettiğiniz üçte 2 çoğunlukla, gerçekten, zorumuza giden, halkımızın çok önemli bölümünün içine sindiremediği yasalar kabul ediyorsunuz ve siyaset üretiyorsunuz.

SONER AKSOY (Kütahya) - Zorunuza gidiyor; ama, yasal...

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) - Laik cumhuriyetimizin temel değerleri üzerindeki, ulusal birikimler üzerindeki, emek hakları üzerindeki davranışlarınız, o alanda kasıp kavurmanız, silindir gibi geçmeniz, gerçekten, halkımızı derinden sarsmakta.

Görüşmekte olduğumuz bu savruk, hukukî temelden ve bilimsel sistematikten yoksun, kamu yararına duyarız, Türkiye gerçeklerinden kopuk, derme çatma yasa tasarısıyla, batıl zihniyetinizi, bir kez daha, Yüce Meclise dayatmakta bulunmaktasınız.

AHMET YENİ (Samsun) - Son cümle olmadı...

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) - Daha onaltı ay geçmeden, ülkeyi çıkmaza taşıdınız, Türkiye'yi bir yol ayırımına getirdiniz. Şimdi, önümüzde iki yol var; ya temiz siyaset ya yozlaşmış, ilkesiz siyaset...

FARUK ANBARCIOĞLU (Bursa) - Temiz siyaset.

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) - ...ya dürüst yönetim ya dokunulmazlığa sığınmış keyfi yönetim; ya çağdaş sosyal demokrasi ya takıyyeci, bağnaz, tüccar siyaset.

FARUK ANBARCIOĞLU (Bursa) - İkinci şıklar bize hiç uymuyor.

ALGAN HACALOĞLU (Devamla) - Biri, aydınlığın, aydınlanmanın yolu; diğeri, karanlığın, batıla tutsaklığın yolu. Yüce Parlamentonun ve halkımızın tercihte hata yapmayacağına yürekten inanıyorum. Zira, hiçbirimizin bir kez daha hata yapma lüksü olmadığına inanıyorum.

Bu duygularla, hepinize en derin saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Hacaloğlu.

Madde üzerinde, şahsı adına söz isteyen, Antalya Milletvekili Sayın Tuncay Ercenk; buyurun.

TUNCAY ERCENK (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz tasarının 41 inci maddesinin gerekçesinde "kamu yönetimi esas itibariyle halkın yönetimidir" deniliyor ve halkın ortak değerlerini, görüşlerini, taleplerini alarak bu şekilde bir çalışmanın yapılması, kamu hizmetinin üretilmesi öngörülüyor. Yani, kamu yönetimi, kamu hizmetini üretirken, onu sunarken, onu hazırlarken, mutlak surette ilgili olan kesimlerin de görüşlerini ve taleplerini almak zorundadır deniliyor. Biz de buna katılıyoruz; gerekçedeki tespit, gerçekten, çok güzel, doğru bir tespittir. Bir kamu hizmeti üretilecek, hazırlanacak, sunulacak; elbette ki, bu kamu hizmetinden etkilenecek olan kesimlerin görüşlerinin alınması doğrudur. Şimdi, uygulamaya bakacağız, inşallah, böyle olacaktır; ancak, kamu hizmeti üretiminin özel sektöre devrinden sonra bu nasıl olacak, onu gerçekten anlamakta güçlük çekiyorum.

Şimdi, üstünde durulması gereken önemli bir nokta da şu: Siz, kamu hizmeti üretimini yaparken, o kesimlerin görüşünü, taleplerini dikkate alacağız diyorsunuz; doğru; fakat, bu kamu hizmetinin nasıl işleyeceğini, yöntemini, biçimini, sunuş tarzını, kimin üreteceğini, kimin sunacağını belirleyen kurumun da yasalar olduğunu kabul etmek lazım. Bugün, şu anda görüştüğümüz tasarı da bunları belirliyor. Şimdi, siz, kamu hizmetini üretirken halkın taleplerini, görüşlerini alacağız diyeceksiniz; ama, bunun yöntemini belirleyen, kuralını koyan, biçimini belirleyen yasa tasarısını hazırlarken bu gereği yerine getirmeyeceksiniz.

Şimdi, size getirilen en büyük eleştiri -sizi kastetmiyorum, hükümeti kastediyorum- sivil toplum örgütlerinin, üniversitelerin, yargının, yani, ilgili kesimlerin -gerekçede belirtildiği gibi- görüşlerinin alınmadığı konusunda yoğunlaşıyor. Demek ki, bu konuda bir eksiklik olduğu sizin tarafınızdan da kabul ediliyor diye düşünüyorum; yani, kamu hizmeti üretirken halkın görüşünü alacağım; ama, bununla ilgili tasarımı hazırlarken halkın görüşlerine gerek yoktur, ilgili kesim görüşlerine gerek yoktur demek yanlış bir yaklaşımdır diye düşünüyorum.

Ayrıca, kamu yönetiminin işleyişinde önemli olan bir katkının da saydamlık ve hesap verilebilirlik olduğunu gerekçeye almışsınız. Gerçekten de doğrudur; yani, kamu yönetimi açısından, bilgi edinme ve saydamlık doğru bir tespittir; ancak, ben, şu anda, bunu söyleyenlerin saydam ve hesap verebilir konumda olmadıklarını görüyorum. Yani, hem hesap verilebilir diyeceksiniz hem saydam olacaksınız diyeceksiniz; ama, bunun gereğini, bunu söyleyenler yerine getirmeyecek. Şimdi, ben, milletvekili olarak -vatandaş adına da söylüyorum- hangi bakanın, hangi suçu işlediğini bilmiyorum, hangi dosyadan yargılandığını bilmiyorum; hangi milletvekili hangi suçu işlemiş, bilmiyorum; ama, bu, benim bilgi edinme hakkımın da ortadan kaldırılması... Bu durumda, gerekçeye alınmasının hiçbir anlamı kalmamış diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlarım, hem hesap verebilirlik diyeceksiniz hem de hesap vermekten kaçacaksınız; hem saydamlık diyeceksiniz hem de dosyalarla ilgili bilgi vermekten kaçarak vatandaşın bilgilенmesini önleyeceksiniz. Bu da büyük bir çelişkidir diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu tasarı, yeterince kamuoyunun bilgisine sunulmamış, üzerinde daha iyi değerlendirme yapma fırsatı tanınmamıştır.

Bu bölümde bir paragraf okuyacağım. "Tasarıda, kamu hizmetlerinin ticarileştirilerek özel sektöre bırakıldığı görülüyor. Bu sosyal devlet ilkesiyle ne derece örtüşür, takdirinize bırakıyorum. Yasa tasarısının ismine ve amacına bakarak yola çıktığınızda buna benzer yetkilerin belediyelere de verildiğini düşünebilirsiniz; ama ne yazık ki, tasarı incelendiğinde öyle olmadığı açıkça görülüyor. Ülkemizin sorunlarının, tüm kamu hizmetlerini özel firmalara devretmekle çözülemeyeceği aşikardır."

Bakın, bunu, bu tasarıya karşı çıkan milletvekili olarak ben zaten söylüyorum da, bu sözün sahibi ben değilim; bu düşünceye aynen katılıyorum. Bu sözü söyleyen de DİSK, KESK veya Kamu-Sen gibi sivil toplum örgütleri değil; bu sözü, kamu hizmeti üretimini devretmeyi düşündüğünüz özel sektör temsilcisi söylüyor. Antalya Sanayici ve İşadamları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Mustafa Talat Sözen'in sözleridir.

AHMET RIZA ACAR (Aydın) - Kaç tane üyesi var?

TUNCAY ERCENK (Devamla) - Antalya... Burhan Beye sorarsın kaç üyesi olduğunu ve Antalya gibi bir dünya kentinin Sanayici ve İşadamları Derneğinin Yönetim Kurulu Başkanı bu. Takdirinize bırakıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ercenk, buyurun.

TUNCAY ERCENK (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, şimdi, biz, bu tasarının ülkenin üniter yapısını bozacağını, cumhuriyetin ilkelerini zedeleyeceğini, denetimsizlik nedeniyle yolsuzluğun artacağını söylüyoruz. Siz de "yahu, nereden çıkıyor bu; tasarının neresinde böyle bir şey var; müşteri kavramı nerede; bu niyet okuma nereden çıkıyor" diye soruyorsunuz haklı olarak. Biz de diyoruz ki, bu görüşlere, bu şüphelere bizi sevk eden sizin davranışlarınız. Bakın, gerçekten, sizin getirdiğiniz her şeyden kuşku duymaya başladık.

Nasıl oluyor arz edeyim: Bakın, şimdi "2/B" diyorsunuz, güzel diyoruz. Hakikaten bizim de istediğimiz bir yasa tasarısı. İnceliyoruz, güzel bir şey olacak; ama, arkasından bir Maliye Bakanının 52 dönümlük arazisi çıkıyor. Ee, kuşkuyla bakmaya başlıyoruz. Efendim, vergi barışı deniyor; güzel, hakikaten esnaf zor durumda, vergisini ödeyememiş, "affedelim" diyorsunuz; arkasından Al-bayraklar çıkıyor, naylon fatura sorumlusu bakan çıkıyor. Tabii, ben kuşkuyla bakıyorum bundan sonra getireceğiniz tasarılar. Kamu yasası diyorsunuz, arkasından bir başka bakanın çıkarı ortaya geliyor. Mısır ithali diyorsunuz, arkasından bir bakanın oğlu çıkıyor. Tezkere diyorsunuz, arkasından Dubai'de imzalanan 8 500 000 000 dolarlık bir kredi anlaşması çıkıyor. Yani, hangi birini sayayım... Feribot diyorsunuz; güzel, Rodos'a, İtalya'ya gidip gelelim hakikaten; orada da bir başka bakanın oğlu çıkıyor. Şimdi, ben de, müsaade edin de, bu konuya kuşkuyla bakayım, şüphayle bakayım ve gerçekten, doğru olanı birlikte yapmaya çalışalım.

Şimdi, bakın, Eve Dönüş Yasası dediniz; doğrudur, aldatılmış, kandırılmış, baskı altında dağa çıkarılmış gençleri affedelim, doğru, suç işlememiş; ama, bakıyorsunuz, arkasından bir başka örgüt çıkıyor; Hizbullah çıkıyor, Sivas katliamının sanıkları çıkıyor. Ben de, getirdiğiniz bu Kamu Yönetimi Reform Kanunu Tasarısına da kuşkuyla bakmak zorunda kalıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen toparlar mısınız.

TUNCAY ERCENK (Devamla) - Bitiyor Sayın Başkan, bir cümle...

Bakın, ben size bir şey daha söyleyeyim. Bu 6 sıfır meselesi var ya; ben, ona da kuşkuyla bakmaya başladım.

AHMET YENİ (Samsun) - Hesap işi o tabii, hesaptan anlamak kolay değil.

TUNCAY ERCENK (Devamla) - Şimdi, işin esprisi... İnşallah öyle değildir. Bu 6 sıfır atılırken... Sizleri kastetmiyorum; ama, yandaşlarınızın, size destek veren birtakım arkadaşlarımızın, sermaye kesiminin, acaba, bir yerde birikmiş, çuvallar içinde dolu bozuk parası mı var diye düşünmekten, gerçekten kendimi alamıyorum. (AK Parti sıralarından gülüşmeler) O kadar kuşkuyla düşürdünüz ki bizi, bu 6 sıfır neden atılır... Ekonomik gereği ayrı; ama, bunun arkasında da bir şey olabilir diye düşünmekten kendimi alamıyorum.

Hepinize sevgilerimi, saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Ercenk.

Madde üzerinde soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Buyurun Sayın Karademir.

ERDAL KARADEMİR (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, tasarının 41 inci maddesinde "gerçek ve tüzelkişiler, kanunla belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bilgi edinme hakkına sahiptir" hükmü yer almaktadır.

Bilindiği gibi, AKP İktidarınca, bizlerin de verdiği destekle, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu çıkarılmış ve yürürlüğe girmiştir. Bu kanunda, demokratik ve şeffaf yönetimin gereği olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerine uygun olarak, kişilerin bilgi edinme hakkını kullanmaları amaçlanmıştır.

Takdir edileceği gibi, yasaların çıkması ve yürürlüğe girmesi, çoğu zaman pek bir şey ifade etmemektedir. Önemli olan, yasaların uygulayıcılar ve yürütme tarafından kabullenilmesi ve içimize sindirebilmemizdir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir üyesi olarak, Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a bir soru yönelterek, Meclis İçtüzüğüne göre bilgi edinme hakkımı kullanmak istedim. Ne yazık ki, bilgi edinme hakkım ve denetim hakkım engellendi. Sorularımın bir kısmına hiç cevap verilmedi, bir kısmına da geçirilerek cevap verildi. Bunlara örnek vermek isterim: Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, Başbakanlığa açıktan atanan kişilerin bitirdikleri okulları sormuştum. Ne yazık ki, hiçbirisine cevap verilmedi. Yine, açıktan atananların, bu göreve gelmeden önce yapmış oldukları görevleri sordum. Ne yazık ki, bu konuda da çok net cevap verilmedi.

Bu anlamda, böylesi bir uygulama içerisinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir üyesinin bilgi edinemediği bir ortamda, bir yurttaşın bilgi edinme hakkını nasıl kullanabileceğini düşünüyorsunuz? Bu yönde bir yaptırım uygulanacak mıdır?

Yine, bir önceki maddede, zamanın yetmemesi nedeniyle sormadığım ikinci bir soruyu sormak istiyorum: Bildiğiniz gibi, bu tasarının 40 ıncı maddesinde, merkezi idareye dahil kurum ve kuruluşlar ile il özel idareleri, belediyeler ve mahallî idarelerin dışdenetimi Sayıştaya verilmiştir. Bu arada, rehberlik ve denetim birimiyle ilgili, bağlantılı biçimde, 40 ıncı maddenin üçüncü fıkrasıyla "Mahallî idareler, bunların bağlı kuruluşları, işletmeleri ile mahallî idare birliklerinin malî işlemler dışında kalan diğer idarî işlemleri; idarenin bütünlüğüne, kalkınma planı ve stratejilerine, merkezi idare tarafından belirlenen standart, ilke ve politikalara uygunluğu açısından İçişleri Bakanlığı tarafından da denetlenir" hükmü konulmuştur.

Maddenin bu fıkrasıyla, İçişleri Bakanlığına verilen denetim yetkisinin malî işler dışında kalan idarî işlemleri kapsamamasıyla ne amaçlanmaktadır? Tasarıyla mahallî idarelerin denetlenmesine karşı gösterdiğiniz bu direncin gerekçeleri nelerdir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Karademir.

Buyurun Sayın Yiğit.

SELAMİ YİĞİT (Kars) - Teşekkürler.

Sayın Bakan Mehmet Ali Şahin'in, CHP milletvekili arkadaşlarımızın sorularına verdikleri bir cevap şöyle: "Sosyal devleti, sadece devlet millete hizmet eder şeklinde anlamadığımızı ifade etmek istiyorum."

Peki, sosyal devlet kime hizmet eder; onu öğrenmek istiyorum.

Ayrıca, bu tasarı yasalaştığında gerçekten sosyal devletten söz edebilecek miyiz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Yiğit.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI KÜRŞAD TÜZMEN (Gaziantep) - Yazılı cevap vereceğiz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Başkan, bu sorular maddeyi etkilemeye yönelik; Sayın Bakanların "yazılı cevap vereceğim" demesi bu işin özüne uygun değildir.

BAŞKAN - Sayın Çetin, ben, burada, kimseyi cevap verme konusunda, soru sorma konusunda veya neyi söyleyeceği konusunda yönlendiremem, zorlayamam.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sorumlu Başbakan Yardımcımız geldi; hiç olmazsa, o cevaplandır-sın.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Bakan arkadaşımızın görüşlerine katılıyorum efendim.

BAŞKAN - Madde üzerinde 1 adet önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Bilgi edinme hakkı ve saydamlık" başlıklı 41 inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Topuz

Mehmet Kartal

Ali Rıza Gülçicek

İstanbul

Van

İstanbul

Birgen Keleş

Muzaffer Kurtulmuşoğlu

Enis Tütüncü

İstanbul

Ankara

Tekirdağ

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

349 sıra sayılı kanun tasarısının 41 inci maddesiyle yapılan düzenleme, kapsamı gerekli olan konuları kapsamamaktadır. Maddenin bu haliyle özensiz olarak hazırlandığı görülmektedir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle, 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Bilgi edinme hakkı ve saydamlık" başlıklı 41 inci maddesinin, sivil toplum kuruluşlarının da katkıları sağlanarak, yeniden düzenlenmek üzere tasarı metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

42 nci maddeyi okutuyorum:

Mahalli idareler halk denetçisi

MADDE 42.- Her ilde, mahalli idareler ve bunlara bağlı kuruluşlar ile bu idareler tarafından kurulan birlik ve işletmelerin, kurum dışı gerçek ve tüzel kişilerle ilgili işlem ve eylemlerinden kaynaklanan anlaşmazlıkların çözümüne yardımcı olmak üzere bir halk denetçisi seçilir.

Halk denetçisi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) fıkrasının 1, 4, 5, 6 ve 7 nci bentlerinde belirtilen şartları taşıyan; en az dört yıllık yüksek öğretim kurumlarından mezun veya bu alanlarda lisansüstü derecesi olan ve en az on yıl mesleki tecrübe sahibi, toplumda saygınlığı bulunan kişiler arasından beş yıl süre ile görev yapmak üzere il genel meclisinin üçte iki çoğunluğunun kararı ile seçilir. İlk iki turda üçte iki çoğunluk sağlanamazsa, üçüncü turda salt çoğunlukla seçim sonuçlandırılır. Halk denetçiliğine kişiler kendileri aday olabileceği gibi, il genel meclisi üyelerinin beşte biri tarafından da aday gösterilebilir.

Halk denetçisi seçildikten sonra varsa siyasî partisile ilişkisi kesilmiş sayılır.

Halk denetçisi, görevinin devamı süresince işlerini tam bir dikkat, dürüstlük ve tarafsızlık ile yürüteceğine, kanun hükümlerine aykırı hareket etmeyeceğine dair il genel meclisi önünde yemin ederek görevine başlar.

Halk denetçisi, görevini engelleyen fizikî ve psikolojik bir rahatsızlığı, görevi gereği edindiği kişisel bilgi ve sırları açıklaması, halk denetçisi olma şartlarını taşımadığının anlaşılması veya sonradan kaybetmesi sebepleriyle il genel meclisinin salt çoğunluğunun kararı ve valinin mütalaası üzerine Danıştay kararı ile görevinden alınabilir. Bu şekilde boşalan halk denetçiliğine, kalan süreyi tamamlamak üzere yenisi seçilir.

Halk denetçisi, görevinin devamı süresince, herhangi bir kamu kuruluşunda veya özel kuruluş-ta ücretli bir işte çalışamaz. Kamu görevlileri arasından seçilen halk denetçisi, bu süre için kurumundan aylıksız izinli sayılır. İzinli oldukları sürece memuriyetleri ile ilgili özlük hakları devam ettiği gibi, bu süreler terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır, terfileri başkaca bir işleme gerek kalmadan süresinde yapılır. Bu şekilde seçilen halk denetçilerinin kadroları ve tabi olduğu sosyal güvenlik kurumu ile ilişkileri devam eder, ancak bunların ve diğer halk denetçilerinin daha önce tabi oldukları sosyal güvenlik kurumlarına ödenmesi gereken primleri kendileri tarafından yatırılır.

Halk denetçisinin bürosu ve iş yükü ile orantılı sayıda personel il özel idaresi tarafından sağlanır. Halk denetçisine, il nüfusu 500.000'e kadar olan illerde 50.000; 500.001-1.000.000 olan illerde 60.000; 1.000.001-2.000.000 olan illerde 70.000 ve 2.000.001'den fazla olan illerde 80.000 gösterge rakamının Devlet memurları için belirlenen aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık brüt ödenek verilir. Halk denetçisi gördüğü hizmet nedeniyle talep sahiplerinden hiçbir şekilde ücret veya başka bir karşılık alamaz.

Halk denetçisi, birinci fıkrada sayılan kuruluşların gerçek ve tüzel kişileri ilgilendiren işlem ve eylemlerine karşı menfaati ihlâl edilenler tarafından yapılacak başvuru üzerine, gerekli bilgi ve belgeleri inceleyerek, gerektiğinde tarafları dinleyerek, kırkbeş gün içinde kararını verir. Kararı, ilgili idareye ve talep sahibine bildirir. İlgili idare halk denetçisinin verdiği karara karşı tutumunu en geç

on gün içinde açıklar. İdare, halk denetçisinin tavsiyesini uygun bulmazsa görüşünü gerekçelendirmek zorundadır. Halk denetçisinin raporları Bilgi Edinme Kanununun çizdiği yasal çerçevede kamuoyuna açıktır.

İlgili kurum ve kuruluşlar, halk denetçisi tarafından istenen bilgi ve belgeler ile soruların cevaplarını en geç bir hafta içinde vermek zorundadır.

Konusu açık olmayan, somut iddia içermeyen, halk denetçisinin yetki alanına girmeyen veya dava konusu yapıldığı anlaşılan başvurular işleme konulmaz. Halk denetçisi incelemesi sırasında, teknik hususlarda bedeli il özel idare bütçesinden karşılanmak suretiyle her türlü uzmandan yararlanabilir.

Menfaati ihlâl edilen gerçek veya tüzel kişiler, işlem ve eylemden haberdar olduktan sonra veya yaptıkları başvuruya süresi içinde cevap verilmemesi üzerine otuz gün içerisinde halk denetçisine başvurabilirler. Halk denetçisine başvuru süresi, eylem ve işlemin tekemmül tarihinden itibaren altı ayı geçemez.

Dava açma süresi içinde halk denetçisine yapılan başvuru, dava açma süresini durdurur. Halk denetçisinin tavsiye kararının verilen süre içinde yerine getirilmemesi veya başvuru sahibini tatmin etmemesi halinde, kararda belirtilen sürenin bitiş tarihinden itibaren, talep sahibinin dava açma süresi yeniden işlemeye başlar. Dava konusu edilmiş veya üçüncü kişilere dönük karar ve işlemler sebebiyle halk denetçisine başvurulamaz. Halk denetçisine başvuru, idarî yargıya müracaat hakkının önşartı değildir.

Halk denetçisi, incelemesi nedeniyle elde ettiği kişilere ait bilgilerin gizliliğinin korunmasından sorumludur. Halk denetçisi tarafından alınan tavsiye kararları arşivlenir. Halk denetçisi, her yıl Ocak ayında, bir önceki yılda verdiği tavsiye kararları ile ilgili genel değerlendirme raporunu il genel meclisinin bilgisine sunar.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Kemal Kılıçdaroğlu; buyurun.

CHP GRUBU ADINA KEMAL KILIÇDAROĞLU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, herhalde, bu tasarının en garip maddelerinden birisi de bu. Neredeyse yarım saattir okunuyor; fakat, madde bir türlü bitmiyor.

Şimdi, bunun bir çerçeve kanun olduğunu söyledik; temel kuralları, temel ilkeleri belirleyen bir kanun olduğunu söyledik; temel kuralları belirleyen bir kanunun arkasında da başka yasaların olması gerektiğini söyledik. Sayın Bakan da böyle söylüyordu. Yani, ayrıntılar başka yasalarda olacaktı; ama, önümüze bir halk denetçiliği maddesi geliyor, aslında özel bir yasada düzenlenmesi gereken bir kurum, bir çerçeve yasada ve tek bir maddeyle düzenleniyor. Oysa, benim bildiğim kadarıyla, Adalet Bakanlığında, bu konuda hazırlanmış çok güzel tasarılar var. Niçin acaba böyle bir tasarı gelmiyor da, burada bütün ayrıntılar düzenleniyor?

Bir başka soru: Niçin, sadece mahallî idarelerde var da halk denetçiliği, diğer yerde, merkezi idarede yok? Adalet Bakanlığının daha önce hazırladığı tasarıda, halk denetçiliği iki tarafta da var. Yani, yarın bir bakanlıkla muhatap olan bir yurttaş haksızlığa uğradığını öğrendiği zaman niçin halk denetçiliğine başvurmasın da sadece mahallî idareler için olsun bu?!

Bir başka soru: Maddeye baktığınız zaman, maddede atamadan bahsediliyor; halk denetçisi nasıl atanır... Güzel, on yıllık koşul getirilmiş; ama, bir şey daha var; en az on yıl meslekî tecrübe sahibi olması lazım. Hangi meslekî tecrübe sahibi?! Düşünün, bir yerde iyi bir tacir var, toplumda saygınlığı var; ama, ticaretine üç yıl ara vermiş, sonra tekrar başlamış; ama, on yılı dolmamış. Orada halk da onu seçmek istiyor. "Sende meslekî tecrübe on yıl olmadığı için ben seni seçemem" diyecek. Gerçekten de mantıklı çözümler getireceksek, buna göre getirmemiz, maddeyi buna göre düzenlememiz lazım.

Yine, aynı şekilde, aynı yerde, eğer saygınlığı olan bir adamı taşıyorsak buraya, nasıl atıyorsak buraya, beş yıl süreyle il genel meclisi seçiyorsa, görevden almada da benzer bir prosedürün olması lazım; ama, bakıyorsunuz, görevden alma da daha farklı bir prosedüre bağlanmış. Görevden alma nasıl oluyor; önce il genel meclisinin salt çoğunluğu oluyor; bu yetmiyor, arkadan, valinin onayı olacak; bu da yetmiyor, arkadan, Danıştayın kararı olacak. Biz buraya cumhurbaşkanı mı tayin ediyoruz, bu kadar zor görevden alınıyor bu kişi?! Düşünün, bu kişi, diyelim ki, rüşvet yedi ve yakalandı veya böyle bir kanı var. Şimdi, bunu görevden almak nasıl olacak? İl genel meclisi de karar vermiyorsa görevden almaya, kimse görevden alamayacak. Peki, biz, bu yasada katılımcılıktan söz ediyorduk. Düşünün, bir halk denetçisi var; ama, halk istemiyor. Koyun sandığı oraya; halk seçsin halk denetçisini veya eğer görevden alınacaksa, en azından il genel meclisi kararı, bir de sandığı koyun oraya, halk bir şekilde buna katılmış olsun. O da yok.

Bir başka soru: Üçüncü aşamaya geliyoruz. Halk denetçisi nasıl karar verecek; düzenleme yapılmış, kırkbeş gün içinde karar verecek ve bu kırkbeş günlük süre içerisinde karar verirken de yargıya eğer yurttaş başvuru... Başvuru süresi donmuş oluyor burada. Arkasından, karar vermeyi kırkbeş güne bağlıyoruz. Daha sonraki bir düzenlemede, bir fıkra da, halk denetçisinin bu kararı vermeden önce neler yapması gerektiği söyleniyor. Ne yapacak; halk denetçisi ilgili kurum ve kuruluşlardan bilgi isterse, bu ilgili kurum ve kuruluşlar bir hafta içinde bilgi vermek zorundalar. Peki, bilgi vermezlerse ne olacak, bir düzenleme yok; bilgi vermezse hiçbir şey olmayacak. Her ne kadar bilgi verme yasamız var; ama, o, fiilen çalışmıyor. Neden fiilen çalışmıyor; ben, milletvekili olarak bilgi alamıyorum kamu kuruluşlarından, vatandaş nasıl alacak, alamaz.

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Erzurum) - Öyle şey olur mu?!

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) - Evet, oluyor Değerli Milletvekilim. Belki, siz, İktidar Partisi milletvekilisiniz, size bütün kapılar açık; ama, biz, bilgiyi, tırnaklarımızla ancak alabiliyoruz.

Hatta, ben size şunu söyleyeyim Sayın Milletvekilim: İktidar kanadından milletvekilisiniz; hangi ilde kaç kişiye kömür dağıtıldı, biliyor musunuz? Söyler misiniz bana?

ALİM TUNÇ (Uşak) - Ben kendi ilimde biliyorum.

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) - İsterseniz, verirler.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) - Vermiyorlar efendim.

Bakın, ben size bir bilgiyi anlatayım; örnek de vereyim. Bir örnek vereyim değerli milletvekili arkadaşlarım...

ÖMER ÖZYILMAZ (Erzurum) - Erzurum'da 8 500 aileye dağıtıldı; geçen yıl 2 500 aileydi.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) - Çok güzel... Çok güzel...

Bakın, şimdi, bizim sorunumuz şu, değerli arkadaşlar; yani, milletvekili olarak: Siz, belki, ilinizi düşünebilirsiniz; ama, bir de, düşünün, bir başka parlamenter, gerçekten, bu konuda araştırma yapmak istiyor. Ne kadar kömür dağıtıldı, kaç aileye dağıtıldı, yoksulluk sınırı nedir; bunu öğrenme hakkımız var. Biz, bunu, gidip de, her seferinde, bürokrati ara, işte, bilgi al, vesaire... "Efendim, bakana haber vereceğiz..." Bakanın özel kalem müdürünü arıyorsunuz; oraya fakslanmış, oradan geliyor... Yüklersiniz internet sitesine; biz de, adam gibi, gireriz oraya, öğreniriz oradan. Eksik olduğu zaman telefon açarız; yahu, şu bilgiyi de yükleyin deriz. Doğrusu budur zaten. Biz bunu istiyoruz; ama, bu yapılmıyor.

ÖMER ÖZYILMAZ (Erzurum) - Olacak... Olacak...

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) - Olacak tabii, olmayacak değil. Karamsar da değiliz bu konuda; zaman içerisinde olacak tabii ve bunu söylüyoruz. Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyim; orada da her sayın bakana söylüyoruz; yani, sayın bakanım, bu bilgiler için biz sizi rahatsız etmeyelim, şuraya yükleyin, siz de rahat etmiş olursunuz.

Bizim konumuza gelelim.

Değerli arkadaşlar, halk denetçisi, ondan sonra, eğer isterse bilirkişi istihdam edebilecek. Bir konu geldi, halk denetçisi o konuyu bilmiyor; bilirkişi çalıştıracak. Bilirkişinin parasını kim verecek; il özel idaresi. Peki, alt-üst sınır var mı; yok. Peki, ben gittim, bir yakınımı buldum, ona da, belli, istediğim konuda, bana göre teknik konu diyebilirim ve bilirkişiye gönderebilirim; üstelik hep aynı kişiye gönderebilirim veya 5 arkadaşım var, oraya gönderebilirim. Bununla ilgili de bir düzenleme yok.

Şimdi, bir başka şey; kişiler nasıl başvuracak halk denetçisine; bu da en sonda düzenlenmiş oluyor. Şimdi, madde o kadar garip ki, atamayı yapıyoruz, görevden almayı düzenliyoruz; arkasından geliyoruz, bilirkişi nasıl karar verecek ona, ondan sonra geliyoruz, bilirkişi nasıl çalışacak... Bari, önce çalışacak, "şöyle çalışacak, şu bilirkişiye başvuracak, ondan sonra karar verecek" de.

Değerli arkadaşlar, baktığınız zaman, bu tasarının niçin yeniden görüşülmesi gerektiğini, herhalde, bu maddeden daha iyi anlatan bir madde olamaz. Bu tasarı, yeniden ele alınıp düzenlenmek zorunda.

Bir başka konu; az önce görüştüğümüz bir madde vardı; o madde oylarınızla kabul edildi; iç-kontrol, içdenetim, dışdenetim diye geçti. Bakın, şimdi, dünyadaki uygulamadan örnek vereceğim, içkontrol nedir. Amerikan Sayıştayının yaptığı ve bütün dünya sayıştaylarının uyuğu bir kural; ay-nen onların kuralını okuyorum sizlere: "İçkontrol, tekil bir olay değil, bütün bir örgüt faaliyetlerinde ve devamlılık temelinde oluşan bir dizi eylem ve aktivitedir. İçkontrol, kuruluş içinde ayrı bir sistem olmaktan çok, yönetimin faaliyetlerini düzenlemede ve yönlendirmede yararlandığı sistemlerin ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilmelidir." Devamı var bunun.

Peki, içdenetim nedir; içdenetim, içkontrolden farklı bir olaydır. İçdenetimin tanımını vereyim. Dünyada İçdenetçiler Enstitüsü vardır; onun verdiği tanım aynen okuyorum: "İçdenetim, kurumun her türlü etkinliğini denetlemek, geliştirmek, iyileştirmek ve kuruma değer katmak amacıyla, bağımsız ve tarafsız bir şekilde güvence ve danışmanlık hizmeti vermektir. İçdenetçiler, risk yönetimi, iç-kontrol ve yönetim süreçlerinin etkinliği ve verimliliğinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için sistematik yaklaşımlar geliştirerek kurumun hedeflerinin gerçekleştirilmesine yardımcı olurlar."

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Güzel... Çok güzel işte...

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) - Ama, sizin tasarınız böyle değil. Sayın Kapusuz, keşke böyle olsa.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - İşte denetçilerin görevlerini sayıyorsunuz. Biz de katılıyoruz, doğru bir şey diyoruz.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) - Tabii, elbette, böyle düzenlense ne kadar güzel; ama, maalesef, sizin getirdiğiniz, içkontrol.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - İçdenetim.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) - İçdenetim değil. Adı içdenetim; fakat, uluslararası standartta iç kontrol. İçdenetim daha farklı bir olay.

Keşke böyle olabilse, yeniden düzenlenebilse; göreceksiniz, bu tasarı daha güzel olacak, daha verimli olacak ve uygulamada daha erken sonuç alabileceğimiz mekanizmaları kendi içinde taşımış olacak. Bu haliyle çıkacak, göreceksiniz, tıpkı Bilgi Edinme Yasasında olduğu gibi yurttaşın bilgi edinme kuralları, yine her zamanki gibi devam etmiş olacak.

Teşekkür ediyorum değerli milletvekili arkadaşlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN -Teşekkür ediyorum Sayın Kılıçdaroğlu.

Madde üzerinde, şahsı adına söz isteyen Tekirdağ Milletvekili Erdoğan Kaplan; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ERDOĞAN KAPLAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan tasarının 42 nci maddesi üzerinde, şahsım adına, söz almış bulunuyorum; Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Kamu denetçiliği kurumu ya da dünyada kullanılan adıyla ombudsmanlık, her şeyden önce idarenin daha iyi denetlenmesi amacıyla oluşturulan bir organdır. Kamu gücüyle donatılmış devlet kurumlarının hukuka uygun davranıp davranmadıklarını, temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alındığı rejimlerde idarenin bu hak ve özgürlükleri zedeleyici kararlar alıp almadıklarını kontrol eden mekanizmalardan biri de kamu denetçiliği kurumudur.

Yurttaşların kendi aralarında ve devletle olan uyumsuzluklarının genel olarak çözüldüğü yer, idarî ve adlî yargıdaki mahkemelerdir; ancak, ülkemizde yargı süreçlerinin uzun zaman alması, yargı harçlarının yüksek olması, uyumsuzlukların çözümüne yönelik farklı arayışları gündeme getirmektedir. Bu madde gerekçesinde belirtildiği gibi, idarî yargının yükünü hafifletmek amacıyla 81 ilde mahallî idareler halk denetçiliği kurulması öngörülmektedir. Bu maddeyle, bağımsız bir halk denetçiliği sistemi kurulmamaktadır.

Halk denetçiliği sisteminin üç temel özelliği vardır; bunlardan birincisi, idarenin işlem, eylem ve davranışlarının denetlenmesi; ikincisi, yürütmeden ve idareden bağımsız olması ve üçüncüsü, mahkemeler gibi bağlayıcı kararlar alamıyor olmasıdır. Bu temel ilkelerden yola çıkarak, bu maddede öngörülen halk denetçiliği kurumunun yürütme ve idareden bağımsız olmadığı açıktır.

Siyasal süreçler sonucunda oluşmuş, ama, merkezî idarenin ildeki temsilcisi olan valinin ağır vesayeti altında bulunan il genel meclisi tarafından seçilmesi, mahallî idareler halk denetçisinin bağımsızlığını gölgelemektedir. Halk denetçisinin büro ve personelinin il özel idaresinin sağlayacak olması, yapılacak olan denetimin bağımsızlığını tartışma konusu yapacaktır. Ayrıca, görev süresinin bir dönem olması ve kendisini seçen meclislerin görev sürelerinden daha fazla olması, bağımsız kararlar almasını sağlayacaktır. Maddede geçen beş yıllık süre değiştirilmelidir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; idarenin etkili bir şekilde denetlenmesi, halkın yönetime katılım mekanizmalarından biri olarak gösterilen kamu denetçiliği kurumu, demokrasiyi özümsemiş, sivil toplum örgütlerinin etkin olduğu ve halkın bu örgütler aracılığıyla aktif bir şekilde yönetime katıldığı ülkelerde, tarafsızlık, objektiflik ve kamuya hizmet ilkeleri ışığında hizmet vermektedir. Bu ilkelerin, bu maddeyle oluşturulmaya çalışılan kamu denetçiliği kurumunun çalışmasında önplana alınması gerekmektedir. Ancak, bağlayıcılığı Anayasada belirtilmiş olan yargı kararlarını tartışan, kimi durumlarda kendisini yargı yerine koyarak yargılama yapan, yargının vermiş olduğu bazı kararları uygulamama eğiliminde olan hükümetin ve onun sevk ve idaresindeki kamu kurumlarının, hiçbir yaptırımı olmayan kamu denetçisi tarafından verilecek olan kararlara uymasını beklemek hayalî bir yaklaşım olacaktır.

Bu madde, yurttaşların, kamu hizmetlerinden eşit bir şekilde, haksızlığa uğramadan yararlanabilmelerini güvence altına alacak bir denetim mekanizması kurma hedefinden uzaktır.

İl özel idarelerinde, belediyelerde, yine seçimle işbaşına gelen yetkililerin bulunduğu kurumlarda, mahallî idareler halk denetçisi aracılığıyla denetim öngören hükümetin, kendisinin denetlenmesi için gerekli olan milletvekili dokunulmazlığının sınırlandırılması konusunda bir adım atmaması, derin bir çelişkidir.

Yine, aynı şekilde, kanunların Anayasaya uygunluk denetimini yapan Anayasa Mahkemesinin yapısını değiştirerek, sayısal çoğunlukla çıkardığı kanunları, bağımsız yargı denetimi dışında tutmaya çalışan hükümetin, denetim konusunda ülkemizi kaosa sürükleyecek bu tasarıyla yeni bir denetçilik sistemi kurmaya çalışması düşündürücüdür.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yerel düzeyde öngörülen, yani, 81 ilde kurulacak olan halk denetçisi kurumu, birçok devlette, merkezde de bulunmaktadır. Bu durum, uygulamada alınacak ay-

rı ayrı kararlar nedeniyle birçok tartışmayı beraberinde getirecektir. Bu tartışmaları ortadan kaldırmak ve idarenin bütünlüğü ilkesini sağlayabilmek için, merkezi ve yereli kapsayacak şekilde oluşturulması gerekmektedir.

Yine, tasarıyla, idarî yargıya başvurunun önü kapatılmamaktadır; ancak, kamu denetçisinin hukuka aykırı diye nitelendirdiği bir idarî işlemi, idarî yargının hukuka uygun bulması gibi durumlar, yargıya olan güvenin azalmasına yol açacaktır.

Bu madde de, tasarının birçok maddesi gibi Anayasaya aykırıdır. Anayasanın 9 uncu maddesinde "yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır" denilmektedir. Mahallî idareler halk denetçisinin, hukuka uygunluk denetimi de yapacağının hükme bağlanması, Anayasanın bu maddesinde bağımsız mahkemelere verilen yargı yetkisi tekelinin fiilen ortadan kalkmasına neden olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kaplan.

ERDOĞAN KAPLAN (Devamla) - Köklü ve güçlü bir idarî yargı geleneğine sahip olan bir ülke olarak, halk denetçisinin vereceği tavsiye kararlarının idarî yargı kararlarıyla çelişmesi, bu geleneğe ve güce zarar verecektir.

Bu madde, AKP'nin kendi milletvekili ve Başbakan Yardımcısı tarafından açıkça ifade edilen "yargıya güvenmiyoruz" görüşüne hizmet edecek, yargıyı daha da tartışılır hale getirecektir.

Bu madde, hem uluslararası kabul görmüş kamu denetçiliği sistemini kurmaktan uzaktır hem de ülkemizin idarî yargı sistemini altüst edecektir.

Güvenoyu gibi, geri çağırma gibi, önemli konuları halkoyuna sunma gibi çağdaş halk denetimleri sistemini kuramayan bir tasarının, halk denetçiliği kurumunun oluşturulması için riskli düzenlemeler içermesi, hükümetin denetime verdiği önemi göstermektedir.

Yüce Meclisi saygıyla selamlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kaplan.

Madde üzerinde, soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Soru sorma süresi 5 dakikadır.

Buyurun Sayın Karademir.

ERDAL KARADEMİR (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, tasarının "Mahallî idareler halk denetçisi" başlıklı 42 nci maddesinde "Her ilde, mahallî idareler ve bunlara bağlı kuruluşlar ile bu idareler tarafından kurulan birlik ve işletmelerin, kurumdışı gerçek ve tüzelkişilerle ilgili işlem ve eylemlerinden kaynaklanan anlaşmazlıkların çözümüne yardımcı olmak üzere bir halk denetçisi seçilir" denilmektedir.

Bu bağlamda, halk denetçileri, idarenin işlem ve eylemlerinin hukuka aykırılığını mı, yoksa idarenin kötü işleyişini mi değerlendireceklerdir?

Tasarıdaki "halk denetçisi, görevinin devamı süresince, herhangi bir kamu kuruluşunda veya özel kuruluşta ücretli bir işte çalışamaz" hükmüyle, halk denetçilerinin özel kuruluşlardan da seçilebileceği anlamı çıkmakta mıdır?

Halk denetçisinin, görevi süresince, kamuda veya özel sektörde herhangi bir işte çalışamayacağı hükmüyle, ücretli bir işte çalışamayacağı anlamı çıkmakta mıdır? Bu hükümle, halk denetçisi ticaret yapabilecek midir; bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yine tasarıda, mahallî idareler halk denetçisi, her ne kadar, ombudsmanlığa benzetilmek istense de, yetki, görev ve siyasî bağımsızlık bakımından daha çok yerel yönetimlerin bir memurunu andırmaktadır. Bu anlamda, İsveç veya pek çok gelişmiş ülkede başarıyla uygulandığı gibi, halk

denetçiliği, yani, ombudsmanlık kurumunun parlamentolar tarafından kurulması, yargı, yürütme ve yasamadaki olumsuzlukların giderilmesi neden amaçlanmamıştır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Karademir.

Buyurun Sayın Sıvacıoğlu.

MUSA SIVACIOĞLU (Kastamonu) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle, bir şeyi düzeltmek istiyorum; dikkatlerin dağıldığı şu anda, dikkatlerden kaçtı diye düşünüyorum. Siz de çok dikkatlisiniz; ama, Sayın Algan Hacaloğlu, konuşması sırasında "batıl zihniyet, bağnaz düşünce" şeklinde, Grubumuza da yönelik birtakım ifadeler kullandılar. Onların düzeltilmesini talep ediyor, sorumu hemen Sayın Bakana sormak istiyorum.

Kısaca söylüyorum: 42 nci maddede "her ilde bir halk denetçisi seçilir" şeklinde bir ifade var. İstanbul, Ankara gibi çok yoğun nüfusu olan yerlerde bir halk denetçisinin olması, amacımızı ne derece gerçekleştirir? İzahta bulunurlarsa, sevinirim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Sıvacıoğlu.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Biraz önce arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi, halk denetçisi kavramı, özellikle İskandinav ülkelerinde başarıyla uygulanan ombudsmanlık müessesesinin -çok dar bir çerçevede de olsa- Türkiye'ye taşınmasından ibarettir.

Geçtiğimiz yasama döneminde, Adalet Bakanlığınca hazırlanan böyle bir kanun tasarısı Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmiş; ancak, Adalet Komisyonunda görüşülemeyerek kadük olmuştu. Şimdi, biz, daha geniş çerçeveli bir halk denetçiliği tatbikatına geçmeden önce, bunu daha dar bir ölçekte uygulayalım, neticelerini bir görelim, eğer gerçekten olumlu sonuçlar veriyorsa böyle bir müessese, bundan sonra, bunu genişletmek ve yaygınlaştırmak gibi bir adımı atalım düşüncesiyle, mahallî idarenin eylem ve işlemlerinden şikâyetçi olan kişiler ile mahallî idareler arasındaki bu anlaşmazlıkları çözmede yardımcı olmak üzere düşündük. Bu, yargının işine müdahale falan değildir. Kimse buraya başvurmak zorunda falan da değildir, isterse yargıya gider; ama, yargıya gitmeden önce, kısa sürede, bir mahallî idare ile vatandaş arasındaki bir sorunu çözmek için böyle bir mekanizma geliştiriliyor. Biz arzu ve temenni ediyoruz ki, bu getirdiğimiz müessese çalışsın, yararlı olsun, faydalı sonuçlar versin ve Türkiye'de ihtilafları çok kısa sürede çözmek gibi bir mekanizmayı Türkiye'ye taşıyalım. Kaldı ki, tahkim sistemi, zaten, bizim hukukumuzda var; yani, bir hakeme gitme müessesesi var, bu, onun belki farklı bir versiyonudur. O bakımdan, ben, Türkiye için getirilmiş bir yenilik olduğunu, bir adım olduğunu düşünüyorum. O bakımdan, arkadaşlarımızın eleştirilerini "bu eksiktir, daha genişini tutalım" şeklinde değerlendiriyorum; yani, muhalefet partisinden arkadaşlarımız da bunu değerlendirirken ombudsmanlık ve halk denetçiliği müessesesine karşı çıkmadılar, destek verdiler "bunu daha da geliştirelim" dediler. Şu adımı bir atalım, tatbikatını görelim, daha genişini inşallah hep birlikte yaparız.

Sayın Başkan, teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Madde üzerinde 3 adet önerge vardır. Önergeleri önce geliş sıralarına göre okutacağım; sonra, aykırılıklarına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 42 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki "veya bu alanlarda lisansüstü derecesi olan" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Salih Kapusuz

Haluk İpek

Hanefi Mahçiçek

Ankara

Ankara

Kahramanmaraş

Özkan Öksüz

Alim Tunç

Mustafa Tuna

Konya

Uşak

Ankara

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 42 nci maddesinin ikinci fıkrasında "salt" kelimesinden sonra gelen "çoğunlukla seçim sonuçlandırılır" ibaresinin çıkarılarak yerine "çoğunluk aranır. Bu turda salt çoğunluk sağlanamadığı takdirde, üçüncü turda en çok oy alan iki aday arasında dördüncü tur oylama yapılır ve dördüncü turda en çok oy almış bulunan aday seçilir" cümlesinin eklenmesi arz ve teklif olunur.

Eyüp Fatsa

Hacı Biner

Ali Osman Sali

Ordu

Van

Balıkesir

Nur Doğan Topaloğlu

Hüsnü Ordu

Ankara

Kütahya

BAŞKAN - En aykırı ve son önergeyi okutup işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarının "Mahalli idareler halk denetçisi" başlıklı 42 nci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Topuz

Mehmet Kartal

Ali Rıza Gülçiçek

İstanbul

Van

İstanbul

Muzaffer Kurtulmuşoğlu

Enis Tütüncü

Ankara

Tekirdağ

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

42 nci madde kapsamı gereken konuları kapsamadığı için özensiz olarak hazırlanmış bir düzenleme niteliğindedir. Getirilen uygulama yönetsel işleyiş açısından yeni bir uygulama olmasına karşın, her il için seçilecek halk denetçilerinin alacağı kararların uygulamada ortaya çıkaracağı farklılıkları giderici geniş kapsamlı bir düzenleme yapılmamıştır. Kapsamlı düzenleme yapılamaması her ilde farklı bir uygulama ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle, 349 sıra sayılı kanun tasarısının 42 nci maddesinin, sivil toplum kuruluşlarının da katılımını sağlamak amacıyla, yeniden düzenlenmek üzere tasarı metninden çıkarılması doğru olacaktır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 42 nci maddesinin ikinci fıkrasında "salt" kelimesinden sonra gelen "çoğunlukla seçim sonuçlandırılır" ibaresinin çıkarılarak yerine "çoğunluk aranır. Bu turda salt çoğunluk sağlanamadığı takdirde, üçüncü turda en çok oy alan iki aday arasında dördüncü tur oylama yapılır ve dördüncü turda en çok oy almış bulunan aday seçilir" cümlesinin eklenmesi arz ve teklif olunur.

Eyüp Fatsa (Ordu) ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Katılıyoruz efendim.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Gerekçeyi okutun efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bu ilave cümleyle seçimin sonuçlandırılmasına imkân getirileceği gerekçesiyle öneride bulunulmuştur.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 42 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki "veya bu alanlarda lisansüstü derecesi olan" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Salih Kapusuz (Ankara) ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz efendim.

BAŞKAN -Hükümet katılıyor mu?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Katılıyoruz efendim.

SALİH KAPUSUZ (Ankara)-Gerekçeyi okutun efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 42 nci maddesinde Anayasa Komisyonunda verilen önergeyle yapılan değişiklik sebebiyle gerek kalmayan bu ibarenin de metinden çıkarılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi kabul edilen önergeler doğrultusunda oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

43 üncü maddeyi okutuyorum :

DÖRDÜNCÜ KISIM
Çeşitli ve Geçici Hükümler
BİRİNCİ BÖLÜM
Çeşitli Hükümler

Yöneticilerin sorumlulukları

MADDE 43. - Bu Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşların her kademedeki yöneticileri, görevlerini mevzuata, stratejik plân ve programlara, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak yürütmekten üst kademelere karşı sorumludur.

BAŞKAN-Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz isteyen Muğla Milletvekili Cumhur Yaka.

Buyurun Sayın Yaka.

CHP GRUBU ADINA ALİ CUMHUR YAKA (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 43 üncü maddesiyle ilgili Grubum adına söz almış bulunuyorum; Yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu yasa tasarısı tartışmaya açılalıdan bu yana, tüm sivil toplum örgütleri tarafından, muhalefet partileri tarafından ve Mecliste bulunmayan siyasi partiler tarafından sürekli eleştirildi. Bugüne kadar da, bu yasa tasarısıyla ilgili hiçbir mutabakat sağlanmadan, aşağı yukarı beş altı gündür geceli gündüzlü bu yasa tasarısını burada tartışmaya devam ediyoruz. Bazı arkadaşlarımız, özellikle AKP'li milletvekili arkadaşlarımız, bugünkü kamu yönetiminden şikâyetçi olduklarını; ama, Cumhuriyet Halk Partisinin, kamu yönetiminin bu hantal yapısını devam ettirmek istediğini bu kürsüden sürekli vurguladılar.

Değerli arkadaşlarım, bu yapının değişmesi gerektiğini belki de ilk defa Cumhuriyet Halk Partisi dile getirmiş ve bu konuda raporlar hazırlamıştır. Hatta bu raporların bir bölümü AKP'li sözcü arkadaşlarımız tarafından bu kürsüden okunmuştur. Biz de kamu yönetiminin reformuna inanıyoruz, mutlaka değişmesi gerektiğine de inanıyoruz, bundan hiç kimsenin kuşkusu olmasın; ancak, biraz önce söylediğim gibi, tüm ülkeyi ilgilendiren, Türkiye'deki kamu yönetimini temelden değiştiren bu yasa tasarısının toplum katmanları tarafından bir mutabakatla çıkarılmaması ülkede büyük huzursuzluk yaratmaktadır. Bu nedenle, buraya çıkan Cumhuriyet Halk Partili tüm milletvekili arkadaşlarım da, bu konuda şimdiye kadar AKP Grubunu ya da hükümeti uyarmaya devam etmektedirler, ben de bu konuda, tekrar, bu yasa tasarısının çok önemli olduğunu, ülkemizde mutabakatın sağlanarak çıkması gerektiğine inanıyorum.

Biz, bu yasa tasarısının bazı maddelerine de eksikleriyle fazlasıyla katılıyoruz; ama, şimdi, yasa tasarısının 43 üncü maddesine bir bakalım. Burada, performans -zaten bu tasarıda çok sık geçen bir kelime- nedir; amaçlı ve planlı bir etkinlik sonunda ürünün geriye dönük değerlendirilmesidir. Çok çeşitli bileşenleri vardır ve yalnızca ekonomik yönü yoktur. Denetçilerin ortadan kaldırılıp, denetlemenin bu tasarıyla sadece Sayıştaya verildiğini düşünersek, eğitim, sağlık gibi sosyal alanlardaki değerlendirmenin nasıl yapılacağı ve burada performansın nasıl ölçüleceği, bizlerde özellikle kuşku yaratmaktadır, bu konuda kuşkuluyuz. Örneğin, eğitimde performans, öyle bir günde, iki günde, bir yılda değerlendirilecek bir konu değildir. Bir öğretmenin performansı bir öğrenciyi yetiştirmesidir ve bu, genellikle -kendi mesleğim olduğu için söylüyorum- çok kısa dönemde de değerlendirilecek bir konu değildir.

Bunun dışında, performans ölçütleri nelerdir; gelir dağılımının, bölgeler arasında uçurumlar yarattığı, Türkiye'nin doğusu ile batısı arasındaki gelir dağılımında çok büyük uçurumların bulunduğu bir yerde, çalışanların işyerlerine bakarak, işyerlerinin donanımına bakarak performansın ölçülmesi gerektiğine inanıyorum. Çünkü, bir işyerindeki donanım, orada çalışan kişinin performansını çok yakından etkileyecektir. Bu konuda da performans değerlendirmesini, tasarının her tarafında geçen, ama, nasıl yapılacağı belli olmayan, biraz önce de arkadaşlarımızın söylediği gibi, muallakta kalan bir terim olarak görüyorum.

Aynı maddede "çalışanlar, sıralı amirlerine karşı sorumludur" deniliyor. Kamu hizmeti yapanlar, bana göre, önce halkına karşı sorumludur. Maddede belirtildiği gibi, sıralı amirlerine karşı sorumlu olan kamu çalışanı, halkın çıkarından çok, amirinin isteklerini yerine getirecektir. Bunun sonucunda da, düşündüklerini söyleyemeyen, uygulayamayan kapıkulu, itaat sahibi bir memur yaratılmak isteniyor. Başbakan "artık, salla başı, al maaşı dönemi geçti" demektedir. Evet, bu maddeyle memurun başı yerden hiç kalkmayacaktır. Çünkü, Türkiye'de amirlerin nasıl atandığını, performansın neye göre hesaplandığını, hem bizler biliyoruz hem bu toplum biliyor. 58 ve 59 uncu hükümetler döneminde Millî Eğitimde çalışan 3 100'ün üzerinde yönetici görevinden alınmıştır. Bu konuyu bu kürsüden hep birlikte defalarca da tartıştık. Acaba, bu görevden alınan arkadaşlarımızın performansı neye göre ölçülmüştür; bu arkadaşlarımız, görevlerinden hangi sebeplerle, hangi performans düşüklüğüyle alınmışlardır?

Bütün milletvekili arkadaşlarımızın odasına sivil toplum örgütlerinden bu yasa tasarısıyla ilgili olarak onlarca kitap, bildiri ve yazı geldi. Bu gelen yazıların hiçbirinde bu tasarını destekleyen bir ibare kesinlikle yoktu. Bu nedenle, sivil toplum örgütlerinin halkın temsilcileri olduğu savından yola çıkarsak, bu örgütlerin dediklerine de kulak asmamız gerekir. Biraz önce de söylediğim gibi, bu konu üzerinde mutabakatın sağlanmasına çok önem verdiğimi tekrar belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, muhalefetin şöyle bir şanssızlığı vardır: Yasa tasarıları görüşülürken biz eleştirilerimizi yaparız; ama, bu, iktidar tarafından dinlenir, kale alınır veya alınmaz, bu yasalar çıkar. Muhalefetin dediklerinin anında çıkması söz konusu değildir. Muhalefetin haklılığı, genellikle, daha sonraları, bizim, 1999 seçimlerine girerken genel başkanımızın söylediği gibi, bir müddet sonra ortaya çıkıyor. Eleştirilerinizde halk ya da kuruluşlar tarafından haklı bulunsanız dahi, haklılığınız ilk anlarda ortaya çıkmıyor. Mesela, burada, yasama yılı başladığından beri, bazı konularda eleştiri getiriyoruz. En önemli eleştirilerimiz de özelleştirme konusundaydı. Bugüne kadar, 58 ve 59 uncu hükümetler döneminde yapılan özelleştirmeleri, biraz önce bazı arkadaşlarımız burada eleştirdiler; hepsini söylemeye gereke yok; ama, orada da şunu görüyoruz: Bu özelleştirmelerin hiçbirisiyle, şu andaki ekonomiye bir kuruluşluk katkı yapılmamıştır. Sadece, özelleştirilen tüm kamu malları başkalarına peşkeş çekilmiştir. Bu da bizim eleştirilerimizden biriydi. Ancak, aradan bir müddet geçtikten sonra bu eleştirilerin haklılığı ortaya çıktı.

Değerli arkadaşlarım, bu yasa, bize göre, halkı bazı şeylere zorlayacaktır. Nedir bunlar; sosyal devlet mi, düzenleyici devlet mi çelişkisi ortaya çıkıyor. Düzenleyici devletin, devletin verdiği hizmetleri özelleştirmek anlamına geldiğini hepiniz biliyorsunuz. Ayrıca, üniter devlet mi federal devlet mi, bağımsız Türkiye mi, yoksa yarı bağımsız Türkiye mi; hatta, memuru, çiftçisi, emeklisi, zengini, yoksulu bu kararı vermek zorunda kalacak yakında Türkiye'de ve biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu kararı verdik, biz, bu tasarıya karşı çıkıyoruz ve 43 üncü maddenin de, memuru kapıkulu yapma anlamında bir madde olduğunu söylüyor, tüm Meclise saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Yaka.

Madde üzerinde, şahsı adına, Ankara Milletvekili Sayın İsmail Değerli; buyurun.

İSMAİL DEĞERLİ (Ankara) - Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; 349 sıra sayılı kanun tasarısının 43 üncü maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlar, bu tasarımı bir bütün olarak ele alıp, detaylı olarak incelediğin zaman, gerçekten, tasarının ne demek istediğini, ne yapmak istediğini anlıyorsun. Şimdi, bu tasarımı bir bütün olarak şöyle bir incelersek, ulusal bütünlük ve sosyal devlet ilkesi kırılıyor, iç-dış şirketlere -çıkar sağlama yönünde- büyük avantajlar sağlıyor, sosyal devlet değil tüccar devlet hâkimiyeti ortaya çıkıyor; yurttaş, müşteri; ülke, pazar oluyor; kamu, tüccar gibi davranıyor, kaynak israfına sebep oluyor, eşitsizlik artırılıyor, iş güvencesi yok ediliyor; ulusal zenginliklerimiz, gerçekten, ona buna peşkeş çekilecek bir duruma getiriliyor; dinsel, etnik, yörecilik, hemşericilikle ayrılmaya, ulusal birliği yok etmeye sebep oluyor. Hazırlanan yasa tasarısı, millete değil, özellikle belirli çıkar gruplarına ve sermayeye hizmet ediyor.

Baktığınız zaman, her yerde "denetim, şeffaflık, açıklık" kelimeleri var. Allahaşkına, biz, dünya kadar soru soruyoruz, soru önergeleri veriyoruz. Biraz da, şu Ankara Belediye Başkanınıza söyleseniz de, birazcık şeffaf olsa, açık olsa; gerçekten, böyle şeffaflık, açıklık; ortaya çıksa da, soru önergelerimize bir cevap verse, acaba nasıl olacak; bu şeffaflık nasıl bir şey?! Bu açıklık nasıl bir şey?!

Değerli arkadaşlar, burada, bu yasayla, valilere, il genel meclisi üyelerine, gerçekten, aşırı bir şekilde yetki veriliyor. Bu yetkiyi nasıl denetleyeceksiniz? Bu yetkiyi nasıl kontrol edeceksiniz? Bu kadar yetkiyle, bu il genel meclisi üyelerini, bu valileri, nasıl denetleyeceksiniz?! Eski yasayla bile yaptıkları ihaleleri görüyorsunuz; en ufak bir depremde, en ufak bir hadisede, ihale edilen bu kurumlar yerle bir oluyor. Siz, şimdi, bir de denetim mekanizmalarını ortadan kaldırıyorsunuz.

Bankaları bir görün; Yüksek Denetleme Kurulu inceliyor, yeminli murakıplar inceliyor, teftiş kurulları inceliyor; bir bakıyorsunuz ki, milyarlarca dolar gitmiş.

Şimdi, siz, bunların tamamını kaldırıyorsunuz. Daha önce, mahallî idarelerde ve yerel yönetimlerde yapılan ihalelerde, alabildiğine yolsuzluk var, alabildiğine hırsızlık var. Peki, bütün bu denetim mekanizmalarını da kaldırıyorsunuz; bunları nasıl denetleyeceksiniz? Bunları kim denetleyecek; dolayısıyla, bunlardan kim hesap soracaktır? Şimdi, burada, olduğu gibi bu denetimler kalıyor, bu kişilere de sınırsız yetki veriyorsunuz. Türkiye çapında il genel meclisi üyeliğine aday olanların tahsil durumlarına bir alın bakın şöyle; bunlara, bu yetkiyi verdiğiniz zaman, nasıl baş edeceksiniz? Bence, yetkiler sınırlandırılmalıdır; fazla yetki verilmesi, demokrasiye de uygun değildir. Bence, bunların iyi denetlenmesi, sınırlandırılması, yetkilerin kontrol edilmesi lazım. Denetim mekanizması yok, kontrol edecek kimse yok. İçdenetimi sağlayacaksınız; bu içdenetim de ilgili kişinin yetkisinde olacak; bir Sayıştay kalacaktır. Acaba, Sayıştay, bu kadar denetim mekanizması olan ülkede, bütün belediyeleri, bütün devlet dairelerini kontrol edebiliyor mu? Acaba, bunların elinde, gerçekten, sihirli değnek mi var? Bu kadar yetkiyle donatılan il özel idareleriyle nasıl baş edeceksiniz?! Bunun acısını, gerçekten, ilerideki uygulamalarda hepimiz göreceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL DEĞERLİ (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

Bence, bu tasarı iyi irdelenmemiş, bu tasarımı Türk toplumu iyi değerlendirememiş, bu tasarıyla ilgili olarak, gerçekten, sendikalar, kamu kuruluşlarının bağımsız organları, bununla ilgili gerekli çalışmayı yapmamıştır; o nedenle, doğru bir tasarı değildir, uygun bir tasarı değildir. İleride göreceksiniz, bu yasa, yine, değişecektir.

Bu duyularımınla, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Değerli.

Madde üzerinde soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Soru sorma süresi 5 dakikadır.

Buyurun Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Başkanım, aracılığınızla, Sayın Bakana, belki, yine, aynı tarzda, bir haftadan bu yana cevap alamadığım konuları sormaya devam edeceğim; çünkü, burada, kökü dışarıda kavram ve kelimeleri görünce, gerçekten, toplumun bu kavram ve kelimeleri iyi anlamasına büyük ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Daha evvel de söyledim, maddenin gerekçesine bakıldığı zaman, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygunluğun da arandığı bir denetim anlayışı getirildiği belirtiliyor ve "kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlar sıralı amirlerine karşı maddede belirtilen kriterlere uygun davranıp davranmadıklarından da sorumlu tutulacaktır" deniliyor. Maddeye baktığımızda da "yöneticiler(...) hizmet kalite standartlarına uygun olarak yürütmekten üst kademelere karşı sorumludur" denilirken, burada, açıkça yargıdan kaçışın izleri görüldü.

Bilindiği gibi, 3 Kasım seçimlerinden önce, AKP olarak verdiğiniz, Sayın Başbakanın Başbakan olmadan önce ulusal televizyonlardan halka verdiği dokunulmazlıkların kaldırılması sözü sürüncemede bırakıldı. O konuda, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, defalarca, dokunulmazlıkların kaldırılmasını, kürsü dokunulmazlığıyla sınırlandırılmasını gündeme getirdik; yolsuzlukların, hırsızlıkların, bankaların içinin boşaltılmasının engellenebilmesi için, en azından Mecliste böyle bir adımın atılmasının zorunlu olduğunu söyleyegeldik. Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, yolsuzlukların, hırsızlıkların engellenmesi için dokunulmazlıkların sınırlandırılmasını istiyoruz. Bu yasa tasarısında, bir taraftan bu tasarı görüşmelerinin başından bugüne kadar tartışılabilen müsteşar başta olmak üzere, en üst düzey yöneticilerin sorumlulukları zirha büründürülürken, dokunulmazlık zırhı verilirken, bu maddeyle de yönetici dokunulmazlığı pekiştiriliyor ve dokunulmaz bürokrat dönemine geçişin izleri görülüyor. Neden dokunulmazlıkların sınırlandırılması varken, dokunulmazlık zırhının bürokratlara kadar indirilmesini ihtiyaç olarak hissediyorsunuz?

İkinci sorum: Diğer taraftan, yine kamuoyunda herkes tarafından çok iyi biliniyor ki, bu dokunulmazlıklar kaldırılmadığı sürece ne yazarsanız yazın hiçbir şey değişmeyecek. Siyasetin, bürokratlar ve üst düzey yöneticiler arasında iyice yaygınlaştığı, yani, üst düzey yöneticilerin, hükümetle, siyasal partilerle gelip gidici olduğu bir ortamda, bu tasarıyla, bu bürokratları dokunulmazlık zırhına büründürerek -daha evvel çıkardığınız birtakım yasalarla, şimdi, bazı bakanları ve eski siyasetçileri Yüce Divana gönderiyoruz- siz, her zaman AKP, AKP'li yöneticiler hakkında dokunulmazlık devam edecek diye mi düşünüyorsunuz?! Sizin için gelecekte pişmanlık yasası çıkarılmayacağını hiç aklınıza getirmiyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

Buyurun Sayın Karademir.

ERDAL KARADEMİR (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bu tasarıya göre, içdenetim, kamu kurum ve kuruluşlarının kendi yöneticileri veya ilgili kurumun üst yöneticilerinin görevlendireceği içdenetim elemanları tarafından yapılacaktır. Tasarıdan, Yüksek Denetleme Kurulu ve bakanlıklardaki teftiş kurulları çıkarılmıştır; bunun yerine, idarenin içdenetimleri kendilerine bırakılmıştır. Tasarıdaki bu düzenlemeyle, aslında, denetim ve teftişin ciddi bir şekilde yapılamayacağı anlamı çıkmakta mıdır? Çünkü, burada esas olan, denetim ve teftişin bağımsız ve tarafsız kurullar ve kişilerce yapılması olduğuna göre, bu düzenlemeyle, denetleme ve teftiş kurullarından vazgeçildiğini söylemek yanlış mı olacaktır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Karademir.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Çetin, üstünde görüşmekte olduğumuz 43 üncü maddedeki "her kademedeki yöneticileri, görevlerini mevzuata, stratejik plan ve programlara, performans ölçütlerine ve hizmet, kalite ve standartlarına uygun olarak yürütmekten üst kademelere karşı sorumludur" cümlesinden hareketle, bizim, kamu görevlilerine dokunulmazlık zırhı büründürdüğümüzü ve böylece yargılanmaktan onları kaçırdığımızı iddia etti.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; şimdi, 43 üncü madde önünüzde; ben, şimdi hâlâ yürürlükte bulunan 3046 sayılı Kanunun 34 üncü maddesini, yöneticilerin sorumluluklarını okuyorum; takip edin, noktası, virgülüne kadar aynı olduğunu göreceksiniz. 1984 yılından beri, şu anda getirdiğimiz buradaki madde, bu haliyle, yani "üst kademelere karşı sorumludurlar" şeklindeki bu ifade aynen var iken, kamu görevlileri dokunulmazlık zırhına bürünmemişlerken, idarî yargıdan kaçırılmamışlar, şimdi nasıl oluyor bu?! Tabii, bunu takdirlerinize bırakıyorum. Hiç böyle bir şey yoktur; böyle bir düzenleme hâlâ yürürlükte; ne yeni bir dokunulmazlık getirilmiştir, ne onlar yargıdan kaçırılmıştır; mevcut kanundaki bir madde aynen buraya taşınmıştır, konu bundan ibarettir.

Ayrıca, Sayın Karademir'in sorusuna, daha önce, denetimle ilgili maddelerde çok teferruatlı şekilde cevap vermiştim; değerli arkadaşımızın, o bilgilerle iktifa etmesini arz ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Madde üzerinde 1 önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Yöneticilerin sorumlulukları" başlıklı 43 üncü maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Topuz

Osman Kaptan

İsmail Değerli

İstanbul

Antalya

Ankara

Ali Dinçer

Erdal Karademir

İzzet Çetin

Bursa

İzmir

Kocaeli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Topuz, konuşacak mısınız, gerekçeyi mi okutalım?

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Gerekçeyi okutunuz.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

43 üncü maddede, her kademedeki yöneticilerin görevlerini stratejik plana uygun olarak yürütmekten üst kademelere karşı sorumlu olduğu belirtilmiştir. Ancak, stratejik planın kalkınma planlarıyla ilişkisi düzenlenmemiştir. Madde bu haliyle kapsamı gereken düzenlemeleri kapsamadığı için özensiz hazırlanmış bir düzenleme niteliğindedir.

Belirtilen gerekçeler ve hazırlanmasında sivil toplum örgütlerinin de katılımını sağlamak üzere, 43 üncü maddenin yeniden düzenlenmek üzere tasarı metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

44 üncü maddeyi okutuyorum:

İdarî düzenleme yetkisi

MADDE 44.- Bakanlıklar ile kamu tüzel kişileri, önceden kanunla düzenlenmeyen konularda ve kanun hükümlerine aykırı şekilde idarî düzenleme yapamazlar.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz isteyen Tekirdağ Milletvekili Erdoğan Kaplan; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ERDOĞAN KAPLAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşmekte olunan tasarının 44 üncü maddesi üzerinde, Grubum adına söz almış bulunuyorum; Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

"İdarî düzenleme yetkisi" başlığını taşıyan bu maddede, bakanlıklar ile kamu tüzelkişilerinin, önceden kanunla düzenlenmeyen konularda ve kanun hükümlerine aykırı şekilde idarî düzenleme yapamayacaklarını hükme bağlamaktadır.

Bizim hukuk sistemimizde, normlar hiyerarşisinin en tepesinde Anayasa yer almaktadır. Anayasadan sonra kanunlar, kanun hükmünde kararnameler ve usulüne uygun bir şekilde iç-hukukumuza aktardığımız uluslararası sözleşmeler gelmektedir. Bunların yanı sıra, yürütme organı ve idare, değişik isimler altında düzenleme yapmaktadır. Uygulamada, tüzük, yönetmelik, kararname, talimat, yönerge, genelge, sirküler, karar, tebliğ gibi isimler altında idarî düzenlemeler, hukuk sistemimizde görülmektedir.

Normlar hiyerarşisinde alt sıralarda bulunan ve hiyerarşide kendisinden önce gelen Anayasa, kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin uygulanmasını göstermek ve bunlara aykırı olmamak kaydıyla idarî düzenlemeler yapılmaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; tasarının gerekçesinde, bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarında, kanun düzeyinin altındaki idarî düzenlemelerde âdeta bir enflasyon yaşandığı ve bu düzenlemelerin çoğu yayımlanmadığı için hizmet alanların bilgisi dahilinde olmayan idarî düzenlemelerle kamu hizmetlerinin yerine getirildiği belirtilmektedir.

Gerekçede "Anayasa Mahkemesi de, muhtelif kararlarında, yürütmenin düzenleme yetkisinin, sınırlı, tamamlayıcı ve bağımlı bir yetki olduğunu; bu nedenle, yasalarla düzenlenmemiş alanlarda yürütmenin genel nitelikte kural koyma yetkisinin bulunmadığını belirtmektedir." denilmektedir.

Yine, Danıştay 4. Dairesi, idarî düzenlemelerle ilgili vermiş olduğu bir kararda, idarî düzenlemelerin, yasa kurallarını kaldırma, değiştirme, daraltıp genişletme gibi, yasama organına, yani, Türkiye Büyük Millet Meclisine ilişkin görev ve yetkilerinin içinde bulunan hususların idare tarafından yapılamayacağını hükme bağlamaktadır. İdareye bu tür yetkiler verilmesinin, Anayasanın 6, 7 ve 8 inci maddelerine aykırılık oluşturduğu, bu kararda ileri sürülmektedir.

Anayasamızda egemenliği kullanma yetkisi, yasama, yürütme ve yargı organları arasında paylaştırılarak, devlet görev ve yetkilerinin güçler ayrılığı ilkesine göre yürütülmesi benimsenmiştir. Bununla birlikte, yasa koyucu, belirli konularda gerekli temel kuralları koyup, çerçeveyi çizer, uygun veya gerekli görürse, bu kuralların uygulanması yolunda belirlenmiş alanlar bırakır. Bu alanlarda, düzenleme yetkisine dayanarak, idare, bazı düzenlemeler yapabilir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hukuk devleti ilkesinin genel kuralları, normlar hiyerarşisine bağlı kalmaktadır. İdare, düzenleme yetkisini, hukuka aykırı bir şekilde kullanamaz. Bu kural, Anayasamızın "Tüzükler" başlıklı 115 inci maddesinde ve "Yönetmelikler" başlıklı 124 üncü maddesinde hükme bağlanmıştır. İdareye tüzük ve yönetmelikler konusunda yetki veren bu maddeler, aynı zamanda, idarenin, hukuk kuralları içinde düzenleme yapmasını emretmektedir.

Diğer düzenleyici işlem ve kararlar için, Anayasada böylesine açık ve net bir tanımlama bulunmazken, idarenin düzenleyici işlemlerinin hukuka aykırı olamayacağı, hukukun temel kuralıdır. Reform olarak sunulan bu tasarıya bu genel kuralın konulması bir yenilik değildir, bir reform değildir. Zira, tüzük ve yönetmelikler için Anayasada belirtilen sınırlamaların diğer düzenleyici idari metinler için de geçerli olduğu Anayasa Mahkemesi ve Danıştay kararlarında mevcuttur.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hukuk devleti, her istediğini istediği şekilde yapamayan, yapmaktan da kaçınan, çekinen bir devlettir. Hükümetlerin bu konudaki özeni, kendi saygınlığının temel koşuludur. Bu hükümet, hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerinde saygınlığını yitirmiştir. Bu tasarı, Anayasaya aykırı olan maddelerle doludur. Anayasa Mahkemesi, kurulduğu günden bugüne, hiçbir yasama döneminde, bu dönemde olduğu kadar, çıkan yasalarla ilgili yürütmeyi durdurma ve iptal kararları vermemiştir ve hiçbir hükümet, bu hükümet kadar, yargı kararlarını tartışmamış, yargı kararlarına rağmen idari ve yasal düzenlemelerde ısrar etmemiştir.

Yine, hiçbir hükümet döneminde, bir düzenleyici işlem olan Bakanlar Kurulu kararı önce gizli olarak çıkarılıp, sonra bu kararın içeriği Amerikan gazetelerinde ortaya çıkınca açıklamak zorunda kalınmamıştır. Bu hükümet, ABD askerlerinin Türkiye üzerinden ABD'ye gitmeleri için çıkardığı Bakanlar Kurulu kararını gizlemiştir. Daha sonra, bu durum bir Amerikan gazetesinde yer alınca, hükümet, gizlilik kararını kaldırmış ve rotasyon için tezkereye gerek olmadığı görüşünde ısrar etmiştir. Oysa, Anayasanın 92 nci maddesi çok açıktır ve bu madde gereğince, yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunmasına izin verme yetkisi sadece ve sadece Türkiye Büyük Millet Meclisinindir.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elazığ) - Tezkereyi mi görüyorsunuz?!

ERDOĞAN KAPLAN (Devamla) - Yaptıklarınızı görüyorsunuz efendim.

Hükümet, bu konuda, Birleşmiş Milletlerin 1483 sayılı kararını dayanak olarak gösterirken, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının açık hükmünü görmezden gelmiştir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yargı kararlarını tartışmaya açan, yargı kararlarına uymayan bir hükümetin bu maddeyle hukuka uygun idari düzenlemeler yapacağını beklemek nafiledir. Ayrıca, bu madde, idarenin düzenleme yetkisini kanunda açıkça yetki verilen konularla sınırlamıştır.

Yönetmelik çıkarılması kanunda açıkça belirtilmedikçe, idare, yönetmelikle düzenleme yapamayacaktır. Anayasamıza göre, sayılı birkaç durum dışında, idarenin asli düzenleme yetkisi bulunmamaktadır; ancak, Anayasamızın 124 üncü maddesi, kanunla düzenlenmemiş alanlarda, idarenin yönetmelik çıkarma yetkisine sınırlama getirmemiştir. Kamu kurum ve kuruluşlarının kendi görev alanı içinde bulunmak, kanun ve tüzüklere aykırı olmamak kaydıyla, yönetmelik çıkarmaktadır. O nedenle, bu maddeyle getirilen, yönetmelik çıkarmak için kanunla yetki verilmesi kuralı, Anayasamızın 124 üncü maddesine aykırıdır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; reform olarak kamuoyuna sunulan bu tasarı, bir iyileşme, bir gelişme, bir ilerleme değil, kamu yönetimi sistemimizi kaosa sürükleyecek olan bir geriye gidiştir. Kamu hizmetlerinde nitelik ve nicelik olarak bir iyileşme sağlamayacak olan bu tasarı, kamu hizmetlerinin, yerleşmeyle birlikte özelleştirilmesinin önünü açacak bir düzenlemedir. Oysa, toplumun beklentisi, yoksulluğa, işsizliğe, yolsuzluğa, açlığa dur diyecek bir kamu yönetimi ve devlet örgütlenmesidir.

Anayasaya aykırılıkları içinde barındıran, kamu hizmetlerinde iyileşme sağlamayacak olan, toplumun günlük yaşamında karşılaştığı sorunları çözmekten uzak olan bu tasarı geri çekilmelidir.

Yönetim sistemimizi kökten değiştirmeyi hedefleyen bu tasarı için olmazsa olmaz koşul, toplumsal mutabakattır. Bu tasarı, toplumsal uzlaşmayı değil, toplumsal ayrışmayı temsil etmektedir.

Yüce Meclisi saygıyla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kaplan.

Madde üzerinde, şahsı adına söz isteyen, Adana Milletvekili Sayın Gaye Erbatur; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

N. GAYE ERBATUR (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 44 üncü maddesi üzerinde kişisel görüşlerimi bildirmek üzere söz almış bulunuyorum; Yüce Meclisi saygı ve sevgiyle selamlarım.

Madde üzerinde konuşmaya başlamadan önce, birkaç cümleyle, sizinle paylaşmak istediğim önemli bir konu var. Birkaç gün önce, 22 yaşında genç bir kadın, Güldünya, yine, töre cinayetine kurban oldu. 21 inci Yüzyıl Türkiye'sine yakışmayan bu çağdışı uygulamayla, çok sık yüz yüze gelir olduk. Duyduğum infiali ve üzüntüyü, bu kürsüden paylaşmak istedim. Töre cinayetlerinin ve her türlü şiddetin tarihe gömülmesi dileğiyle, Güldünya ve adını bilmediğimiz töre cinayeti kurbanlarına Allah rahmet eylesin diyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasanın 115 inci maddesinde tüzükler, 124 üncü maddesinde de yönetmeliklerle ilgili düzenleme hükümleri var. Bu hükümler, zaten, tüzüğün ve yönetmeliğin yasaya dayanmadan çıkarılamayacağını gösteriyor. Anayasanın 8 inci maddesindeki hüküm, yürütmenin asli bir düzenleme yetkisi olmayacağını ifade etmektedir. Anayasanın 7 nci maddesinde de, asli düzenleme yetkisinin yasama organına, yani Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu ifade edilmektedir.

Getirilen düzenleme, bu ilkelerin yasa düzeyinde ifade edilmiş biçimi olarak görülmektedir. Anayasa hükmünü tekrarlamak, yasa yapmak değildir; sadece, Anayasa hükümleri yasaya aktarılmış ve Anayasa çerçevesinde bir yasal düzenlemeye gidilmemiştir. Ayrıca idari düzenleme denilmiş ve idari düzenleme ifadesiyle hangi tür işlemlerin kastedildiği belirtilmemiştir. Halbuki, idare, çeşitli adlar altında düzenleyici işlem yapabilir. Bu maddede idari düzenlemeden, hangi tür düzenleyici idari işlemlerin kastedildiğinin belirtilmesi gerekirdi. Burada, bir belirsizlik yaratılmıştır. Bu belirsizlik, hukuk devleti ilkesine aykırıdır, idarenin kanuniliği ilkesine aykırıdır. Bütün bu aykırılıkların kökeninde de, görüşmeme, danışmama, toplumdan ve muhalefetten görüş almama anlayışı yatmaktadır.

Şunu ifade etmek isterim ki, yapılan, ülkenin ana çatısına müdahaledir ve en küçük bir yanlış veya boşluk, altından kalkılamayacak derecede büyük ve kalıcı sosyal ve yönetsel sorunlar yaratabilecek özelliktedir. Bu yüzden, bu tasarı, altyapısı iyi hazırlandıktan, ilgili birim ve kesimlerden görüş alındıktan sonra, gerçekten, kamu yönetimini düzeltmek amacıyla Meclisin önüne gelmeliydi. Kanımca, bu tasarı, kamu yönetimi reformundan ne Cumhuriyet Halk Partisinin ne de toplumun beklediklerini getirmektedir. Anayasaya pek çok aykırılıklar içermektedir. Ne katılımcı bir anlayışla hazırlanmıştır ne de hazırlanışına gereken önem gösterilmiştir. Böyle bir tasarıya olumlu oy vermem mümkün değildir. Kanaatimce, bu kanun tasarısı, cumhuriyeti, laikliği, sosyal devleti yıpratacak bir zemini hazırlamaktadır. AKP, bu tasarıyı bizim tüm uyarılarımıza karşın yasalaştırırsa, bunun vebalini taşıyacak ve tarih önünde sorumlu olacaktır.

Beni dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Erbatur.

Madde üzerinde soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Soru sorma süresi 5 dakikadır.

Buyurun Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Bakan biraz önce 3046 sayılı Yasadaki 43 üncü maddeyi okudu. Esasında, bu tasarıda da 43 ve 45 inci maddeler bir bütün olarak değerlendirilebilir. Tabii, bir önceki yasada böyle bir düzenlemenin var olmasının, o maddeye yönelik eleştirilerin yapılmaması gerektiği anlamına gelmediği açıktır. Gözden kaçmış olabilir; konu şimdi önümüzde olduğu için, şimdi yakalamış olabiliriz.

Sayın Bakan, tasarı, yöneticilerin sorumluluğunu, kurumun stratejik plan ve programına bağlamıştır. Bir kez daha, ulusal kalkınma planı gözardı edilmiştir. Artık iyice anlaşıyor ki, hükümet, açıkça söylememekte direnmekle birlikte, beş yıllık ulusal kalkınma plancılığını terk etmektedir. Bu hükümet, Türkiye Büyük Millet Meclisinin dikkatinden kaçırma yoluyla ulusal plancılık dönemini kapatmaktadır. Madde 43'e göre, kamudaki her kademe yönetici performans ölçütlerine ve kalite standartlarına bağlanmıştır. Asıl olan, bu iki ölçütün hangi ilkelere dayandığıdır. Performans ve kalite ölçütleri nasıl belirlenecek, hangi ilkelere göre geliştirilecektir? Bu ilkelerin, şirketler gibi kârlılık felsefesine, bedelini ödeyen hizmeti alır ilkesine, piyasada rekabeti bozmama hedefine bağlanması durumunda bu ölçütler başka sonuçlar yaratmayacak mıdır? Bu ilkelerin, toplumda eşitsizlikleri gidermek, ülkenin kalkınmasına katkıda bulunmak, ülkenin bağımsızlığını güçlendirmek, halkın refahını artırmak felsefesine bağlanması durumunda başka sonuçlar yaratmayacak mıdır?! Bunlar, idarenin temel ilkelerini belirleyen böyle bir yasada yer alması gereken gerçek ve en temel ilkelere dir. Performans, kalite gibi standartlar, yöneticilerin sorumluluklarında bağlı olacakları ilkeleri ortaya koymak demek değildir. Bunların anılması, tersine, bir kez daha gerçek ilkelerin örtülmesi demektir. Yöneticilerin sorumluluğu, böylesine örtülü, belirsizken, bunların yetkilerini alt kademelere devretmekte genel yetkili hale getirilmesinin sonuçları neler olacaktır? Sonuç, idarenin görevlerini yerine getirmesi bakımından tam bir hesap sorulamazlık, kaos içine düşmesi olmayacak mıdır?!

Bu tasarı, merkezde, taşrada, yerel yönetim düzeyinde tüm kamu kurum ve kuruluşlarında temel esas olan hiyerarşik yönetim esasını ortadan kaldırmaktadır. Bu durum madde 43'te açıkça düzenleme konusu yapılmıştır. Oysa, hiyerarşik yönetim ilkesi böyle ifade edilmez. Doğru ifade, 3046 sayılı Kanunda olduğu gibi "bir üst kademeye karşı sorumludur" biçimindedir. Elbette, bu ifade, tasarının özensiz yazılışına bir örnek olarak da yorumlanabilir; ancak, yazılan metin yasadır, kanundur. Özensizliğin, böyle bir metinde affedilebilir bir hata olmaması gerekir. Bu tasarı, hiyerarşik denetim ilkesini, teftiş kurulunu kaldırarak sona erdirmektedir. Hiyerarşik yönetim ilkesi de, bu hükümleri zayıflatmakta ve idarenin bütünlüğü ilkesi, bir kez daha, zedelenmektedir. Bunu nasıl izah edeceksiniz Sayın Bakan?

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI KÜRŞAD TÜZMEN (Gaziantep) - Efendim, yazılı cevap vereceğiz.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Başkan, bir cümle söylemek istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Başkanım, İttüğüümüzde yer alan bu, soru-cevap bölümü, ilgili sorular, maddeye yönelik sorular; maddenin daha iyi anlaşılmasını, açılmasını ve Meclisin değerli üyelerinin madde hakkında bilgilenmesini amaçlayan soruların sorulması içindir. Bu soruların daha iyi anlaşılması, açılması da, sayın bakanların, bakanlık sorumluluğu, hükümet üyeliği sorumluluğu, devlet adamlığı sorumluluğu içerisinde cevap vermesiyle mümkün olabilecektir. Soruları yazılı olarak cevaplandırmak, yazılı soru önergesiyle, ayrıca düzenlenmiştir.

Burada, hükümetin, AKP'li bakanların, soruya...

BAŞKAN - Sayın Çetin, neticelendirir misiniz.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

... yazılı cevap vereceğim demesi, bir sorumsuzluk örneğidir.

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Erzurum) - Ne ilgisi var?!

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Yüce Meclise böyle davranmaya hakları yoktur. Sorular, halk adına, millet adına sorulan sorulardır; cevabın burada verilmesi gerekir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

DEVLET BAKANİ KÜRŞAD TÜZMEN (Gaziantep) - Sayın Başkan, müsaade eder misiniz...

BAŞKAN - Sayın Çetin, İçtüzüğün 81 inci maddesinin (b) bendi açıktır. Burada sorular sorulur; cevap verme takdiri tamamen sayın bakanlara aittir. Bu konuda, Başkan olarak, Başkanlık Divanı olarak herhangi bir zorlamada bulunamayız.

Teşekkür ediyorum Sayın Bakan, Sayın Çetin.

Madde üzerinde 1 adet önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "İdarî düzenleme yetkisi" başlıklı 44 üncü maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Topuz

İstanbul

İsmet Çanakcı

Ankara

Erdal Karademir

İzmir

İzzet Çetin

Kocaeli

Ali Dinçer

Bursa

Osman Kaptan

Antalya

İsmail Degerli

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?

DEVLET BAKANİ KÜRŞAD TÜZMEN (Gaziantep) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Topuz?..

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Gerekçe okunsun Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

44 üncü maddede bakanlıklar ile kamu tüzelkişilerinin daha önceden kanunla düzenlenmeyen konularda ve kanun hükümlerine aykırı şekilde idarî düzenleme yapamayacakları belirtilmiş; ancak, idarî düzenleme türü zikredilmemiştir. Madde, bu haliyle, kapsamı gereken düzenlemeleri kapsamadığı için, özensiz hazırlanmış bir düzenleme niteliğindedir.

Belirtilen gerekçeler ve hazırlanmasında sivil toplum örgütlerinin de katılımını sağlamak üzere, 44 üncü maddenin yeniden düzenlenmek üzere tasarı metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 44 üncü madde kabul edilmiştir.

45 inci maddeyi okutuyorum:

Yetki devri

MADDE 45. - Bakanlıklar ile bağlı ve ilgili kuruluşların üst düzey yöneticileri, valiler, kaymakamlar ve belediye başkanları, sınırlarını açıkça belirtmek ve yazılı olmak şartıyla yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilir. Yetki devri, uygun araçlarla ilgililere duyurulur.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz isteyen, Muğla Milletvekili Sayın Ali Arslan; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ ARSLAN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 45 inci maddesi üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, kamu yönetiminde değişim ihtiyacı, otuz ilâ kırk yıllık dinamikleri farklı iki sosyal ve tarihsel sürecin bugün tüketildiği noktadaki dayatmadan kaynaklanıyor. Birinci süreç, dışsal süreç. Küreselleşme süreciyle, uluslararası sermayenin önündeki tüm ekonomik ve politik engellerin kaldırılması hedefleniyor. Uluslararası sermayeyle iç içe geçen, aynı zamanda bir holding sahibi olan medyanın ve sağ iktidarların politikalarıyla, yüz yıllık büyük bir mücadele sonucu elde edilen parasız eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, sosyal konut, işsizlik sigortası gibi birçok hakkın kamuya büyük yük olduğu, halkın bir kesiminin çalışanların sırtından geçindiği, bu ortamın sermayenin rekabet gücüne engel olduğu gerekçesiyle büyük bir ideolojik bombardıman yapılıyor. Sosyal devletin görev alanında olan birçok yatırım sermayeye terk edilerek "vatandaş" kavramının yerine "müşteri" kavramı ikame edilmeye çalışılıyor ve ne yazık ki, bu anlamda da büyük bir başarı elde etti sermaye. *

Özelleştirme, bu dönemin en etkili kamu politikasıdır. Uluslararası sermaye, gelişmiş Batı ülkelerinde sosyal devletin gücünü azaltmaya çalışırken, diğer yandan da önünde büyük engel olan ulus devletleri evcilleştirmeye, ulus devletleri güçsüzleştirmeye çalışıyor. Medyadaki numaracı cumhuriyetçiler, sağ politikacılar aracılığıyla yayılan bu ideoloji, son çeyrek yüzyılda adım adım halkın büyük kesimlerini kapsayacak bir biçimde yerleştirilmiştir. Hatta, bugün, özelleştirme sonucu işsiz kalan, Türk-İş'in önünde eylem yapan birçok işçi arkadaşımız bile, bu politikaların etkisiyle, bu sağ politikalara oylarıyla destek vermişlerdir. Ne zamana kadar; işsiz kalana kadar, açsız kalana kadar.

Küreselleşme sürecinin Türkiye'deki aktörleri, son dönemde Dünya Bankası ve IMF'dir. Uluslararası sermayenin bu güçlü şirketleri, kurumları, Türkiye'deki yönetsel yapının merkezden yerele kaydırılması yönünde telkinlerde bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, toplumsal ve tarihsel sürecin ikinci ayağı da, içsel dinamiklerdir. Cumhuriyetin ilanını izleyen dönemde oluşturduğumuz kamu yönetimi modelimiz, bugün, maalesef, hantaldır, iş göremez durumdadır, vatandaşın sorununu çözemez hale gelmiştir.

Ümmet toplumundan, çağdaş Batılı laik bir devlet yaratılması için, devrimlerin korunması için, bürokrasinin, kültür değişimlerinin temel aracı olarak kullanılması, yönetim ve halk arasında, karşı devrimcilerin de büyük propagandasıyla bir kopukluk yaratmıştır. O dönemin koşullarında okuma yazma oranının yüksek olmaması, kitle iletişim araçlarının yeterince yaygın olmaması nedeniyle de, maalesef, bu olumsuzluk bürokrasi ile halk arasında büyük bir çelişki yaratmıştır.

Değerli arkadaşlarım, yukarıda özetlemeye çalıştığım iki dinamik, kamuda yeniden yapılmayı dayatmaktadır. Mevcut sistemde içsel nedenlerle zaten reforma ihtiyaç vardır; küreselleşmeden hiç etkilenmeden varlığını sürdürmesi de mümkün görülmemektedir.

Değerli arkadaşlarımız, geçtiğimiz günlerdeki görüşmelerde, Sayın Bakan Mehmet Ali Şahin'in, belki biraz da sorulardan bunaldığı için, "ben Çin'e gittim, Çin bile sizin kadar devletçi değil" şeklinde bir konuşması oldu.

Değerli arkadaşlarım, küreselleşme konusunda büyük bir inceleme yapılıyor ve önemli bir kitapta -bu kitaptan size biraz sonra bir pasaj okuyacağım- bütün dünyadaki küreselleşmenin etkileri araştırılıyor. Pasaj şöyle: "Bayan Vu, bir büyük bilgisayar şirketinin Pekin temsilcisi. Yönetim Kurulu Başkanıyken, açıklanmayan kişisel nedenlerle, Haziran 1999'da -bu olay Çin'de oluyor- görevinden istifa ediyor. Bayan Vu'nun istifasının gerçek nedeni, Microsoft'un, Çin pazarını ele geçirme biçiminden duyduğu hoşnutsuzluk. Bayan Vu, Microsoft'un Çin şirketleriyle rekabet etmek için uyguladığı bazı stratejilerin ahlakdışı, dolayısıyla da kabul edilemez olduğu düşüncesindeydi. İyi bir yönetim kurulu başkanı olmak ile iyi bir Çin yurttaşı olmak arasında kalmış ve Microsoft

Genel Merkezindeki üstlerine şikâyetlerini ve itirazlarını bildirdikten sonra, ayrılmayı seçmişti. İstifasının ardından arkadaşlarına (sonuç olarak, ben bir Çinliyim) diyor Bayan Vu." Kitaptaki paragraf bu.

Değerli arkadaşlarım, elbette, küreselleşme artık reddedilemez bir olgu. Bu rüzgâr karşısında halkımızı nasıl koruyacağımızı, işsizimizi, işçimizi, esnafımızı, sanayicimizi, toplumun tüm kesimlerini nasıl koruyacağımızı hesaplamak zorundayız. Küreselleşmeye karşı çıkmak elbette mümkün değil.

Sayın Bakandan ve Adalet ve Kalkınma Partisinden, IMF ve Dünya Bankasının dayatmaları karşısında -biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak- Pekin'de Bayan Vu'nun gösterdiği dirayeti, cesareti göstermesini bekliyoruz. Elbette, küreselleşme karşısında Türkiye'de birtakım değişiklikler olacak; ancak, biz Türküz, ben bir Türküm anlamıyla, kararlılığıyla da küreselleşmeye karşı ülkemizi nasıl koruyacağımızı hesap etmek zorundayız. O nedenle, bu tasarımı enine boyuna tartıştıktan sonra, hayata geçirmeye çalışmalıyız.

Değerli arkadaşlarım, cumhuriyetin temel ilkelerine zarar vermeden, bir yeniden yapılanma nasıl yapılacaktır; bunu düşünmeliyiz, buna çalışmalıyız. Bu tasarının bugünkü mimarı Ömer Dinçer'e itirazımız, cumhuriyetin temel ilkelerine sahip çıkma azim ve kararlılığımızdan kaynaklanmaktadır.

AHMET YENİ (Samsun) - 45 inci madde o mu?!

ALİ ARSLAN (Devamla) - Sayın Dinçer, makalesinde, demokrasinin, ancak, ademi merkeziyetçi bir modelde örgütlenen toplumlarda gerçekleşebileceğini söylüyor; Türkiye'deki merkezi bürokratik yapının İslamî gelişmelere engel olduğunu söylüyor; yerel birimlerin, güçlendirilerek, daha Müslüman bir yapıya geçmenin aracı haline getirilmesini öneriyor.

AHMET YENİ (Samsun) - Madde 45'te öyle bir şey yok!

ALİ ARSLAN (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, Sayın Dinçer, elbette, istediği şeyi düşünebilir; ancak, Sayın Dinçer, Meteoroloji Genel Müdürü değil; Sayın Dinçer, bu tasarının mimarı ve Başbakanlık Müsteşarı; Ömer Dinçer'e itirazımız bu nedenle. Bizim ve şimdiye kadar görüşlerini almaya gerek duymadığınız -sanıyorum, yarın, bu konuda bir çalışma olacak- emek tabanlı sivil toplum kuruluşlarının itirazları, AKP'nin, uluslararası baskıları da arkasına alarak, Ömer Dinçer'in makalesinde açıkça ortaya koyduğu niyetlerini, yani, yerelleşmeyi, İslamî ideolojinin yaşama geçirilmesi için bir araç olarak kullanmak istemesinden kaynaklanıyor; sorunumuz budur, sorumuz budur.

Değerli arkadaşlarım, bu tasarı, gerçekten, bir toplumsal ihtiyaçtan, yerel yönetimlerde reform yapılması gerektiği düşüncesinden kaynaklanıyor; ancak, bu haliyle, Türkiye Cumhuriyetinin başına büyük çoraplar örecektir; bu inançtayız. Bu nedenle, bu tasarının geri çekilmesini öneriyoruz.

Bu duyularla, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP Sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Arslan.

Sayın Ekmekcioğlu, madde üzerinde konuşmaktan vazgeçtiniz galiba?

HÜSEYİN EKMEKCİOĞLU (Antalya) - Hayır efendim, vazgeçmedim.

BAŞKAN - Madde üzerinde, şahsı adına söz isteyen Antalya Milletvekili Sayın Hüseyin Ekmekcioğlu; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN EKMEKCİOĞLU (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 45 inci maddeyle ilgili olarak görüşlerimi sunmak üzere söz almış bulunmaktayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, görüşmekte olduğumuz Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısıyla, ülkemizi uluslararası ve yerel sermayenin sınırsız ve kuralsız egemenliğine teslim etmek amaçlanmaktadır. Tasarıdaki demokrasi, katılım, şeffaflık, bilgiye erişim gibi içi boşaltılmış kavramlarla

ulusal alanın, sosyal devletin tasfiyesi gizlenmeye çalışılmaktadır; halkın ve emekçilerin katılım ve uygulamada denetleme hakkına ilişkin en küçük bir mekanizma dahi bulunamamaktadır. Yoksulluğun yaygınlaştığı ve derinleştiği ülkemizde, toplumun temel ihtiyaçlarının karşılanmasının esas alınması gereken kamu hizmeti ticarî bir işletmeye dönüştürülmekte, merkezi hükümetten yerel yönetimlere ve oradan da özelleştirilecek sermayeye devredilmesi hedeflenmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu tasarıda, insanca yaşamının, eğitimin, sağlığın, sosyal güvenliğin bir hak olduğu ve devletin görevinin bütün yurttaşların bu haklardan parasız, sürekli ve eşit olarak yararlanmasını sağlamak olduğu unutturulmak istenmektedir.

Kamu hizmetinin tasfiye sürecinde, çalışanlar, sözleşmeli statüye geçirilerek bu tasfiye sürecine dolaylı olarak gireceklerdir. AKP Hükümeti, uyguladığı yoğun kadrolaşma hareketleriyle, devletin tüm kurum ve kuruluşlarında mevcut personel yapısını yeterince mağduriyete uğratmıştır; bu tasarıyla da, kadrolaştığı tüm kurumlardaki personeli, kanunla tespit edilecek kadrolara kaydırmak üzere hazırda bekletmek amacındadır.

Kamuda istisnaî olan sözleşmelilik durumu genel duruma getirilmeye çalışılmaktadır.

Kamu denetim işlevinden vazgeçerek, teftiş kurulları kapatılmakta, Sayıştay denetimi ise dış denetim için yeterli yapılanma içinde bulunmamaktadır.

Hükümet, bu düzenlemeyle -eklemeyi düşündüğü, kamu personeli, yerel yönetimler, imar ve gelirlerle ilgili düzenlemelerle- birlikte kamusal alanı bütünüyle tasfiye ederek ülkemizi küresel sermayeye ve sömürge koşullarına teslim etmek istemektedir. İdarenin bütünlüğünün karşısında olan bu tasarıyla kamu kurumları birbirinden bağımsızlaştırılarak, AKP Hükümetinin daha rahat hareket edebileceği bir konuma getirilecektir. Tasarıyla toplumun bazı kesimlerinin öncelikleri gözetilerek bir devlet modeli tasarlanmaya çalışılmaktadır. Yerelleşme, birsürü bilgi ve belgenin belediyelerde, yerel idare birimlerinde gözden kaybolması, yok olması sonucunu doğuracaktır, usulsüzlükler artacaktır.

Bu tasarıda ülkemizdeki sosyal tarafların görüşü yoktur; ama, bu tasarıda ülkemizin geleceğini tesis etmek isteyen, halkımızın kazanımlarından biri olan sosyal devleti tasfiyeye hazırlanan dış güç odaklarının birlikteliği vardır. Siyasal iktidarın her fırsatta basın önünde, şeffaflık, katılım, bilgiye erişim gibi konuların demokrasinin vazgeçilmez unsurları olduğunu söylemesine karşın, kamu yönetimi ve idare hukukunu ciddi şekilde değiştirecek, rejim tartışması yaratacak önemli bir yasa tasarısını tartışma ortamından uzak tutmak istemesi, hükümetin ne yapmak istediği konusunda ciddi kuşku uyandırmaktadır.

Tasarıyla kamu personeli sisteminde, kamu hukukunun ortadan kaldırıldığı, özel hukuka dayalı bir bürokratik yapı tercih edilmiştir. Bu tasarı, Türkiye'nin yerel birimler eliyle uluslararası sermayenin güdümüne sokulmasını öngören ve belediyelerinin fütursuzca uluslararası piyasalardan borçlanmasına olanak tanıyan, yerelde hizmet verme söylemiyle kamu hizmetlerinin özelleştirilmesinin kılıflarını hazırlayan; dolayısıyla, bu hizmetlere gereksinim duyan yoksul kesimleri yalnız bırakan bir tasarıdır. Bu girişimler dünyanın hiçbir yerinde başarıya ulaşmamıştır. Bunun en güzel örneği Arjantin'dir.

Hükümetin önceden dedikleri ve sonradan yaptıklarıyla ilgili birkaç örnek vermek üzere AKP Genel Başkanı Sayın Başbakan Tayyip Erdoğan'ın bazı konuşmalarından alıntı yapmak istiyorum. Sayın Erdoğan, 28 Temmuzda yaptığı konuşmasında "sosyal politika halkın yanında olmayı gerektirir" demiştir. Bu mudur sosyal politika?! Halkın yanında olmak bu mudur değerli arkadaşlar?! O yüzden mi halk sokaklarda sayın milletvekilleri?!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Ekmekcioğlu.

HÜSEYİN EKMEKCİOĞLU (Devamla) - Sayın Erdoğan 6 Mayıs'ta yaptığı konuşmasında, Kamu Yönetimi Yasası Tasarısıyla ilgili olarak "hükümetimiz, diğer bütün alanlarda olduğu gibi

kamu yönetimi reformunda da toplumsal kesimlerle birlikte düşünerek, birlikte karar alacaktır" demiştir. Yine aynı konuşmasında "öntaslak oluşturulduktan sonra, başta Anamuhalefet Partisi olmak üzere, Parlamento dışındaki bütün partilerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, akademisyenlerin bu konudaki düşünceleri alınacak ve sonrasında da ortak bir taslak çıkacak" demişti.

İşçiler, memurlar sokaktadır "ekmeğimizi vermeyeceğiz" diye seslenmektedirler. Lütfen, bu sese kulak veriniz. Ülkemizi sıkıntıya sokmayınız. Halk, işi için, işyeri için, ekmeği için, ülkesi için, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısına karşı çıkmaktadır. Bu ülke hepimizindir ve bu tasarının kanunlaşmasını AKP'den başka hiç kimse istememektedir. Ben, kendilerini, halkın, işçinin, memurun sesine kulak vermeye, sağduyulu olmaya davet ediyorum.

Kamu Yönetimi Yasası Tasarısının geri çekilmesinin ülkemiz ve halkımız için en iyisi olacağını düşünüyorum; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Ekmekcioğlu.

Madde üzerinde, 10 dakika süreyle soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Soru sorma süresi 5 dakikadır.

Buyurun Sayın Karademir.

ERDAL KARADEMİR (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının öngördüğü idari yapı ile hesap verme sorumluluk ilişkileri kurulamaz; çünkü, hesap verme sorumluluk ilişkileri için, yetkiyi alan ve devreden tarafın olması gerekir. Yani, taraflardan biri, yetkiyi veren ya da kaynağı tahsis edendir; diğeri ise, yetkiyi veya kaynağı kullanan taraftır. Diğer bir deyişle, taraflardan biri yetki ve kaynağı vermekte; ama, karşılığında da ölçülebilir bir sonucun elde edilmesini beklemektedir. Oysa, öngörülen model, yetki genişliği çerçevesinde, merkezin taşraya yetki devrinde, merkezin yerel yönetimler üzerindeki vesayet yetkisini ortadan kaldırdığına göre, merkez ile yerel yönetim arasında hesap verme sorumluluk ilişkileri nasıl kurulacaktır?

İkinci sorum şu: Tasarıya göre, dış denetimi Sayıştay yapacaktır. Sayıştaya bugüne kadar yapılmadığı ve esasen yapamayacağı bazı ağır denetim görevleri yüklenmektedir. Bunun için özel ihtisas daireleri kurulabileceği öngörülmüş olmakla birlikte, Sayıştayın yapısı ve personelinin nitelikleri değiştirilmeden böyle bir şeyin gerçekleştirilmesinin imkânsız olduğu ortadadır. Ayrıca, tasarıda, Sayıştayın denetimi bizzat yapmayıp, başkalarına yaptırması olanağı da öngörülmüştür. Bundan, acaba ülkemizde uzun süredir özel sektörün mali, performans ve verimlilik denetimini yapmakta olan birtakım yabancı şirketler mi kastedilmektedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN -Teşekkür ediyorum Sayın Karademir

Buyurun Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Başkan, sorum oldukça kısa; ama, son derece önemli. Bu tasarı, yetki devrini, 45 inci maddede düzenlemektedir. Bu konu, yürürlükte olan 3046 sayılı Yasanın 38 inci maddesinde düzenlenmiştir ve maddede "yetki devri, devreden amirin sorumluluğunu kaldırmaz" hükmü vardır. Tasarı maddesinde ise, böyle bir hüküm yoktur. Yetki devredildiğinde, devreden amirin yetkisi kalkacak mıdır ? Yetkinin devri, sorumluluğun da devri anlamına mı gelmektedir? Mevcut yasada var olan bu hüküm, hangi nedenle kaldırılmıştır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; Sayın Karademir'in sorusunun maddeyle ilgisini kuramadım. O bakımdan, Sayın Çetin'in sorusuna cevap vermeye gayret edeceğim.

ERDAL KARADEMİR (İzmir) - Sayın Bakan, bunu, tasarının bütünü içinde soruyorum.

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Çünkü, üzerinde görüşmekte olduğumuz madde, yetki devrini düzenlemektedir.

Sayın Çetin, yürürlükte bulunan 3046 sayılı Kanunun 38 inci maddesinin son fıkrasındaki "ancak, yetki devri, yetki devreden amirin sorumluluğunu kaldırmaz" cümlesinin neden tasarıya alınmadığını soruyorlar.

Bilindiği gibi, biraz önce, yöneticilerin sorumluluğuyla ilgili 43 üncü maddeyi görüştük. Bu kanun kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarının her kademedeki yöneticilerinin mevzuata uygun davranmalarıyla ilgili bir maddeyi görüştük.

Ayrıca, yine, bu tasarının 14 ve 15 inci maddelerinde, bakanlıkların ve diğer kamu görevlilerinin sorumluluklarını görüştük. Dolayısıyla, bu cümlemin buraya alınmamasının nedeni, bir yetkiyi devralanın, nasıl olsa ben sorumlu değilim, bu işten, bu yetkiyi bana devreden sorumludur diye düşünmemesi içindir.

İkinci olarak, zaten yetkiyi devreden genel hükümlere göre sorumluluğu her zaman vardır ve devam etmektedir. Nitekim, biraz önce söylediğim, tasarının diğer maddelerinde de bu sorumluluk devam etmektedir. Ayrıca, Anayasanın ilgili maddelerine göre, yöneticilerin, özellikle bakanların emri altındakilerin eylem ve işlemlerinden dolayı sorumlulukları da devam etmektedir. Anayasa bir üstün hukuk normudur; bizim o cümleyi almamamızın nedeni, genel hükümlere göre sorumluluğun her zaman var olmasından kaynaklanmaktadır. Devralanların da, o cümleye bakarak, bana devredilen her türlü yetkiyi kullanırım; ama, sorumlu değilim diye bir düşünceye kapılmaması içindir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Madde üzerindeki soru-cevap işlemi tamamlanmıştır.

Madde üzerinde 1 adet önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Yetki devri" başlıklı 45 inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Topuz

Osman Kaptan

İzzet Çetin

İstanbul

Antalya

Kocaeli

İsmail Değerli

Erdal Karademir

Ali Dinçer

Ankara

İzmir

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

T.B.M.M.

B : 60

28 . 2 . 2004

O : 4

BAŞKAN - Sayın Topuz?..

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde bu haliyle, kapsamı gereken düzenlemeleri kapsamadığı için özensiz hazırlanmış.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 45 inci madde kabul edilmiştir.

Birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 00.31

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 00.40****BAŞKAN : Başkanvekili Sadık YAKUT****KÂTİP ÜYELER : Yaşar TÜZÜN (Bilecik), Mehmet DANIŞ (Çanakkale),**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 60 ıncı Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Müzakerelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

III. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

4. - Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı : 349) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

46 ncı maddeyi okutuyorum:

İnsan kaynakları yönetimi

MADDE 46. - Kamu hizmetleri memurlar, tam zamanlı veya kısmî zamanlı çalışan diğer kamu görevlileri ve işçiler eliyle yürütülür.

Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin işe alınmaları ve görevde yükselmeleri ehliyete dayalı seçme sınavı ve liyakat esasına göre yapılır.

Diğer kamu görevlileri ile işçilerden tam zamanlı veya kısmî zamanlı olarak ve kadro şartına bağlı olmaksızın sözleşmeli statüde istihdam edileceklerin sözleşmelerinde, ilgili personelin görevleri, hak ve yükümlülükleri ile performans ölçütleri yer alır.

Memurlar ve diğer kamu görevlileri, performans ölçütlerine göre değerlendirilir ve ödüllendirilir.

Hükümetin görevi sona erdiğinde, Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı hariç müsteşarlar ile başkanlık ve genel müdürlük şeklinde kurulan bağlı ve ilgili kuruluşlarda kendi genel kurullarının seçimiyle gelenler dışındaki başkan veya genel müdürlerin görevi kendiliğinden sona ermiş sayılır. Ancak bu görevlere yeni bir atama ya da görevlendirme yapıncaya kadar bu kişiler görevlerine devam ederler. Bu şekilde görevi sona erenlerden başka bir göreve atanmayanlar, özlük hakları saklı kalmak üzere, kadro şartı aranmaksızın bakanlık müşaviri olarak atanırlar.

Merkezî idarede 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanun hükümleri dışında kalan memurların atamaları bakan tarafından yapılır. Bakan bu yetkisini alt kademelere devredebilir. Bağlı ve ilgili kuruluşların kuruluş kanunlarındaki atamaya ilişkin özel hükümler saklıdır.

Merkezî idarenin kadro ihdas, iptal ve değişikliği ile kadrolara ilişkin diğer hususlar genel hükümlere tâbidir.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Kocaeli Milletvekili Sayın İzzet Çetin; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yüce Meclisin değerli üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, Kamu Yönetimi Temel Kanunuyla kamu personeline ilişkin ileride yapılacak daha radikal düzenlemelerin temel yaklaşımını oluşturmak üzere 46 ncı maddenin düzen-

lendiğini tasarının gerekçesi söylüyor. 46 ncı madde, 2 500 000'i aşkın kamu çalışanının kaderini doğrudan ilgilendiren hükümler içermektedir. Konuyu tam olarak görebilmek için, kamu çalışanlarıyla ilgili olarak hükümetin temel kabullerini ortaya koymak gerekir. Bunun için de üç temel belgeye bakmak gerekiyor; yani, AKP'nin acil eylem planına, hükümet programına ve Kamu Yönetimi Kanun Tasarısına. Bu belgelerin bu konuyla ilgili bölümlerinde şunlar yer almaktadır:

"Kamuda personel fazladır; azaltılması gerekir." (Gerekçe)

"Ömür boyu istihdam garantisi doğru değildir; kaldırılması gerekir." (Gerekçe)

"Aslı ve sürekli görevlerde çalışanların dışındakiler İş Kanununa göre çalıştırılacaktır." (Acil eylem planı)

"Eşit işe eşit ücret yerine performansa bağlı ücret sistemine geçilmelidir." (Üç belgenin üçü de)

"Kadro karşılığı olmaksızın sözleşmeli çalışmak esas olmalıdır." (Acil eylem planı ve gerekçe)

"Kamu görevlileri için esnek çalışma usulleri getirilecektir." (Acil eylem planı)

"Aslı ve sürekli görevlerde çalışanlar tüm kamu çalışanlarının belli bir oranını geçemeyecek; yani, memur sayısı azaltılacaktır." (Acil eylem planı)

"Üst düzey kamu görevlilerinin görev süresi hükümetin göreviyle birlikte sona erecektir." (Acil eylem planı ve bu tasarı)

Değerli arkadaşlarım, bu söylediklerimle hükümetin niyeti açıkça ortaya çıkmaktadır. Kamuda bundan sonra da yapılacak düzenlemelerle ciddi bir personel hareketliliği yaşanacak, kamu çalışanlarının kazanılmış hakları gasp edilecektir. Kamu çalışanlarının sayısının azaltılması, sözleşmeliğin yaygınlaştırılması ve esnek çalışma ilişkileri ile performansa dayalı ücret sistemi, tasarladığınız kamu personel rejiminin esasını oluşturmaktadır.

Sayın Bakan, bu konudaki kaygılarımız karşısında, her defasında "bir tek çalışana bile bir şey olmayacak" diyor; ama, ya Sayın Bakan -kusura bakmasın- yalan söylüyor, ya da AKP'nin bu belgeleri yalan söylüyor, Bakanı yalanlıyor. Tüm kamu çalışanları ve onların örgütleri sendikalar, bugünlerde, bu yasaya karşı cop yiyorlarsa, bunun nedeninin burada aranması gerekir. Konuyu kimseye bir şey olmayacak deyip geçiştirmek mümkün değildir; yapmak istediğiniz şey ortadadır. Belki, bu yasa, kısa vadede, bu konuda kesin sonuçlar ortaya koymayacak; ama, biliniyor ki, hazırlıklarını yaptığınız kamu personel rejimi kanunu tasarısıyla, bu niyetiniz tam olarak ortaya çıkacaktır. Bu yüzden, şimdi çıkın, halkımıza ve tüm çalışanlara gerçekleri söyleyin.

Tasarının gerekçesinde, genel idarî hizmetler sınıfında çalışan 320 000, yardımcı hizmetler sınıfında çalışan 120 000 kamu görevlisinin kamu hizmeti üretmediği ve fazlalık olduğu belirtilmektedir. Tasarıyla öngördüğünüz, devletin küçültülmesi ve kamu hizmetlerinin özelleştirilmesiyle daha ne kadar kamu çalışanı fazlalık durumuna gelecektir; bunun da yanıtlanması gerekmektedir.

Acil eylem planınızda, kamu kurumlarında norm kadro uygulamasına geçileceği belirtilmektedir. Sizden önceki hükümetin de öncelikleri arasında yer alan norm kadro uygulaması için önemli kaynaklar sarf edilerek yapılan çalışmalar, bu yasayla birlikte bakanlıkların teşkilat yapıları değiştirildiğinden, uygulanamayacak ve çöpe atılacaktır; yani, israf olacaktır. Yapılacak yeni norm kadro çalışmaları ise, özelleştirmeyi temel alan bir kamu yönetimi anlayışında, kamu istihdamının azaltılması ve kamu istihdamında esnekleşmeye hizmet edecektir.

Bu tasarı ve AKP Hükümeti, çalışanların, hak ve özgürlükleri açısından en yüksek ortak paydada eşitlenmesini değil, tam tersine, memurların istihdam güvencesinin ve sosyal kazanımlarının zayıflatıldığı, işçilerin ise esnek çalışma biçimleri içinde sendikasızlaştığı en düşük ortak paydada eşitlenmesini öngörmektedir; bütün çabanız buna yöneliktir.

Sözleşmeli personel uygulamasının, kadro karşılığı olmaksızın yaygınlaştırılacağından söz etmekteyiz. Burada, sözleşmeli personelle neyin kastedildiği açık değildir. Sözleşmeli personel uy-

gulasına ilişkin Anayasa Mahkemesinin kimi kararları ortadayken, bir anayasa değişikliği yapılmadan, bu uygulama nasıl gerçekleştirilecektir?.. Sözleşmeli çalışma, bütün iş güvencesinden, koruma sistemlerinden yoksunlaşma, sendikalılık hakkından yoksun kalma, bir ve beş yıllık sözleşmelilik üzerine kurulacak olan yeni bir istihdam sistemi, sözleşmenin il özel idaresi ve belediyenin seçilmişleri tarafından yapılması anlamına gelmektedir. Her türlü korumadan uzaklaştırılmış, yerel ve sözleşmeli yeni bir kamu istihdam rejimi gündeme gelmektedir.

Yine, hükümet programında, yöneticiler ile çalışanlar arasında yapılacak sözleşmelerden söz edilmektedir. Buradan da anlaşılmaktadır ki, kamudaki istihdam da, sınırlı bir memur kesimi ile esnek usullerde çalışan işçi ve hepten güvencesiz sözleşmeli statüsündeki personel olacaktır.

Maddenin gerekçesinde, bir başka sorun olarak da, aşırı merkezileşme sonucunda Ankara'da istihdam edilen personel sayısının artmasına karşın, değişik illerde çalışacak personelin temin edilemeyişi gösterilmektedir; bu da doğru tespit değildir. Tüm kamu personelinin yüzde 75'i, merkezî yönetim kurumlarında çalışmaktadır. Bu görevlilerin büyük bir bölümü, Ankara dışında, köy birimlerine kadar uzanarak, ülke genelinde hizmet verme çabasındadır. Örneğin, Milli Eğitim Bakanlığı personelinin sadece yüzde 1'i Ankara'da çalışmaktadır, yüzde 99'u ise Anadolu'da görev yapmaktadır. Merkezî yönetimin personelinin ağırlıklı olarak Ankara'da olduğu anlayışı, bu bakımdan, doğru bir yaklaşım değildir.

Değerli arkadaşlarım, tasarıyla, kamu çalışanlarının büyük bir bölümü, merkezin görevlerinin yerele devriyle birlikte, yerel yönetimlere devrediliyor. Bilindiği gibi, bazı yerel yönetimlerde kaynak sorunu yaşandığı için, işçiler ve memurlar aylarca ücretlerini alamıyorlar. Bu kaynak sıkıntısı tam olarak çözülmeden yerele devredilecek görevler ve personel ücretleri konusunda daha büyük çaplı sorunların yaşanacağı açıktır.

Şimdi, burada, somut bir örnek vermek istiyorum: Bildiğiniz gibi, belediyelerimiz, İller Bankasından pay alırlar. Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin bu ayki payı 2,7 trilyon liraydı. Yasaya göre de, borçlarına mukabil, bunun ancak yüzde 40'ı kesilebilirken, bugün, 2,7 trilyon alacağına karşı Kocaeli Büyükşehir Belediyesine 163 milyar gönderdiniz. Gerekçesi, 28 Mart seçimlerinden önce işçiler ve memurlar ücretlerini ve maaşlarını alamadılar ve belediye başkanlarına karşı infial içine girsinler. Geçtiğimiz aylarda da, Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin istihkak toplamı olan 3,5 trilyonun tamamını kestiniz. Partizan tutum ve tavrınızı, yerel yönetimler üzerinde net olarak gösteriyorsunuz; bu tasarı kanunlaştığında, daha da açık ortaya koyacaksınız. Bunu, somut olarak yaşıyoruz ve görüyoruz. Şimdi, 163 milyar, 2,7 trilyonun neredeyse yüzde 5'i...

İSMAİL DEĞERLİ (Ankara) - Ankara'dan niye kesmiyorlar?!

İZZET ÇETİN (Devamlı) - Yani, büyük bir bölümünü keserek, işçiler ile memurları o kurumlara karşı kıskırtıyorsunuz ve onlardan şimdilik medet bekliyorsunuz; yarınlarda da onları tam bağımlı hale getireceğinizden hiç kuşku duymuyorum. Bu kaynak sıkıntısı tam olarak çözülmeden, yerele devredilecek görevler ve personel ücretleri konusunda daha büyük çaplı sorunların yaşanacağı muhakkak. Bu kaynak sorunu, çalışanlar üzerinde, işten çıkarmalar, ücretlerde ve çalışma koşullarında gerileme ve esnekleşme yönünde ağır bir baskı oluşturacaktır.

Değerli milletvekilleri, savunucuları tarafından her defasında demokratikleşmeyi sağlayacağı söylenen bu tasarı, kamuda çalışan işçi ve memurların sendikalarını da hedef almaktadır. Personelin yerel yönetimlere devrinden sonra, farklı illerde, farklı il özel idareleri ve belediyeler işveren konumunda olacaktır; bu da, çalışanların örgütlülüklerini sürdürmelerinde sıkıntılara yol açacağı gibi, her yerel yönetimin kendi bütçe politikasının, personel politikasının olmasına, her işyerinde ayrı ayrı uygulamaların olmasına yol açacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çetin, toparlar mısınız.

Buyurun.

İZZET ÇETİN (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Yine, bu düzenlemelerle, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Yasasıyla uyum sorunları ortaya çıkacaktır; hizmet kollarından yetki meselesine kadar, bir dizi sorun yaşanacaktır. Bugün, grevsiz, toplu sözleşmesiz de olsa sendikal haklarına kavuşan ve bunu genişletmeye çalışan kamu görevlileri sözleşmeli hale getirildiğinde, bu kesimde örgütlenmeden söz edilemeyecektir. Demokratikleşme, sadece yetki ve görevlerin yerele devredilmesiyle sağlanamaz; sendikal hak ve özgürlüklerin korunup geliştirilmesi de demokratikleşmeyle ilgilidir. Tasarı, bu haliyle, çalışan kesimin haklarını ve kazanımlarını görmezden gelmektedir. Yerelleşme, ücretli çalışanlar için örgütsüzleşme demekse, bu, nasıl bir demokratikleşmedir?! Yerelleşme politikasının ücretli çalışanları örgütsüzleştirme etkisi, bu politikanın demokrasi adına vaatlerinden kuşku duyurucu özellik taşımadır.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakan, her defasında, bu yasa tasarısının Avrupa Birliği müktesebatına uyumdan kaynaklandığını söylüyor. Bugün örnek alacağınız konu, sadece, Dubai Sözleşmesi, GATS Anlaşması olmamalı. Bugün örnek alınacak konunun, o Avrupa Birliği ülkelerindeki çalışma norm ve standartlarını Türkiye'deki çalışanlara, işçiye, memura çok görmemenizden de geçtiğini hatırlatıyor, Yüce Meclisin değerli üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

Madde üzerinde, şahsı adına söz isteyen, Ankara Milletvekili Sayın Bayram Meral; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAYRAM ALİ MERAL (Ankara) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; görüşülmekte olan yasa tasarısının 46 ncı maddesiyle ilgili şahsım adına söz almış bulunmaktayım; Yüce Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, birçok kez söyledik, dinliyorsunuz; bizim ağızımıza sağlık, sizin de kulaklarınıza; böyle böyle gidiyor. Her vesileyle, bu yasanın kazanılmış hakları ortadan kaldıracığını, sendikal hareketi ortadan kaldıracığını, beklenmedik sorunları gündeme getireceğini söyledik; kısa, birkaç bilgi aktarmak istiyorum değerli arkadaşlarım.

Bu yasa çıktıktan sonra, belli ki işlerin büyük bölümünü -kamu küçülürse, herhalde o işleri biri yapacak- özel sektöre devredeceksiniz. Bunun adı taşeronlaşma; yani, işleri taşeron alacak. Hiç taşeron işçisinin sendikalı olduğunu gördünüz mü?.. Bunun tam anlamıyla sigorta priminin kesildiğini gördünüz mü?.. Taşeronda çalışıp, emekli olan işçi gördünüz mü?.. Çok nadirdir. Bunu getiriyor; bu, bir.

İkincisi, bu yasayla, yerel yönetimlere, mahallî idarelere devrediyoruz kamunun büyük bölümünü.

Değerli arkadaşlarım, doğudan bazı işçi ve memur batıya tayin istediği zaman, tayini kabul edilmiyor. Neden kabul edilmiyor biliyor musunuz "aman burayı doldurmayın, burada imtihan açılırsa bu yörenin insanları burada işe girsin" deniyor; siz bunları yaşıyorsunuz. Bununla, bir ilden başka bir ile işçinin, memurun tayin olması mümkün mü?.. Bu yolu kapatıyoruz. Dahası var. Ekonomik yönden güçlü olan belediyelerde ücretler farklı olur. Biraz önce Sayın İzzet Çetin'in de söylediği gibi, ücretini ödeyemeyen bazı belediyeler var, o zaman, bunların durumları ne olur? Bu dengeleri nasıl kuracağız?..

Değerli arkadaşlarım, diğer taraftan, imtihan açıldığı zaman, örneğin Antalya'da memura veya işçiye ihtiyaç var, Erzurum'dan, Kars'tan birisi gidip oradaki imtihana katılabilecek mi? Peki, hep oralarda iş sahası açılırsa, o yörelerdeki boş insanların durumu ne olacak değerli arkadaşlarım?

Bunları söylediğimiz zaman, bizi, bunlar muhalefet, hep söylüyor anlamında dinliyorsunuz. Bunlar, yarın, sizin önünüze gelecek, bizim önümüze gelecek. Bunlar, şu andaki olayların gerçekleri.

Birisi Erzurum'dan Bursa'ya tayin oluyor, tayini kabul edilmiyor... Ben, o şube başkanını, seçimde, görevden düşürttümdü. Kabul etmiyor, diyor ki; burayı doğulularla dolduruyorsunuz, bizim buradakiler boş mu kalacak?! Yarın, bunların daha beteriyle karşılaşacaksınız değerli arkadaşlarım. Bunları niye görmezlikten geliyorsunuz. Bunları düşündünüz mü?..

Bu yasa tasarısını yazan, bunları bilmez, bunları yaşamamıştır. Yazdı; sanki ayettir, Allah göstermesin, kelimesi değişmiyor ve bunun hayrını görmeyeceksiniz, bu kalacak; merak etmeyin.

CAVİT TORUN (Diyarbakır) - Önerge vermiyorsunuz...

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Önerge mi vermiyoruz?!

CAVİT TORUN (Diyarbakır) - Vermiyorsunuz tabii...

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Herhalde, uykusuzluğun sonucunda kaşıntı başladı sende!

Değerli arkadaşlarım, bakınız, bu, bir şey daha getirir; sendikaların olmadığı her yerde, işçiden ne sigorta primi kesilir -çok nadirdir, çok azdır, bütün işverenleri kastetmek istemiyorum, çok saygıdeğer insanlar da vardır- ne de devlete vergi ödenir. Yarın burada devletin büyük kaybı söz konusu olacaktır; bir. O da yetmiyor...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elazığ) - Bayram Beye su verin!

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Burada su var, teşekkür ederim.

Efendim, kusura bakmayın, biz eskiden teşkilatta birlikte çalıştık, bir şey söylememi istiyor; ama, söylemiyorum, vazgeçtim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlar mısınız Sayın Meral.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Burada devletin kaybı 1, çalışanın kaybı 2, müessesenin kaybı 3. Bu tasarı yasalaşırsa, öyle bir çıkmaza girecek ki, bir gün geleceksiniz "hakikaten, Sayın Cumhuriyet Halk Partililer, yürümüyor, biz bunu ford zannediyorduk, kağına döndü, yürümüyor; gelin bunun tekerlerini değiştirelim" diyeceksiniz. Bu söylediklerim kayda geçtiyse... Yarın göreceksiniz, kırsal illerde bir kişi işe giremeyecek, diğer sanayi bölgelerindeki müesseselere kırsal bölgelerden giden insanlar işe alınmayacak ve bu yasa tasarısına elini kaldıran o bölgenin milletvekilleri de "sen haklıymışsın ama, ne yapalım, o zaman bizim gücümüz yetmedi" diyecek.

Değerli arkadaşlarım, bir şey daha söyleyeyim: Zahmetinize rağmen, bu yasa raflarda küflenecik.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Meral.

Madde üzerinde 10 dakika süreyle soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Soru sorma süresi 5 dakikadır.

Buyurun Sayın Kaptan.

OSMAN KAPTAN (Antalya) - Sayın Başkan, Sayın Bakana birkaç soru sormak istiyorum. 46 ncı maddenin beşinci fıkrasında, hükümetlerin görevi sona erdiğinde, Millî Savunma Bakanlığı müsteşarı dışındaki tüm müsteşarların, tüm genel müdürlerin, seçimle gelmeyen tüm başkanların görevi de sona eriyor.

Birinci sorum: Sayın Bakan, bu yasayla siz, müsteşar, genel müdür ve daire başkanlarını devletin memuru olmaktan çıkarıp, hükümetin memuru yapmıyor musunuz?

İkinci sorum: Bu maddeyle, bu görevlilerin, görevlerini yaparken, kamu yararı yerine, parti yararı gözetmelerini nasıl önleyeceksiniz?

Üçüncü sorum: Örneğin Dışişleri Bakanlığının çok başarılı bir müsteşarının hükümetle birlikte gitmesinde ne kamu yararı görüyorsunuz?

Son sorum: Anayasanın 128 inci maddesindeki "kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür" hükmüne ilişkin Anayasa Mahkemesi içtihatı, kamu hizmetlerinin yerine getirilmesi ve kamu hizmetlerinin hukukî rejimi konularında önemli açıklıklar getirmektedir.

Anayasanın 128 inci maddesinin mantığına göre, genel idare esaslarına göre kamu hizmeti yürüten bir yapıda, idare, mutlaka kamu görevlisi çalıştırmak zorundadır. Bu nedenle, Anayasa Mahkemesi, kamu hizmeti ile hizmetin görülmesi arasında kamu görevlisini aramakta, bunun bulunmaması halindeyse iptal kararı vermektedir.

46 ncı maddedeki, tam zamanlı, kısmî zamanlı olarak ve kadro şartına bağlı olmaksızın sözleşmeli statüde personel çalıştırılacağı hükmü, Anayasanın 128 inci maddesine açıkça aykırı değil midir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kaptan.

Buyurun Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Bakan, personel rejiminin temelini belirleyen bu maddeye göre, memurlar ile diğer kamu görevlileri -yani, sözleşmeliler- hizmete alınmada ve yükselmeye aynı esasa tâbi olacaklardır; ama, sahip oldukları görev, hak, yükümlülük, performans ölçütleri farklı şekillerde belirlenecektir. Sözleşmeliler, bu açıdan, işçiler gibi muamele görecektir. Buna karşın, değerlendirme bakımından memur ile sözleşmeli aynı ilkeye bağlıdır; performans değerlendirmesi ilkesine bağlı olacakları açıkça belirtilmiştir. Ne var ki, işçilerin değerlendirilmesindeyse performans değerlendirmesi olacağı açıkça belirtilmemiştir. Memur sözleşmeli için açıkça belirtilme gereği duyuluyor, işçiler için böyle bir hüküm getirilmiyor. Demek ki, işçiler performans değerlendirmesine tâbi tutulmayacak.

Şimdi, sorularımı soruyorum Sayın Bakan.

1- Memurlar ile diğer kamu görevlilerinin hizmete alınması ve yükselmesi aynı esaslara bağlanmıştır. Peki, bu durum, hem kadro karşılığı sözleşmeliler hem de kadrosuz sözleşmeliler için geçerli bir hüküm müdür?

2- İşçilerin değerlendirmesinde, performans değerlendirmesi söz konusu olmayacak mıdır?

3- Bu maddeyi gerçekten olgunlaşmış ve yeterli buluyor musunuz?

4- Üst düzey memurlar hükümetle gelip hükümetle gidecek diyorsunuz. Bu giden memurlar nereye gidecek, onu bir açıklığa kavuşturur musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

Buyurun Sayın Kepenek.

YAKUP KEPENEK (Ankara) - Sayın Bakan, Ömer Dinçer'i sormayacağım, o konudaki sorular bir tarafa.

Bu maddeyle, kamu görevlileri büyük ölçüde siyasallaştırılıyor ve üst makamlara karşı da sorumlu oluyor. Üst makamların tamamı da (müsteşar, başkan, genel müdür) hükümetle gelip, hükümetle gidiyor.

Şimdi, böyle olunca:

1- Bürokrasi fazlasıyla siyasallaşmış olmayacak mı? Kamu görevi tamamen siyasallaşmayacak mı?

2- Böyle yapınca, doğal olarak, kamu görevlilerine siyasetle uğraşma olanağı, siyasî partilere üye olma hakkı vermeyi düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız, bun hakkı ne zaman vereceksiniz?

3- Ülkemizde, insan kaynaklarının kötü kullanıldığı ortada. APK olayına nasıl bakıyorsunuz? Oranın, nitelikli insanların işsiz bırakıldığı bir alan olmasını nasıl düzelteceksiniz bu yasaya göre?

Sayın Başkan, son sorum: IMF'ye, Maliye Teftiş Kurulunun kapatılacağı yönünde, hükümetiniz tarafından bir taahhüt verildi mi ve sonra, bu ne oldu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kepenek.

Buyurun Sayın Değerli.

İSMAIL DEĞERLİ (Ankara) - Sayın Başkan, Sayın Bakanım bir soru soracağım.

Borcu olan Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin gelirleri kaynağından kesiliyor, gönderilmiyor. Ankara Büyükşehir Belediyesinin 3,5 katrilyon lira borcu var. Acaba, Ankara Büyükşehir Belediyesinin de bu ay parası kesilmiş midir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Değerli.

Buyurun Sayın Bakanım.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Bana kaç dakika süre kaldı Sayın Başkan?

BAŞKAN - Cevap verme süreniz 3 dakika 30 saniyedir.

Buyurun.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Niye benim hakkımı soru soran arkadaşlara veriyorsunuz?

BAŞKAN - Arkadaşların süreyi dikkatli kullanmaları gerekirdi.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Peki.

Cumhuriyet Halk Partisi, Anamuhalefet Partisi. Tabii, anamuhalefet partileri, demokrasilerde, muhtemel iktidar partileridir. Sizin, bize, böyle bir düzenleme yaptığımız için teşekkür etmeniz lazım. Gerçekten iktidara gelmekte samimi iseniz, bakın size imkân sağlıyoruz; bizim atadığımız müsteşarlar, genel müdürler, iktidara geldiğinizde kendiliklerinden ayrılacaklar, siz de kendi adamlarınızı atamış olacaksınız.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - İyiyse, başarılıysa yerinde kalsın.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Kaldı ki, bu düzenleme, mutlaka o kişileri görevden alma sonucunu doğurmaz. Siyasî iktidar, o müsteşarla, o genel müdürle çalışmak istiyorsa, çalışmaya devam eder.

Bakın, Türkiye'de her değişen iktidarın ilk birkaç ayında, mutlaka -biz hesap ettik- ortalama 600 üst düzey bürokrat değiştirilmiştir; çünkü, her siyasî iktidarın -tabii, müsteşar, bir bakanın veya bir başbakanın en yakın mesai arkadaşıdır- güvенеbileceği insanların olması lazımdır. Biz, bu düzenlememizle, tüm hükümetler döneminde, ilk altı ayda yapılan ortalama 600 civarındaki üst düzey yönetici değişikliğini 200'e indiriyoruz, gerçekten 200'e indiriyoruz. Bu, şu andaki fiili uygulamadan çok daha uygun bir düzenlemedir.

İSMAIL DEĞERLİ (Ankara) - Vekâleten var, tedviren var...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Bakın, bunu ilk defa biz keşfediyor değiliz; ileri Batı ülkelerinde, bu, artık teamül haline gelmiş.

Bu, uygulanabilen bir modeldir. Biz, başka ülkelerde uygulanmış, başarısı görülmüş olan bir modeli Türkiye'ye getirmek istiyoruz.

Şimdi, Sayın Çetin, tabii, çok çetin sorular soruyor gerçekten. İyi ki öğretmen olmamışsınız Sayın Çetin, öğrenciler yamıştı yoksa.

Şimdi "neden, işçiler için performans, ödüllendirme öngörülmemiştir" dediniz; çünkü, işçiler, İş Kanununa tabidir de ondan. İş Kanununa tabi oldukları için, eğer onlarla ilgili böyle bir ölçü getirilecekse, İş Kanununda getirilir; çünkü, zaten, toplu sözleşme imkânları var. Ayrıca, memurlar ve diğer kamu görevlileriyle ilgili performans ölçütlerinin hangi yasal düzenlemede getirileceğini, daha önceki maddeleri görüşürken ifade etmiştim. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu yerine geçsin diye şu anda çalışmaları devam eden Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Kanunu Tasarısı taslağı, TODAİE'nin bir çalışmasıyla şu anda gündemdedir; memur sendikalarımız, konfederasyonlarımız bu çalışmalara davet edilmişlerdir, onlar da önerilerini getireceklerdir. Oradan bir metnin bize gelmesini istiyoruz. Bizim dışımızda, hükümetin dışında, bu konuda tecrübelerine güvenmediğimiz, böylesine bir kamu kuruluşuna verdik bu çalışmayı biz. Orada çalışmaları yapılacak ve bize gelecek; biz de Bakanlar Kurulunda tartışacağız.

Sayın Çetin, grup adına yapmış olduğunuz konuşmada "bu tasarı çıktığında kamu görevlileri mağdur edilmeyecektir, onlar bir zarara uğramayacaklardır" dediğimi ve bunun bir yalan olduğunu ifade ettiniz. Bunu ben söylemiyorum Sayın Çetin; bu tasarının geçici 7 nci maddesini okursanız, geçici 7 nci maddesinde benim ne demek istediğimi göreceksiniz, okuyun orada. Hiç kimsenin mağdur edilmeyeceğini, herkesin müktesep haklarının korunacağını, geçici 7 nci maddeyle biz teminat altına alıyoruz. O bakımdan, o söz, tasarının bir sözüdür.

YILMAZ KAYA (İzmir) - Bir de belediyeyi söyleyin Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Şimdi, tabii, belediyeyle ilgili soru bu maddeyle ilgili değil; ama, bakın, biz, iktidara geldiğimiz günden beri, hangi siyasî partiye mensup olursa olsun, belediyelerimizin borcu ne olursa olsun, mutlaka, hakedişlerinin yüzde 60'ını gönderiyoruz

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Bakan, o zaman, yarın sizden istiyorum.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Bana Maliye Bakanlığının, İller Bankasından sorumlu ilgili Bakanın -Bakanlar Kurulunda bu zaman zaman gündeme gelir- vermiş olduğu bilgi budur, ölçü budur. Bunun dışında farklı bir uygulama varsa, özel bir örnek varsa, getirin, ben takip edeyim; oldu mu.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Pazartesi getireceğim.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Peki...

Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Başkan, bir düzeltme ihtiyacı var.

BAŞKAN - Sayın Çetin, böyle bir uygulama yok.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Çok kısa bir düzeltme yapacağım, Sayın Bakanla ilgili.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Başkanım, Sayın Bakanım zannediyorum yanlış anladı. Ben hem acil eylem planındaki hem gerekçedeki hem de bu tasarıdaki ortak hükümleri ve söylemleri dile getirerek, Sayın Bakanımızın hiçbir kamu görevlisinin, çalışanın zarar görmeyeceğini söylediğini, ya belgelerin ya da Sayın Bakanımın yalan söylediğini, bunların ikisinin de doğru olmasının imkânsız olduğunu dile getirmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Çetin.

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Bizim elimizdeki referans şu yasa tasarısıdır; burada ne varsa, odur.

BAŞKAN - Madde üzerindeki soru-cevap işlemi tamamlanmıştır.

1 adet önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "İnsan kaynakları yönetimi" başlıklı 46 ncı maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Nejat Gencan	Yavuz Altınorak	Salih Gün
Edirne	Kırklareli	Kocaeli
Vedat Yücesan	Ali Dinçer	Ali Topuz
Eskişehir	Bursa	İstanbul
Ali Rıza Gülçiçek	M. Vedat Melik	İsmet Çanakçı
İstanbul	Şanlıurfa	Ankara
	Erdal Karademir	
	İzmir	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Topuz, konuşacak mısınız?

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Tasarının 46 ncı maddesiyle hem üst düzey yöneticileri siyasi kadro haline getirilmekte hem de statü hukuku terk edilerek kamu hizmetinde istihdam sözleşmeli personel üzerine kurulmaktadır. Düzenleme esnek çalışma koşulları getirmekte, kamu görevlilerini örgütsüz ve iş güvencesinden yoksun bırakmaktadır.

46 ncı maddeyle, "performans ölçütleri" kavramı getirilmiş, ancak bu ölçütlerin neler olduğu yolunda bir düzenleme yapılmamıştır. Yani, performans ölçütlerini belirleme yetkisi yürütmenin takdirine bırakılarak aslî düzenleme yetkisi yürütmeye verilmektedir.

Belirtilen gerekçeler ve hazırlanmasında sivil toplum örgütlerinin de katılımını sağlamak üzere, 46 ncı maddenin yeniden düzenlenmek üzere tasarı metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

47 nci maddeyi okutuyorum:

Başka kurumlarda personel görevlendirme

MADDE 47. - Bakanlıklarda bakanın, il özel idarelerinde valinin, belediyelerde ise belediye başkanının talebi ve ilgilinin ve kurumunun muvafakatı üzerine, merkezî idare personelinin memur statüsünde olanlar mahallî idarelerin yönetici kadrolarında veya bakanlıklarda geçici olarak

görevlendirilebilir. Bu personel, kurumundan izinli sayılır ve asıl kadrosuyla ilgisi devam eder. Bunların terfileri başkaca bir işleme gerek kalmaksızın kurumlarınca yapılır. Bu hükme göre görevlendirilenler, görev sürelerinin, görevlendirmeye ilişkin belgede belirtilmek kaydıyla mali ve sosyal haklarını görevlendirildikleri kurumdan alabileceği gibi, kadrolarının bulunduğu kurumdan da alabilirler.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Balıkesir Milletvekili Sayın Sedat Pekel; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SEDAT PEKEL (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 47 nci maddesi üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşlerini sunmak için söz almış bulunuyorum; konuşmama başlamadan önce, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, tasarının 47 nci maddesi, kısaca, başka kurumlarda personel görevlendirmeyi içermektedir. Bu maddeye göre, bakanın, valinin veya belediye başkanının talebiyle, merkezî idare personeli olup memur statüsünde bulunanlar mahallî idarelerin yönetici kadrolarında ya da bakanlıklarda geçici olarak görevlendirilebileceklerdir. Tasarının bu maddesi, bir önceki "İnsan kaynakları yönetimi" başlıklı 46 ncı maddenin tamamlayıcısı olarak değerlendirildiğinde tüm masumiyetini yitirmektedir. Her iki maddede üstü örtülü bir şekilde ifade edilen hükümlerin açık anlamı şudur: Kamu çalışanlarının performansı, siyasete iyice yaslanmış, yarı siyasî, yarı bürokrat diye tanımlanabilecek bir yapının tartışmalı objektiflik değerleriyle tespit edilecek ve kamu çalışanları, performans ölçütünü, Demokles'in kılıcı gibi, her yıl sözleşme yenileme dönemlerinde enselerinde hissederek, âdeta, korkuyla yaşayacaklardır. Personel, aynı zamanda, yetkili otoritenin isteği uyarınca, süresi belli olmayan geçici görevlendirme kararlarıyla da muhatap olacak. Bu durum ise, beraberinde çalışanın mağduriyetini getirebilecektir.

Yine, tasarının 46 ncı maddesiyle hükme bağlanan personelin geçici görevlendirilmesi, ilgilinin muvafakatine, yani, amirinin inisiyatifine bırakılmakta; bunun ise hangi kriterlere göre tespit edileceği belirtilmemektedir.

Sayın milletvekilleri, kamu çalışanlarıyla ilgili çok ciddi sıkıntıları taşıyan tasarı, devlet memurluğunu istisnai bir hale getirmektedir. Sözleşmeli personel olmayı esas durum haline getiren ve yaklaşık 1 500 000 devlet memurunu sözleşmeyle karşı karşıya bırakan tasarı, son derece yanlış, sıkıntılar ortaya çıkarabilecek bir anlayışın ürünüdür ve devlet memurlarının "geçici görev" adı altında başka yerlerde görevlendirilmesine imkân tanımaktadır. Bu durum, siyasî kayırmacılığı, daha uç noktada ise partizanlığı ortaya çıkarabilecek bir yaklaşımdır ve geçmişten günümüze memurlarımızın şikâyet ettiği sürgün kurumunu yasallaştırmaktadır. Öyle ki, "artık şurada görevlisin" diyen amirine, memur "gidemem" diyemeyecek, gitmediği takdirde de karşısına istifa kurumu çıkacaktır. Bununla birlikte, kamu hizmeti, sürekli sunulan bir hizmettir. Sürekli sunulan bir hizmette ise, kamu görevlilerinde de süreklilik esas olmalıdır; yani, personelin iş güvencesi olmalıdır. Yarınım ne olacak kaygısı olan, evine götüreceği ekmeğin kaygısını duyan insanların nasıl verimli olabilecekleri, hiç kuşkusuz, bu tasarıda düşünülmemiştir.

Değerli milletvekilleri, tasarının ilgili maddeleri, örtülü olarak, kamu çalışanı sayısının azaltılacağını da belirtmektedir. Kamu görevlisi sayısının çok olduğu ve bunun azaltılmasının gerektiği gibi bir iddiayı taşıyan tasarının bu iddiası gerçekçi değildir. Rakamlar gösteriyor ki, 2002 verilerine göre Türkiye'de 2 750 885 kamu çalışanı görev yapmaktadır. OECD verilerine göre kamu personelinin nüfusa oranı Finlandiya'da yüzde 10, Fransa'da yüzde 8, Amerika Birleşik Devletlerinde yüzde 7, Almanya'da yüzde 5, Türkiye'de yalnızca yüzde 3,3'tür. Bu rakamlar, Türkiye'de kamu görevlisi sayısının çok fazla olduğu iddiasını yalanlamaktadır.

Sayın milletvekilleri, tasarıya kamu çalışanlarını ilgilendiren bütünsellik içinde bakıldığında, kamu çalışanlarına ilişkin ciddi hiçbir tasarımlar içermemektedir. Kamu çalışanları yok değilse bile,

açıkça önemsiz sayılmaktadır. Hizmetlerin düzenli, sürekli, verimli, etkin ve tarafsız bir biçimde yerine getirilmesini sağlayacak, kamu çalışanlarının liyakat ilkesine dayalı olarak işe alınmaları, yükseltilmeleri, güvenceleri, hak ve sorumlulukları, örgütlenmeleri ve benzeri konularda tasarı tamamen yetersizdir. Reform olarak sunulan tasarının yasalaşması halinde, yüzbinlerce çalışan ve onların milyonlarca yakını olumsuz yönde etkilenecektir.

Değerli milletvekilleri, tasarının öngördüğü, merkezî yönetimin yerine getirdiği görevlerden birçoğunun yerel yönetimlere devredilmesinin beraberinde getirdiği bir diğer sorun ise, kamu personelinin karşılaşacağı yeni durumdur. Tasarı, bu personelin statüsünün ve kadrolarının esas itibarıyla saklı tutulmasını öngörmesine karşılık, kısa bir zaman sonra, Genel Kurula getirilecek Yerel Yönetimler Yasası Tasarısında yer alan, "yerel yönetimlerde istihdam esas olarak sözleşmeliliğe dayanır" hükmüyle ortaya bir kaos çıkacaktır. Eğer, Yerel Yönetimler Yasası Tasarısı, şimdi görüştüğümüz tasarının hemen ardından yasalaşırsa, bu konuda daha sonra yürürlüğe giren hükümler, öncekini değiştirmiş olacak ve böylece, yerel yönetimlere devredilen kamu personeli, memurlar da dahil olmak üzere, sözleşmeli personel statüsüne alınacaktır. Bunun doğuracağı sonuç çok açıktır; önceden memur statüsünde olanlar da dahil olmak üzere, tüm personel sözleşmeli statüsüne alınacaktır. Bu, özellikle memurlar bakımından ciddi bir meslekî hak ve güvence kaybı anlamına gelmektedir.

Sayın milletvekilleri, kamu yönetiminin yeniden yapılanması önemli bir ihtiyaçtır. Bu düşüncüyü, CHP Grubu olarak biz de dile getirdik, biz de söyledik; ancak, Türkiye tarihine baktığımızda bugüne kadar sağ politikalar yönetimi merkezileştirmişlerdir. Kamu yönetimini, hantal, işlemez, üretmez, verimsiz, pahalı bir hale getirmişlerdir. Bu yaklaşımla bakacak olursak, itibarı zedelenen kamu yönetiminin, gerçekten, yeniden, çağdaş ve verimli olarak yapılandırılması gerekmektedir.

AKP Hükümetinin, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısını bir bütün olarak ele aldığımızda, tasarıyla aslında sosyal devletin tasfiyesine yönelik uygulamalarına ilişkin bir başlangıç yaptığı açıkça ortadadır. AKP Hükümetinin her yerde olduğu gibi burada da ciddi bir takıyye yaptığı görülmektedir.

Sivil toplum örgütleri, sendikal kuruluşlar ve diğer örgütlerle, kendisine göre bir birliktelik oluşturduğu görüntüsünü veren hükümet, her şeyi kendi istediği, kendi dayattığı zemine oturtmaktadır. Sosyal devleti tasfiye eden, Türkiye'de kamu kavramını, kamu hizmetini, kamu görevlisini ortadan kaldırmayı amaçlayan bu tasarı, devlet-yurttaş ilişkisi yerine işveren-müşteri ilişkisini ikame etmektedir. Büyük sıkıntılar, sakıncalar, tehlikeler ortaya koyabilecek bu tasarı, Türkiye'yi yönetim bütünlüğünün dışına çıkarmaya yönelik, üniter yapısına saldıran bir tasarıdır.

Kuşkusuz ki, Türkiye'nin idarî bir reforma ihtiyacı vardır; fakat, bunun hem idarî işlerin basitleştirilmesi ve hızlandırılması hem de suiistimalleri önleyecek ciddi bir denetim sisteminin geliştirilmesi suretiyle yapılması gerekirken, tasarıda böyle bir nitelik görülmemektedir.

Değerli milletvekilleri, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı, bu şekliyle Anayasaya aykırı maddeler de içermektedir. Tasarının temelleri, merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki görev bölüşümünün yeniden yapılması ve merkezî idare ile mahallî idarelerin, tüm kamu hizmetlerini özel sektöre gördürebilme yetkisi verilmesidir. Yasa taslağının kurduğu bu yeni yetki ve görev bölüşümü, anayasal dengeyi bozmaktadır.

Türk idarî sistemini, piyasa odaklı bir anlayışla, bütünüyle değiştirmeyi hedefleyen kamu yönetimi tasarısının bu haliyle yasalaşması durumunda, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi güçlü bir olasılıktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Pekel, toparlar mısınız.

SEDAT PEKEL (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; reformlar, toplumların ihtiyaçlarından doğar ve toplumların geleceğini etkiler. Reform niteliğinde sunulan bu tasarı, tüm top-

lum kesimlerinin, sivil toplum örgütlerinin, üniversitelerin, tüm siyasi partilerin görüşleri alınarak hazırlanması gerekirken, bu yapılmamış, katılımcılıktan uzak, sakat bir düzenleme olarak Genel Kurula getirilmiştir. Tasarı bu haliyle, ne yazık ki bir reform değildir. AKP Hükümetinin dikkate almadığı bu konu, ülkenin geleceğinde onarılmaz yaralar açacaktır.

AKP Hükümetini buradan uyarıyoruz, toplumun ihtiyaçlarını karşılamayan, toplumu zorlayan, mağdur durumda bırakan bu tasarımı, daha çağdaş, daha verimli, daha yararlı bir hale getirmek için henüz zamanımız bulunmaktadır; bunun için geç kalmış sayılmazsınız.

Sözlerime burada son verirken, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Pekel.

Madde üzerinde, şahsı adına söz isteyen Bilecik Milletvekili Sayın Yaşar Tüzün; buyurun. (Alkışlar)

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) - Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 47 nci maddesi üzerinde görüşlerimi belirtmek üzere, şahsım adına söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Yüce Meclisimize sunulan ve komisyonlarımızdan geçen son tasarıyla ortaya konulmak istenen yönetim yapısında, devlet-vatandaş ilişkisinden ziyade, işveren-müşteri ilişkisine dönüştürülerek, hangi amaçla, ne zaman, nerede, niçin kullanılacağı belli olmayan bir düzenleme ortaya konulmaktadır; devlet ciddiyetinden uzaklaştırılmaktadır. Bu tasarıyla, Türkiye, etnik şehirlere ayrılarak, bu şehirlerde, özelleştirme ve yerelleştirme adı altında, kendi etnik yapılarına göre kadrolaşmaya gidilerek, kendi çalışanlarını, kendi memurlarını kendi belirleyerek, etnik bir yerel yönetim sistemi getirilmek istenmektedir.

46 ncı maddenin beşinci paragrafında "Hükümetin görevi sona erdiğinde, Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı hariç müsteşarlar ile başkanlık ve genel müdürlük şeklinde kurulan bağlı ve ilgili kuruluşlarda kendi genel kurullarının seçimiyle gelenler dışındaki başkan ve genel müdürlerin görevleri kendiliğinden sona ermiş sayılır" ifadesi yer almaktadır. Bu ifadeyle, hükümetlerin kadrolaşmasının önu açılmış olacaktır. Bu görevlere atanan bürokratlar, atanmalarını sağlayan hükümetlerin başarılı olabilmesi için, alt kadrolarını da kurmak isteyeceklerdir. Bu kadroları yaparken, kanun ve yönetmeliklerin elvermemesi durumunda, geçici görevlendirme maddesinin uygulanmasını sağlayarak, istediklerini istedikleri şekilde atayabileceklerdir, şu anda yapılan atamalarda görüldüğü gibi.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde, genel olarak, kamu kurum ve kuruluşlarında, personele görev verilirken ve hatta yönetici atanırken, çoğu kez, eğitime, başarısına ve o görevi yapıp yapmayacağına bakılmamaktadır. Bu durum da, işlerin istenilen seviyede yürümemesine ve hizmetlerin aksamasına sebep olmaktadır. Bu, 58 inci ve 59 uncu hükümetler dönemi atamalarında çok belirgin bir şekilde ortaya çıkmıştır. Birçok bakanlığın genel müdürlük ve daire başkanlıkları geçici görevle gelen vekiller tarafından idare edilmektedir. Geçici görevlendirmelerin yerel yönetimlerde de oluşturulması halinde, bankamatik memurlar çoğalacaktır; partizanlık artacaktır, adam kayırmalar önplana çıkacaktır, bir idarecide olması gereken eğitim, başarı, kariyer ve liyakatten uzaklaşılacaktır. Geçici görevli atanan memurlar, geçici oldukları düşüncesiyle kanun ve yönetmeliklerde taviz-kâr davranacaklar, usulsüzlük ve yolsuzluklar artacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 47 nci maddenin gerekçesinde, mahallî idarelerde, özellikle yönetici kadrosunda personel sıkıntısı daha da artmaktadır denilmektedir. Başka bir kurumdan yönetici atanması halinde iş disiplini bozulacak ve alt kademede verim düşecektir. Geçici görevlendirme yerine, norm kadro uygulaması ile hizmetiçi eğitim seminerleri açılarak personel yetiştirilmesinin, liyakat sistemiyle alt kademeden personel atanmasının daha sağlıklı olacağı kanaatini taşımağatayım. Geçici görevlendirmenin yerine, sorumluluk bilinci içerisinde hareket edecek akıllı,

deneyimli, gerekli eğitimi almış asil memurlar atanmalıdır. Yine, 47 nci maddede hükümetin teklif ettiği ve komisyonun aynen kabul ettiği metin içerisinde, geçici görevle görevlendirilen personel için "kurumundan izinli sayılır denilmektedir ve bunların terfileri başka bir işleme gerek kalmaksızın kurumlarınca yapılır" ifadesi yer almaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Tüzün.

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, izinli saydığımız, görmediğiniz, denetleyemediğiniz, tanımadığınız bir personelin terfiini nasıl yapacaksınız? Burada, geçmişte görev yapan çok değerli belediye başkanı arkadaşlarım var. Bu, etik açıdan doğru olacak mıdır?

Değerli milletvekilleri, bu üzerinde konuştuğumuz Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı, usulsüzlükler ve yolsuzluklara meydan verebilecek çelişkilerle dolu bir tasarı halindedir. Bu nedenle, belki tasarının sonuna geldik; ama, bu tasarının, yeniden, çok kapsamlı bir şekilde değerlendirilmek üzere geri çekilmesini talep ediyor; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Tüzün.

Madde üzerinde 10 dakika süreyle soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Soru sorma süresi 5 dakikadır.

Buyurun Sayın Kepenek.

YAKUP KEPENEK (Ankara) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, gecenin bu saatinde görev yapıyoruz; ancak, bir önceki madde sırasında sorduğum sorulara yanıt vermediniz. Bu nedenle, gerçekten, üzüntülerimi belirtmek istiyorum ve o sorulara yanıt verilmesini talep ediyorum.

Bunlardan birincisi şudur: Kamu çalışanlarına ne zaman siyasî partilere üye olma hakkı tanıyacaksınız?

İkinci sorum: Kurumların araştırma-geliştirme birimleri bir sürgün yeri olarak kullanılıyor. Siz, insan kaynaklarının değerlendirilmesinde bu tür sürgün yerleri oluşturacak mısınız, uygulayacak mısınız?

Üçüncü sorum da şuydu: IMF'yle yapılan anlaşmalarda Maliye Bakanlığı Teftiş Kurulunun kapatılması yönünde hükümetiniz bir söz verdi mi?

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kepenek.

Buyurun Sayın Kaptan.

OSMAN KAPTAN (Antalya) - Sayın Başkan, Sayın Bakana bir soru sormak istiyorum. Bu yasaya göre, sözleşmeli eş durumu nakilleri nasıl yapılacak? Örneğin, Antalya'da, İzmir'de bir öğretmen, bir subayın, bir polisin eşi de belediyede sözleşmeli sağlık görevlisi. O subay, öğretmen veya polisin Erzurum'a tayin edildiğini düşünelim. Sözleşmeli olduğu için, o sağlık görevlisi personel, eşinin yanına nasıl gidecek? Yani, ya işinden olacak, işini bırakmak zorunda kalacak, eşinin arkasından gidecek ya da eşinin yanına gittiği zaman, oradaki belediye veyahut il özel idaresi, senin hizmetine ihtiyacım yok derse, bu tayin nasıl yapılacak?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kaptan.

Buyurun Sayın Karademir.

ERDAL KARADEMİR (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, tasarının 47 nci maddesi, başka kurumlarda geçici olarak personel görevlendirmeyi düzenlemektedir. Buna göre, bakanlıklarda bakanın, il özel idarelerinde valinin, belediyelerde ise belediye başkanının talebi ve ilgilinin ve kurumun muvaffakati üzerine merkezi idare personelinin memur statüsünde olanlar mahallî idarelerin yönetici kadrolarında veya bakanlıklarda geçici olarak görevlendirilebilir. Halen, 5442 sayılı İl İdare Yasasında ve Devlet Memurlarını Geçici Süreli Görevlendirme Yönetmeliğinde, belli koşullarda memurların başka kurumlarda görevlendirilmesine olanak sağlayan hükümler bulunmaktadır.

Tasarının bu şekliyle, belli koşullar ortadan kaldırılarak yasallaştırılmasıyla sürgünlerin yasal dayanağı mı hazırlanmaktadır ya da hükümetin kadrolarına serbest hareket olanağı mı amaçlanmaktadır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Karademir.

Buyurun Sayın Üstün.

FAHRETTİN ÜSTÜN (Muğla) - Sayın Başkan, 58 inci ve 59 uncu hükümet döneminde geçici görevle görevlendirilen kamu görevlilerinin devlete maliyeti ne kadardır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Üstün.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, Sayın Kepenek'in daha önce sormuş olduğu sorulara zaman darlığı nedeniyle cevap verememiştim; çünkü, kendilerinden önce soru soran arkadaşlarımızın cevaplarını vermeye çalışırken, bir bakıyorum, süre dolmuş oluyor.

Bu kez, sanıyorum, erken davrandınız ve ilk soruyu sorma imkânını buldunuz. Daha önceki sorularınızı cevaplandıramadığım için özür diliyorum. Tekrar sordunuz, "kamu çalışanlarına ne zaman siyaset hakkı vereceksiniz" dediniz.

Tabii, bu, Anayasa değişikliğini gerektirir. Sanıyorum, Türkiye Büyük Millet Meclisi, yakın bir gelecekte, köklü bir anayasa değişikliğini gündeme alır. Anayasa değişikliği, iktidar-muhalefet işbirliğiyle bu zamana kadar gerçekleşmiştir; bundan sonra da o şekilde olmasını temenni ediyorum. Gerek 20 nci Dönemde gerek 21 inci Dönemde kurulmuş olan uzlaşma ve uyum komisyonları, anayasa değişikliği konusunda önemli çalışmalar yapmıştı. Dileğim o ki, bu dönemde de bu çalışmalar yapılsın ve gerçekten, anayasa değişikliği konusunda halkımızın beklediği adımları atabilelim. Sanıyorum, kamu çalışanlarına siyaset hakkı konusu da bu bağlamda gündeme gelecektir; çünkü, 2001 Anayasası, memur ve işçi ayırımını kaldırmış ve her ikisine birlikte "çalışanlar" ibaresiyle hitap etmiştir. Bu, sizin de bu dileğinize doğru ileri bir adımdır diye değerlendiriyorum.

"Acaba, bu tasarı bir sürgünü de gündeme getirir mi, sürgün yerleri olacak mı" dediniz. Mesela, biz, mecburî hizmeti bile kaldırdık Sağlık Bakanlığında. Yani, o bakımdan, bizim, iktidarımız döneminde ülkemizin herhangi bir yerini sürgün olarak nitelememiz ve böyle bir uygulama yapmamız mümkün değildir. Bu bizim aklımızın köşesinden geçmez.

"IMF'ye teftiş kurullarının kaldırılacağı konusunda bir söz verdiniz mi" dediniz. Bu IMF heyetleri, Türkiye'ye geldiklerinde genellikle bana da uğrarlar. Yani, birkaç ayda bir geliyorlar. Memur ve işçilerle ilgili topluşözleşme ve görüşme, Bakanlar Kurulunda benim uhdeye verilmişti; bu konuları sorsa sorsa bana sorarlar diye düşünüyorum. Bana hiç böyle bir konu gelmedi, böyle bir talep gelmedi, ben böyle bir şey de tanık olmadım.

Sayın Kaptan'ın, sorusunu iyice anlayamadım.

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Eş durumundan tayin olur mu?..

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Tabii, bu konuyla ilgili çalışmalar bu tasarıda yok. Bundan sonra -daha önce de ifade etmiştim- personel yasalarıyla düzenlenecek olan hükümlerdir. O bakımdan, sözleşmeli personel deyince, kadro karşılığı sözleşmeli personel var, kadro karşılığı olmaksızın sözleşmeli personel var. Dolayısıyla, bu yasalarda, hazırlayacağımız ve şu anda üzerinde çalıştığımız yasalarda, bu nakli ortadan kaldıracı herhangi bir düzenleme olması mümkün değildir diye değerlendiriyorum.

Sayın Karademir de "acaba, bu 47 nci madde, sürgünlerin yasal dayanağını oluşturabilir mi?.." Dikkat ederseniz, burada bir kelime var; merkezdeki bir kamu görevlisi taşraya geçici olarak bir göreve gönderildiğinde, kendisinin muvafakati aranıyor. Yani, sadece çalıştığı kurumun muvafakati değil, kendisi de muvafakat edecek. Böylesine bir güvence koyuyoruz. "Ben gitmek istemiyorum" derse, muvafakat etmezse, o zaman nasıl gönderirsiniz? Tasarıya biz bunu da teminat olarak aldık.

Sayın Üstün, "geçici görevli personelin maliyeti nedir" dediniz. Doğrusu, onu bilmiyorum; onu, ancak, araştırır ve size yazılı olarak cevap verebilirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Madde üzerindeki soru-cevap işlemi tamamlanmıştır.

Madde üzerinde 2 adet önerge vardır. Önergeleri, geliş sıralarına göre okutup, sonra aykırılıklarına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 47 nci maddesinin birinci cümlesinde geçen "memur statüsünde olanlar" ibaresinin "memur ve diğer kamu görevlileri" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Salih Kapusuz

Hanefi Mahçiçek

Özkan Öksüz

Ankara

Kahramanmaraş

Konya

Haluk İpek

Alim Tunç

Ankara

Uşak

BAŞKAN - En aykırı olan ikinci önergeyi okutup, işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Başka kurumlarda personel görevlendirme" başlıklı 47 nci maddesinin, tasarısı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Topuz

Ali Rıza Gülçiçek

Ali Dinçer

İstanbul

İstanbul

Bursa

Erdal Karademir

Vedat Melik

İsmet Çanakcı

İzmir

Şanlıurfa

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet önergeye katılıyor mu?

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Geçici görevlendirmeler için 3046 sayılı Yasada öngörülen süre sınırlaması kaldırılmaktadır. Bu düzenleme, kamu kurum ve kuruluşlarının bilimsel esaslara göre belirlenmiş norm kadrolarla hizmet vermesi anlayışıyla bağdaşmamaktadır. Geçici görevlendirilenlerin, kendi kurumlarındaki malî ve sosyal haklardan mı yoksa geçici görevle gittikleri kurumlardaki malî ve sosyal haklardan mı yararlanacakları, yürütmenin takdirine bırakılmaktadır. Böyle bir durum, idareye, belirtilen konuda takdir yetkisini keyfî olarak belirleme olanağı vermektedir.

Belirtilen gerekçeler ve hazırlanmasında sivil toplum örgütlerinin de katılımını sağlamak üzere, 47 nci maddenin yeniden düzenlenmek üzere tasarı metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 47 nci maddesinin birinci cümlesinde geçen "memur statüsünde olanlar" ibaresinin "memur ve diğer kamu görevlileri" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Salih Kapusuz (Ankara) ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Katılıyoruz efendim.

SADULLAH ERGİN (Hatay) - Gerekçe...

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 47 nci maddesinde başka kurumlarda personel görevlendirilmesinin ilkeleri belirlenmektedir. Başta mahallî idareler olmak üzere özellikle yönetici kademesi bakımından karşılaşılan nitelikli personel temini güçlüğüne aşabilmek amacıyla getirilen maddeye memur statüsünde olanların yanında diğer kamu görevlilerinin de başka kurumlarda görevlendirilmesine imkân sağlayan bir hüküm eklenmesinin kanunun amacı bakımından uygun olacağı düşünülmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 47 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

48 inci maddeyi okutuyorum:

Saklı tutulan hükümler

MADDE 48. - Bu Kanunun, 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi hariç olmak üzere İkinci Kısımındaki hükümler, 46 ncı maddesinin beşinci fıkrası dışındaki hükümler ile 47 nci maddesi hükümleri Millî Savunma Bakanlığı hakkında uygulanmaz

BAŞKAN - Madde hakkında, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Şanlıurfa Milletvekili Vedat Melik; buyurun.

CHP GRUBU ADINA MEHMET VEDAT MELİK (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 48 inci maddesi hakkında görüşlerimi belirtmek üzere, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, iktidarların görevleri, elbette ki, halkın her türlü sorununu çözmeye çalışmak ve çağdaş medeniyetin getirdiği olanaklardan azamî ölçüde yararlanmalarını sağlamak için her türlü çabayı göstermektir; bu doğrultuda her türlü yasal düzenlemeyi yapma hakkına da sahiptirler. Ancak, ülkeye getirilecek herhangi bir yeniliğe önce toplumun ihtiyacının olup olmadığına karar verilmesi, eğer varsa, bu ihtiyacın nasıl ve hangi yollardan giderileceğinin açıklanması gerekir. Kime açıklanacaktır veya kimden onay alınacaktır? Elbette ki meselenin asıl sahibi olan halkın görüşü alınmalıdır. Genel bir görüş birliği sağlandıktan sonra da, düşünülen değişikliğin yapılmasında ve uygulanmasında hiçbir sorun kalmayacaktır.

Bu tür iktidar davranışlarının örneklerini, son yıllarda, çok önemsiz konularda dahi, gelişmiş, çağdaş ülkelerde sık sık görmekteyiz; ama, hepimiz biliyoruz ki, bu tür davranış biçimlerine ancak katılımcılığı ve çoğulculuğu benimsemiş, esas iktidarın parlamenter çoğunluğu elinde bulunduran hükümette değil halkın kendisinde olduğuna inanan, demokrasi kültürüne sahip toplumlarda rastlamak mümkündür. Demokrasinin temel kurallarının dahi bir türlü yerleştirilemediği, ekonomik, siyasî, hukukî kimliğini bir türlü bulamayan ve kültürel kimliğini giderek kaybeden bizim gibi toplumlarda ise, bu değişimi sağlayan dinamikler başka şekillerde oluşmuş ve o şekilde devam etmektedir.

Değerli arkadaşlar, son ikiyüz yıldır, bu toprakları yöneten insanların çıkardığı tüm önemli yasalar veya yaptıkları tüm önemli düzenlemeler, maalesef, yabancı ülkelere danışılarak veya onlara benzetmek için veya daha kötüsü, onlar öyle istiyor diye yapılmıştır; yani, son ikiyüz yıldır, yabancı ülkeler, çoğunlukla da bizim şimdi girmek için can attığımız Avrupa Birliği üyesi ülkeler ve Amerika Birleşik Devletleri ne demişe öyle olmuştur. Bunun çok değişik versiyonları vardır. Bazen, eğer, bizim gibi olmak istiyorsanız, sosyal yaşamınızla ilgili şu yasayı çıkarın; yok ekonomik sıkıntıları atlatmak istiyorsanız, şöyle davranın gibi telkinlerde bulunmuşlar ve bu ülkede, her zaman da, kendilerini destekleyen taraftarlar bulmuşlardır. Bu dayatmalara, bu empozelere karşı çıkanlar, bazen çağdışı veya geri kafalı, bazen de komünist insanlar veya partiler olarak suçlanmışlardır. Bunun tek istisnası, Türkiye halkının inandırıldıktan sonra verdiği mücadele sonunda kurduğu cumhuriyet ve o yıllarda alınan temel ekonomik kararlarla yapılan yatırımlardır; ancak, halkı önemsemeyen, milletin devlet için var olduğu düşüncesinde olan atanmış memurlar ile halkın tamamının benimsemediği seçim yasalarıyla Meclise gelmiş, seçilmiş yöneticilerinin büyük bir kısmı, yapılan bu empozeleri, halkın menfaatına uygun olup olmadığına bakmadan veya halkın yaşamını kökten değiştirecek olan çok önemli kararları alırken dahi, halka sorma gereğini bile duymamışlardır.

Değerli milletvekilleri, günledir, burada, gece geç saatlere kadar bu kürsüde konuşan birçok konuşmacının da defalarca belirttiği gibi, ülke insanımızın yaşamını çok yakından ve uzun süreli etkileyecek bir yasa tasarısını görüşmekteyiz. Bizim düşünce ve görüşlerimize göre, 22 nci Dönem milletvekillerinin şu ana kadar görüştükleri en önemli yasa tasarısıdır; ancak, bu kadar önem arz etmesine rağmen, ilgili bütün kurum ve kuruluşlarca yeterince tartışılmamış, vatandaşa ise sorma gereği bile duyulmamıştır. Anayasa kadar önemli olan böyle bir yasa bütün illerde halka anlatılmalı ve bu kanunla birlikte yaşamlarının nasıl değişebileceği izah edilmelidir.

Bazı maddelerinin Anayasamıza uygun olmadığı gerekçesiyle, Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderileceği kesin gözüyle bakılan böyle bir yasanın görüşülmesi sırasında, Anamuhalefet Partisi olarak, en azından, iktidarı uyarma ve bizleri izleyen vatandaşlarımıza gerçekleri anlatma zorunluluğunda olduğumuzu, başta, İktidar Partisi olmak üzere, herkesin anlaması gerektiğine inanmaktayız.

Değerli arkadaşlar, son maddelerine yaklaştığımız bu kanun tasarısı üzerinde, birçok konuşmacı arkadaşımız görüşlerini dile getirdiler; ama, ben de, birkaç önemli konuya tekrar dikkatinizi çekmek isterim.

Bu yasa tasarısıyla, yerel yönetimlere birçok görev, yetki ve mali kaynak aktarılırken, bunları denetleyici bir mekanizma önerilmemektedir. Teftiş kurullarının kaldırılarak, merkezi ve yerel yönetimlerin tüm denetlenmesi Sayıştaya yüklenmektedir. Sayıştayın yapısı ve personelinin nitelikleri değiştirilmeden, böyle bir denetimin gerçekleştirilmesi imkânsızdır; ancak, Sayıştayın denetimi bizzat yapmayıp başkalarına yaptırması olanağı da sağlandığı için, bunda amaç, bir süredir Türkiye'de özel firmaların yaptırdığı gibi, bu denetimleri yabancı kurumlara yaptırmaktır.

Merkezi devletin hantallığı ve kırtasiyeciliğinin iktisadi kalkınmanın önündeki en önemli engeller olduğu gösterilerek, kamu yararı kavramı bir tarafa bırakılırken, verimlilik, etkinlik ve kârlılık gibi kavramlara sihirli işlevler yüklenerek yüceltilmektedirler.

Yine, bu bağlamda, söz konusu tasarının ilgili maddelerinde, kamu kurum ve kuruluşlarının, kanunlarla kendilerine açıkça görev olarak verilmeyen alanlarda işletme kuramayacağı, mal ve hizmet üretimi yapamayacağı, yerel yönetimlerin sorumluluk alanlarına giren görev ve hizmetler için yerel düzeyde birimler kuramayacağı; yerel yönetimlerin görev, yetki ve sorumluluk alanlarına giren konularda, merkezin, bu yetkileri kısıtlayıcı ve yerel yönetimleri zayıflatıcı tüzük ve yönetmelikler çıkaramayacağı ve buna benzer hükümler getirilmektedir. Böylece, teknolojik ve toplumsal gelişmenin zorunlu kılacağı ve ulusal ölçekte yerine getirilmesi gereken işlevlerin merkezi hükümet görevleri arasına alınması, ancak bu konularda yeni yasalar çıkarılmasıyla mümkün olacaktır. Halbuki, yapılması gereken ise, bunun tam tersi olmalı ve bu türden sınırlamalar yerel yönetimler için getirilmelidir. Merkezi hükümetin yetkilerinin önemli bir bölümünün yerele devredilmesinin gerekçeleri gösterilirken, ekonomik etkinlik ve demokratikleşme amaçları da ortaya konmaktadır; ancak, merkezi hükümetin yetkilerinin büyük bir çoğunluğunun yerel yönetimlere devredilmesinin ne ekonomik gelişmeyi ne de demokratikleşmeyi güçlendirme olasılığı vardır. Aksine, ülkemizin sosyal yapısı gözönüne alındığında, özellikle küçük bölgelerde, ekonomik ve demokratik yapı bazı insanların aleyhine gelişebilecektir.

Değerli arkadaşlar, ayrıca, bu yasa tasarısıyla birlikte, yerel yönetim birimlerinin küresel sermayeyle bütünleşmesini kolaylaştırıcı bir model sunulmaktadır. Buna göre, yerel yönetimlerin yabancı bankalardan borç alabilmesine ve tahkim yasalarına tabi olabilmelerine imkân vermektedir. İşte, başlıbaşına bu ibare bile, bu yasa tasarısının daha büyük bir titizlikle incelenmesini gerektirmektedir.

Değerli arkadaşlar, aramızda, Türkiye'nin çok değişik bölgelerinde idareci olarak çalışmış çok değerli milletvekilleri vardır. Bu arkadaşlarımızın, ülkemizin şartlarını bizden çok daha iyi bilmeleri gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Melik.

MEHMET VEDAT MELİK (Devamla) - Şimdi, biz, bu tasarıyla, çok değerli yeraltı kaynakları ve dünyada eşi bulunmayan coğrafi güzelliklere sahip olan, ancak, bunu şimdiye kadar değerlendirme imkânı bulamayan bir yerel yönetim birimine, sahibi bulunduğu bu güzellikleri, bu kaynakları değerlendirebilmek için, yabancı bankalarla veya yabancı yatırımcılarla, bire bir, merkezi yönetimin onayını almadan anlaşma yetkisi veriyoruz. Ülkemizin şartlarını düşündüğünüz zaman, iyi niyetli olmayan yatırımcıların hangi amaca hizmet etmek için bu tür yatırımlara girişebileceğini, Türkiye'yi tanıyan her insanın anlayabileceği kanaatindeyim.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin çıkarları, halkımızın huzuru için, bu tasarının, şimdilik geri çekilerek, komisyonlarda daha detaylı görüşüldükten ve halka daha iyi anlatıldıktan sonra Yüce Meclisin huzuruna getirilmesi düşüncesiyle, hepinizi saygılarımla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Melik.

Madde üzerinde, şahsı adına söz isteyen, İzmir Milletvekili Erdal Karademir; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ERDAL KARADEMİR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 48 inci maddesi üzerinde, şahsım adına söz aldım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hiç kuşkusuz, ülkemizde, bir kamu yönetimi reformuna ihtiyaç vardır. Demokratik devletin egemenliğini, yetki bütünlüğünü yeniden inşa edecek, yasama, yürütme, yargı erkini bir bütün olarak ulusa geri verecek, halkın ve çalışanların yararına çözümler getirebilecek bir reforma elbette ihtiyaç vardır; çünkü, ülkemizde, bölgeler arasında dengesizlik var ise, Marmara Bölgesinde kişi başına gelir 11 000 dolar, Doğu Anadolu'da 100 dolar ise, işsizlik resmi rakamlarla yüzde 19'lara ulaşmış, sağlık hizmetlerine ayrılan kaynak halkın ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak ise, eğitimde kaynak yetersiz ve fırsat eşitliği ortadan kalkmış ise, eğitim gibi kamu hizmetlerinin önemli bir bölümü piyasa koşullarında yürütülüyorsa; ulaştırma, haberleşme, madencilik, enerji, tarım, çevre ve orman, imar, kültür ve turizm, sosyal hizmet ve sosyal güvenlik hizmetleri halkın ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak ise, bu ülkede gerçekten kamunun yeniden yapılandırılmasına ihtiyaç vardır.

Kamu yönetimi reformu, ülkemizin karşı karşıya bulunduğu bölgeler arasındaki adaletsizliği ve kamu hizmetlerinden yararlanmadaki eşitsizliği ve yetersizliği çözümleyecek, ülke kaynaklarının adil bir biçimde dağılımını sağlayacak düzenlemeler olmalıdır. Ancak, söz konusu tasarı, kamu yönetiminde reform iddiasıyla, kamunun görevlerini özelleştirme yoluyla sırtından atma çabasının ürününden başka bir şey değildir.

Değerli milletvekilleri, bu tasarı, kamu yararı ilkesinden, piyasa ilkelerine geçişi düzenlemektedir. Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı, iddia edildiğinin aksine yerel yönetimleri güçlendirmek ya da etkin veya verimli kamu hizmeti sunmak amacına hizmet etmemektedir. Yapılmaya çalışılan, kamu hizmetinin piyasayla ve yurttaşın müşteriyle değiştirildiği bir yerelleştirme projesidir. Ne yazık ki, bu tasarı, kamu yararı ilkesinden vazgeçilen kamu hizmetlerinde piyasanın belirleyiciliği ilkesine geçişi düzenlemektedir ve bu tasarı, devlet sistemini yerellik ve özelleştirme ilkeleri üzerinde değiştirmeyi amaçlamaktadır.

Değerli arkadaşlar, kamu hizmeti nedir; kamu hizmeti toplumsal gereksinimlerin giderilmesi için ortaklaşa alana sunulan hizmettir. Ortaklaşa alana sunulduğu için bir rekabet söz konusu olamaz; olabildiğince daha fazla insanın yararlanması amacını güder. Kamu hizmeti, doğası gereği kâr ve piyasa süreçlerinin dışında, sadece kamu kurum ve kuruluşlarınca yerine getirilebilir. Kamu hizmetinin genel ilkesi, süreklilik, eşitlik ve tarafsızlıktır.

Anayasa Mahkememizin 28.6.1995 gün 1995/23 sayılı kararında belirtildiği gibi, en geniş tanımına göre kamu hizmeti, devlet ya da diğer kamu tüzelkişileri tarafından ya da bunların gözetim ve denetimleri altında genel ve ortak gereksinimleri karşılamak, kamu yararı ya da çıkarını sağlamak için yapılan ve topluma sunulmuş bulunan sürekli ve düzenli etkinliklerdir.

Değerli milletvekilleri, bu tasarı kimindir ve neyi amaçlamaktadır? Elimizdeki tasarılar, yerli tasarılar değildir. Getirilen bu tasarılar, yabancı kaynaklıdır, dış güçlerin ve odakların dayattığı çözümlerdir. Tasarının sahibi, IMF, Dünya Bankası, GAT, OECD gibi ulusüstü kuruluşlardır. Bu tasarı, küreselleşmenin, yani küresel sermayenin önündeki tüm engellerin kaldırılması projesidir. Bu tasarı, ulus devleti niteliğinin değiştirilmesi projesidir. Bu tasarı, uluslararası sermayenin projesidir. Bu tasarı, kamu kaynaklarının ve kamu hizmet alanlarının ulusötesi sermayeye aktarılmasını yasal güvence altına alan bir projedir.

Değerli arkadaşlarım, son zamanlarda çıkan veya tartışılan yasa ve yasa tasarılarına baktığımızda, Uluslararası Tahkim Yasası, Teknolojik Bölgeleri Geliştirme Yasası, Hazineye Ait Tarım

Arazilerinin Satışı Hakkında Yasa, Doğrudan Yabancı Yatırımlar Yasası ve Turizm Teşvik Yasası, Köy Yasası, Tapu Kanununda yapılan değişiklik ile orman vasfını yitirmiş arazilerin satışı, kıyılar ve SİT alanlarında yapılması düşünülen değişikliklerle ilgili yasa, hazırlayanların niyetlerini ve amaçlarını ortaya koymaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karademir, toparlar mısınız.

ERDAL KARADEMİR (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlarım, bu tasarı, ülkemize dayatılan küresel politikaların bir sonucudur ve ulusal birliğimizi ve toplumsal varlığımızı tehdit etmektedir. Görünen o ki, sosyal devlet tasfiye edilerek, toplumun temel ihtiyaçlarının karşılanmasını esas alması gereken kamu hizmeti, ticarî bir işletmeye dönüştürülecektir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı göstermektedir ki, kamu kaynaklarının tasfiye edilerek yağmalanmasına zemin hazırlayacaktır. Doğal kaynak ve kamu hizmet alanlarımızda talan girişimleri yaşanacak ve bu alanlarda, bugün olduğu gibi yarınlarda da, yerel iktidar odakları ve rant çevreleri, dilediklerini yapabileceklerdir.

Ayrıca, getirilen düzenlemelerle, yerel yönetimler istasyon görevi üstlenecek, kamu mallarının ulusüstü sermayeye devri gerçekleşecektir.

Değerli arkadaşlarım, geliniz, bu tasarıdan vazgeçiniz. Dış güçlerin ya da odakların dayattığı çözümlere itibar etmeyiniz. Teslimiyetçi olmayınız, ulusal gerçeklere dayalı çözümler üretiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERDAL KARADEMİR (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

Ülkemiz için insandan, emekten ve yaşama çevresinden yana ve kamu kaynaklarını yatırıma ve üretime yönelten ulusal bağımsız bir politika ve strateji izleyiniz.

Bu ülke, her şeyden önce, hepimizindir. Umarım, hükümet bir kez daha düşünür ve siz AKP milletvekilleri, aklıselim karar vererek, tasarıyı geri çekersiniz.

Sözlerimi burada tamamlarken, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Karademir.

Madde üzerinde soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Buyurun Sayın Emek.

ATİLA EMEK (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, tasarının "Saklı tutulan hükümler" başlıklı 48 inci maddesini görüşüyoruz. Sayın Bakanım, ben, saklı kalmamasını arzu ettiğim bir durumun açıklığa kavuşması için size sorumu yöneltiyorum:

Son Millî Güvenlik Kurulu toplantısında, bu yasa tasarısı görüşülmeye başlamadan önce, Başbakanlık Müsteşarı Sayın Ömer Dinçer'in, temel düşünce ve fikirlerinden dolayı, kamuoyunda tartışmaların başladığı dönemde Millî Güvenlik Kurulu toplantısının gündeminde, irticaî faaliyetlerle ilgili sunuş yapacağı kamuoyuna açıklanmıştı; ama, tam toplantı gününde, toplanma saatlerinde, gündem değişikliği yapılarak, Başbakanlık Müsteşarı Sayın Ömer Dinçer'in Millî Güvenlik Kurulu toplantısına katılmadığı, yine kamuoyuna yansıyan bilgiler arasındadır. Sayın Bakanım, siz de bir Millî Güvenlik Kurulu üyesi ve hükümetin Başbakan Yardımcısı, Bakanı olarak, acaba bu doğru mudur? Doğru ise, Sayın Müsteşarın temel görevleri arasında olan bu tür çalışmalarını bundan sonra yürütmesi mümkün olacak mıdır; olmayacaksa, bu çalışma, bu görev nasıl yürütülecektir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Emek.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Emek'e teşekkür ediyorum.

Evet, ben, aynı zamanda, Anayasanın 118 inci maddesi gereği, Millî Güvenlik Kurulu üyesiyim; ancak, hem Anayasanın 118 inci maddesi sebebiyle hem de Millî Güvenlik Kurulunun Kuruluş ve Görevleri Hakkında Yasa gereğince, Millî Güvenlik Kurulu üyeleri, Millî Güvenlik Kurulunun gündemi ve konuşulan hususlarla ilgili dışarıda açıklama yapamazlar. Ben, Anayasaya ve yasalara sadık bir kişi olarak, sorunuza, bu nedenlerle, üzülerek cevap veremeyeceğim.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Madde üzerinde soru cevap işlemi tamamlanmıştır.

Madde üzerinde 1 adet önerge vardır; okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Saklı tutulan hükümler" başlıklı 48 inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Topuz	Ali Rıza Gülçicek	Ali Dinçer
İstanbul	İstanbul	Bursa
Erdal Karademir	İsmet Çanakcı	M. Vedat Meki
İzmir	Ankara	Şanlıurfa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Topuz, konuşacak mısınız?

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde bu haliyle kapsamı gereken konuları kapsamadığı için özensiz hazırlanmış bir düzenleme niteliğindedir.

Belirtilen gerekçeler ve hazırlanmasında sivil toplum örgütlerinin de katılımını sağlamak üzere, 48 inci maddenin yeniden düzenlenmek üzere tasarı metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler.... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

49 uncu maddeyi okutuyorum:

Kaldırılan hükümler ve kuruluşlar

MADDE 49. - 27.9.1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanun, 24.10.1960 tarihli ve 108 sayılı Savunma Sekreterlikleri Kurulmasına Dair Kanun ile 24.6.1983 tarihli ve 72 sayılı Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırılmıştır.

9.5.1985 tarihli ve 3202 sayılı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunla kurulan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü kaldırılmıştır.

Dışişleri Bakanlığı ile Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı hariç bakanlıkların ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yurtdışı teşkilatı kaldırılmış ve yurtdışı kadroları iptal edilmiştir.

Bakanlıklar ile bağlı ve ilgili kuruluşlar ve bu Kanun kapsamına giren diğer kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş ve görevlerine ilişkin kanunların ve kanun hükmünde kararnamelelerin bu Kanun hükümlerine aykırı hükümleri uygulanmaz.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz isteyen, Ankara Milletvekili Sayın Bayram Meral.

Sayın Meral, aynı zamanda şahsınız adına da söz istediğiniz için, konuşma süreniz 15 dakikadır.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BAYRAM ALİ MERAL (Ankara) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; görüşülmekte olan tasarinın 49 uncu maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, hakikaten bu madde hepimiz için önemli; ama, benim için daha çok önemli. Otuz yıl genel başkanlığını yaptığım, binbir çeşit sıkıntılara muhatap olan bir teşkilatın, bugün, üzerine bir çizgi çekilmek isteniyor.

Biliyorsunuz, bu teşkilat, daha önce YSE, bilahara Toprak Su, Toprak İskân, Orman Yolları, Orman Atölyelerinin birleşmesinden meydana geldi, güçlü bir kuruluştur ve ne acıdır ki, siyasîlerin en fazla at oynattığı teşkilatlardan birisiydi.

Bir zamanlar -hele geçtiğimiz dönem seçimlerde- geçici işçi alındığı zaman, seçimi kazanabilmek için, bir kalemde 1 000 kişi, 2 000 kişi, 3 000 kişi işe alınıyordu, ki, bunları biliyorsunuz. Ama, son zamanlarda teşkilat toparlandı değerli arkadaşlarım, teşkilat oturdu. Bakınız, 1984 yılında 10 240 olan memur sayısı, bugün 6 400'e inmiştir. Yine, o dönemlerde çok fazla geçici işçi çalışırdı bildiğiniz gibi; o günlerde 70 000'in üzerinde olan sayı, bugün 48 000'lere düşmüştür değerli arkadaşlarım. Bunu, 81 ile dağıtacak olursak, hakikaten, teşkilatta israf konusunda tartışılacak bir nokta yoktur.

Muhterem arkadaşlarım, bununla birlikte, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu da kaldırılıyor. Zaten, müfettiş, başmüfettiş, denetçi falan bırakmadınız maşallah! Diyorsunuz ki "her şeyi bizim atadığımız memur yapar; o denetler, o denetleyemiyorsa emrinde çalışan birisine denettirir."

Gelin, bir örnek gösterin bize, deyin ki "kardeşim, siz hep söylüyorsunuz, biz bir yerden başlayacağız." Bakınız, önümüzde seçim var; meydanlara gideceğiz, belki doğru belki yanlış, bazı konuları halka anlatacağız. Yanlış bir konuyu konuşmak veya birisine iftira etmek, çok korkunç bir olaydır. İftira, hırsızlıktan daha kötüdür; şahsen böyle düşünürüm.

Burada arkadaşlar hep konuşuyor, bir mısır çıktı sonradan ortaya. Karadenizliler lazut diyordu değil mi buna?

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Lazot, lazot...

BAYRAM ALİ MERAL (Devamlı) - Lazot...

Bir pirinç çıktı, hiç bilmiyoruz; şunları bir soruşturun; yani, bir yerden başlayın. Belki de hiç kusuru yoktur bu söylenenlerin. Bunun ortadan kalkma yollarını arayın.

Sizden taraf olan, sizi çok seven bir gazeteci bana ne dedi biliyor musunuz "geçmişte Anavatan Partisinin başını ne yediyse, AK Partinin başını da aynı şeyler yer" dedi. Bunu ben ondan aldım,

size aktarıyorum, dikkatli olun diye bunu söylüyorum. Yani, bir maliye bakanı veya diğer bakanlar, bunun altından kalkması lazım değerli arkadaşlarım. Böyle dinleyip geçmeyin. Yarın bunlar önünüze gelecektir, biz de bir yerde konuşacağız; ama, doğruyu konuşalım.

Şimdi, gerekçeyi okurken, gerekçede iki şey çok dikkatimi çekti bu müfettişlerle ilgili. Efendim "müfettiş gidiyor, oradaki müdürleri, amirleri meşgul ediyor" diyor. Olacak iş mi?! Gerekçede, gerekçede; Başbakanlığın gerekçesinde... Nasıl olsa diyoruz, rapor tutsa da işe yaramıyor. Vallahi... Millî Eğitim Bakanı demiş ya "okullar olmasaydı, millî eğitim bakanlığı güzel yapılırdı..." Böyle şey olur mu arkadaşlar...

NEVZAT DOĞAN (Kocaeli) - Oluyor işte.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Oluyor, evet...

Bakınız, eğer siyasî zat, müfettişin -içinizde müfettiş vardır- hazırladığı raporu alır da sumenin altına koyar veya biraz bekle derse, bu yürümez işte değerli arkadaşlarım.

MUSTAFA NURİ AKBULUT (Erzurum) - Öyle yapmışlar.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Efendim, siz yapmayın; yani, birisi yanlış bir şey yapmışsa... Meydanlarda çıktınız, dediniz ki "biz iyisini yaparız." Yapın; elinizi tutan mı var?!

AHMET YENİ (Samsun) - Yapıyoruz işte, değiştiriyoruz.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Neyi değiştiriyorsunuz?!

Bakınız, içinde, valilik yapmış değerli arkadaşlarımız var.

CAVİT TORUN (Diyarbakır) - Sadece vali değil, başka meslekler de var.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Efendim, vali mülki amirdir; şimdi, her şeyi valiye teslim ediyoruz ya; niye rahatsız oluyorsunuz?!

NEVZAT DOĞAN (Kocaeli) - Valilere güvenmiyor musunuz?!

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Şimdi, her şeyi valiye teslim ediyoruz ya...

Öyle rahatsızlığın varsa, kendi unvanını da yazdırsaydın.

Değerli arkadaşlarım, Allah'a karşı hürmeti olan, yaptığı işten ve halktan utanan herkese saygım vardır benim. Allah'tan korksun, millettten utansın; o tip insana saygım vardır, onu bilesiniz.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, hatibe söz atmayalım.

Buyurun Sayın Meral.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Bırakmıyorlar.... Düşersin onları...

Şimdi, muhterem arkadaşlarım, Allah hiç kimsenin düzenini bozmasın. (AK Parti sıralarından "Amin" sesleri) Bakınız, bu yasayla düzen bozuyorsunuz. (AK Parti sıralarından gülüşmeler)

Hem amin hem...

Düzen bozuluyor. Bir teşkilatın kapatılması düzeni bozmaz mı?!

Şimdi, hepimiz milletvekiliyiz, seçimi kaybettiğimiz zaman buradaki düzenimiz bozulmuyor mu değerli arkadaşlarım?! Niye kabullenmiyorsunuz?

AHMET RIZA ACAR (Aydın) - Altyapısı sağlamısa bozulmaz.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Geliniz, değerli arkadaşlarım, yarın meydanlara gideceksiniz; oradaki Köy Hizmetlerinde çalışan işçilerin hepsi gelip, sizi bulacak...

AHMET RIZA ACAR (Aydın) - Başbakan meydanlarda.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Gelip, sizi bulacak... Benim buraya emeğim var; ona üzülüyorum, emek verdim. Bir şeyi daha bilesiniz ki değerli arkadaşlarım, hiç çalışmayanı savunmadım. Hatta, işverenlere, birisi çalışmıyorsa, senden önce altına imzayı atacağım diyen bir

adamım; bunu böyle bilin. Çalışmıyorsa, oturuyorsa ben eleştiririm sizden önce. Herkes aldığının karşılığını verecek. Bu teşkilat bir yere geldi değerli milletvekilleri. Bu teşkilat oturdu. Bu teşkilat köye yol götürüyor, su götürüyor; sayacağız biraz sonra.

NUSRET BAYRAKTAR (İstanbul) - Ama, günde iki saat çalışıyor.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Babacığım, günde iki saat nasıl çalışır?! Allah rızası için... Bunu, bari sen söyleme.

NUSRET BAYRAKTAR (İstanbul) - Köy Hizmetlerindekiileri görüyoruz.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Nasıl çalışır iki saat?! Altı saat o zaman bir yerde yatıyor mu bu?! Oranın müdürü yok mu, amiri yok mu?!

NUSRET BAYRAKTAR (İstanbul) - Anadolu'ya gidin, göreceksiniz.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Bakınız, öyle demeyin, deyin ki: "Biz IMF'ye söz verdik, belli güçlere söz verdik; kardeşim, kusura bakma, böyle demek zorundayız" deyin, zoruma gitmesin; ama, iki saat çalışıyor demeyin ona arkadaşlar. Şunları kim yaptı o zaman, kim yaptı?!

Bakın, diyor ki: "Yalnız 2003 yılı içerisinde..." Yazılı şurada, ilan etmiş; siz de okudunuz. Hepinize geldi bunlardan; hepinizin odasında var. Ne olur, Allah rızası için, bir açın da, bakın; burada bir şey var, nedir bu... Yani, gidecek, karşınıza çıkacak bunlar.

Bakınız, 2003 yılında, yalnızca, 29 717 kilometre köy yolu yapılmış, 2003 yılında.

AHMET YENİ (Samsun) - Yetmez; bunu katlayacağız, artıracacağız...

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - 599 770 kilometre köy yolu tamir edilmiş, bakımı yapılmış. 2 012 adet köprü yapılmış, 2003 yılında. "Bir şey yapmadı" diyorsunuz ya!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elazığ) - Köprüyü müteahhit yapıyor.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Zaten derdiniz müteahhide vermek; yani, olayın altında yatan o; yani, hepiniz birer müteahhit olacaksınız. Hele, sen olacaksın; mesleğin de ona yatkın; onu bekliyorsun. Tam bir taşeron!..

AHMET RIZA ACAR (Aydın) - Özel sektör gelecek.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - 8 058 köye içmesuyu götürülmüş, değerli arkadaşlarım, 2003 yılında. Hani "bir şey yapmadı" diyorsunuz ya!

924 aileye -geçende gittiniz, açtınız ya merasimle- konut yapmış; orada alkışlıyordunuz yapanları, teşekkür ediyordunuz. İşte, bunlar yaptı. Şimdi, kapısına kilit vuruyorsunuz.

AHMET YENİ (Samsun) - Daha çok yapacağız...

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - 1 808 adet altyapı; yani, kanalizasyon benzeri şeyler yapılmış. 106 260 hektarlık arazi düzeltilmiş, ekili hale, hazır hale getirilmiş. 65 301 noktada şantiye kurulmuş. Hani "iki saat çalıştı" diyorsunuz ya! Oralara, köylere, ilgili yerlere hizmet götürülmüş.

NUSRET BAYRAKTAR (İstanbul) - Daha fazlasını yapacağız.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Şimdi, daha çoğaltılabilir.

Efendim, bir konuyu daha bilginize sunmak istiyorum. Hep devlet yanlış yapıyor!.. Kimseyi eleştirerek söylemiyorum, raporlardan konuşuyorum. Bana gelen not: Dozer aynı dozer; Köy Hizmetleri 1998 yılında almış aynı dozeri, 69 458 dolara. İlini isterseniz söyleyeyim; ama, söylemeyeyim gelin...

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) - Söyleyin, söyleyin!

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Söylemeyeyim, söylemeyeyim, boş verin!

AHMET İŞİK (Konya) - Sen bilirsın Sayın Başkan; istersen söyle!

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Özel idare almış aynı dozeri 123 393 dolara; aradaki farka bakınız... Hani, hep devlet zarar ediyor, öbür taraf dört dörtlük... Buyurun!.. Buyurun!.. Özel idarenin aldığı, bir de Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün aldığı... "İsraf vardı" diyorsunuz ya! Kürsüden söylüyorum bunu. Yine bir il, bir özel idarenin aldığı dozer...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Hangi senede, nerede Sayın Meral?

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - 1998.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Hayır, hayır, özel idarenin aldığı sene hangi sene?

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - 1998 diyorum ya 1998...

Efendim, birçoğu var şurada, alelacele not aldım, elime not geçti; Van ve Giresun. Giresun'un aldığı da aynı dozer; 134 047; yani...

FATİH ARIKAN (Kahramanmaraş) - Taksitle almıştır...

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Taksitle almıştır! Yaa, kılıf mı yok sizde!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Alelacele yazdığınızdan öyle oluyor! (AK Parti sıralarından gülüşmeler)

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, bakınız, bunlar gülüp geçilecek şeyler değil. Ciddi bir şey konuşuyoruz burada. Diyorum ki, aynı sene, aynı marka, aynı dozeri biri almış buna, biri almış buna diyorum. Ee, siz böyle mi denetleme yapacaksınız!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elazığ) - Giresun Valisi CHP'den aday olmuş daha sonra!

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - O, o vali değil.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Şimdi, böyle mi denetim yapacaksınız siz. Böyle mi denetim yapacaksınız! Olmaz bunlar! Gülüp geçmeyin değerli arkadaşlarım.

Kusura bakmayın da, şöyle, halinize bakıyorum, aynı şey aklıma geldi; Bayburt Bayburt olalı bir şey gördü ya, siz de böyle bir şey gördünüz. Halinize bakıyorum, dökülüyorsunuz.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elazığ) - Niye dökülüyoruz; dimdik ayaktaız.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Yapmayın bunu. Gelin...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elazığ) - Meydanlar gösterecek.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Yahu kardeşim, meydanınızı seveyim. Meydanda olsanız ne olur...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Meral, toparlar mısınız...

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - 15 dakika bitti mi?!

Bakınız, Allah göstermesin, sizi ben neye benzetiyorum. Temenni etmiyorum. Bir adam çok zengin olur, şeker hastası olur, malını yiyemez. Şimdi, siz de, sayınız çok, parmak kaldırıyorsunuz hükümete, vatandaşa götürdüğünüz bir şey yok, götürdüğünüz hiçbir şey yok.

NEVZAT DOĞAN (Kocaeli) - Vatandaş çok memnun... Vatandaş çok memnun...

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Sizi buna benzetiyorum. Onun için, gelin, değerli arkadaşlarım, daha belediye -isimler değişmediyse- kanunu taslağı gelecek; bir.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Yerel yönetim.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Efendim, buna ilaveten, isimleri değiştirmediyse eğer, belediye kanunu taslağı, bir; büyükşehir kanunu taslağı, iki; İl özel idareleri kanunu taslağı, üç; belediye ve il özel idarelerinin gelir kaynakları için taslak, dört.

Gözünüz aydın, size bir de müjde vereyim. Bunu durduracaksınız, bu taslaklar görüşülecek, ondan sonra bu yasa yürürlüğe girecek.

AHMET YENİ (Samsun) - Eşzamanlı yapacağız bunları.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Öyle zannediyorum ki, bir dahaki Meclise kalır bunlar; kendinizi yormayın. Yarın meydanlarda o güzel ifadeyi değiştirirsiniz, vatandaşın hoşuna gidecek laf konuşursunuz "acele etmeyin, merak etmeyin, taslak duruyor, kestik, bekletiyoruz" diyeceksiniz... Şimdiden ben bunları biliyorum; ama, gelin, bir şey yapın.

Değerli arkadaşlarım, ben sizden bir şey istiyorum: Gelin, bu müesseseyi kapatmayın. Bakın, bu müesseseyi kapatmayın.

MEHMET SOYDAN (Hatay) - Kapatmıyoruz, aktif hale getiriyoruz.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Kardeşim, bu gitti mi gider. Burada binlerce işçi işinden olur. Sayın Bakanımız oturuyor burada. Özelleştirmeden mütevellit işten atılanlar var, size de geliyorlar. Efendim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Şimdi, burada binlerce insan resen, zorakî emekli edilir, bazı insanlar başka müesseselere, birimlere gönderilir, adamın düzeni bozulur -hani, düzeni bozulmasın dedik ya- gidemez, ayrılır. Bakınız, kaş yapayım derken göz çıkarıyorsunuz. Gelin, bu maddeyi çıkarın değerli arkadaşlarım. Köy Hizmetlerini kapatmayın; bu teşkilat yerine oturdur.

SONER AKSOY (Kütahya) - Hepsini kökten kapatacağız.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Bu teşkilat, köylüye büyük hizmet götürüyor. Bakınız, şu anda, karla ilgili cayır cayır çalışıyorlar, geceleri yok, gündüzleri yok. Bu müessese ne olur yarın biliyor musunuz; yarın, yerel yönetimlere devrettiğiniz zaman, muhtardan al...

SONER AKSOY (Kütahya) - Kökten kapatacağız.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Gülme komşuna gelir başına, kökten gider bir gün... Temenni etmiyorum, sen de bir gün kökten gidersin. Temenni etmiyorum; ama, sana yakışmıyor. Burada 40 000-50 000 adama "kökten gider" demek, hele sana hiç yakışmıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Önemli olan, vatandaş mutlu etmektir, önemli olan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Meral.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Sürem bitti mi?..

BAŞKAN - Sayın Meral, sürenizi iki defa uzattım ben.

Teşekkür için buyurun Sayın Meral.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, bir kez daha sizden rica ediyorum; bunun gülünüp geçilecek hiçbir tarafı yok. 81 ilde kuruluşu olan, 16 bölge müdürlüğü olan, 81 il müdürlüğü olan bir teşkilatı şakaya alarak bir kalemde çiziyoruz. Bunu, lütfen... Bu maddeyle ilgili şimdi önerge verdik, sizin katkınızı bekliyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Meral.

Madde üzerinde soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Buyurun Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Başkan, Sayın Bakanımıza, birinci paragrafla ilgili, kaldırılan iki kurum var, o iki kuruma ilişkin sorularımı yöneltmek istiyorum.

Kamu yönetiminde sivil savunma sekreterlikleri, 1960 tarihli yasayla kurulmuştur. Yasa metni, şu anda Sayın Bakanın veya yetkililerin elinde olmadığı için ilk 3 maddesini okumak istiyorum.

108 sayılı Yasanın, 1 inci maddesinde "topyekûn savunma ve millî seferberlik hizmetlerini millî güvenlik amaçlarına uygun bir şekilde planlamak ve yürütmek üzere genel bütçeye dahil daireler ile katma bütçeli idareler ve devlet ekonomi kurumları ve bunlara bağlı kurumlarda savunma sekreterlikleri kurulmuştur", 2 nci maddesinde "savunma sekreterliklerinin teşkilatı, görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esasları Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğince hazırlanacak ve Bakanlar Kurulunca kabul olunacak bir talimatnameyle belirtilir", 3 üncü maddesinde "savunma sekreterlikleri teşkilatında, savunma sekreteri ve savunma uzmanı olarak Harp Okulu, üniversite ve yüksek okullar mezunu emekli, müstafi ve ordudan izinli subaylarla Millî Savunma Akademisi mezunları istihdam olunurlar.

Bunların tayini Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teklifi üzerine ilgili daire ve kurumlarca yapılır" denilmektedir.

Bu yasa kaldırıldığına ve sivil savunma hizmetleri, destek hizmetleri daire başkanlığı içine alındığına göre, bu hizmetlerin örgütlenmesi nasıl gerçekleştirilecektir?

108 sayılı Yasanın yerine yeni bir düzenleme yapılacak mıdır?

Sivil savunma hizmetlerinin ulusal güvenlik politikasıyla ilişkisinin kurulması düşünülmekte midir?

Sivil savunmasız yurt savunması olmaz denilir; yeni düzenleme, yurt savunması bakımından zaaf yaratmayacak mıdır?

İkinci kuruma yönelik sorum: Yine, bu 49 uncu maddeyle 72 sayılı Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kaldırılıyor. Yüksek Denetleme Kurulu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, KİT'leri denetleme yetkisini gerçekleştirmesinin en önemli parçasıdır. Hükümet, IMF niyet mektuplarında, Dünya Bankası anlaşmalarında KİT'leri hızla tasfiye etme sözü verdiği ve KİT'leri tümüyle ortadan kaldırmayı öngören kamu sermayeli şirketler kanun taslağı diye bilinen bir hazırlık içinde olduğu için, Yüksek Denetleme Kurulundan şimdiden vazgeçmektedir. Bu, sırasız, zamansız bir düzenleme değil midir?

Kurulun, Sayıştaya devredileceğini ve denetimin, gerek duyulduğu sürece Sayıştay tarafından yapılacağını, yaptırılacağını ileri sürmek, aceleyi açıklamaya yeterli değildir. Bu devrin, zaman gerektireceği, yerleşik çalışma süreçlerini etkisiz kılacağı açıktır.

Türkiye'de, ne mutlu ki, halkın binbir güçlüklerle yarattığı kamu iktisadî teşebbüsleri, henüz tümüyle elden çıkarılabilmiş değildir. Kamu sektöründe KİT'ler vardır; her zamanki gibi, son derece önemli işleri de görmektedir. KİT'lerin denetim sistemini sona erdirmeye bakımından sergilenen bu aceleci tutumun nedeni nedir?

Balıkesir-SEKA'da, TÜPRAŞ'ta, limanlarda olduğu gibi, KİT'leri, yandaşlara, yakınlarınıza peşkeş çekme anlayış ve uygulamalarından vicdanlarınız sızlamıyor mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Sayın Meral, biraz önce, grup adına yapmış olduğu konuşmada, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün kaldırılmasıyla, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü personelinin düzeninin bozulacağını ifade ettiler. Önce, şunu hemen belirtiyim ki, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün yürüttüğü hizmetler, mahallî müşterek nitelikli hizmetlerdir. Anayasanın 127 nci maddesinin, mahallî yönetim-

lerin tarifiyle ilgili birinci fıkrası, mahallî müşterek nitelikli hizmetlerin, mahallî idareler tarafından yerine getirileceğini amirdir. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün yapmış olduğu hizmetlerin tamamı, köye yönelik hizmetlerdir; yani, mahallinde yapılan hizmetlerdir ve halkın müştereken yararlandığı hizmetlerdir.

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün taşra teşkilatı, bilindiği gibi, il özel idareleri bünyesinde, yine, köye yönelik o personel, hizmetlerine devam edecektir. Şu anda, taşradaki Köy Hizmetleri personeli, hangi durumdaysa, hangi ilde görev yapıyorsa, nerede oturuyorsa, yine orada oturmaya devam edecek; tüm özlük hakları, malî hakları, il özel idareleri tarafından karşılanacaktır. O bakımdan, bu personelin statüsünde ve durumunda herhangi bir değişiklik olmamaktadır. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü personeli iken, il özel idaresi personeli olacaklar. Kimse mağdur edilmemektedir.

Peki, merkezdeki Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü personeli ne olacaktır; Tarım Bakanlığı bünyesinde kendilerine görev verilecektir; yani, onlar da yine Ankara'da bulunmaya devam edeceklerdir. Nerede bunda mağduriyet?! O bakımdan, bu işlemin, Anayasanın 127 nci maddesinin birinci fıkrası gereği, mutlaka yapılması gereken bir iş olduğu kanaatindeyim; kimse de mağdur edilmiyor. Bu insanlar, yine köye yönelik hizmetlerine devam edeceklerdir; belki, il özel idarelerine bağlı oldukları için, daha randımanlı şekilde devam edeceklerdir. Ben, bu işleme karşı çıkılmasındaki mantığı anlayabilmiş değilim.

BAYRAM ALİ MERAL (Ankara) - Bu dediklerinizin hiçbirisi olmayacak Sayın Bakan!

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Çetin'in savunma sekreterliğiyle ilgili sorusuna geliyorum. Savunma sekreterliği, destek hizmetleri daire başkanlığı içerisinde hizmetlerine devam edecektir. Daha önce konuştuğumuz maddelerde de bu konuyu ifade etmiştim.

Bilindiği gibi, İçişleri Bakanlığında Sivil Savunma Genel Müdürlüğü, zaten sivil savunmayla ilgili görevleri Türkiye genelinde yapmaktadır. "Sivil savunma sekreterliğinin teşkilatlanmasıyla ilgili olarak bakanlıklarda nasıl bir durumla karşılaşacağız" dedi Sayın Çetin. Bilindiği gibi, bakanlıkların teşkilat kanunları, bu tasarı kanunlaşmış yürürlüğe girdikten sonra, bir yıl içerisinde yeniden gözden geçirilecek, bununla ilgili teşkilatlanmalar da destek hizmetleri daire başkanlığı bünyesinde, o kanunlar cümlesinden hazırlanacak ve Parlamente'ye sevk edilecektir.

Ayrıca, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu ile Sayıştayın yapmış olduğu görevler birbirine çok benzeyen görevlerdir. Bu kanun tasarısının ilgili maddesinde, aynı görevi yapan birden fazla kurum olamayacaktır diyoruz. Şimdi, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunu Sayıştaya katmak suretiyle -Sayıştay Kanununda da değişiklik yapacağız- burada görev yapan arkadaşlarımız da Sayıştayda bu denetim görevini yapmaya devam edeceklerdir. Bu arkadaşlarımızın da... Yani, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu benimle ilgilendirilmiş bir kuruldur aynı zamanda; biz, kendileriyle görüştük. O bakımdan, burada da herhangi bir sorun, herhangi bir sıkıntı yoktur. Bu, 49 uncu maddenin bu tasarının en önemli maddelerinden biri olduğu kanaatindeyim. Yapılması gereken bir düzenleme olduğunu düşünüyorum ve personelle ilgili de herhangi bir mağduriyeti doğurması mümkün değildir. Zaten, geçici 7 nci madde bu konudaki tüm sorunları çözmektedir.

Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Madde üzerinde soru-cevap işlemi tamamlanmıştır.

Madde üzerinde 2 adet önerge vardır. Önergeleri, önce geliş sıralarına göre okutacağım, sonra, aykırılıklarına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 49 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (I) sayılı cetvelde yer alan "37-Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu" ve "43-Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü" ibareleri cetveldən çıkarılmıştır."

Salih Kapusuz

Hanefi Mahçiçek

Özkan Öksüz

Ankara

Kahramanmaraş

Konya

Haluk İpek

Alim Tunç

Ankara

Uşak

BAŞKAN - En aykırı olan ikinci önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Kaldırılan hükümler ve kuruluşlar" başlıklı 49 uncu maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Topuz

Osman Kaptan

Şevket Arz

İstanbul

Antalya

Trabzon

Sami Tandoğdu

Ali Dinçer

Bayram Meral

Ordu

Bursa

Ankara

Yaşar Tüzün

Bilecik

BAŞKAN -Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Topuz?..

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, YSE, Toprak Su ve Toprak İskân Genel Müdürlükleri ile Orman Yolları ve Orman Atölyelerinin birleşmesinden oluşmuştur. Böylece, hizmetler tek elden verimli bir şekilde yürütülmeye başlanmıştır.

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Türk köylüsüne; yol, içmesuyu, kanalizasyon, iskân, altyapı, sulama, arazi toplulaştırma, tarlaıçi geliştirme, toprak koruma, tarımsal altyapı, gölet yapımı, kar programı, duble yol ve programda öngörülen, Türk Halkının ve Türk köylüsünün ihtiyacı olan bütün hizmetleri yerine getirmeye çalışmaktadır.

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünce hazırlanan yıllık programlara ilaveten, illerde valinin başkanlık ettiği il yıllık programları dahilinde de hizmet götürülmektedir. Köy Hizmetleri bölge müdürlükleri ve il müdürlükleri büyük ölçüde valinin gözetiminde çalışmaktadır.

Böylece, 1966 yılında ülkemizdeki 36 500 köyden yarısından fazlasının, 19 500 köyün hiç yolu yoktu. Bugün köy yolu ağı 291 000 kilometredir ve köylerimizin hepsinin yolu vardır. Bu yolların yüzde 31'i asfalt, yüzde 41'i stabilize kaplamalı ve yüzde 20'si de tesviyeli yoldur.

Hükümetin övünerek savunduğu 15 000 kilometre duble yol projesinde çalışan toplam 1 348 iş makinesinin 898 adedi Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünce karşılanmıştır. Bu makinelerde Köy Hizmetleri işçileri çalışmıştır.

2003 yılında 1 400 adet konut tamamlanmıştır.

Yılda ortalama 800 000 kilometre yolda kar mücadelesi çalışmaları yapılmıştır.

Suyu olmayan birçok mezraa su, kanalizasyon, tarla içi geliştirme, toprak koruma, tarımsal alt yapı, gölet yapımı ve benzeri hizmetleri başarıyla yerine getirmiştir.

Bu hizmetleri yaparken, illerde valilerin, ilçelerde kaymakamların denetimi ve gözetimi söz konusudur.

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, mülkî amirlerle bu kadar iç içe çalışmasına rağmen "Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünü kapatıyoruz, il özel idarelerine devrediyoruz" kararına anlam vermek zordur.

Köy Hizmetleri Genel müdürlüğünün kapatılması;

1.- İş barışını bozacaktır. Bu Genel Müdürlükte çalışan birçok teknik eleman, yeni düzenleme karşısında verimli olamayacaktır.

2.- İllerarası personel arasında tayin, nakil zorluğu olacaktır. Memurların ve işçilerin anayasal hakları elinden alınacaktır.

3.- Zamanla illerarası ücret farklılıkları söz konusu olacaktır.

İşçilerin kazanılmış hakları ve sendikal hakları ellerinden alınacak ve birçok işçi işinden olacaktır. Mevsimlik çalışma, aylık çalışma gibi iş düzenini bozan sendikacılığı ve çalışanların sosyal haklarını ortadan kaldıran yeni düzenlemeler gündeme gelecektir. Çokbaşlılık ve çokseslilik söz konusu olacak, üretim düşecek, siyasî kayırmalar ve kollamalar önplana çıkacaktır. Bu gibi iş barışını bozan, üretimi düşüren, taşeronlaşmayı ve kayıtdışını önplana çıkaran, sendikacılığı yok eden birçok konu sıralanabilir. Bunlara gerek kalmadan üretken, köylüyle kucaklaşmış Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün kapatılmasının böylelikle madde metninden çıkarılmasının ülkemiz için yararlı olacağını düşünüyoruz.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 49 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (1) sayılı cetvelde yer alan "37- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu" ve "43- Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü" ibareleri cetveldен çıkarılmıştır.

Salih Kapusuz (Ankara) ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU(İstanbul) -Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN -Hükümet katılıyor mu?

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Katılıyoruz efendim.

EYÜP FATSA (Ordu) - Gerekçeyi okutun efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum :

Gerekçe:

Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu ile Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü kaldırıldığından, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun bu kurumları genel bütçe kapsamındaki idareler arasında gösteren eki (1) sayılı cetvelinde de değişiklik yapılması amacıyla hazırlanmıştır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 49 uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, çalışma süresinin bitimine çok az bir süre kalmıştır; yeni bir maddeye başlasak bile bitiremeyeceğiz; bu nedenle, sözlü soru önergeleri ile diğer denetim konularını sırasıyla görüşmek için, 2 Mart 2004 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 02.45

VI. - SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. - Adana Milletvekili N. Gaye Erbatur'un, TÜPRAŞ Batman Rafinerisine ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Kemal Unakıtan'ın cevabı (7/1832)

09.01.2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA,

Aşağıda yer alan soruların, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Hilmi Güler tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Prof. Dr. N. Gaye Erbatur
Adana Milletvekili

1. TÜPRAŞ Batman Rafinerisi'nin desülfürizasyon ünitesi çalıştırılıyor mu?
2. Çalıştırılmıyorsa çalıştırılması için alınacak önlemler nelerdir?
3. TÜPRAŞ Batman Rafinerisi'nden hangi ürünler satışa arz edilmektedir?
4. Bu ürünlerin kükürt oranı nedir? Bu değerler uluslararası standartlara uygun mudur?

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/ 1894
KONU : Soru Önergesi

27 ŞUBAT 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 16/02/2004 tarih A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1832-4298-15034 sayılı yazınız.

İlgi yazı eki, Adana Milletvekili Sayın Prof. Dr. N. Gaye ERBATUR tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına tevcih edilen 7/1832-4298 esas sayılı yazılı soru önergesinde yer alan sorulara verilen cevaplar aşağıda sunulmuştur:

SORU 1- TÜPRAŞ Batman Rafinerisi'nin desülfürizasyon ünitesi çalıştırılıyor mu?

CEVAP 1- Batman Rafinerisi, 1954 yılında kurulmuştur. 1960 ve 1972 yıllarındaki kapasite artırımları ile bugünkü konuma ulaşmıştır. Kuruluş dönemindeki ürün spesifikasyonlarına göre tasarılan Batman Rafinerisinde Desülfürizasyon Ünitesi yoktur.

SORU 2- Çalıştırılmıyorsa çalıştırılması için alınacak önlemler nelerdir?

CEVAP 2- Batman Rafinerisinde Desülfürizasyon Ünitesi tesisi için fizibilite çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalarda rafineride mevcut kapasitede (1.1 milyon ton hampetrol) üretilen tüm ürünlerin uluslararası standartlara uygun üretilmesi hedeflenmiştir. Bu amaçla yapılacak yatırımın tutarı 100 milyon USD'in üzerinde olup 10 yıllık geri ödeme süresi ile ekonomik değildir. Ayrıca, Batman tüketim bölgesi bu tür yatırımları cazip kılacak yeterli büyüme ve pazar olanaklarına sahip değildir. Bu durum T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve T.C. Petrol İşleri Genel Müdürlüğüne de bilinmekte olup, bu kuruluşların bilgisi dahilinde Batman Rafinerisinde TSE ve uluslararası standartlara göre yüksek kükürlü dizel pazarlanmaktadır.

SORU 3- TÜPRAŞ Batman Rafinerisi'nden hangi ürünler satışa arz edilmektedir?

SORU 4- Bu ürünlerin kükürt oranı nedir? Bu değerler uluslararası standartlara uygun mudur?

CEVAP 3-4- Batman Rafinerisinde üretilen ürünler ve bu ürünlerin kükürt değerleri aşağıda sunulmuştur.

<u>Ürün</u>	<u>2003 Yılı Ortalama Kükürt Değerleri (% ağırlıkça)</u>
LPG	50 ppm
Solvent	0.30
Süper Benzin	0.019
Kurşunsuz Benzin	0.018
Gazyağı	0.30
Motorin	1.68
Fuel Oil No.6	4.8
Asfalt	Spesifikasyonda yer almıyor.
MC-30	Spesifikasyonda yer almıyor.
MC-800	Spesifikasyonda yer almıyor.

Yukarıda verilen kükürt değerleri LPG, Süper Benzin, Kurşunsuz Benzin ve Gazyağı için ulusal (TSE) standartlara uygundur. Verilen tüm kükürt değerleri LPG dışında uluslararası spesifikasyonların üzerindedir. Bu durum yeni Avrupa spesifikasyonları için ihtiyaç duyulan ilave yatırımların eksikliğinin yanında Batman Rafinerisinde gerek ülke ekonomisi, gerekse tasarım açısından ülkemize en yakın hampetrollerle kıyaslandığında 2-3 kat daha fazla kükürt içeren yerli hampetrolün işlenmesinden kaynaklanmaktadır.

Batman Rafinerisi T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve T.C. Petrol İşleri Genel Müdürlüğü bilgisi dahilinde bölgenin yüksek kükürtlü hampetrolünü değerlendirebilmek amacıyla ürünlerdeki kükürt açısından özel mücadele ile çalışmalarını sürdürebilmektedir. Söz konusu müsaadenin kaldırılması durumunda Batman Rafinerisi belirli bir süre için Benzin ve Asfalt üretimine devam edebilecek, ancak bu şekilde ekonomik olarak ayakta kalabilmesi mümkün olmadığından TUPRAŞ tarafından kapatılmak zorunda kalınacaktır.

Bilgilerinizi ve gereğini takdir ve tensiplerinize arz ederim.

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı

2. - Erzurum Milletvekili Mustafa Ilıcalı'nın, karayolunda yük taşıyan araçların donanımına ilişkin sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali Coşkun'un cevabı (7/1910)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorunun Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın Ali COŞKUN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Prof.Dr.Mustafa ILICALI
Erzurum Milletvekili

SORU : 2918 Sayılı Karayolu Trafik Kanunu'nda yük taşıyan araçlarda taşınan yükün karayoluna dökülecek, saçılacak şekilde yüklenmesi yasaklanmışken, uygulamada bu kuralın yeterince işlemediğini görmekteyiz.

Karayolu kullanıcıları ve trafik açısından son derece tehlike arz eden bu durumun giderilebilmesi için, Araçların İmal Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmelik'te düzenleme yapılarak, yük naklinde kullanılacak araçlara üretim aşamasında Batı'lı ülkelerde olduğu gibi gerekli donanımın techiz edilmesi mümkün olamaz mı?

T.C.
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Sanayi Genel Müdürlüğü

Sayı : B.14.110.05.01/
Konu : Karayolunda Yük Taşıyan
Araçların Donanımı

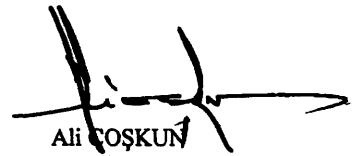
26.02.2004 001554

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 10.02.2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1910-4473/15693 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ekinde yer alan Erzurum Milletvekili Prof. Dr. Mustafa ILICALI'nın soru önergesinin cevabı iki nüsha olarak ilişkiye gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Ali COŞKUN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

Esas No : 7/1910

Evrak Kayıt No: 477

Sahibi ve Özet : Erzurum Milletvekili Prof. Dr. Mustafa İLİCALI'nın Araçların İmal Tadil ve Montaj Hakkında Yönetmesini düzenleme yapılarak, yük naklinde kullanılacak araçların tehlikeli biçimde yüklenmesini önlemek için üretim aşamasında Batı ülkelerinde olduğu gibi gerekli donanımın teçhiz edilmesinin mümkün olup olmadığı hususundaki soru önergesi incelenmiştir.

Bakanlığımca, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunun 29. maddesi uyarınca, Bayındırlık ve İskan Bakanlığının uygun görüşü de alınarak,, araçların yapımı ve tadili ile ilgili asgari şartları belirleyen "Araçların İmal, tadil ve Montajı Hakkında (AİTM) Yönetmeliği" hazırlanmış ve 3 Şubat 1993 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur. Adı geçen yönetmelik hazırlanırken, o tarihte yürürlükte olan Birleşmiş Milletler/Avrupa Ekonomik Komisyonu (BM/AEK) İç Ulaşım Komitesinin Regülasyonları ve Avrupa Birliği (AB) Direktifleri dikkate alınmış ve ilgili kurum ve kuruluşların da yönetmelik çalışmalarına katılması sağlanmıştır. Böylece, dünyadaki teknolojik gelişmelere paralel olarak, gerek BM/AEK ve gerekse AB ülkeleri mevzuat düzenlemeleri izlenerek anılan yönetmeliğe zamanında aktarım sağlanmıştır. AİTM Yönetmeliği çerçevesinde araçlara Karayolu Uygunluk Belgesi verilerek trafiğe tescil edilmeleri sağlanmıştır.

1995 yılında Avrupa Birliği ile yapılan Gümrük Birliği anlaşması çerçevesinde 1/95 ve 2/97 sayılı Ortaklık Konseyi Kararları uyarınca Bakanlığımca uyumlaştırma çalışmalarına başlanarak, "Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onayı Yönetmeliği" AB teknik mevzuatı 70/156/EEC sayılı çerçeve direktif esas alınarak hazırlanmış ve ilk olarak 15.03.1998 tarih ve 23287 sayılı Resmi Gazete'de, bilahare AB tarafından 98/14/EC seviyesinde yapılan değişiklik göz önünde bulundurularak, 01.04.1999 tarih ve 23653 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve yürürlüğe konulmuştur.

Bu çerçeve yönetmelikle birlikte, araçların aksam ve parçaları konusundaki AB direktiflerinin tamamı (95 adet) (motosikletler ve traktörler dahil) uyumlaştırılarak, yönetmelik şeklinde yayımlanmış ve yürürlüğe konulmuştur. Bakanlığımca görevlendirilen Teknik Servisler tarafından yapılan testler sonucu aksam ve parçalara ve bunlarla tamamlanan araçlara uluslar arası bir uygulama olan tip onayı belgesi uygulamasına geçilmiştir. Bu bağlamda, araçların yapımında Batılı ülkelerde olduğu gibi AB direktifleri ve/veya direktiflerin eşdeğeri BM/AEK Regülasyonları uygulanmaktadır.

Tip onayı uygulamasından dolayı, yukarıda bahsedilen AİTM Yönetmeliğinde de değişiklik yapılarak, AB mevzuatı kapsamında yer almayan araçların, özellikle tadilat ve münferit araç imalatı gibi konuları içerecek şekilde yeniden düzenleme çalışmalarında nihai aşamaya gelinmiştir.

Bu bağlamda, Bakanlığımca araçların yapımı ve tadili konusunda hazırlanan yukarıda belirtilen mevzuatlar uyarınca belgelendirilmesi yapılan araçların, belgesinde belirtilen taşıma sınırının üstünde olmayacak ve azamî ağırlık ve boyutları geçmeyecek şekilde yükleme yapılması gerekmektedir.

Araçların yapımında, yukarıda belirtilen AB mevzuatında veya BM/AEK regülasyonlarında, tehlikeli maddelerin taşınması ve konteyner taşımacılığı haricinde, yükün cinsi ve yükleme şekline ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.

Konteyner taşımacılığına yönelik, özellikle yarı römorkların yapımı sırasında uyulacak teknik esaslar yeni AİTM Yönetmeliğinde belirtilecektir.

Tehlikeli maddelerin karayoluyla taşınmasına ilişkin yönetmeliğin uyumlaştırma çalışmaları Ulaştırma Bakanlığınca yürütülmektedir. Söz konusu Yönetmeliğin uygulamaya girmesi ile yönetmeliğe atıfta bulunan tehlikeli madde taşıyan araçların yapımı ile ilgili tip onayı yönetmeliğinin zorunlu uygulamasına geçilecektir. Bu bakımdan, Ulaştırma Bakanlığınca söz konusu yönetmeliğin uyumlaştırılması çalışmalarında ve bu konuda yürütülen projelerinde Bakanlığımca katkıda bulunulmaktadır.

Diğer taraftan, 2918 sayılı Kanun uyarınca, İçişleri Bakanlığınca yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 134. maddesinde araçların yüklenmesi ile ilgili kurallar belirtilmiş, araçların kullanım bakımından karayolu yapısına ve trafik güvenliğine uyma zorunluluğunu yerine getirmek üzere, belirlenmiş ölçü ve esaslarına aykırı olarak yüklenmesi yasaklanmıştır. Yükleme kurallarına uyulması, sürücülerin ve/veya taşımacılık yapan firmaların sorumluluğundadır. Bilindiği gibi, trafikteki araçların denetim görevi de İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğüne verilmiştir.

3. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın, tüketici dernek ve üst kuruluşlarının projelerine aktarılması gereken kaynağa ilişkin sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali Coşkun'un cevabı (7/1918)

TBMM Başkanlığına

–Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali Coşkun tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince arz ve talep ederim.

Atilla Kart

CHP Konya Milletvekili

--**Bilindiği gibi;** 4822 Kanun ile değişik 4077 sayılı Tüketicinin Korunması hakkında Kanunun **29. madde b bendine göre;** yeni kurulacak anonim ve limited şirket statüsündeki tüm ortaklıkların sermayelerinin ve sermaye artırımını halinde, artan kısmın binde biri nispetinde yapılacak ödemelerin; % 60'ı Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına, % 40'ı da Rekabet Kurumu hesabına her ay sonunda aktarılması gerekmektedir.

--Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına aktarılan ve özel ödenek olarak kaydedilen % 60 tutarındaki bu gelirin bir bölümü; en az 5 yıldan bu yana faaliyette bulunan ticari, siyasi ve idari kuruluşlardan bağımsız **tüketici dernekleri ile** bunların üst kuruluşlarının yapacağı faaliyetleri içeren projelerin desteklenmesinde kullanılmalıdır. Bu hesaptan, ilgili derneklerde görev yapanlara **huzur hakkı ve maaş** adı altında herhangi bir ödeme yapılamaz. Bu hesaptan yararlanacak tüketici dernekleriyle ilgili kriterler, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı'nın birlikte hazırlayacağı bir yönetmelikte belirlenir. Bu yönetmelik, 11 ayı bulan bir süreden bu yana her nedense halen **hazırlanmamıştır.**

--**Buna göre;** Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına intikal eden ve özel ödenek olarak kaydedilen bu % 60'lık tutarın bir bölümünün tüketici derneklerinin faaliyet ve projelerine aktarılması gerektiği açıktır. Oysa, Bakanlığın tüketici fonlarında oluşan 33 trilyonun, 20 trilyonluk bölümünü Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 13 trilyonunu ise Rekabet Kurumu'na aktarıldığı; **ancak** Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bünyesine aktarılan bu fondan **tüketici derneklerine hiçbir pay ayrılmadığı kamuoyuna yansıyan haberlerden anlaşılmıştır.**

--Bu açıklama ve değerlendirmeler ışığında;

a) 2003 yılı gelirlerinden tüketici fonlarına intikal eden gelirin, ne kadarı Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına aktarılmıştır?

b) Bu meblağdan, tüketici dernekleri ve bunların üst kuruluşlarının proje ve faaliyetlerine ne kadar pay ayrılmıştır? Bu payın ayırımındaki ölçü nedir? Bu meblağ, yönetmeliğin 5. maddesi bendlerinde açıklaması yapılan kişi ve kalemlere, hangi ölçüye göre dağıtılmaktadır?

c) Tüketicinin Korunması hakkında 4077 sayılı Kanunun 29. maddesinde öngörülen hesabın kullanılmasına ilişkin yönetmeliğin 5. maddesindeki düzenlemenin yasal dayanağı nedir? Dayanak olarak gösterilen yasanın 29. maddesi ile ; yönetmeliğin 5. maddesinin a,b,c,d,e,i,j,k,l,n,o,r bendleri arasındaki illiyet nedir?

d) Esas itibarıyla tüketici sorunlarını çözüm amacına yönelik olarak kullanılması gereken bu ödeneğin; yasanın amacıyla bağdaşmayacak şekilde Bakanlığın mutad harcamaları için kaynak olarak kullanılması “keyfi ve sorumsuz bir yönetim” anlayışı ve uygulaması anlamına gelmezmi?

e) Bakanlığın olağan harcama ve ihtiyaç kalemleri içinde olan motorlu taşıt alımı, akaryakıt harcamaları, döşeme, demirbaş alımı, gayrimenkul tadilat ve onarımı, temsil, ağırlama, tören giderleri, her türlü güvenlik ve temizlik hizmetleri ile ilgili harcamaların kaynaklarının; tüketici fonundan karşılanmasının yasal ve tutarlı bir açıklaması olabilir mi?

f) Tüketici derneklerine aktarılacak paydan, bu derneklerde görev yapan yöneticilere **huzur hakkı ödenmez iken**; bu fondan Bakanlık personeline ek ödeme yapılmasının nasıl bir yasal açıklaması olabilir? **Haksız ve yasa dışı kazanç** anlamına gelen, Anayasa’nın 10. maddesine, bütçe tekniğine ve ilkelerine açıkça aykırı olan, **kamu görevinin kötüye kullanılması** anlamına gelen, **kamu yetkisinin kötüye kullanılması** suretiyle bürokraside imtiyazlı bir grup yaratan böyle bir uygulamanın yasal dayanağı nedir?

g) Bütün bu aykırılıkların dışında, özellikle de, bağımsız ve gönüllü örgütler niteliğindeki tüketici örgütleri çok zor koşullarda ve büyük bir özveriyle çalışmalarını sürdürürken; ülkemizde tüketici bilincinin oluşması ve evrensel tüketici haklarının yerleştirilmesi doğrultusunda bu tür örgütlerin desteklenmesine yönelik olan kanun hükümlerinin; Bakanlık tarafından nazara alınmaması ve uygulamaya sokulmamasının gerekçesi ne olabilir? **Yasa çıkartıp, bunun gereğini yapmamak Hukuk Devleti anlayışı, kamu yönetimi kültürü ve ciddiyetiyle bağdaşır mı?**

h) Yasanın amacıyla ve içeriğiyle hiçbir şekilde bağdaşmayan yönetmeliğin 5. maddesinin yukarıda sözü edilen ilgili bendlerinin; **hukuk tekniğine, normlar hiyerarşisine, Anayasa’nın 10. maddesine, bütçe ilkelerine fâhiş ölçüde aykırı olması** ve bu durumun yönetmeliği çıkaran ve uygulayanların “**kişisel sorumluluklarına**” yol açacak boyutlar kazanması karşısında; bu yönetmelik hükümlerinin bir an evvel iptalinin sağlanması gerekmez mi?

--İptal edilmesi gereken bu yönetmeliğin dışında, Yasa’nın 29. maddesinin 5. fıkrasının son cümlesinde sözü edilen ve **öncelikle çıkartılması** gereken yönetmelik neden hazırlanmamıştır?

--Yukarıdaki anlatım ve safahata göre, özellikle geciktirildiği anlaşılan bu yönetmeliği ne zaman hazırlayacaksınız?

T.C.
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Tüketici'nin ve Rekabetin Korunması Genel Müdürlüğü

Sayı : B 14 O TRK 11 00 02/ 40/7
Konu : Yazılı Soru Önergesi

24 SUBAT 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İlgi : 10.02.2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1918-4441/15567 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde yer alan Konya Milletvekili Sayın Atilla KART'ın yazılı soru önergesi aşağıda cevaplandırılmıştır.

a) 4077 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinde; yeni kurulacak olan anonim ve limited şirket statüsündeki tüm ortaklıkların sermayelerinin ve sermaye artırımını halinde artan kısmın binde biri nispetinde yapılacak ödemelerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası veya muhabiri olan T.C. Ziraat Bankası'nda açılacak hesapta toplanacağı ifade edilmektedir. 2003 yılında Merkez Bankasında söz konusu hesapta toplanan brüt tutar 20.139.626.550.000-TL olup, bu tutarın 10.500.000.050.000-TL'si Bakanlığımıza hiçbir bilgi verilmeden ve özel ödenek hesabına aktarılmadan Maliye Bakanlığı tarafından Bütçe Kanunun 20 nci maddesi gereği bütçeye aktarılmıştır. Merkez Bankasından özel ödenek hesabına aktarılan toplam tutar ise 9.639.626.500.000-TL'dir

Dolayısıyla , Bakanlığımız özel ödenek hesabına aktarıldığı ifade edilen 20 trilyon TL gerçeği yansıtmamaktadır. Maliye Bakanlığının, bütçe dengesini sağlamak amacıyla, özel ödenek gelirlerinden 2004 yılında ve daha sonraki yıllarda da kesinti yapmaya devam edeceği tahmin edilmektedir.

b) Özel ödeneğin 2003 mali yılı bütçe sistemi içindeki programı 990 02 1 001 000 olarak belirlenmiş olup, genel bütçedeki gibi ayrıntılı programlara bölünmemiştir.

Bu nedenle aylar itibarıyla özel ödeneye aktarılacak tutarların belli olmaması ve harcama yönetmeliğinde belirlenen kalemler için öngörülecek ayrı ayrı programların bulunmaması nedeniyle hiçbir harcama için bir payın ayrılması mümkün olmadığı için 2003 yılında yapılan hiçbir harcama daha önceden pay ayrılarak ve öngörülerek yapılmamıştır. Bununla birlikte, tüketici şikayetlerinin birinci derecede çözüm mercii olan ve toplam 931 il ve ilçede faaliyet gösteren Tüketici Sorunları Hakem Heyetlerinin, 4655 üye ve yaklaşık 1381 raporörlerine ayda iki defa toplantı yapmaları nedeniyle, yıllık 4.345.920.000.000-TL huzur hakkı/ücret özel ödenekten karşılanmaktadır.

c) 4077 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin birinci bendinde özel ödeneğin, Tüketici Konseyi, tüketici sorunları hakem heyetleri ve Reklam Kurulu kuruluş ve çalışmalarına ilişkin masraflar, tüketici dernekleri ve bunların üst kuruluşlarına yapılacak maddi yardımlar, Bakanlığın tüketicinin korunması amacına yönelik masrafları, sair harcamalar ve usul ve esasları Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Sanayi ve ticaret Bakanlığınca tespit edilecek miktarlarda personele yapılacak ek ödeme için kullanılacağı belirtilmiştir. Yine aynı Kanunun 31 inci maddesinde "Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler, Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde ilgili kamu kuruluşları, mesleki üst kuruluşlar ve tüketici örgütlerinin görüşleri alınarak Bakanlıkça çıkarılır. Bakanlık, bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak mevzuat çerçevesinde gerekli tedbirleri almaya ve düzenlemeleri yapmaya yetkilidir." denilmektedir. 4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 29 uncu Maddesinde Öngörülen Hesabın Kullanılmasına İlişkin Yönetmelik 23.02.1995 tarihli ve

4077 sayılı Tüketicinin Korunması hakkında Kanunun 29 ve 31 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 29 uncu Maddesinde Öngörülen Hesabın Kullanılmasına İlişkin Yönetmeliğin 5 inci maddesinde tahdit edilmiş olan harcamalar, yukarıda bahsedilen 29 uncu maddenin birinci bendine dayanılarak hazırlanmış olup, Bakanlığın tüketicinin korunması amacına yönelik masrafları ve sair harcamalarının özel ödenekten karşılanacağına yer verilmiştir.

Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirlenen harcama kalemleri tüketicinin korunması ve mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla genel bütçede ayrılan ödeneklerin yetersizliği nedeniyle konulmuş olup, Bakanlığımız merkezinde Tüketicinin ve Rekabetin Korunması Genel Müdürlüğü'nün ve Taşra Teşkilatımızın (81 İl Müdürlüğümüzün) tüketiciye ilişkin sorunları etkin ve verimli bir şekilde çözmesini sağlamak amacıyla kullanılmaktadır.

4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 29 uncu Maddesinde Öngörülen Hesabın Kullanılmasına İlişkin Yönetmelik taslağı hazırlanarak 01.04.2003 tarih, 7592 sayılı yazı ile Maliye Bakanlığı'na görüşü alınmak üzere gönderilmiş olup, söz konusu yazımıza, Maliye Bakanlığı 21.05.2003 tarih, 8895 sayı ile göndermiş olduğu cevabi yazıda, yönetmelik taslağına gerekli değişikliklerin yapılması kaydıyla uygun görüş vermiştir. Maliye Bakanlığı'nın değiştirilmesini istediği düzeltmeler yapıldıktan sonra 06.06.2003 tarih, 14829 sayılı yazı ile Sayıştay Başkanlığı'na görüşü alınmak üzere gönderilmiş olup, söz konusu yazımıza, Sayıştay Başkanlığı, 23.06.2003 tarih, 470235/405 sayı ile göndermiş olduğu cevabi yazıda, yönetmelik taslağına gerekli değişikliklerin yapılması kaydıyla uygun görüş vermiştir.

Sonuç olarak, söz konusu Yönetmeliğin yasal dayanağı Maliye Bakanlığı ve Sayıştay Başkanlığı tarafından incelenmiş ve yönetmeliğin 5. maddesinde belirtilen tüm harcama kalemleri için uygun görüş verilmiştir.

d) 4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 29 uncu Maddesinde Öngörülen Hesabın Kullanılmasına İlişkin Yönetmelik hükümleri çerçevesinde yapılacak harcamalar, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu (Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu) ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu (4734 sayılı Kamu İhale Kanunu) ile Devlet Muhasebesi Yönetmeliği ve Devlet Harcama Belgeleri Yönetmeliği hükümlerine tabidir. Yönetmelikte belirtilen harcamalar, Kamu İhale Kurumu, Muhasebat Genel Müdürlüğü, Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü, Sayıştay Başkanlığı, Bütçe Dairesi Başkanlığı ve Merkez Saymanlık Müdürlüğünce yukarıda bahsedilen mevzuat çerçevesinde incelenip, ödemesi yapıldığı için, İdarenin keyfi ve sorumsuz davranışı mümkün değildir.

e) 2003 Mali yılı Bütçesinde Tüketicinin ve Rekabetin Korunması Genel Müdürlüğüne hizmet alımları için 9.500.000.000-TL ve tüketim mal ve malzeme alımları için 14.000.000.000-TL ödenek ayrılmıştır. Genel Müdürlüğümüzün 2003 yılında hizmet alımları için harcadığı tutar 130.000.000.000-TL ve tüketim mal ve malzeme alımları için harcadığı tutar ise 35.000.000.000.-TL'dir.

Bakanlığımızın İl Müdürlüklerine 2003 Mali yılı Bütçesinden demirbaş alımları için hiçbir ödenek ayrılmamış olup, hizmet alımları ve tüketim mal ve malzeme alımları için ise yok denecek kadar az bir ödenek ayrılmıştır. Örneğin:

- 1- Niğde ili; hizmet alımları için 87 milyon TL mal ve malzeme alımları için 778 milyon TL,
- 2- Nevşehir ili; hizmet alımları için 320 milyon TL mal ve malzeme alımları içinse ayrılmamış,
- 3- Mardin ili; hizmet alımları için 260 milyon TL mal ve malzeme alımları için 330 milyon TL

- 4- Bitlis ili; hizmet alımları için 223 milyon TL mal ve malzeme alımları için 370 milyon TL ayrılmıştır.

Tüketici sorunlarının tespiti ve çözümü konusunda birinci derecede görev alan ve sorumluluk üstlenen Bakanlığım Tüketicinin ve Rekabetin Korunması Genel Müdürlüğü, Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü ile Hakem Heyetinin etkin ve verimli bir şekilde çalışabilmesinin yalnızca genel bütçeden ayrılan ödenek ile mümkün olamayacağı ortadadır.

e) Bakanlığımca hazırlanan Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve ilgili Uygulama Yönetmeliklerinin 100'e yakın kurum, kuruluş, sivil toplum örgütü ve akademisyenin görüşü alınarak hazırlandığını hatırlatmak isterim. Ayrıca 4077 Sayılı Kanunun 29 uncu maddesinde Öngörülen Hesabın Kullanımına İlişkin Yönetmeliğin Maliye Bakanlığı ve Sayıştayımızın uygun görüşü alınarak yürürlüğe konulduğunu da unutmamak gerekir.

f) Bakanlığım personeline ek ödeme yapılmasının yasal dayanağı, Yüce Meclisin 6 Mart 2003 tarihli oturumunda kabul edilen 4822 Sayılı Yasanın 36 ncı maddesidir.

g) Birleşmiş Milletler Teşkilatının 09.04.1985 tarihli toplantısında üye ülke temsilcilerinin oybirliği ile **Tüketicinin Korunmasına İlişkin Temel Esaslar** isimli Deklarasyon kabul edilmiştir. Bu Deklarasyon ile, 8 ana başlık halinde tüketicilerin temel hakları ortaya konulmuş olup, sırasıyla;

Tüketicinin;

- 1- Temel gereksinmelerinin karşılanması hakkı,
- 2- Sağlık ve güvenliğinin korunması hakkı,
- 3- Ekonomik çıkarlarının korunması hakkı,
- 4- Bilgilendirilme hakkı,
- 5- Eğitilme hakkı,
- 6- Zararlarının tazmin edilmesi hakkı,
- 7- **Temsil edilme hakkı,**
- 8- Sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı,

Şeklinde ifade edilmiştir.

Bu temel haklardan, temsil edilme hakkının ne anlama geldiği ” **tüketicilerin hak ve çıkarlarıyla doğrudan ya da dolaylı olarak, çeşitli kurum ve kuruluşlarca alınan kararlara örgütleri aracılığı ile demokratik biçimde katılmaları** ” olarak açıklanmıştır.

Tüketici Hakları Evrensel Beyannamesi olarak da anılan bu Deklarasyonun 2 nci maddesinde ise; “**Hükümetler, aşağıda belirtilen ilkeleri göz önünde tutarak, güçlü bir tüketiciyi koruma politikası geliştirip, kuvvetlendirmeli ve sürdürmelidir. Bunu yaparken her hükümet, tüketicilerin korunması ve sosyal şartları ile halkın ihtiyaçları doğrultusunda ve önerilen tedbirlerin sonuçlarını ve yararlarını kavrayarak kendi önceliklerini belirlemelidir.**” İfadesine yer verilmiştir.

Görüldüğü üzere, Tüketicinin korunması amacıyla ulusal politikaların oluşturulması sırasında, her ülkenin kendi önceliklerini dikkate alması, amaca hizmet etmekte ve doğal karşılanmaktadır. Diğer bir anlatımla, ülkenin halen uygulamakta olduğu bir tüketici koruma politikasının olup olmadığı, varsa bu politika çerçevesinde alınan tedbirlerin yeterli olup olmadığı, ülke bireylerinin tüketim alışkanlıkları, eğitim ve örgütlenme düzeyleri, gelir seviyeleri, ticari kültürleri ve benzeri bir çok unsur sebebiyle, öncelikli tedbirler ve düzenlemelerin kapsamı her ülke için farklılık gösterebilmektedir.

Anayasamızın 172 nci maddesinde yer alan “ Devlet, tüketicileri koruyucu ve aydınlatıcı tedbirler alır, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini teşvik eder ” hükmü doğrultusunda hazırlanan ve 08 Eylül 1995 tarihinde yürürlüğe giren 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’un, bu açıdan bakıldığında, yukarıda yer verilen 8 temel tüketici hakkını kapsadığı ve Ülkemiz tüketicileri açısından bir dönüm noktası olduğu kabul edilmektedir.

4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’un yürürlüğe girdiği 08 Eylül 1995 tarihinden, kapsamlı bir değişikliğe uğradığı 14 Haziran 2003 tarihine kadar geçen 8 yıllık uygulama sonuçları dikkate alındığında, özel hukuk alanında yapılan bu düzenlemenin ne büyüklükte bir boşluğu doldurduğu daha iyi anlaşılmaktadır. Tüketicilerin satın aldıkları mal ve hizmetlerin ayıplı çıkması nedeniyle hakem heyetlerine ve tüketici mahkemelerine yaptıkları yazılı başvuruların bu süre zarfında 800.000 ‘e ulaşması bile, düzenlemenin amacına ulaştığının somut bir delilidir.

Ancak, söz konusu düzenlemenin getirdiği yegane yenilik tüketicinin uğradığı zararların nasıl tazmin edileceği değildir. En az tazmin edileme hakkı kadar, temsil edilme hakkı ilkesi de gözetilen söz konusu Yasa dikkatle incelendiğinde, **tüketici derneklerinin;**

- 1- 15 günde bir toplanan ve mahkeme öncesi çözüm organı olarak kurulan 931 Tüketici Sorunları Hakem Heyetlerinde 1’er temsilci,
- 2- Ayda bir toplanan, Türkiye’nin reklam otoritesi olarak kabul edilen Reklam Kurulu’nda 1 temsilci,
- 3- Yılda bir kez toplanan ve tüketici sorunlarının çözümüne yönelik önerilerini ilgili kurum ve kuruluşlara ileten Tüketici Konseyi’nde ise üst kuruluş temsilcileri dahil 18 temsilci,

(Bu sayı 4822 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik sonucu 23 olmuştur)

İle temsil edilmelerinin sağlandığı görülecektir.

Görüldüğü üzere, Ülkemizde; 4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’un yürürlüğe girdiği 8 Eylül 1995 tarihinden bu yana tüketicilerin gönüllü örgütlenmeleri aracılığı ile temsil edilmeleri konusunda önemli mesafeler alınmıştır.

Geniş katılımlı bir tartışma platformu olması nedeniyle yılda bir kez toplanan Tüketici Konseyinin aldığı kararlarında incelenmesinde yarar görülmektedir.

1. TÜKETİCİ KONSEYİ 23-24 EYLÜL 1996

KONUŞMACI TÜKODER GN.BŞK. AYŞE AKMAN : “Tüketici örgütlerine herhangi bir devlet yardımı yapılmadığını biliyoruz. Yakın bir gelecekte de böyle bir teşviğin verilmesi yolunda bir işaret gözükmemektedir. ...Durum böyle olunca tüketici örgütlerinin hemen hemen tek kaynağı üye aidatları, üyelerin örgütü rahatsız etmeyecek düzeydeki bağışları, sosyal aktivitelerden elde edilen gelirler ve yayınların satışından elde edilen gelirlerden ibarettir. Bu tablo içerisinde çıkış yollarından en onurlusu çok yaygın bir örgütlenmeye gidebilmektir. Milyonlarca üyesi olan bir örgüt, üye aidatları ne denli önemsiz olursa olsun neticede büyük bir mali kaynağa sahip olacaktır.” Şeklinde konuşma yapmış ve Gündemin Konsey Kararları bölümünde, bu konuyla ilgili karar alınmamıştır.

2. TÜKETİCİ KONSEYİ 4-5 ARALIK 1997

Tüketici Örgütlenmesinin Sorunları ve Yeni Perspektifler Hakkında Alınan Kararlar bölümünde "...Tüketici örgütleri kamu yararına çalışan kuruluşlardır. Bu çalışmaların etkin ve verimli olabilmesi için tüketici örgütlerinin idari, mali yönden özerk olması ve yeniden yapılanmasını sağlayan bir düzenlemenin yapılması gerekmektedir..." şeklinde karar alınmıştır. Dikkat edilecek olursa; konu Konsey Kararlarına ilk defa yansımış ve tüketici örgütlerinin mali yönden özerk olmasına vurgu yapılmıştır.

3. TÜKETİCİ KONSEYİ 18-19 MART 1999

"... 4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'da Değişiklik Yapılmasına Dair Taslağın 29 uncu maddesinin yeniden düzenlenerek; özel ödeneğin %25 inin Rekabet Kurulu'na, %50 sinin Tüketicinin Korunması Yasasının uygulanmasıyla ilgili çalışmalar yapan Hakem Heyetlerinin tanıtım ve eğitime, % 25 inin tüketici örgütlerinin üretecekleri projelerin finansmanına ayrılması sağlanmalıdır." Şeklinde alınan karar ile ilk defa tüketici örgütlerine devletten bir yardım talebi gündeme gelmiştir.

2000, 2001 ve 2002 yıllarında yapılan 4, 5 ve 6. Tüketici Konseylerinde tüketici örgütlerine mali yardım yapılması yada yapılmaması yönünde her hangi bir karar alınmamıştır.

7. TÜKETİCİ KONSEYİ 10-11 NİSAN 2003

Kanun ile yapılan kapsamlı değişiklikten sonra gerçekleşen 7. Tüketici Konseyinde ise;

1- "... 4822 Sayılı Yasanın 29 uncu maddesinde belirtilen "Tüketici Dernekleri ve bunların üst örgütlerinin taşıyacağı diğer kriterlerin belirlenmesi aşamasında tüketici örgütleri temsilcilerinin görüşünün alınması, Kararı ile,

2- "... 4822 Sayılı Yasanın Geçici 1. Maddesinin uygulanmasından çıkacak hukuksal sorunlarda tüketicilere yardımcı olabilmek için kendilerine gerekli hukuksal desteği vermeye yönelik Tüketici Örgütleri Projelerinin anılan Yasanın 29 uncu maddesi uyarınca öncelikle desteklenmesi"

yönünde iki ayrı karar alındığı görülmektedir.

Böyle bir kararın alınması ile birlikte, Bakanlığımız 10-11 Nisan 2003 tarihinde toplanan 7. Tüketici Konseyi kararının uygulamaya konulabilmesi için 27.05.2003 tarihli 13640 sayılı yazı ile tüm tüketici derneklerine 29 uncu maddedeki ödenekten faydalandırılacak tüketici örgütlerinde aranması gereken kriterlerin neler olması gerektiğini soran bir yazı hazırlayarak 06.06.2003 gününe kadar cevaplanmasını istemiştir.

Ancak bu yazıya pek çok tüketici örgütü cevap vermemiş verenlerden de pek çoğu aranacak kriter yerine ne kadar yardıma ihtiyacı olduğunu yazmıştır.

Bunun üzerine yurt dışında tüketici örgütlerine verilen yardımların kriterlerini araştırmaya başlayan Bakanlığımız, taslak çalışmayı tamamlamış ve tüketici örgütlerinin pek çoğunun temsilci bulundurduğu 8. Tüketici Konseyi gündemine konuyu alarak tartışmaya açmayı planlamıştır.

- h) Tüketicinin Korunması Hakkında 4077 sayılı Kanunun 29 uncu Maddesinde Öngörülen Hesabın Kullanılmasına İlişkin Yönetmelik'in iptalini gerektirecek herhangi bir hususa Bakanlığımızca rastlanılmamıştır.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

ALİ COŞKUN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

4. - Edirne Milletvekili Necdet Budak'ın, palm yağı kullanımında oluşan haksız rekabete karşı önlem alınıp alınmayacağına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali Coşkun'un cevabı (7/1948)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Necdet BUDAK
Edirne Milletvekili

Palm yağının diğer türevleri daha çok margarinde kullanılmaktadır. Ancak bu yağlarda da %12 gümrük vergisi ve düşük fiyat avantajı margarin kompozisyonu içindeki oranlarının artmasına sebep olmaktadır. Halihazırda ham ay çiçek yağında %36, diğer bitkisel ham yağlarda %31.2, rafine ay çiçek yağında %50, diğer bitkisel rafine yağlarda %31.2, margarinde %46.8, Palm Süper Olemde %31.2, ham palm yağı ve palm stearinde %12, palm kernel stearinde %10, ambalajlı palm çekirdeği yağında %35, diğer bitkisel katı sıvı ambalajlı yağlarda %35 gümrük vergisi uygulanmaktadır.

14.01.2004 tarihi itibarıyla palm yağı fiyatları yaklaşık 535 dolar/ton olup %12 gümrük vergisi ile 600 dolar tona mal olmaktadır. Ham ay çiçek yağı yaklaşık 670 dolar/ton olup gümrük vergisi ile 910 dolar tona mal olmaktadır. Ham soya yağında 660 dolar/ton olup gümrük vergisi ile 865 dolar tona mal olmaktadır. Görüldüğü üzere gümrük vergileri ile birlikte diğer bitkisel yağlara göre ton başına 265-310 dolar daha ucuz olan palm yağının ülkemizdeki tüketimi 30-40 bin tonlardan 300 bin ton seviyelerine çıkmıştır.

Bu durum ülkemizden çıkan döviz miktarını arttırdığı gibi Palm yağının margarinde kullanımı dışında likit olarak ve diğer bitkisel yağlarda (Yasal olmayan karışım) yoluyla piyasaya sunulması haksız rekabet yaratarak ülkemizde üretilen ay çiçek yağı ile pamuk yağını olumsuz etkilemektedir.

Bu nedenle;

1. Bu haksız rekabeti ortadan kaldırmak veya azaltmak, ülkemiz ayçiçeği ve pamuk üreticisini ve yağ sanayi kuruluşlarını bir nebze olsun rahatlatmak için gerekli önlemleri almayı düşünüyor musunuz?

T.C
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

26 ŞUBAT 2004

Sayı :B 14.0.BHİ 01- 69
Konu :Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İlgi:a) 16.02.2004 tarih ve A.O1.O.GNS.0.10.00.02-7/1948-4521/15854 sayılı yazınız.

b) Başbakanlığın 20.02.2004 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-332-4/757 sayılı yazısı.

Edirne Milletvekili Necdet BUDAK'ın , Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve Sayın Başbakanımızın da, kendileri adına tarafım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını istediği yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

ALİ COŞKUN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

EDİRNE MİLLETVEKİLİ SAYIN NECDET BUDAK'IN
YAZILI SORULARINA İLİŞKİN CEVAPLARIMIZ

Palm yağının, margarinde kullanımı dışında likit olarak ve diğer bitkisel yağlarla yasal olmayan yollardan karıştırılarak piyasaya sunulması nedeniyle haksız rekabet yaratıldığının bitkisel yağ sanayicileri ve Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri tarafından ilgili Bakanlıklara bildirilmesi üzerine; konu hakkında Dış Ticaret Müsteşarlığı koordinasyonunda, 24.07.2003 tarihinde bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantıda ithalat rakamları üzerinde yapılan inceleme neticesinde, sıvı halde ticaretinin yapılması mümkün olan palm süper olein adlı ürünün daha çok ithal edildiği ve diğer bitkisel sıvı yağlarla karıştırılabilmesinin mümkün olduğu ifade edilerek, bu ürünün ayrı bir Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu(GTİP) altında gösterilip, vergisinin Dünya Ticaret Örgütüne (DTÖ) verilen ülke taahhütlerimize göre en üst sınıra çıkarılması kararlaştırılmıştır.

31.12.2003 tarihli 25333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2003/6662 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğü konulan İthalat Rejimi Kararına Ek Karar'da ise, uygulanan düşük gümrük vergisi nedeniyle piyasada haksız rekabet yaratan palm yağının bir fraksiyonu olan süper oleinin 15 11 90 99 00 11 GTİP sınıflandırılması altında DTÖ'ne verilen taahhütler gözetilerek gümrük vergisi en üst limit olan % 31,2'ye yükseltilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

GÜNDEMİ

60 INCI BİRLEŞİM

28 ŞUBAT 2004 CUMARTESİ

Saat : 14.00

KISIMLAR

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMAŞINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

7

SÖZLÜ SORULAR

8

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

DANIşMA KURULU ÖNERİşİ

1.- Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün Denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde Birleşimin başında bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesi, Sunuşlar ve İşaret oyu ile yapılacak seşimlerin her gün yapılmasının Genel Kurulun onayına sunulması, Danışma Kurulunca uygun görülmüştür.

(Genel Kurulun 11.12.2002 tarihli 8 inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİşİ

1. - Genel Kurulun, 28 şubat 2004 Cumartesi (bugün), 29 şubat 2004 Pazar ve 1 Mart 2004 Pazartesi günleri saat 14.00-24.00 saatleri arasında çalışması ve bu birleşimlerde kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 26.2.2004 tarihli 58 inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*** (9/5, 6) Esas Numaralı Meclis**

Soruşturması Komisyonu

2.3.2004 Salı - Saat : 14.00

*** Dışışleri Komisyonu**

4.3.2004 Perşembe - Saat : 10.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

60 INCI BİRLEŞİM

28 ŞUBAT 2004 CUMARTESİ

Saat : 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. - Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/521) (S. Sayısı: 146) (Dağıtım tarihi: 2.6.2003)
2. - Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/523) (S. Sayısı: 152) (Dağıtım tarihi: 9.6.2003)
3. - Çanakkale Milletvekilleri Mehmet Daniş ve İbrahim Köşdere'nin; Gelibolu Yarımadası Tarihi Millî Parkı Kanununa Geçici Bir Madde Eklennesine Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/212) (S. Sayısı: 305) (Dağıtım tarihi: 15.12.2003)
4. - Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı: 349) (Dağıtım tarihi: 21.1.2004)
5. **X** - Geçici İthalat Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/679) (S. Sayısı: 353) (Dağıtım tarihi: 21.1.2004)
6. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/666) (S. Sayısı: 357) (Dağıtım tarihi: 27.1.2004)
7. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/675) (S. Sayısı: 358) (Dağıtım tarihi: 27.1.2004)
8. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdarî Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/678) (S. Sayısı: 359) (Dağıtım tarihi: 27.1.2004)
9. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/676) (S. Sayısı: 360) (Dağıtım tarihi: 28.1.2004)
10. - Kuzey Ankara Girişi Kentsel Dönüşüm Projesi Kanunu Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (1/735) (S. Sayısı: 371) (Dağıtım tarihi: 9.2.2004)
11. **X** - Doku Tipi Tayinine Yarayan Reaktiflerin Değişimine İlişkin Avrupa Anlaşması ve Ek Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/634) (S. Sayısı: 365) (Dağıtım tarihi: 10.2.2004)
12. **X** - Uluslararası Bağ ve Şarap Örgütünün Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/662) (S. Sayısı: 367) (Dağıtım tarihi: 10.2.2004)
13. **X** - Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) Örgütü KEİ Bölgesindeki Eşyanın Karayoluyla Naklinin Kolaylaştırılması Konusunda Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/684) (S. Sayısı: 369) (Dağıtım tarihi: 10.2.2004)
14. **X** - Sinematografik Ortak Yapım Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/631) (S. Sayısı: 364) (Dağıtım tarihi: 11.2.2004)
15. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Büyük Önemi Haiz Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile İçişleri ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/553) (S. Sayısı: 373) (Dağıtım tarihi: 11.2.2004)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

16. **X** - Endüstriyel Tasarımların Uluslararası Tesciline İlişkin Lahey Anlaşmasının Cenevre Metnine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/646) (S. Sayısı : 366) (Dağıtma tarihi : 12.2.2004)

17. **X** - Marka Kanunu Andlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/665) (S. Sayısı : 368) (Dağıtma tarihi : 12.2.2004)

18. - Şanlıurfa Milletvekili Yahya Akman ve 14 Milletvekilinin; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/182) (S. Sayısı: 300) (Dağıtma tarihi: 8.12.2003)

19. - 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Karamamenin Eki Cetvellerin Diyanet İşleri Başkanlığına Ait Bölümünde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/622) (S. Sayısı: 201) (Dağıtma tarihi: 2.7.2003)

20. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın, 24.2.1983 Tarih ve 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/121) (S. Sayısı: 210) (Dağıtma tarihi: 3.7.2003)

21. - Mardin Milletvekili Muharrem Doğan ve 22 Milletvekilinin; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/23) (S. Sayısı: 129) (Dağıtma tarihi: 1.5.2003) (*)

22. - Denizli Milletvekili Mustafa Gazalci ve 53 Milletvekilinin; 3 Mart'ın Her Yıl "Laiklik ve Öğretim Birliği Bayramı" Olarak Kutlanması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/93) (S. Sayısı: 139) (Dağıtma tarihi: 20.5.2003) (*)

23. - Bayburt Milletvekili Ülkü Güney'in; Bayburt İlinde Konursu, Gökçedere ve Masat Adıyla Üç Yeni İlçe Kurulmasına Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/17) (S. Sayısı: 140) (Dağıtma tarihi: 22.5.2003) (*)

24. - Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekilleri Salih Kapusuz ve Haluk İpek, Bursa Milletvekili Faruk Çelik, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin ile Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa'nın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/140) (S.Sayısı: 161) (Dağıtma tarihi: 11.6.2003)

25. - Bitlis Milletvekili Edip Safder Gaydalı'nın; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Karamamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/114) (S. Sayısı: 176) (Dağıtma tarihi: 17.6.2003)

26. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın; 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununa "Geçici Ek Madde" Eklennesine Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/139) (S. Sayısı: 245) (Dağıtma tarihi: 24.7.2003)

27. - Artvin Milletvekili Orhan Yıldız ve Üç Milletvekilinin; Kamulaştırma Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/173) (S. Sayısı: 256) (Dağıtma tarihi: 28.7.2003)

28. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın; Küçük Esnaf ve Sanatkârlar ile Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme Kredilerinde 1.1.2003 Tarihine Kadar Olan Senet Protestolarının ve Karşılıksız Çeklerin Nazara Alınmaması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/110) (S. Sayısı: 278) (Dağıtma tarihi: 13.11.2003)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

29. - Ardahan Milletvekili Ensar Ögüt ve 56 Milletvekilinin; Atatürk Milli Parkı Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/159) (S. Sayısı: 279) (Dağıtma tarihi: 13.11.2003)

30. - Afyon Milletvekili Halil Ünlütepe ve 22 Milletvekilinin; Afyon İli Sincanlı İlçesinin Adının “Sinanpaşa” Olarak Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/89) (S. Sayısı : 337) (Dağıtma tarihi : 19.1.2004)

31. - Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Mustafa Özyürek, İzmir Milletvekili Oğuz Oyan, Samsun Milletvekili Haluk Koç ile 2 Milletvekilinin, Türk Ceza Kanununa Geçici İki Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Teklifi ile Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa'nın, Türk Ceza Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/177, 2/155) (S. Sayısı : 361) (Dağıtma tarihi : 27.1.2004)

32. - Uzman Jandarma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/737) (S. Sayısı : 374) (Dağıtma tarihi: 17.2.2004)

33. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/466) (S. Sayısı : 375) (Dağıtma tarihi: 23.2.2004)

34. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Genel Ticari, Ekonomik, Kültürel ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/467) (S. Sayısı: 376) (Dağıtma tarihi: 23.2.2004)

35. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/472) (S. Sayısı: 377) (Dağıtma tarihi: 23.2.2004)

36. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/474) (S. Sayısı: 378) (Dağıtma tarihi: 23.2.2004)

37. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Jamaika Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/480) (S. Sayısı: 379) (Dağıtma tarihi: 23.2.2004)

38. **X** - Türkiye Cumhuriyeti ve Karayip Devletleri Birliği Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/485) (S. Sayısı: 380) (Dağıtma tarihi: 23.2.2004)

39. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lüksemburg Büyük Dükalığı Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/680) (S. Sayısı: 381) (Dağıtma tarihi: 23.2.2004)

40. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Sanat, Eğitim, Bilim, Teknoloji, Spor, Dinlence ve Gençlik Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/709) (S. Sayısı: 382) (Dağıtma tarihi: 23.2.2004)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

41. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çek Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/712) (S. Sayısı: 383) (Dağıtma tarihi: 23.2.2004)

42. **X** - Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/754) (S. Sayısı: 384) (Dağıtma tarihi: 23.2.2004)

43. **X** - Yüksek Öğrenim Öğrencilerine Burs, Kredi Verilmesine İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/755) (S. Sayısı: 385) (Dağıtma tarihi: 23.2.2004)

44. - Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/753) (S. Sayısı : 386) (Dağıtma tarihi: 24.2.2004)

45. **X** - Hukukî veya Ticarî Konularda Yabancı Ülkelerde Delil Sağlanması Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/519) (S. Sayısı: 387) (Dağıtma tarihi: 25.2.2004)

46. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/677) (S. Sayısı: 388) (Dağıtma tarihi: 25.2.2004)

47. **X** - Yabancı Hukuk Hakkında Bilgi Edinilmesine Dair Avrupa Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/707) (S. Sayısı: 389) (Dağıtma tarihi: 25.2.2004)

48. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karayolu ile İlgili Uluslararası Yolcu ve Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/711) (S. Sayısı: 390) (Dağıtma tarihi: 25.2.2004)

49. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moğolistan Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/713) (S. Sayısı: 391) (Dağıtma tarihi: 25.2.2004)

50. - Spor Müsabakalarında Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun Tasarısı ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor, İçişleri ve Adalet Komisyonları Raporları (1/699) (S. Sayısı: 392) (Dağıtma tarihi: 25.2.2004)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

(*) Hükümet bulunamadığından, görüşmeleri bir defaya mahsus olmak üzere ertelenmiştir.

